

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Lublinie**

PLAN URZĄDZENIA LASU

dla NADLEŚNICTWA TOMASZÓW

**Obręb: LUBYCZA KRÓLEWSKA
TOMASZÓW**

**sporządzony na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020 r.**

**OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA
(Elaborat)**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11, 20-352 Lublin
tel. (81) 744 58 20, faks (81) 744 24 58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2020 do 2029

dla Nadleśnictwa Tomaszów

w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 01.01.2020

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha

1 8 6 9 3 1 8

w tym według obrębów leśnych:

1) LUBYCZA 8 3 3 6 1 2 2) TOMASZÓW 1 0 3 5 7 0 6
KRÓLEWSKA

1 0 3 5 7 0 6

3)

--	--	--	--	--	--	--	--

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW – ha

1 7 5 7 6 3 5

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

– lasów stanowiących rezerwy przyrody

2 7 2 1 8

– lasów uznanych za ochronne

7 8 8 1 5 7

– pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

9 4 2 2 6 0

b) według grup kategorii użytkowania:

– gruntów zalesionych

1 7 4 4 3 8 3

– gruntów niezalesionych

1 3 2 5 2

w tym: do odnowienia

4 1 0 1

– gruntów związanych z gospodarką leśną

4 5 1 5 9

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) – ha

6 6 5 2 4

w tym: przeznaczonych do zalesienia

0 0 0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2020 DO 2029

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

1	0	7	3	6	7	5
---	---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym

7	0	3	9	1	1
---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym – ha

9	2	4	4	0	9
---	---	---	---	---	---

o orientacyjnej miąższości

3	6	9	7	6	4
---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI – ha

1	1	8	7	4	7	3
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

8	2	5	0	3
---	---	---	---	---

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

1	9	0	3	7	9
---	---	---	---	---	---

c) trzebieże

9	1	4	5	9	1
---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia) – ha

0	0	0
---	---	---

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów – ha

4	1	0	1
---	---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębnego – ha

1	3	3	8	3	7
---	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi

1	6	9	5	3
---	---	---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień – ha

1	7	2	5
---	---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień – ha

2	9	3
---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów – ha

0	0	0
---	---	---

g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

1	7	3	4	4	5
---	---	---	---	---	---

w tym wodnych – ha

0	0	0
---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

ZESTAWIENIE SKŁADNIKÓW PLANU URZĄDZENIA LASU

1. Ogólny opis lasów nadleśnictwa - Elaborat

W opisanu ogólnym lasów nadleśnictwa zamieszczono dane historyczne urządzanego nadleśnictwa jego położenie, stan posiadania i stan granic, przedstawiono podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, stan zasobów drzewnych, jak również scharakteryzowano warunki przyrodnicze i ekonomiczne mające wpływ na produkcję leśną. W opisanu ogólnym znajdują się także wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu oraz ocena gospodarki leśnej w nadleśnictwie za lata 2010-2019 dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. W dalszej części dokumentu zamieszczono rozdziały dotyczące gospodarki przyszłej - opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami. W części końcowej elaboratu zawarto prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego oraz podsumowanie prac urzędzeniowych, w tym metodykę prac, uzyskane dokładności i terminy ich realizacji oraz wykonawców prac.

2. Program ochrony przyrody

Program ochrony przyrody zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W Programie zawarte są zapisy działań ograniczających negatywny wpływ wskazań gospodarczych zapisanych w projekcie planu urządzania lasu, w kontekście jego wykonania oraz propozycje dotyczące przewidywanych metod i częstotliwości przeprowadzania analizy skutków jego realizacji. Załącznikiem do programu ochrony przyrody jest mapa sytuacyjno-przełądowa walorów przyrodniczo-kulturowych nadleśnictwa.

3. Opis taksacyjny

Opis taksacyjny lasu dla obrębów leśnych, według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu urządzania lasu zawierają dokładną lokalizację drzewostanów oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnię, opis siedliska leśnego, funkcję lasu i cele gospodarowania, opis drzewostanów wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki oraz planowane wskazania gospodarcze.

4. Wykazy i zestawienia tabelaryczne

W skład tej części planu urządzania lasu (PUL) wchodzi tabelę powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz gatunków panujących, typów siedliskowych lasu, klas bonitacji drzewostanów, funkcji lasów oraz wykazy: projektowanych cięć użytkowania rębego, przedrębego, projektowanych wskazań z zakresu hodowli lasu, wykaz drzewostanów niezaliczonych na etat powierzchniowy, wykaz drzewostanów bez projektowanych zabiegów gospodarczych, wykaz obiektów selekcji nasiennej, wykaz drzewostanów w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia.

5. Operaty dla leśniczych

Obejmują dokumentację PUL w skład których wchodzi następujące materiały:

- syntetyczne zestawienie podstawowych danych o leśnictwie,
- wyciąg z elaboratu dotyczące sposobów zagospodarowania oraz z POP dotyczący walorów przyrodniczych,
- opisy taksacyjne z mapami gospodarczymi w skali 1:5000 z naniesioną lokalizacją cięć rębnych oraz danymi dotyczącymi: nasiennictwa i selekcji, ochrony lasu, ochrony ppoż., walorów przyrodniczo-kulturowych, stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych oraz zwierząt,
- wykaz cięć rębnych,
- wykaz cięć przedrębnych,
- wykaz zadań hodowlanych,
- mapa gospodarczo-przeładowa drzewostanów,
- mapa gospodarczo-przeładowa cięć rębnych z informacją o walorach przyrodniczych.

6. Materiały kartograficzne

Materiały kartograficzne obejmują opracowanie wyników inwentaryzacji w postaci map. Mapy gospodarcze i przeładowe sporządzono na bazie LMN. W skład tej części planu urządzenia lasu wchodzi: mapy gospodarcze, mapy przeładowe – drzewostanów, siedlisk leśnych, cięć rębnych, ochrony lasu, nasiennictwa i selekcji, gospodarki łowieckiej oraz mapy sytuacyjno-przeładowe: obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego.

7. Prognoza oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko, została sporządzona na podstawie planu urządzenia lasu i zgodnie z przepisami ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko (art. 51-53) oraz ustawy o ochronie przyrody, nie jest więc częścią planu urządzenia lasu ale dokumentem sporządzanym w trakcie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu. Obejmuje ona analizę oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego i celów ochrony z punktu widzenia realizacji planu, jego przewidywane oddziaływanie na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Załącznikiem do prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko jest mapa przeładowa przedmiotów i form ochrony obszarów Natura 2000, opracowana z wykorzystaniem katalogu obiektów dla mapy obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA.....	13
1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny	13
1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa	13
1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa.....	21
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	41
1.1.3.2 Klasyfikacja użytków gruntowych	41
1.1.3.3 Stan granic	42
1.1.3.4. Podział powierzchniowy i numeracja oddziałów	42
1.1.3.5 Grunty we współwłasności	44
1.1.3.6 Grunty sporne	54
1.1.3.7 Grunty przekazane w użytkowanie na podstawie artykułu 40 ustawy o lasach	55
1.1.3.8 Grunty wyłączone z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.....	55
1.1.3.9 Służebności	55
1.1.3.10 Stan posiadania	57
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	67
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	67
1.2.2. Ogólne dane o regionalnych strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych	73
1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego.....	75
1.2.4. Wykaz gruntów nadleśnictwa wyłączonych z produkcji	78
1.2.5. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	78
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	79
1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów	79
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe.....	79
1.3.3. Rzeźba terenu.....	81
1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne	82
1.3.4.1. Warunki glebowe.....	82
1.3.4.2. Warunki klimatyczne.....	84
1.3.4.3. Warunki wodne.....	85
1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych.....	89
1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych	99
1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych.....	99
1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej	103
1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	109
1.3.9.1. Funkcje lasu	109
1.3.9.2. Walory przyrodnicze nadleśnictwa.....	111
1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego	112
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	113
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	113
1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.....	113

1.4.1.2.Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.....	116
1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa	118
1.4.2.1.Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa.....	118
1.4.2.2.Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej nadleśnictwa.....	119
1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.....	120
1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa.....	121
1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu.....	121
1.5.1.1.Przeciętne bonitacje gatunków panujących	122
1.5.1.2.Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku	124
1.5.1.3.Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących	134
1.5.1.4.Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków według ich rzeczywistego udziału	139
1.5.1.5.Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących.....	145
1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD	148
1.5.2.1.Uszkodzenia drzewostanów.....	148
1.5.2.1.Ocena zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanów (TD)	149
1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów	151
1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.....	154
1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego.....	154
1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego	155
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	159
2.1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Tomaszów	161
2.2. Referat Kierownika ZOL dotyczący kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu.....	219
2.3. Koreferat wykonawcy planu urządzenia lasu	239
2.4. Końcowa ocena dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.....	251
3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ	253
3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa.....	253
3.1.1. Cele trwałej zrównoważonej gospodarki leśnej.....	254
3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych.....	257
3.1.2.1.Podział lasu na grupy lasu, kategorie ochronności i gospodarstwa	257
3.1.2.2.Wieki rębności oraz wieki dojrzałości rębnej.....	263
3.1.2.3.Podział lasu na ostępy.....	263
3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego	264
3.1.3.1.Etat użytkowania rębnego.....	264
3.1.3.2.Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu.....	264
3.1.3.3.Rozmiar użytkowania rębnego niezaliczonego na poczet etatu	270
3.1.3.4.Łączny rozmiar użytkowania rębnego	271
3.1.3.5.Etat użytkowania przedrębego.....	272
3.1.3.6.Łączny etat miąższościowy użytków głównych.....	275
3.1.3.7.Zasymulowane użytkowanie rębne wygenerowane z programu TAKSATOR PLAN CIEĆ	279
3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa.....	279
3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego	279
3.2.1.1.Użytkowanie rębne	280
3.2.1.2.Użytkowanie przedrębne	285
3.2.1.3.Łącznie użytki główne.....	286
3.2.1.4.Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw.....	287

3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu	289
Nasiennictwo i selekcja	295
3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej	297
3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu	297
3.2.4. Użytkowanie uboczne	313
3.2.4.1. Użytkowanie uboczne	313
3.2.4.2. Gospodarka łowiecka	314
3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji	318
3.2.5.1. Budowa i remonty dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych	318
3.2.5.2. Budowa i remonty siedzib jednostek LP oraz budynków gospodarczych	319
3.2.5.3. Budowa i konserwacja zbiorników małej retencji	320
3.2.5.4. Budowa i remonty urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji oraz izb edukacji przyrodniczej	320
4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	323
5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO	324
5.1. Przyrost	325
5.1.1. Spodziewany przyrost – tablicowy	325
5.1.2. Spodziewany bieżący użyteczny	325
5.1.3. Prognoza udziału gatunków panujących i ich rzeczywistego występowania	326
5.1.4. Prognoza powierzchni klas wieku na koniec okresu	328
5.1.5. Prognoza wieku drzewostanu i średniego wieku na koniec okresu	329
6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	330
6.1. Prace przygotowawcze	330
6.1.1. Materiały geodezyjne i kartograficzne	330
6.1.2. Prace glebowo-siedliskowe	331
6.2. Podstawowe prace urządzeniowe	331
6.2.1. Prace terenowe	332
6.2.2. Prace kameralne	335
6.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu	336
7. ZAŁĄCZNIKI	339
7.1. Decyzja Ministra Środowiska w sprawie uznania lasów za ochronne	339
7.2. Protokół Komisji Założeń Planu	341
7.3. Protokół z Narady Techniczno-Gospodarczej	383
7.4. Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Tomaszów	403
7.5. Protokół końcowej kontroli i odbioru terenowych robót urządzeniowych	407
7.6. Zawiadomienie o wyłożeniu PPUL do publicznego wglądu	409
7.7. Protokół końcowej kontroli i odbioru PPUL	427
8. KRONIKA	429
9. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I TERMINÓW	433
10. TABELI I WZORY INSTRUKCYJNE	437

SPIS TABEL I WZORÓW INSTRUKCYJNYCH

Tabela 1. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Tomaszów	13
Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	14
Tabela 3. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju	16
Tabela 4. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa leśnictwami	20
Tabela 5. Zestawienie danych historycznych	38
Tabela 6. Linie podziału powierzchniowego wymagające poszerzenia lub przecięcia	43
Tabela 7. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego	44
Tabela 8. Grunty nadleśnictwa we współwłasności z osobami fizycznymi	45
Tabela 9. Grunty sporne	54
Tabela 10. Grunty przekazane w użytkowanie	55
Tabela 11. Grunty wyłączone z produkcji	55
Tabela 12. Grunty obciążone służebnością	56
Tabela 13. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa	57
Tabela 14. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa w PUL – V rewizji	58
Tabela 15. Tabela zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Tomaszów wg grup użytków wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)	59
Tabela 16. Zestawienie typów gleb w Nadleśnictwie	82
Tabela 17. Zbiorniki wodne, rzeki i stawy na terenie nadleśnictwa	87
Tabela 18. Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)	90
Tabela 19. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych	90
Tabela 20. Zestawienie zmian powierzchni TSL w stosunku do poprzedniej rewizji	91
Tabela 21. Powierzchnia i udział gatunków panujących w siedliskowych typach (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)	93
Tabela 22. Stan siedlisk leśnych	96
Tabela 23. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu	97
Tabela 24. Orientacyjne składy gatunkowe upraw o kierunku gospodarczym	99
Tabela 25. Przyjęte docelowe składy gatunkowe i typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych w siedliskowych obszarach Natura 2000	101
Tabela 26. Zestawienie udziału powierzchniowego przyjętych TD	102
Tabela 27. Wykaz dominujących funkcji lasu	109
Tabela 28. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych	112
Tabela 29. Charakterystyka warunków ekonomicznych gmin i powiatów	114
Tabela 30. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych	116
Tabela 31. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX)	119
Tabela 32. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)	120
Tabela 33. Zestawienie opisanych cech drzewostanów	121
Tabela 34. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II)	122
Tabela 35. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Tomaszów	125
Tabela 36. Zestawienie porównawcze powierzchni i zasobności w klasach wieku wg IV i V rewizji w Nadleśnictwie Tomaszów	130
Tabela 37. Zestawienie drzewostanów wg bogactwa gatunkowego	132
Tabela 38. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna	133
Tabela 39. Udział gatunków panujących wg V rewizji urządzania lasu	134
Tabela 40. Udział powierzchniowy gatunków panujących w nadleśnictwie (wg tab. III. powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona) w porównaniu z IV rewizją	137
Tabela 41. Udział gatunków według rzeczywistego udziału w IV i V rewizji urządzania lasu	139

Tabela 42. Porównanie rzeczywistego udziału poszczególnych gatunków z ich udziałem, jako gatunków panujących w drzewostanach Nadleśnictwa Tomaszów	142
Tabela 43. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących (wg Tabeli VIIIa).....	145
Tabela 44. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku	146
Tabela 45. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń	148
Tabela 46. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności	149
Tabela 47. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych	151
Tabela 48. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.....	152
Tabela 49. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat.....	153
Tabela 50. Zestawienie jakości technicznych gatunków panujących.....	153
Tabela 51. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych.....	154
Tabela 52. Zestawienie miąższości drewna martwego.....	155
Tabela 53. Porównanie wskaźników stanu lasu nadleśnictwa w kolejnych rewizjach planu u.l.	156
Tabela 54. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności	257
Tabela 55. Kategorie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Tomaszów	258
Tabela 56. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw	262
Tabela 57. Przyjęte wieki rębności.....	263
Tabela 58. (Instrukcyjna Tabela XIV) Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego.....	266
Tabela 59. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii	269
Tabela 60. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu.....	270
Tabela 61. Etat V rewizji urządzania lasu	271
Tabela 62. Porównanie etatu IV i V rewizji urządzania lasu	271
Tabela 63. Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI)	272
Tabela 64. Porównanie ustalonego etatu powierzchniowego użytków przedrębnych z etatem obowiązującym w IV rewizji	274
Tabela 65. Wskaźniki użytkowania przedrębego	274
Tabela 66. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć.....	275
Tabela 67. Zestawienie rozmiaru użytków głównych i danych porównawczych	278
Tabela 68. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach (instrukcyjna Tabela XV)	283
Tabela 69. Wykaz drzewostanów do przebudowy	284
Tabela 70. Zestawienie zbiorcze drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego ..	286
Tabela 71. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć- Nadleśnictwo Tomaszów	287
Tabela 72. Zestawienie zadań z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw z 5% przyrostem i niezaliczonymi na poczet przyjętego etatu.....	288
Tabela 73. Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw.....	289
Tabela 74. Przyjęte docelowe składy gatunkowe i typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych w siedliskowych obszarach Natura 2000	291
Tabela 75. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu	293
Tabela 76. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw	296
Tabela 77. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego.....	324
Tabela 78. Błędy procentowe dla pomierzonych cech	333
Tabela 79. Rozmiar prac terenowych.....	335

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny

1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa

Nadleśnictwo Tomaszów składa się z dwóch obrębów:

1. Obręb Lubycza Królewska 05-28-1,
2. Obręb Tomaszów 05-28-2.

Nadleśnictwo organizacyjnie podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Teren nadleśnictwa leży w jego południowo-wschodniej części, od strony południowo-wschodniej nadleśnictwo graniczy z Ukrainą.

Obszar Nadleśnictwa graniczy z następującymi jednostkami Lasów Państwowych:

- od północy – Nadleśnictwa Strzelce, Krasnystaw
- od wschodu – Nadleśnictwo Mirce,
- od południowego zachodu – Nadleśnictwo Lubaczów oraz N-ctwo Narol (RDLP Krosno),
- od zachodu – Nadleśnictwa Józefów, Zwierzyniec.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Tomaszów i obrębów leśnych zestawiono w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tabela 1. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Tomaszów

Obręb leśny	Kod SILP	Grunty:	
		PGL LP	Zasięg terytorialny
		powierzchnia	
		ha	km ²
Lubycza Królewska	05-28-1	8336,12	359,10
Tomaszów	05-28-2	10357,06	895,20
Nadleśnictwo Tomaszów	05-28	18693,18	1254,30

Udział gruntów nadleśnictwa w zasięgu wynosi 14,9%.

Odległość siedziby Nadleśnictwa Tomaszów od ważniejszych instytucji:

- RDLP w Lublinie 130 km
- Urząd Wojewódzki w Lublinie 130 km
- RDOŚ w Lublinie 130 km

- Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim 0,5 km
- Starostwo Powiatowe w Zamościu 34 km
- Starostwo Powiatowe w Lubaczowie 48 km
- Urząd Gminy w Komarowie Osada 30 km
- Urząd Gminy w Bełżcu 8 km
- Urząd Gminy w Jarczowie 15 km
- Urząd Gminy w Krasnobrodzie 20 km
- Urząd Gminy w Krynicy 15 km
- Urząd Gminy w Lubyczy Królewskiej 15 km
- Urząd Gminy w Łabuniach 21 km
- Urząd Gminy w Łaszczowie 27 km
- Urząd Gminy w Miączynie 52 km
- Urząd Gminy w Rachanie 14 km
- Urząd Gminy w Sitnie 45 km
- Urząd Gminy w Suścu 16 km
- Urząd Gminy w Tarnawatce 10 km
- Urząd Gminy w Tyszowcach 29 km
- Urząd Gminy w Horyńcu 42 km

Zestawienie powierzchni lasów i gruntów nieleśnych Nadleśnictwa Tomaszów zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Województwo, powiat, gmina	Pow. ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11:2)
		W zarządzie LP		Pozostałe		Razem	Własność osób fizycznych	Inne	Razem		
		Urządzone nadleśnictwo	Sąsiednie nadleśnictwa	Parki Narodowe	inne						
		Powierzchnia [ha]									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
woj. lubelskie	1248,26	17442	-	-	-	17442	5949	151	6100	23542	18,8
pow. tomaszowski	974,54	15414	-	-	-	15414	4408	149	4557	19971	20,5
gm. Bełżec	33,57	752				752	352	74	426	1178	35,1
gm. Jarczów	103,95	1228				1228	331	4	335	1563	15,0
gm. Krynice	73,64	426				426	473	7	480	906	12,3
gm. Lubycza Królewska Miasto	3,91	37				37	9	0	9	46	11,8
gm. Lubycza Królewska Obsz. wiejski	193,73	5330				5330	549	13	562	5892	30,4
gm. Łaszczów Obszar wiejski	116,56	415				415	5	0	5	420	3,6
gm. Rachanie	94,42	1570				1570	390	1	391	1961	20,8

Województwo, powiat, gmina	Pow. ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11:2)	
		W zarządzie LP		Pozostałe			Razem	Własność osób fizycznych	Inne			Razem
		Urządzone nadleśnictwo	Sąsiednie nadleśnictwa	Parki Narodowe	inne							
		Powierzchnia [ha]										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
gm. Susiec	46,08	660				660	273	4	277	937	20,3	
gm. Tarnawatka	82,94	1903				1903	211	5	216	2119	25,5	
gm. Tomaszów Lubelski	13,31	41				41	53	18	71	112	8,4	
gm. Tomaszów Lubelski	170,94	2871				2871	1642	23	1665	4536	26,5	
gm. Tyszowce Obszar wiejski	41,49	181				181	120	0	120	301	7,3	
<i>pow. zamojski</i>	<i>273,72</i>	<i>2028</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2028</i>	<i>1541</i>	<i>2</i>	<i>1543</i>	<i>3571</i>	<i>13,0</i>	
gm. Komarów-Osada	123,92	436				436	460	1	461	897	7,2	
gm. Krasnobród Obszar wiejski	8,85	96				96	281	0	281	377	42,6	
gm. Łabunie	87,38	1051				1051	707	0	707	1758	20,1	
gm. Miączyn	37,95	310				310	58	1	59	369	9,7	
gm. Sitno	15,62	135				135	35	0	35	170	10,9	
woj. podkarpackie	6,04	586	-	-	-	586	-	-	-	586	97,7	
<i>pow. lubaczowski</i>	<i>6,04</i>	<i>586</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>586</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>586</i>	<i>97,7</i>	
gm. Horyniec-Zdrój	6,04	586				586	0	0	-	586	97,0	
Ogółem	1254,30	18028	-	-	-	18028	5949	151	6100	24128	19,2	

Z dniem 1 stycznia 2015 roku Zarządzeniem Nr 80 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (Znak OR-0151-10/14 z dnia 29 grudnia 2014 r.) został określony zasięg terytorialny nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Lublinie. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Tomaszów wg tego zarządzenia wynosi 1254,30 km².

Nadleśnictwo Tomaszów zarządza lasami położonymi w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego i północno-wschodniej części woj. podkarpackiego, na terenie trzech starostw powiatowych: Tomaszów Lubelski, Zamość, Lubaczów, 18 gmin: Bełzec, Jarczów, Krynice, Łaszczów, Lubycza Królewska, Rachanie, Susiec, Tarnawatka, Tomaszów Lubelski, Tyszowce, Komarów Osada, Krasnobród, Łabunie, Miączyn, Sitno, Horyniec-Zdrój i Miasto Tomaszów oraz 126 obrębów ewidencyjnych.

Tabela 3. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju

Gmina, Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]*					
1	2	3	4	5	6	7
gm. Bełżec	724,0839	10,1615	17,8345	752,0799	7,2550	759,3349
gm. Jarczów	1187,2201	7,2408	33,7096	1228,1705	71,8156	1299,9861
gm. Krynice	415,7303	2,2293	8,3749	426,3345	0,6538	426,9883
gm. Lubycza Królewska Miasto	28,4447	5,3160	3,1438	36,9045	2,9376	39,8421
gm. Lubycza Królewska Obszar wiejski	5130,3637	51,5769	147,7299	5329,6705	136,4200	5466,0905
gm. Łaszczów Obszar wiejski	401,3420	3,7772	9,7944	414,9136	11,3647	426,2783
gm. Rachanie	1536,8798	0,6076	32,0957	1569,5831	11,4293	1581,0124
gm. Susiec	642,1817	8,9095	8,6931	659,7843	9,1986	668,9829
gm. Tarnawatka	1838,9530	12,4445	51,5308	1902,9283	371,0796	2274,0079
gm. Tomaszów Lubelski	38,3987	0,0797	2,9780	41,4564	-	41,4564
gm. Tomaszów Lubelski	2772,4879	16,9650	82,0238	2871,4767	13,0772	2884,5539
gm. Tyszowce Obszar wiejski	172,5436	5,0286	3,1911	180,7633	0,5654	181,3287
pow. Tomaszowski	14888,6294	124,3366	401,0996	15414,0656	635,7968	16049,8624
gm. Komarów- Osada	428,5219	3,6686	3,9130	436,1035	12,0602	448,1637
gm. Krasnobród Obszar wiejski	93,6633	-	1,9372	95,6005	6,2809	101,8814
gm. Łabunie	1026,7318	1,6276	22,4658	1050,8252	3,9819	1054,8071
gm. Miączyn	303,5575	2,3318	3,6607	309,5500	7,1351	316,6851
gm. Sitno	133,0394	-	2,3594	135,3988	-	135,3988
pow. Zamojski	1985,5139	7,6280	34,3361	2027,4780	29,4581	2056,9361
woj. Lubelskie	16874,1433	131,9646	435,4357	17441,5436	665,2549	18106,7985
gm. Horyniec- Zdrój	569,3365	0,6246	16,1195	586,0806	-	586,0806
pow. Lubaczowski	569,3365	0,6246	16,1195	586,0806	-	586,0806
woj. Podkarpackie	569,3365	0,6246	16,1195	586,0806	-	586,0806
Ogółem	17443,4798	132,5892	451,5552	18027,6242	665,2549	18692,8791

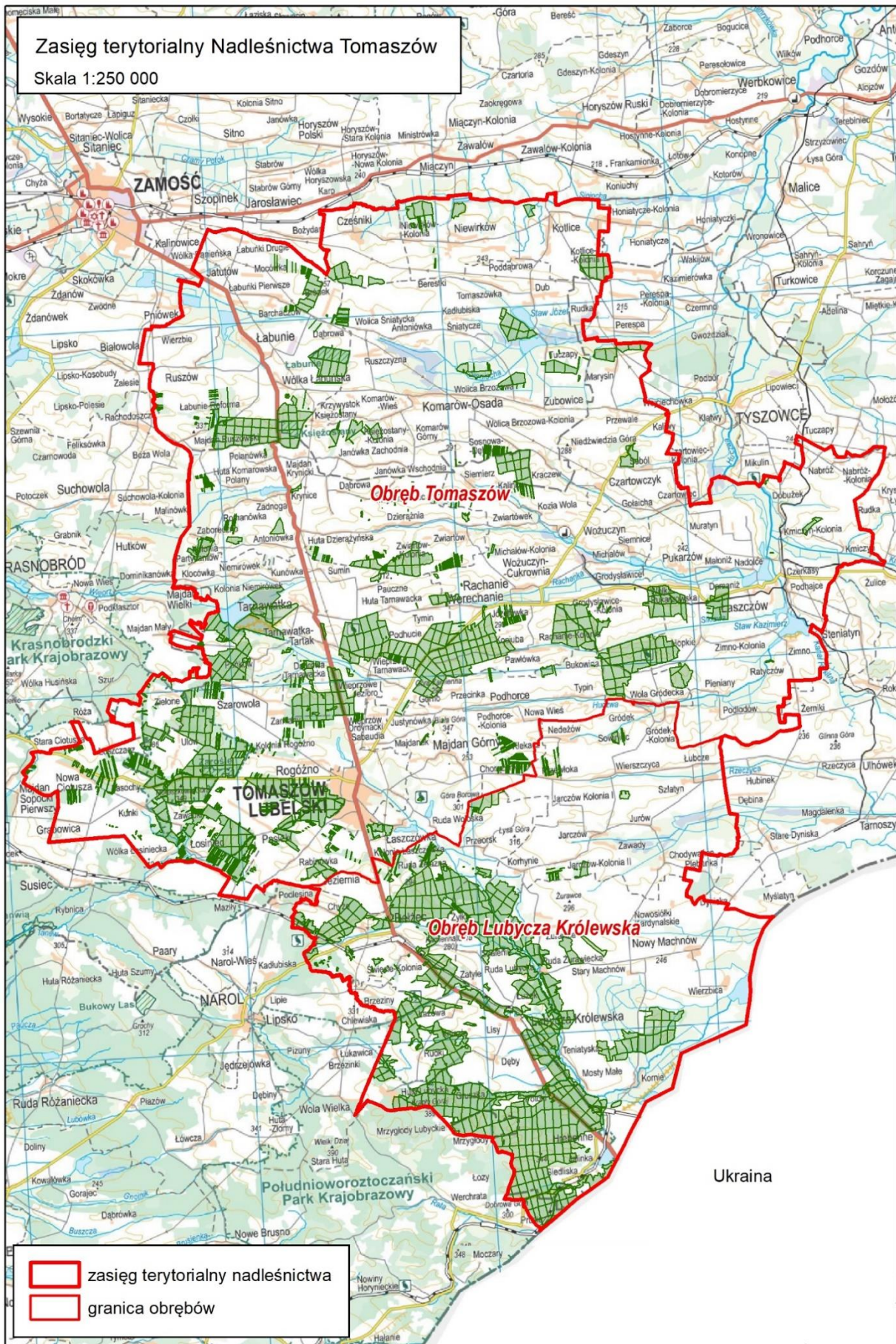
*- z dokładnością do m²

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju przedstawia Tabela I zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu.

Siedziba nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Pasieki w oddziale 331b, leśnictwo Tomaszów, Obręb Tomaszów, przylegającym bezpośrednio do gruntów miasta Tomaszów Lubelski.

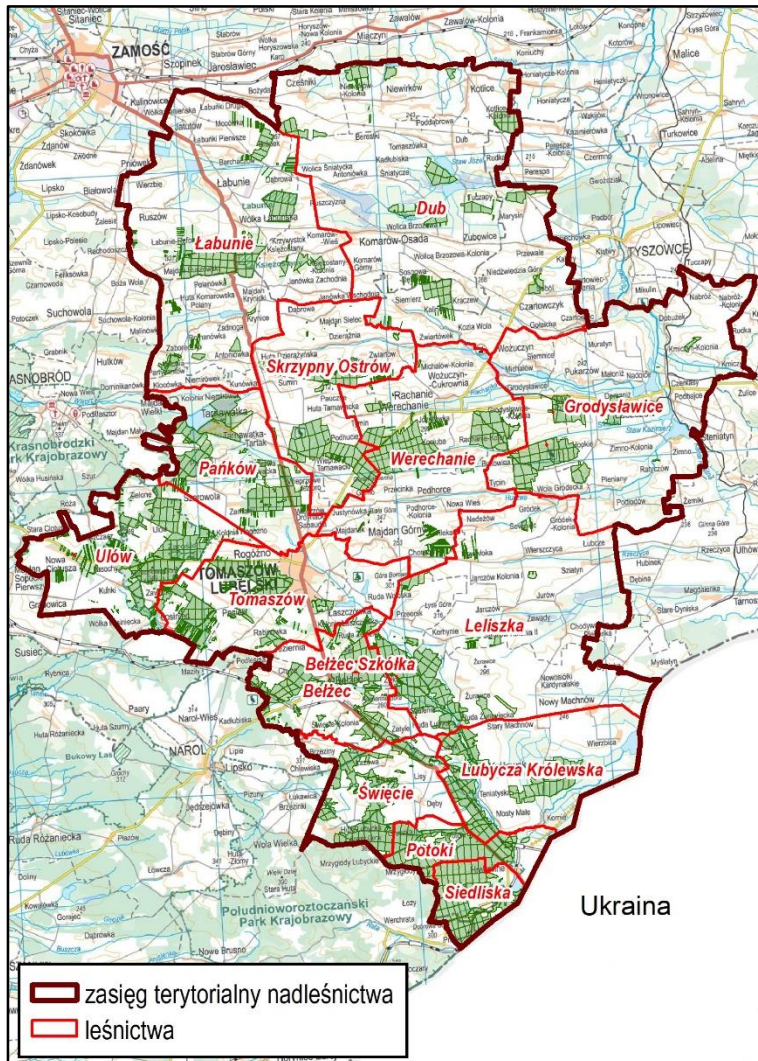
- Adres siedziby nadleśnictwa: Pasieki, ul. Mickiewicza 1, 22-600 Tomaszów Lubelski.
- Telefon: (+48) (86) 664 24 58
- Adres elektroniczny e-mail: tomaszow@lublin.lasy.gov.pl

Położenie nadleśnictwa przedstawiono poniżej na załączonym wycinku mapy w skali 1 : 250 000.

Rycina 1. Położenie nadleśnictwa

Podział powierzchniowy jest podziałem sztucznym, opartym na liniach ostępowych i oddziałowych. Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Tomaszów do opracowania obecnego planu przyjęto dotychczasowy podział powierzchniowy i numerację oddziałów. Zmianie uległ tylko niewielki fragment granicy pomiędzy leśnictwami Pańków i Skrzypny Ostrów (oddziały 254, 257, 260, 267-268 przyłączono do leśnictwa Pańków), zgodnie z Zarządzeniem Nr 27 Nadleśniczego Nadleśnictwa Tomaszów.

Nadleśnictwo składa się z dwóch obrębów leśnych i 15-u leśnictw (14 rewiorowych i 1 szkółkarskie). Średnia powierzchnia leśnictwa wynosi 1246,21 ha. Największe leśnictwo to Pańków - 1453,13 ha, najmniejsze 1185,42 ha Grodysławice.

Rycina 2. Podział powierzchniowy

Tabela 4. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa leśnictwami

Leśnictwo	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Lubycza Królewska						
1 Belżec	78-78E, 81-83A, 88-93, 101-103, 106-108, 114-120, 128, 151-163, 165-169, 452-468	1319,75	34,95	1354,70	8,97	1363,67
2 Belżec Szkołka	104-105	40,74	12,42	53,16	-	53,16
8 Leliszka	55-57, 78A-80, 84-87, 94-100, 109-113, 121-127, 129-150	1336,36	32,89	1369,25	69,20	1438,45
9 Lubycza Królewska	58-77, 188-197, 199-223, 244-247, 286-288	1327,13	33,10	1360,23	58,23	1418,46
12 Potoki	248-255, 264-269, 281-282, 289-326, 335-337, 347	1354,47	40,32	1394,79	25,68	1420,47
14 Siedliska	327-334, 338-346, 348-389	1255,30	42,78	1298,08	4,88	1302,96
16 Święcie	170-187, 224-243, 256-261, 270-278, 283-285	1291,10	36,17	1327,27	11,68	1338,95
Razem		7924,85	232,63	8157,48	178,64	8336,12
Obręb Tomaszów						
3 Dub	1-44, 63-64, 116-117	1175,17	17,95	1193,12	19,46	1212,58
4 Grodyślawice	118-137, 150-175, 358-360	1091,88	33,01	1124,89	60,53	1185,42
10 Łabunie	58-62, 65-115	1251,75	24,44	1276,19	4,91	1281,10
11 Pańków	253-274, 387-409	1060,36	25,26	1085,62	367,51	1453,13
15 Skrzypny Ostrów	45-57, 179-189, 204-218, 228-229, 241-244, 248-252	1186,63	35,65	1222,28	8,43	1230,71
17 Tomaszów	320-357A, 361-364	1180,69	29,35	1210,04	2,83	1212,87
18 Ulów	275-319, 364A-368B	1370,40	28,72	1399,12	14,26	1413,38
19 Werechanie	138-149, 157A, 176-178, 190-203, 219-227, 230-240, 245-247	1334,62	24,58	1359,20	8,67	1367,87
Razem		9651,50	218,96	9870,46	486,60	10357,06
Ogółem nadleśnictwo		17576,35	451,59	18027,94	665,24	18693,18

Problematyka lasów nadzorowanych

Nadzór nad lasami niepaństwowymi położonymi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa sprawują Starostowie w: Tomaszowie, Zamościu i Lubaczowie przy pomocy własnych służb.

Nadleśnictwo Tomaszów posiada grunty we współwłasności z osobami fizycznymi o łącznej powierzchni 347,7760 ha. Szczegółowe omówienie podane jest w dalszej części elaboratu *"Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania"*.

1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa

W obecnym kształcie Nadleśnictwo Tomaszów funkcjonuje od dnia 1.01.1973 r. na podstawie:

- ✓ Zarządzenia Nr 59 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 14. 11. 1972 r.
- ✓ Zarządzenia Nr 42 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 lutego 1995 r. w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa.
- ✓ Zarządzenia Nr 80 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2014 r.

Najwcześniejsze dane odnośnie historii powstania i rozwoju nadleśnictwa sięgają schyłku XVI wieku. Kompleksy leśne: „Dąbrowa”, „Ulów”, „Siwa Dolina”, „Wapielnia”, „Potoki”, „Jeziernia”, „Garby” i „Szkoci Dół” o powierzchni około 5900 ha, należały do dóbr królewskich i wchodziły w skład leśnictwa Generalnego Lasów Tomaszowskich.

W roku 1589 dobra królewskie wcielono do Ordynacji Zamojskiej, a w roku 1590 stan ten zatwierdził Sejm Warszawski. Powierzchnia leśna omawianego terenu od roku 1589 związana jest prawie przez okres 350 lat z Ordynacją i jej gospodarką prowadzoną na tym terenie.

W latach 1878-1879 zostały sporządzone urzędniowe plany gospodarstwa leśnego dla wyżej wymienionych kompleksów. W oparciu o urzędniowe plany gospodarstwa leśnego, powierzchnia leśna obciążona była na podstawie zapisów tabelowych serwitutami leśnymi i pastwiskami na rzecz 601 osad tabelowych 16 wsi. Cała powierzchnia leśna podzielona była wówczas na tzw. okręgi o kształtach zbliżonych do prostokątów lub trapezów z podaniem ich nazw. Powierzchnia wydzielonego okręgu była obramowana liniami i posiadała od 100 do 150 ha. Przykład podziału na okręgi podano poniżej na mapce z Majątku Tarnawatka.

Rycina 3. Mapa z planu urządzenia 1896 r. - archiwum Nadleśnictwa Tomaszów

W latach 1884-1885 przeprowadzono ponowne pomiary geodezyjne i sporządzono ponowny plan urządzenia gospodarstwa leśnego. Gospodarka leśna przy obciążeniach serwitutowych była niezmiernie trudna i uciążliwa.

W roku 1900 opracowano nowy urządzeniowy plan gospodarstwa leśnego w oparciu o instrukcję Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego według „systemu dzielnicowo-powierzchniowego”. Ogólny obszar powierzchni leśnej wraz z nieużytkami wynosił na tym terenie przed uregulowaniem praw serwitutowych 5 888,42 ha. Z powierzchni tej, w drodze dobrowolnych umów i wymian oddano 3 158,10 ha na rzecz likwidacji serwitutów.

Po likwidacji serwitutów w 1928 r. przystąpiono do opracowania kolejnego planu urządzenia lasu o powierzchni 2 730,35 ha. Lasy w kompleksach Ulów, Wapielnia, Potoki zaliczono do gospodarstwa jodłowego zagospodarowane systemem zrębowo-przerębowym, natomiast w kompleksach Siwa Dolina, Dąbrowa – gospodarstwo sosnowe zagospodarowane rębnią zupełną. Roczny etat użytkowania ustalono w wysokości 8793 m³. Sosna jako gatunek panujący zajmowała 1 732,34 ha, pozostałe gatunki – Jd-480,85 ha, Db-301,98 ha.

W roku 1936 kompleksy leśne „Ulów”, „Wapielnia”, „Siwa Dolina”, „Potoki” o powierzchni 2 204,97 ha zostały przekazane za zadłużenie na rzecz Skarbu Państwa i weszły w skład Nadleśnictwa Biłgoraj. Kompleks „Dąbrowa” o pow. 525,38 ha został zakupiony przez M. Niezabitowskiego, który posiadał go we władaniu do roku 1944.

Kompleks „Werechanie” należący do majątku Tarnawatka, posiadał już w 1877 r. mapę leśną a w 1886 r. opracowano pierwszy plan gospodarstwa leśnego. Według planu, zatwierdzonego przez Urząd do Spraw Włościańskich w Lublinie w dniu 31.X.1887 r. nr 701,

powierzchnia lasów wynosiła 4 380,86 ha. Kompleks ten był w owym czasie przynajmniej dwukrotnie większy.

Następny plan urządzenia dla majątku Tarnawatka obejmujący kompleks Werechanie oraz tereny położone na zachód od szosy Lublin-Tomaszów, sporządzono w 1896 r.

Kolejne plany urządzenia gospodarstwa leśnego opracowano w latach: 1906, 1920. Plan na lata 1929/30 do 1938/39 został zatwierdzony orzeczeniem Wojewody Lubelskiego z dnia 10.02.1930 r. Powierzchnia lasu wynosiła 1 794,26 ha, którego właścicielem był Władysław Tyszkiewicz. Zagospodarowanie prowadzone było zrębami zupełnymi przy zastrzeżeniu „że w razie stwierdzenia dobrego nalotu bukowego, należy przejść do zrębów częściowych, wykonując takowe na powierzchniach zaprojektowanych cięć”. W roku 1928/1929 drzewostany zostały dotknięte dużymi szkodami wynikłymi z następstwa silnych mrozów. Szczególnie ucierpiały drzewostany bukowe. Na skutek klęski przekroczone etat użytkowania rębno i powstały drzewostany bardzo silnie przerzedzone.

W 1939 r. sporządzono nowy plan urządzenia gospodarstwa leśnego na lata 1939/40-1948/49. Utworzono dwa gospodarstwa: wysokopiennie i niskopiennie. W skład gospodarstwa wysokopiennego weszły drzewostany bukowe, dębowe i sosnowe zagospodarowane rębiami częściowymi z 80-letnim wiekiem rębności. Powierzchnia gospodarstwa wynosiła 1 441,11 ha z rocznym etatem masowym 4020 m³ grubizny. Do gospodarstwa niskopiennego włączono drzewostany grabowe, osikowe, brzozowe użytkowane rębiami częściowymi z 40-letnim wiekiem rębności na pow. 108,74 ha z rocznym etatem 990 m³.

Kompleksy „Bukowiec-Ulno”, „Sośnina”, „Sojnica” i „Dębina” stanowiły przed I wojną światową własność rodziny Szeptyckich i obejmowały ogólną powierzchnię 1 433,10 ha. Pierwszy z zachowanych planów gospodarczych opracowany był dla ww. obiektów w latach 1914 do 1917, następny w 1923 r., który został zatwierdzony przez Okręgowy Inspektorat Ochrony Lasów w Lublinie.

Kompleksy „Dzierążnia” i „Sielec” stanowiły do 1944 roku własność Marii Makomaskiej. Ostatni plan przewidywał jedno gospodarstwo z 60-letnim wiekiem rębności.

Kompleks „Karczówka” stanowił przed II wojną światową własność spadkobierców Tytusa Wydźgi, Anny Gerliczowej i Wandy Wielowiejskiej. Z zapisów planu z 1937 r. wynika, że większość powierzchni pokryta była głównie osiką z pewnym udziałem grabu, brzozy, lipy – bez żadnej przyszłości hodowlanej. W części opisowej planu podano, że „spotykane w obrębie pnie buka o znacznej ich grubości pozwalają przypuszczać, że buk znalazłby tutaj dobre warunki rozwoju” i dalej „próby są bardzo pożądane, ponieważ wprowadzenie buka mogącego dać w tutejszych warunkach siedliskowych duże przyrosty i znacznie podnieść dochodowość lasu”.

Pozostałe kompleksy leśne położone na północ i wschód obecnego obrębu Tomaszów, stanowiły własność prywatną, dla których od 1918 r. sporządzane były 10-letnie plany urządzenia lasu, które w czasie II wojny światowej całkowicie i bezpowrotnie zaginęły.

Na podstawie dostępnych materiałów historycznych należy stwierdzić, iż do 1930 roku na całym terenie obecnego obrębu Tomaszów stosowana była rębnia zupełna, a odnowienie powierzchni leśnej następowało drogą samosiewów bocznych. Wiek rębności wynosił: So, Bk – 80 lat, Oś, GB, Brz- 60 i 40 lat.

Tego typu prowadzona gospodarka leśna doprowadziła do całkowitej likwidacji naturalnych zespołów roślinnych występujących dawniej na tym terenie. Dopiero po 1930 roku zaczęto doceniać na tym terenie znaczenie rębni częściowej i myśleć o stopniowej przebudowie niewłaściwych pod względem składu drzewostanów rębnych i źle produkujących. Równocześnie z wprowadzeniem rębni częściowej zaczęto wykorzystywać istniejące odnowienia naturalne złożone z Bk, Jd i Db. Po 1934 roku prawie zabroniono tu stosowanie rębni zupełnej, wydając aneksy do istniejących planów urządzania gospodarstwa leśnego polecające pozyskiwanie grubizny rębnią częściową w wysokości zatwierdzonych etatów rębnych. Od tego okresu zaczęto prowadzić tu prawidłową gospodarkę leśną dającą gwarancję powstania drzewostanów o właściwych składach gatunkowych na glebach lessowych o podłożu wapiennym.

W okresie II wojny światowej i tuż po niej, lasy obecnego Nadleśnictwa Tomaszów mocno ucierpiały zarówno ze strony okupanta jak i na skutek licznych defraudacji. Defraudacjom sprzyjał brak służby leśnej i nieuregulowanie własności po ukraińskich oraz naturalne potrzeby ludności w okresie powojennym, wobec zniszczeń większości zabudowań.

Po II wojnie światowej na podstawie dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. z lasów państwowych i lasów prywatnych, znajdujących się w obecnym terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Tomaszów utworzono dwa Nadleśnictwa Państwowe: Lubycza Królewska i Tomaszów.

Nadleśnictwo Lubycza Królewska – powstało z własności prywatnej, większych majątków ziemskich: Siedliska, Hrebenne, Leliszka - Korhynie, Chodywańce, Bełzec i Olchowe

Gospodarka leśna od 1945 r. do 1952 r. z konieczności opierała się na znajomości terenu przez miejscową administrację leśną. Nadleśnictwo nie posiadało prowizorycznej tabeli klas wieku ani map z dawnych planów urzędzeniowych poszczególnych własności. Zmiany własności nie zawsze były właściwie odnotowane w księdze stanu posiadania nadleśnictwa, co uniemożliwia ich bliższą analizę. Największy przyrost obszaru nadleśnictwa nastąpił w latach 1947-1950 w wyniku przejścia na własność Państwową i przekazanie na rzecz gospodarstwa leśnego mienia pozostałego po osobach przesiedlonych na ziemię odzyskane lub do ZSRR. W 1952 r. w wyniku regulacji wschodnich granic Polski do Nadleśnictwa Lubycza Królewska włączono lasy leśnictwa Tarnoszyn o powierzchni 1 187,24 ha należące dawniej do zlikwidowanego w tym roku Nadleśnictwa Uhnów.

Plan prowizorycznego urządzania lasu opracowano na lata 1952 – 1961 r. z przedłużeniem do 30.09.1966 r. Według stanu na 1.01.1952 r. powierzchnia wynosiła 8 503,73 ha. Z tego na grunty leśne przypadało 6 972,21 ha w tym grunty nieleśne 1 531,52 ha. W powierzchni gruntów leśnych duży udział miały grunty leśne niezalesione (zręby, halizn i płazowiny), których powierzchnia wynosiła 632,39 ha, tj. 9,1% powierzchni leśnej.

Lasy zostały podzielone na następujące gospodarstwa:

1) Gospodarstwo sosnowe ze 100 letnim wiekiem rębności, na siedliskach Bs, Bśw, Bb, dla So i Db.

2) Gospodarstwa dębowo-sosnowe na siedliskach BMśw, BMw, LMśw z kolejną rębą: So, Św- 100 lat; Bk, Jd- 120 lat; Db- 140 lat; Brz, Oś, Ol, Gb – 60 lat

3) Gospodarstwo olszowo-dębowe na siedliskach Lł, Ol, Ol Jś z koleją rębny: So/ Św, Md- 100 lat; Bk-120 lat; Db- 140 lat; Ol- 80 lat; Brz, Oś – 60 lat.

W tym okresie użytkowanie rębne prowadzono praktycznie za pomocą rębni zupełnych. Użytkowanie rębiami częściowymi wstrzymano z uwagi na słabe wyniki odnowień.

Plan definitywnego urządzania dla Nadleśnictwa Lubycza Królewska opracowany był na czas od 1.X.1966 – 30.IX.1976 r. z przedłużeniem do 30.09.1977. Na podstawie pomiarów geodezyjnych wykonywanych w latach 1963–1964, ustalając powierzchnię nadleśnictwa wynoszącą 8 001,91 ha (pow. leśna zalesiona 7 421,99 ha, leśna niezalesiona 400,87 ha, nieleśna 179,05 ha). Ponadto nadleśnictwo posiadało jeszcze około 1 120 ha lasów położonych w szachownicy z lasami prywatnymi, nie objętych planem podstawowym. Lasy te zostaną urządzone dopiero po przeprowadzeniu wymiany gruntów.

W planie definitywnego urządzania Nadleśnictwa Lubycza Królewska, lasy podzielone były na dwie grupy, w ramach których wyodrębniono gospodarstwa:

Gospodarstwo w I grupie:

lasy krajobrazowe – 1 095,76 ha,

drzewostany nasienne – 15,34 ha,

Gospodarstwo w II grupie:

lasy gospodarcze – 6 326,23 ha.

W okresie obowiązywania planu definitywnego u.l. przeciętne zadania roczne z zakresu użytkowania były następujące:

Wyszczególnienie	Użytki rębne			Użytki przedrębne			Ogółem etat [m ³]
	Zaliczone na etat		Nie zaliczone na etat [m ³]	CP [m ³]	Trzebieże		
	[ha]	[m ³]			[ha]	[m ³]	
1	2	3	4	5	6	7	8
Etat 10-lecia	445,84	92 170	7 931	808	4 319,99	49525	150 431

Stosowane sposoby zagospodarowania w ramach gospodarstw były następujące:

- zrębowy z rębnią I na siedliskach borowych,
- zrębowo-przerębowy z rębnią II i III na siedliskach lasowych.

Ogólnie przestrzegano zaprojektowanych sposobów użytkowania oraz ładu przestrzennego i czasowego. Nawrót cięć projektowano 3-4 letni. W drzewostanach użytkowanych sposobem zrębowo-przerębowym stosowano minimum 5 letni nawrót cięć przyjmując okres odnowienia 10-30 lat.

Z klęsk żywiołowych odnotować należy poważne szkody po huraganowe w latach 1974 - 1975. Nie odnotowano gradacji szkodników owadzich. W drzewostanach na gruntach porolnych opanowanych przez hubę korzeniową, notowano występowanie szkodników wtórnych tj.: cetyniec, przyplaszczek i inne.

Nadleśnictwo Lubycza Królewska w granicach z dnia 01.10.1966 r. istniało do 01.01.1973 r. W ramach ogólnopolskiej reorganizacji systemu administracyjnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego, Zarządzeniem nr 59 Naczelnego Dyrektora Lasów

Państwowych z dnia 14 listopada 1972 r., włączono Nadleśnictwo Lubycza Królewska (pow. 9 189 ha) do Nadleśnictwa Tomaszów.

Nadleśnictwo Tomaszów Lubelski zostało utworzone w 1945 r. w jego skład weszły przede wszystkim lasy państwowe tj. kompleksy „Siwa Dolina”, „Ulów”, „Wapielnia” i „Potoki”, które administracyjnie podlegały do 1945 r. Nadleśnictwu Biłgoraj. Pozostałą powierzchnię tworzyły lasy byłej własności prywatnej, przejętej na rzecz Skarbu Państwa obejmujące kompleksy leśne: „Sośninę”, „Dębinę”, „Rosanówkę”, „Bukowiec-Ulno”, „Sojnice”, „Lasek”, „Werechanie”, „Dąbrowe”, „Dzierążnię”, „Sielec”, „Kraczówkę”, „Ulów”, „Wapielnię”, „Szkoci Dół”, „Jeziernię”, „Garby”, „Dalne”. W 1945 r. sporządzono dla tego terenu przybliżone tabele klas wieku, plan cięć i plan odnawiania i pielęgnowania lasu. W roku 1949 do nadleśnictwa włączono kompleksy leśne „Prawda”, Niewirków I i II”, „Cześniki I i II”, „Kotlice”, „Dub”, „Marysin”, „Swaryszów” i „Zubowice”, stanowiące dawniej prywatną własność. Po likwidacji Nadleśnictwa Uhnów i Dołhobyczów w 1952 roku dołączono do Nadleśnictwa Tomaszów pozostałości tych nadleśnictw położone głównie w części nadgranicznej i wschodniej części powiatu Tomaszowskiego i Hrubieszowskiego obejmujące drobne kompleksy leśne wśród pól a mianowicie: „Łykoszyn”, „Liski”, „Telatyn”. „Żulice”, „Posadów I i II”, „Wareż I i II”, „Winniki”, „Myców”, „Sadek”, „Lipiny”, „Góry”, „Rusin”, „Wyżłów”, „Wyszatyc”, „Hulcze” i „Budynin”, które przed 1939 r. stanowiły własność obszarniczą.

W latach 1944-1948 na tym terenie, zostały w większości zniszczone i spalone wsie i osady. Drewno nadające się do budowy było masowo wycinane bez żadnego zezwolenia do pośpiesznej odbudowy budynków mieszkalnych i gospodarczych. Dopiero po 1948 r. administracja leśna przystąpiła do normalnej działalności gospodarczej. W wyniku wyżej omówionej niszczycielskiej działalności przypadło do odnowienia i zalesienia około 1 200 ha halizn i płazowin zlokalizowanych głównie w części wschodniej i północnej nadleśnictwa.

Plan prowizorycznego urządzenia lasu opracowano na lata 1953 – 1962 z przedłużeniem do 30.09.1967 r. Według stanu na 1.01.1953 r. powierzchnia wynosiła 8 599,25 ha w tym 894,77 ha to powierzchnia leśna niezalesiona.

Lasy zostały podzielone na następujące gospodarstwa:

- ✓ Gospodarstwo bukowo-sosnowo-dębowe o 120 letnim wieku rębności
- ✓ Gospodarstwo olchowo-dębowo-bukowe o 120 letnim wieku rębności.

W okresie obowiązywania prowizorycznego planu urządzenia lasu na okres od 1.I.1953–30.IX.1967 r. rozmiar użytkowania rębnego wynosił:

Wyszczególnienie	Użytki rębne		Użytki przedrębne			Ogółem etat [m3]	
	w/g planu		CP [ha]	Trzebieże			Przygod. [m3]
	[ha]	[m3]		[ha]	[m3]		
1	2	3	5	6	7	8	9
Etat 10-lecia	622,50	130 728	59,63	4 476,64	55 347	10 568	196 643
Wykonanie w 10-leciu	611,62	87 521	951,05	4 798,44	54 774	12 118	154 413
% wykonania	98,2	66,9	1 594	107,2	99,0	114,7	78,5

Z zestawienia wynika, że w stosunku do etatu użytki rębne wykonano w 98,2% w wymiarze powierzchniowym i w 66,9% w wymiarze miąższościowym. Trzebieże wykonano w 107,2% w [ha] i 99,0% w [m³], przy wskaźniku 11,4m³/ha.

W IV Krainie użytkowanie rębne prowadzono rębniami zupełnymi. Na terenach położonych w VI Krainie zręby zupełne stosowano na siedliskach borowych, natomiast rębnię częściową typową oraz rzadko częściową gniazdową stosowano na siedliskach lasowych, gdzie istniało w stopniu dostatecznym odnowienie naturalne. Ogólnie przestrzegano zaprojektowanych sposobów użytkowania oraz ładu przestrzennego i czasowego.

W okresie tym zalesiono 37,68 ha nieużytków oraz 182,60 ha gruntów rolnych z PFZ. Średnie pokrycie upraw wynosiło 0,75. Upraw przepadłych było 10,16 ha. Rozpoczęto wprowadzenie podszytów i podrostów w drzewostanach sosnowych. Sadzono głównie Jd, Bk Db. Przykładem tak prowadzonej gospodarki są między innymi drzewostany sosnowe w kompleksie „Siwa Dolina”.

W ochronie lasu stosowano środki profilaktyczne, takie jak: wykładanie pułapek na cetyńce, korowanie pniaków, usuwanie gałęzi ze zrębów. Stan zdrowotny lasu był zadawalający.

Plan definitywnego urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów opracowany był na czas od 1.X.1967 – 30.IX.1977 r. na podstawie pomiarów geodezyjnych wykonywanych w latach 1963–1964, ustalając powierzchnię nadleśnictwa wynoszącą 8 400,05 ha (pow. leśna zalesiona 7 648,12 ha, leśna niezalesiona 180,21 ha, nieleśna 517,72 ha).

Podczas definitywnego urządzenia lasu do Nadleśnictwa Tomaszów włączono kompleksy „Dąbrowa”, „Łabunie”, „Orne”, „Las” będące dotychczas w administrowaniu byłego Nadleśnictwa Zamość.

Analogiczny rys historyczny związany jest z włączonymi kompleksami z byłego Nadleśnictwa Krasnobród „Krynice”, „Kryniczki”, „Niemirówek”, „Zaboreczno I i II”, „Hutków”, „Maciejówka”, „Czapla Kępa”, „Pańków I i II”, „Leśniczówka”.

W planie definitywnego urządzenia Nadleśnictwa Tomaszów, lasy podzielone były na dwie grupy, w ramach których wyodrębniono gospodarstwa:

- ✓ Gospodarstwo lasów strefy zieleni wysokiej – 165,48 ha;
- ✓ Gospodarstwo lasów nasiennych – 57,58 ha;
- ✓ Gospodarstwo lasów grupy II – produkcyjne – 7 605,27 ha

W okresie obowiązywania planu definitywnego u.l. przeciętne zadania roczne z zakresu użytkowania były następujące:

Wyszczególnienie	Użytki rębne			Użytki przedrębne			Ogółem etat [m ³]
	Zaliczone na etat		Nie zaliczone na etat [m ³]	CP [m ³]	Trzebieże		
	[ha]	[m ³]			[ha]	[m ³]	
1	2	3	4	5	6	7	8
Etat 10-lecia	761,89	130 177	8 789	1 759	4 497,53	74 060	214 785

Stosowane sposoby zagospodarowania w ramach gospodarstw były następujące:

- zrębowy z rębnią I na siedliskach borowych,
- zrębowo-przerębowy z rębnią II i III na siedliskach lasowych.

Ogólnie przestrzegano zaprojektowanych sposobów użytkowania oraz ładu przestrzennego i czasowego. Nawrót cięć projektowano 3-4 letni. W drzewostanach użytkowanych sposobem zrębowo-przerębowym stosowano minimum 5 letni nawrót cięć przyjmując okres odnowienia 10-30 lat.

Wskaźnik trzebieżowy ustalono na 16,5m³/ha.

W okresie tym zaewidencjonowano 213,53 ha plantacji topolowych oraz zaprojektowano dalsze zakładanie upraw topolowych na powierzchni 135,16 ha.

Przy nadleśnictwie prowadzona była w latach 60-tych Zasadnicza Szkoła Leśna dla pracujących młodocianych kształcąca 70-ciu uczniów w dwóch klasach. Szkoła posiadała dwuletni okres nauczania z naborem wśród absolwentów ósmych klas szkół podstawowych. Personel szkoły składał się głównie z pracowników nadleśnictwa i czterech nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących.

Nadleśnictwo Tomaszów w granicach z dnia 01.10.1967 r istniało do 31.12.1972 r.

Z dniem 31.12.1972 r. Nadleśnictwa: Lubycza Królewska i Tomaszów Lubelski utraciły samodzielność i powstała nowa jednostka pn. **Nadleśnictwo Tomaszów** z 2 obrębami: obręb Lubycza Królewska i obręb Tomaszów.

Plan I Rewizji Urządzenia Lasu - dla Nadleśnictwa Tomaszów opracowano na okres 01.10.1977–31.09.1987 r. (w efekcie 12 lat, do roku 1989).

Powierzchnia Nadleśnictwa Tomaszów według stanu na 1.10 1977 r. przedstawiała się następująco:

- ✓ obręb Lubycza Królewska 9 579,00 ha
- ✓ obręb Tomaszów 9 351,30 ha
- ✓ Łącznie Nadleśnictwo Tomaszów 18 930,30 ha

Podział lasów przedstawia poniższa tabela:

Grupa lasu i kategoria ochronności	Obręby		Nadleśnictwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów	
1	2	3	4
1. Rezerwaty	0	120,99	120,99
2. Lasy grupy I	1 100,62	244,91	1 345,53
a) lasy wodochronne	0	87,26	87,26
b) lasy krajobrazowe	1 100,62	0	1 100,62
c) lasy strefy zieleni wysokiej	0	157,65	157,65
3. Lasy grupy II	8 478,38	8 985,40	17 463,78
Razem	9 579,00	9 351,30	18 930,30

Dla poszczególnych gatunków drzew przyjęto w obu obrębach następujące wieki rębności:

- Db, Jś -140 lat
- Jd, Bk -120 lat
- So, Md-110 lat (w lasach strefy zieleni wysokiej 120 lat)
- Św, Gb, Brz, Ol- 80 lat
- Oś- 50 lat
- Tp- 30-40 lat

W Nadleśnictwie Tomaszów projektowano i stosowano następujące rodzaje rębni:

- Rb Ia na siedliskach Bśw, BMw oraz na siedliskach LMśw, Lśw występujących w pasie zrębowym łącznie z siedliskami borowymi.
- Rb II b na siedliskach Lśw, Lw, OIJ, a także na siedliskach BM gdzie występowało młode pokolenie Jd i Bk lub gdzie istniały warunki do uzyskania odnowień naturalnych tych gatunków.

W klasach odnowienia dopuszczono użytkowanie na całych powierzchniach oddziałów. W drzewostanach źle produkujących dopuszczono stosowanie Rb Ia bez względu na siedlisko. Dodatkowo w lasach grupy II projektowano Rb III w drzewostanach sosnowych na siedliskach lasowych celem ich przebudowy. Dla rębni zupełnych nawrót cięć wynosił w lasach grupy I 4-6 lat, a w lasach grupy II 3-4 lata. Dla rębni częściowych okres odnowienia wynosił 5-30 lat w zależności od zaawansowania i jakości młodego pokolenia oraz stanu starodrzewia.

Zestawienie użytkowania głównego w planie I rewizji u.l. wg kategorii cięć i porównanie z etatem zamieszczono w poniższej tabeli:

Okres porównawczy	Użytki główne										Ogółem [m ³]
	Rębne				Przedrębne						
	Etat		Przygodne	R-m [m ³]	CP		TW, TP		Przygodne	R-m [m ³]	
	[ha]	[m ³]			[ha]	[m ³]	[ha]	[m ³]			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Przec. rocznie	112,92	18273	2627	20900	390,00	226	2097,50	22857	8900	31992	49410
Etat roczny	124,08	21435	-	21435	195,21	144	1288,46	20817	1586	22547	43982
% wykon.	91,00	85,3		97,5	199,8	156,9	162,8	109,8	561	141,9	112,3

Ogółem plan cięć użytków głównych (rębne+ przesłórębne + przygodne) wykonano pod względem masowym w 112,3%. Takie wykonanie planu cięć wynika przede wszystkim z realizacji porządkowania stanu sanitarnego lasu po szkodach spowodowanych wiatrolomami i śniegołomami w latach 1981-1982. Użytkowanie skoncentrowało się głównie na cięciach sanitarnych i przygodnych, które stanowiły w ubiegłym okresie gospodarczym 23,3% pozyskania.

Na koniec okresu gospodarczego zarejestrowano 6,57 ha upraw przepadłych, co stanowi 0,8% zainwentaryzowanych upraw i młodników do 10-ciu lat. Zdecydowana większość upraw posiada zadrzewienie 0,7-0,8. Uprawy i młodniki w klasach odnowienia mają zadrzewienie od 0,6-0,8, a młodniki i uprawy po rębni częściowej 0,8 o dobrej jakości hodowlanej.

W zakresie ochrony lasu nadleśnictwo wykonało wszystkie czynności przewidziane Instrukcją Ochrony Lasu. Stan zdrowotny lasu był zadawalający.

Plan II Rewizji Urządzania Lasu - dla Nadleśnictwa Tomaszów opracowany został na okres 01.01.1990–31.09.1999 r. przez BULiGL Oddział w Przemyślu.

Nadleśnictwo Tomaszów składało się z 2 obrębów: Lubycza Królewska, Tomaszów
Powierzchnia całkowita nadleśnictwa według stanu na 01.01.1990 r. wynosiła 20 472,98 ha (leśna 19 462,37 ha), w obrębach kształtowała się następująco:

- obręb Lubycza Królewska - 10 879,45 ha (leśna 10 330,31 ha)
- obręb Tomaszów - 9 593,53 ha (leśna 9 132,06 ha)

W planie II rewizji u.l. wyodrębniono następujące kategorie ochronności:

Grupa lasu i kategoria ochronności	Obręby		N-ctwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów	
1	2	3	4
1. Rezerваты	-	123,98	123,98
2. Lasy grupy I w tym:	1584,71	625,59	2210,30
a) wodochronne	552,07	321,16	873,23
b) krajobrazowe	1007,24	-	1007,24
c) lasy o najwyższej wartości hodowlanej	25,40	102,44	127,84
d) glebochronne	-	162,55	162,55
f) lasy strefy wysokiej	-	39,44	39,44
3. Lasy grupy II	8745,60	8382,49	17128,09
Razem	10330,31	9132,06	19462,37

Podział na gospodarstwa przedstawiał się następująco:

Gospodarstwo	Obręby		N-ctwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów	
1	2	3	4
1. Specjalne	697,99	849,61	1547,60
2. Zrębowe	1390,55	364,98	1755,53
3. Zrębowo-przerębowe	6611,51	3227,60	9839,11
4. Przerębowe	1630,26	4689,87	6320,13
Razem	10330,31	9132,06	19462,37

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono: rezerwat, projektowane rezerваты przyrody, ostoje ptaków chronionych, lasy wodochronne, lasy o najwyższej wartości hodowlanej, otuliny szkółek, powierzchnie doświadczałne, lasy strefy zieleni wysokiej, lasy glebochronne,

Gospodarstwo zrębowe – drzewostany zagospodarowane rębiami zupełnymi - zasady hodowli 1988 r.

Gospodarstwo zrębowo-przerębowe – drzewostany użytkowane rębiami częściowymi i stopniowymi.

Gospodarstwo przerębowe – zaliczone drzewostany użytkowane rębiami stopniowymi i rębnią przerębową – IV z okresem odnowienia powyżej 40 lat.

W trakcie realizacji planu II rewizji u.l. w kraju zachodziły istotne przemiany. Nastąpiły zmiany ustrojowe, ekonomiczne i społeczne. W życie weszła Ustawa o lasach z dnia 28.09.1991 r. Zmieniła się organizacja w Lasach Państwowych oraz wdrożono system

informatyczny -SILP. Przemiany te oraz zdarzenia kłęskowe miały istotny wpływ na gospodarkę leśną, które spowodowały, że plan u.l. musiał być dostosowany do istniejących warunków. Poniżej chronologicznie przedstawiono zdarzenia, które zaistniały w omawianym okresie.

- ✓ przekazanie leśnictw Telatyn i Tarnoszyn do Nadleśnictwa Mircze o powierzchni 2646,96 ha na podstawie Zarządzenia nr 2 Dyrektora RDLP w Lublinie z dnia 28 lutego 1995 r.
- ✓ dostosowanie istniejącego planu UGL do art. 22 ust. 1 „Ustawy o lasach” oraz par.14 Rozporządzenia nr 38 MOŚZNiL z dnia 22.10.1993 r. i zmiana etatu cięć dla N-ctwa Tomaszów w nowych granicach, wg stanu na 1.01.1996 r.
- ✓ wystąpienie huraganu w dniu 23.06.1997 r. na obszarze N-ctwa Tomaszów i spowodowanie szkód w postaci złomów i wywrotów o masie ok. 152 tys. m³ na pow. zredukowanej około 7 000 ha oraz okiść z grudnia 1997 r. usunięcie 15 tys. m³ złomów,
- ✓ zatwierdzenie przez MOŚZNiL „Aneksu do planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów”, Zarządzeniem nr 116 z powodu konieczności usuwania złomów i wywrotów”.

Powierzchnia nadleśnictwa według stanu na 01.01.1996 r. po dostosowaniu istniejącego planu wynosiła: 18 475,19 ha w tym: pow. leśna 18 053,43 ha, nieleśna 412,76 ha (obręb Lubycza Królewska – 8 345,08 ha, obręb Tomaszów – 10 130,11 ha).

W związku z powyższymi zdarzeniami przeprowadzenie szczegółowej analizy wykonania etatu użytkowania rębnego nie jest możliwe. Ogółem pozyskano 159 329 m³ drewna na powierzchni manipulacyjnej 1 504,47 ha, co stanowi 107,3% w wykonaniu miąższościowym i 104,5% pod względem powierzchniowym. Udział użytków przygodnych wynosił 21,3% (33 970 m³). Intensywność cięć za ostatnie 10 lat w użytkowaniu przedrębnym uzyskano w wysokości 22,36 m³/ha przy planowanej 13,89m³/ha i 24,26m³/ha w Aneksie do planu. Użytki przygodne przedrębne stanowiły 49,9% masy ogółu wykonanych użytków przedrębnych.

Przecięte roczne zadania i wykonanie z zakresu hodowli przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Odnowienia i zalesienia			Dol. luk	Popr. i uzup.	Wprowadzanie podsz.	Pielęgnowanie		Melioracje	
	otwarte	pod osłoną					gleby	upraw i młodników	agrot.	wod.
	hal., płaz.,zręby	zręby część.	podsadzenia							
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie	29	19	34	9	28	6	445	322	111	-
Plan	25	32	31	6	21	4	300	352	112	-
% wykonania	116	59	110	150	133	150	148	91	99	-

Ocena upraw i młodników do 10 lat przedstawiała się następująco:

Cechy	N-ctwo Tomaszów	
	ha	%
1	2	3
Uprawy o zadrzewieniu 1,0-0,9	271,44	62,2
-//- -//- 0,8-0,7	137,51	31,0
-//- -//- 0,6-0,5	41,68	6,5
Uprawy przepadłe	7,56	0,3
Uprawy zgodne ze składem docelowym	119,35	26,3
-//- częściowo zgodne	244,06	57,8
Uprawy niezgodne	94,78	15,9

Uprawy i młodniki po rębni częściowej zajmowały 100,34 ha powierzchni, KO zainwentaryzowano na 858,58 ha, KDO 34,29 ha.

W 1991 roku nadleśnictwo opracowało *Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 1991-2010*, zweryfikowany w roku 1998.

Stan drzewostanów nasiennych na 31 XII 2000 roku był następujący:

- wyłączony drzewostan nasienne WDN – o pow. 115,60 ha
- gospodarcze drzewostany nasienne – o pow. 115,32 ha
- drzewo doborowe – 1 szt. – Jd
- uprawy pochodne – o pow. 67,98 ha
- drzewostan zachowawczy – o pow. 18,38 ha

Na terenie nadleśnictwa nie wystąpiły istotne zagrożenia ze strony owadów i grzybów pasożytniczych. Z tych ostatnich wymienić należy mączniaka prawdziwego dębu, który cyklicznie (szczególnie w czasie wilgotnego lata) występuje na szkółkach.

Stan zdrowotny i sanitarny lasów były dobry pomimo wystąpienia klęsk żywiołowych, posusz, złomy i wywroty usuwane były na bieżąco. W drzewostanach na gruntach porolnych, które stanowią 9,7% powierzchni leśnej większych szkód od opieńki i huby korzeniowej w drzewostanach nie odnotowano.

W roku 1990 przeprowadzona została ogólnokrajowa inwentaryzacja szkód wyrządzonych przez zwierzynę w środowisku leśnym. Głównymi sprawcami uszkodzeń były sarna, jelen, zając.

W dniu 23.06.1997 r. przez lasy tutejszego nadleśnictwa przeszła trąba powietrzna, która spowodowała szkody poprzez zupełne wyłamanie drzew oraz szkody częściowe. Drewno uległo zniszczeniu w wyniku utraty cech drewna okrągłego, (rozłupy, rozwłóknienia itp.). Uprzątnięcie i odnowienie zrębów pohuraganowych zakończono w 2001r., jednak skutki w postaci intensywnie wydzielającego posuszu będą jeszcze długo odczuwalne.

W tej rewizji PUL zastosowano nową statystyczno-matematyczną metodę inwentaryzacji zapasu opartą na sieci losowych powierzchni próbnych relaskopowych zakładanych w drzewostanach III i starszych klas wieku. Zmieniono również sposób tworzenia gospodarstw. Nowe gospodarstwa leśne tworzone w oparciu o siedliskowe typy lasu i sposób zagospodarowania.

Plan III Rewizji Urządzenia Lasu – dla Nadleśnictwa Tomaszów opracowany został na okres 01.01.2000–31.12.2009 r. przez BULiGL Oddział w Przemyślu.

Według stanu na dzień 01.01.2000 r. Nadleśnictwo Tomaszów gospodarowało na powierzchni 18 195,9625 ha, w tym 17,92 ha powierzchni gruntów we współwłasności.

W obrębach kształtowała się następująco:

- obręb Lubycza Królewska – 8 326,2658 ha (leśna 8 094,5476 ha),
- obręb Tomaszów – 9 869,6967 ha (leśna 9 634,8270 ha).

Powierzchnia gruntów wg stanu na dzień 31.12.2009 r. wynosiła 18522,2096 ha. Powierzchnia zredukowana gruntów we współwłasnościach wynosiła 16,4900 ha. Powierzchnia nadleśnictwa w minionym okresie zwiększyła się o 344,1671 ha. Zmiany w stanie posiadania dla nadleśnictwa ogółem przedstawia poniższa tabela (powierzchnia w ha):

Obręb leśny	Stan na 01.01.2000		Przyjęcia	Przekazania	Sprzedaż	Modernizacja	Stan na 31.12.2009	
	Razem*	współwłasności ¹⁾					Razem*	współwłasności ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Lubycza Królewska	8323,5758	2,6900	11,3806	13,3102	1,3302	- 0,0416	8320,2744	2,6900
Tomaszów	9854,4667	15,2300	368,1214	20,9848	6,4094	+ 6,7413	10201,9352	13,8000
Ogółem	18178,0425	17,9200	379,5020	34,2950	7,7396	+ 6,6997	18522,2096	16,4900

¹⁾ podana powierzchnia zawiera powierzchnię gruntów we współwłasności - zredukowaną

* bez współwłasności

Na przestrzeni 10-ciu lat powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Tomaszów zwiększyła się o 344,1671 ha. Powierzchnia leśna zwiększyła się o 124,8242 ha, na co największy wpływ oprócz zmian w stanie posiadania, o których była mowa powyżej, miały zalesienia gruntów porolnych oraz uznawanie zalesienia gruntów rolnych w wyniku naturalnej sukcesji (powierzchnia zalesionych w latach 2000 - 2009 gruntów rolnych wynosiła 141,3638 ha).

W planie III rewizji u.l. wyodrębniono następujące kategorie ochronności:

Grupa lasu i kategoria ochronności	Obręb Lubycza Królewska	Obręb Tomaszów	Nadleśnictwo Tomaszów	
	Powierzchnia – ha			%
1	2	3	4	5
I. Rezerwaty	-	218,22	218,22	1,3
II. Lasy ochronne w tym:	3506,06	4453,72	7959,78	44,9
a. Glebochronne	1312,25	950,40	2262,65	13,0
b. Wodochronne	1594,27	970,66	2564,93	13,9
c. Cenne fragmenty rodzimej przyrody	599,54	2380,56	2980,10	17,1
d. Położone w granicach administracyjnych miast	-	152,10	152,10	0,9
III. Gospodarcze	4379,05	4757,91	9136,96	53,8
Razem	7885,11	9429,85	17314,96	100,0

W planie III rewizji u.l. podział na gospodarstwa przedstawiał się następująco:

Gospodarstwo	Obręb		Nadleśnictwo Tomaszów	
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	ha	ha	ha	%
1	2	3	4	5
1. Specjalne	461,74	732,30	1194,04	6,90
2. Zrębowe	2139,45	903,50	3042,95	17,57
w tym:				
a) rębnia Ib,c	682,58	311,00	993,58	5,74
b) rębnia Id	1456,87	592,50	2049,37	11,83
3. Przerębowo-zrębowe	4008,72	6384,95	10393,67	60,03
4. Przerębowe	1275,20	1409,10	2684,30	15,50
Razem	7885,11	9429,85	17314,96	100,00

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono: rezerwy, projektowane rezerwy przyrody, ostoje zwierząt chronionych, wyłączone drzewostany nasienne, lasy glebochronne o stromych stokach jarów, lasy w strefie ochrony pośredniej ujęć wody.

Do gospodarstwa zrębowego zaliczono drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz docelowy i aktualny skład gatunkowy przyjęto sposób zagospodarowania rębnią zupełną (wszystkie formy), a nie zaliczone do gospodarstwa specjalnego.

Powierzchnia manipulacyjna planowanych cięć rębnych wynosiła 3756,09 ha, cięcia wykonano na powierzchni 3214,14 ha, co stanowi 85,57% planu. Pozyskanie grubizny w tej kategorii cięć wyniosło 297147,64 m³ co stanowi 80,06% planu wynoszącego 371169,00 m³. Ogółem użytkowanie rębne zostało wykonane w 85,57% pod względem powierzchniowym oraz w 80,06% pod względem miąższościowym. Nie wykonanie etatu cięć rębnych zostało spowodowane koniecznością uprzętnienia dużych mas użytków przygodnych powstałych w wyniku klęski żywiołowej w 1997 roku. Opady mokrego śniegu oraz burze w połączeniu z silnym wiatrem występujące niemal corocznie na przestrzeni obowiązywania planu spowodowały konieczność usuwania wywrotów i złomów.

Intensywność cięć za ostatnie 10 lat w użytkowaniu przedrębnym wykonano na powierzchni 10936,74 ha z planowanych 11813,78 ha, co stanowi 92,58% planowanej powierzchni. Pozyskano 416540,96 m³ przy szacunkowym planie 342589,00 m³ grubizny, tj. 121,59% planowanej w cięciach przedrębnych miąższości ogółem.

Użytki przygodne stanowiły w tej masie 95 999,18 m³, tj. 28,02% masy ogółu wykonanych użytków przedrębnych. W ramach użytkowania przedrębnego pozyskano przeciętnie 38,09 m³/ha przy planowanej masie 29,00 m³/ha.

Na realizację planu urządzenia lasu w latach 2000-2009 w Nadleśnictwie Tomaszów największy wpływ miały następujące wydarzenia:

- ✓ huraganowy wiatr z dnia 23.06.1997 r. w wyniku których w latach 1997-2001 pozyskano 233860 m³ grubizny w tym w latach 2000-2001, czyli w trakcie obowiązywania PUL na lata 2000-2009 pozyskano około 70000 m³ grubizny,
- ✓ opady mokrego śniegu w latach 2000-2001,
- ✓ silne wiatry nękające teren nadleśnictwa w ciągu całego dziesięciolecia.

Zadania z zakresu hodowli lasu w planie III rewizji u.l. zestawiono poniżej:

Wyszczególnienie	Obręb Lubycza Królewska	Obręb Tomaszów	Nadleśnictwo Tomaszów
	Powierzchnia-ha		
1	2	3	4
I Odnowienia i zalesienia	678,60	564,22	1242,82
1) Odnowienia otwarte			
a) halizny, płazowiny, zręby zaległe	45,67	18,31	63,98
b) grunty nieleśne	5,51	7,06	12,57
c) zręby bieżące I 10-lecia	165,54	9,98	175,52
2) Odnowienia pod osłoną			
a) przy rębni częściowej i stopniowej	384,75	495,01	879,76
b) podsadzenia produkcyjne	22,49	18,01	40,50
c) dolesienia luk	54,64	15,85	70,49
II. Poprawki i uzupełnienia:	61,62	24,26	85,88
w tym:			
1) w uprawach i młodnikach	18,29	17,19	35,48
2) na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia	43,33	7,07	50,40
III. Wprowadzanie podszytów	-		
IV. Pielęgnowanie	3433,83	2724,54	6158,37
w tym: 1) gleby	1273,54	842,87	2116,41
2) upraw (CW)	1431,12	941,12	2372,24
3) młodników (CP)	729,17	940,55	1669,72
V. Melioracje agrotechniczne	696,89	581,41	1278,30

Zadania z zakresu hodowli wykonane w latach 2000 – 2009 przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za lata 2000-2009 oraz porównanie z planem

Nadleśnictwo Tomaszów

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia							Pielęgnowanie			Melioracje		
	Otwarte		Pod osłoną			Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Gleby	CW	CP	Nawożenie	Agrotechniczne	Wodne
	Halizny, zręby zaległe i bieżące	Grunty nieleśne	Przy rębniach złożonych	Podsadzenia produkcyjne	Doleśnienia luk								
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Powierzchnia zredukowana w hektarach													
Wykonanie	129,88	93,86	578,26	152,90	107,87	76,43	1,60	1936,47	1543,73	1422,15	-	713,02	-
Plan na lata 2000-2009	143,65	12,57	975,61	40,50	70,49	85,88	-	2116,41	2372,24	1668,72	-	1278,30	-
% wykonania	90,41	746,69	59,27	377,53	153,03	89,00	-	91,50	65,07	85,17	-	55,78	-

Działania z zakresu selekcji i nasiennictwa zawarte zostały w opracowanym przez Nadleśnictwo „Programie zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 1991 – 2010”, zweryfikowanym w 2004 roku. Na podstawie ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym Nadleśnictwo zweryfikowało i zgłosiło obiekty nasienne do Krajowego Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego, a także wprowadziło do Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego Lasów Państwowych.

Stan drzewostanów nasiennych na koniec 2009 roku:

- gospodarcze drzewostany nasienne ogółem – 501,98 ha
- wyłączone drzewostany nasienne ogółem - 115,60 ha
- plantacja nasienna Jd – 6,01 ha
- źródła nasion – Dgz 1 szt. – 1,59 ha, Dbcz 1 szt. – 1,00 ha;
- uprawy pochodne – o pow. 232,86 ha
- drzewostan zachowawczy So – o pow. 18,38 ha
- drzewa mateczne – 77 szt. (Bk- 33 szt., Jd- 19 szt., Św- 25 szt., Brz - 1 szt., Dg - 2 szt.).

Wykonanie zadań obligatoryjnych wynikających z decyzji Ministra Środowiska zatwierdzającej Plan Urządzenia Lasu na lata 2000-2009 przedstawia się następująco:

- ✓ Pielęgnowanie lasu na planowanej powierzchni 14002,50 ha wykonano na powierzchni 12743,17 ha, co stanowi 91,01%.
- ✓ Pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw na powierzchni 1129,42 ha wykonano na powierzchni 1129,42 ha co stanowi 100%.
- ✓ Pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników na powierzchni 1669,72 ha wykonano na powierzchni 1422,15 ha co stanowi 85,17%.
- ✓ Trzebieże na planowanej powierzchni 11203,36 ha wykonano na powierzchni 10191,60 ha co stanowi 90,97%, w tym:
- ✓ Trzebieże I i II klasy wieku na planowanej powierzchni 2179,47 ha wykonano na powierzchni 2193,25 ha co stanowi 100,63%.

Plan IV rewizji urządzenia lasu - zagadnienia dotyczące IV rewizji urządzenia lasu zostały szczegółowo omówione w rozdziale 2 niniejszego opracowania pt. „Wyniki analizy gospodarki leśnej w minionym okresie”.

W tabeli zamieszczonej poniżej podano podstawowe dane odnoszące się do poszczególnych cykli urządzeniowych.

Tabela 5. Zestawienie danych historycznych

Wyszczególnienie	Jed.	obręb Lubycza Królewska						
		wg stanu na:						
		Definit. 1966	I rewizja 1977	II rewizja 1990	III rewizja 2000	IV rewizja 2010	V rewizja 2020	
Powierzchnia ogólna	ha	8000,91	10290,86	10879,45	8326,33	8320,59	8336,12	
Grunty leśne	ha	7421,99	9579,00	10330,31	7885,11	7919,30	7924,85	
w tym porolne	ha				1282,14	1489,41	1603,28	
Grunty związane z gospodarką leśną	ha				209,48	212,23	232,63	
Grunty nieleśne	ha	578,92	711,86	549,14	231,74	189,06	178,64	
w tym grunty przeznaczone do zalesienia	ha							
Grunty sporne	ha	-	-	-	-	-	-	
Lasy ochronne	ha	1095,76	1100,62	1584,71	3506,06	3476,34	3476,74	
Rezerwaty pow. leśna	ha					3,80	3,80	
Obszary NATURA 2000	ha	-	-	-	-	-	10913,66	
Parki krajobrazowe	ha	-	-	-	3052,90	3052,90	3052,34	
Otulina parków krajobrazowych	ha	-	-	-	-	-	-	
Obszary chronionego krajobrazu	ha	-	-	-	-	-	-	
Ttransgraniczny rezerwat biosfery Roztocze	ha						8278,46	
I strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-	7885,11	-	-	
Miąższość d-stanów na powierzchni leśnej	m ³	1129721	1459052	2334580	2161255	2383575	2252293	
Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	152	152	226	267	301	284	
Przeciętny wiek drzewostanów	lat			55	64	71	76	
Wiekі rębności dla podstawowych gatunków drzew	lat							
So Md,	lat	100	110	110	100	100	100	
Jd,	lat	110	120	120	120	120	120	
Bk	lat	110	120	120	120	120	110/120**	
Db,	lat	120	140	160	160	140	140	
Js	lat	120	140	140	140	120	100	
Św, Ol, Brz, Gb, Lp	lat	80	80	80	80	80	80	
Os	lat	60	50	50	50	50	60	
Tp	lat		30	30	30	40	40	
Roczny etat użytków rębnych	Etat pow. [ha]	ha	44,58	57,17	107,48	184,81	226,07	244,11
	Wykonanie [ha]	ha	*	53,12	*	165,81	221,21	
	Etat netto	m ³	10010	10108	9717	18374	27700	32854
	Wykonanie netto	m ³	*	10107	*	14098	25713	
Roczny etat użytków przedrębne	Etat pow. [ha]	ha	431,20	773,07	831,31	498,82	480,51	408,08
	Wykonanie [ha]	ha	*	1190,00	*	491,04	417,38	
	Etat netto	m ³	5033	11025	11766	14465	31489	16323
	Wykonanie netto	m ³	*	14385	*	18466	28283	
Odnowienia otwarte i podokap. – ha rocznie	Etat [ha]	ha		87,59	58,00	67,86	76,05	84,91
	Wykonanie [ha]	ha		95,58	65,00	63,75	84,45	
Pielęgnacje upraw i młodników – ha rocznie	Etat [ha]	ha				343,38	295,98	160,39
	Wykonanie [ha]	ha				264,86	257,54	
Melioracje agrotechnicz. – ha rocznie	Etat [ha]	ha				69,68	75,18	84,94
	Wykonanie [ha]	ha				41,99	71,74	

*brak danych z wykonania zadań gospodarczych.

** wiek rębności dla buka na terenie obszaru N2000 „Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093” na siedlisku przyrodniczym 9130 i 9170

Wyszczególnienie	Jed.	obręb Tomaszów						
		wg stanu na:						
		Definit. 1967	I rewizja 1977	II rewizja 1990	III rewizja 2000	IV rewizja 2010	V rewizja 2010	
Powierzchnia ogólna	ha	8400,05	9914,25	9593,53	9869,76	10202,08	10357,06	
Grunty leśne	ha	7828,33	9351,30	9132,06	9429,85	9521,09	9651,50	
w tym porolne	ha	*	*	*	406,61	420,24	409,23	
Grunty związane z gospodarką leśną	ha	*	*	*	205,08	203,38	218,96	
Grunty nieleśne	ha	571,72	562,95	461,47	234,83	477,61	486,60	
w tym grunty przeznaczone do zalesienia	ha	*	*	*	*			
Grunty sporne	ha	-	-	-	-	-	74,77	
Lasy ochronne	ha	165,48	244,91	625,59	4453,72	4406,67	4404,83	
Rezerwy pow. leśna	ha	*	120,99	123,98	218,22	268,02	268,38	
Obszary NATURA 2000	ha	-	-	-	-	-	5993,89	
Parki krajobrazowe	ha	-	-	1290,46	1290,46	1290,46	1252,91	
Otulina parków krajobrazowych	ha	-	-	2126,15	2126,15	2126,15	2116,97	
Obszary chronionego krajobrazu	ha	-	-	-	-	-	-	
Ttransgraniczny rezerwat biosfery Roztocze	ha						5459,81	
I strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-	9429,85	-	-	
Miąższość d-stanów na powierzchni leśnej	m ³	122955 8	1636480	2100370	2583780	3209828	3115233	
Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	157	175	230	274	337	301	
Przeciętny wiek drzewostanów	lat	*	*	58	65	73	80	
Wiekі rębności dla podstawowych gatunków drzew	lat							
So Md	lat	100	110	110	100	100	100	
Jd	lat	120	120	120	120	120	120	
Bk	lat	120	120	120	120	120	110	
Db,	lat	140	140	160	160	140	140	
Js	lat	120	140	140	120	120	100	
Św, Ol, Brz, Gb, Lp	lat	80	80	80	80	80	80	
Os	lat	50	50	50	50	50	60	
Tp	lat	*	30	30	30	40	40	
Roczny etat użytków rębnych	Etat pow. [ha]	ha	76,19	66,91	94,39	190,80	214,44	293,72
	Wykonanie [ha]	ha	*	59,80	*	155,61	209,95	
	Etat netto	m ³	13897	11325	5429	18742	28154	37537
	Wykonanie netto	m ³	*	10793	*	15616	25614	
Roczny etat użytków przedrębne	Etat pow. [ha]	ha	449,75	710,60	787,95	682,56	647,95	516,33
	Wykonanie [ha]	ha	*	1297,50	*	602,63	632,29	
	Etat netto	m ³	7582	11523	11551	19794	25106	20653
	Wykonanie netto	m ³	*	17607	*	23188	32838	
Odnowienia otwarte i podokap. – ha rocznie	Etat [ha]	ha	*	73,47	41,00	56,42	68,38	88,50
	Wykonanie [ha]	ha	*	54,66	36,00	42,53	57,04	
Pielęgnacje upraw i młodników – ha rocznie	Etat [ha]	ha	*	*	*	272,36	223,94	102,67
	Wykonanie [ha]	ha	*	*	*	225,37	182,25	
Melioracje agrotechnicz. – ha rocznie	Etat [ha]	ha	*	*	*	58,14	67,74	88,50
	Wykonanie [ha]	ha	*	*	*	29,31	46,24	

*Brak danych z wykonania zadań gospodarczych.

Wyszczególnienie	Jed.	Nadleśnictwo Tomaszów					
		wg stanu na:					
		I rewizja 1977	II rewizja 1990	III rewizja 2000	IV rewizja 2010	V rewizja 2020	
Powierzchnia ogólna	ha	20205,11	20472,98	18196,09	18522,67	18693,18	
Grunty leśne	ha	18930,30	19462,37	17314,96	17440,39	17576,35	
w tym porolne	ha	*	*	1688,75	1909,65	2012,51	
Grunty związane z gospodarką leśną	ha	*	*	414,56	415,61	451,59	
Grunty nieleśne	ha	1274,81	1010,61	466,57	666,67	665,24	
w tym grunty przeznaczone do zalesienia	ha	*	*	*			
Grunty sporne	ha	-	-	-	-	74,77	
Lasy ochronne	ha	1345,53	2210,30	7959,78	7883,01	7881,57	
Rezerwy pow. leśna	ha	120,99	123,98	218,22	271,82	272,18	
Obszary NATURA 2000	ha	-	-	-	13502,23	16907,55	
Parki krajobrazowe	ha	-	1290,46	4343,36	4343,36	4305,25	
Otulina parków krajobrazowych	ha	-	2126,15	2126,15	2126,15	2116,97	
Obszary chronionego krajobrazu	ha	-	-	-	-	-	
Ttransgraniczny rezerwat biosfery Roztocze	ha					13738,27	
I strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	17314,96	-	-	
Mięszczość d-stanów na powierzchni leśnej	m ³	3095532	4434950	4640410	5593403	5367526	
Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	164	227	268	321	305	
Przeciętny wiek drzewostanów	lat	*	57	65	72	79	
Wiekі rębności dla podstawowych gatunków drzew	lat						
So Md	lat	110	110	100	100	100	
Jd	Lat	120	120	120	120	120	
Bk	lat	120	120	120	120	110/120**	
Db,	lat	140	140	160	140	140	
Js	lat	140	140	120	120	100	
Św, Ol, Brz, Gb	lat	80	80	80	80	80	
Os	lat	50	50	50	50	60	
Tp	lat	30	30	30	40	40	
Roczny etat użytków rębnych	Etat pow. [ha]	ha	124,08	201,87	375,61	440,50	537,83
	Wykonanie [ha]	ha	112,92	*	321,42	431,16	
	Etat netto	m ³	214,33	15146	37116	55854	70391
	Wykonanie netto	m ³	20900	*	29714	51327	
Roczny etat użytków przedrębne	Etat pow. [ha]	ha	1483,67	1619,26	1181,38	1128,46	924,41
	Wykonanie [ha]	ha	2487,50	*	1093,67	1106,19	
	Etat netto	m ³	22548	23317	34259	56595	36976
	Wykonanie netto	m ³	31992	*	41654	61121	
Odnowienia otwarte i podokap. – ha rocznie	Etat [ha]	ha	161,06	99,00	124,28	144,43	173,42
	Wykonanie [ha]	ha	150,24	101,00	106,28	141,49	
Pielęgnacje upraw i młodników – ha rocznie	Etat [ha]	ha	*	*	615,74	519,92	263,06
	Wykonanie [ha]	ha	*	*	490,23	439,79	
Melioracje agrotechnicz. – ha rocznie	Etat [ha]	ha	*	*	127,82	142,92	173,45
	Wykonanie [ha]	ha	*	*	71,30	117,98	

*brak danych z wykonania zadań gospodarczych.

** wiek rębności dla buka na terenie obszaru N2000 „Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093” na siedlisku przyrodniczym 9130 i 9170

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Powierzchnia nadleśnictwa została zaktualizowana i dostosowana do obowiązującej ewidencji gruntów wg Zarządzenia nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 stycznia 2019 roku, regulującego sposób ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych.

1.1.3.1 Zakres i rozmiar prac geodezyjnych

Prace związane z aktualizacją materiałów geodezyjnych na potrzeby V rewizji urządzenia lasu wykonane zostały środkami własnymi nadleśnictwa. Do projektu planu urządzenia lasu przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków zgodnie z ewidencją gruntów i budynków wg stanu na 01.01.2020 roku.

Nadleśnictwo przekazało wykonawcy planu urządzenia lasu następujące materiały:

- warstwa punktów osnowy i załamania granic ewidencyjnych,
- warstwa działek ewidencyjnych,
- warstwa konturów użytków,
- warstwa podziału na jednostki administracyjne.

Nadleśnictwo posiada LMN oraz ewidencyjną mapę numeryczną przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Grunty Nadleśnictwa Tomaszów składają się z 2861 działek ewidencyjnych, z których większość, bo 98,9% działek ma uregulowany stan prawny i założone księgi wieczyste.

Numery ksiąg wieczystych są wprowadzone do bazy SILP.

1.1.3.2 Klasyfikacja użytków gruntowych

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto zgodnie z rejestrem gruntów przekazany przez nadleśnictwo. Do projektu planu urządzenia lasu przyjęto stan ewidencyjny na dzień 31.12.2019 roku.

Stwierdzone w trakcie prac taksacyjnych rozbieżności między otrzymaną dokumentacją geodezyjną, a stanem na gruncie były zgłaszane Nadleśniczemu (protokół rozbieżności gruntowych wykazany na etapie prac przygotowawczych: obręb Tomaszów z dnia 24.05.2018 r.; obręb Lubycza Królewska z dnia 28.06.2018 r. i protokół po zakończeniu prac terenowych z dnia 12.04.2019 r.), który decydował o sposobie ujęcia ich w planie. Przekazana dokumentacja będzie podstawą do przeprowadzenia korekty w zapisach ewidencyjnych, w odpowiednich ośrodkach dokumentacji geodezyjnej.

Wykaz rozbieżności między ewidencją a stanem na gruncie

Nr	Adres administracyjny	Nr ewidencyjny działki	Adres leśny	Rodzaj użytku	Stan faktyczny na gruncie
Obręb: Lubycza Królewska					
1	06-18-055-0007	212	05-28-1-09-60 -i -00	N	4So 50l,3Os 3Brz 35 l, ZD-0.6
2	06-18-055-0007	212	05-28-1-09-60 -j -00	N	4Brz 3Św 40 l, 3Oś 30 l,ZD-0.6
3	06-18-032-0009	480	05-28-1-08-123 -h -00	N	5Ol 77 l, 5Ol 60 l, ZD-0.7

Nr	Adres administracyjny	Nr ewidencyjny działki	Adres leśny	Rodzaj użytku	Stan faktyczny na gruncie
4	06-18-032-0009	486	05-28-1-08-130 -h -00	N	5So4Brz10I 55 I, ZD-0.6
5	06-18-054-0008	121	05-28-1-16-171 -p -00	N	40I 60 I,30I 40 I, 30I 80 I, ZD-0.8
6	06-18-055-0024	605/3	05-28-1-16-171 -l -00	N	50I 60 I,10I 80 I, 30I 520I, 10I 40 I,ZD-0,7
7	06-18-055-0024	603	05-28-1-16-172 -f -00	N	50I 60 I,30I 80 I, 20I 35 I,ZD-0,7
8	06-18-055-0024	605/3	05-28-1-16-171 -k -00	N	50I 50 I,30I 70 I, 20I 35 I,ZD-0,5
9	06-18-055-0024	605/3	05-28-1-16-171 -i -00	N	80I 70 I,20I 50 I, ZD-0,8
10	06-18-055-0007	223	05-28-1-09-74 -b -00	N	ol3So3Brz 52 I, ZD-0.6
Obręb: Tomaszów					
11	06-20-062-0014	472	05-28-2-03-2 -b -00	N	10Db 7 I,ZD-1.0
12	06-20-062-0014	2/1	05-28-2-03-2B -k -00	N	7Db30I 40 I,ZD-1.0
13	06-20-062-0014	2/1	05-28-2-03-2B -j -00	N	3Db3Lp20I 40 I, ZD-0.6
14	06-20-062-0014	2/1	05-28-2-03-2B -l -00	N	10Db 40 I, ZD-0.6
15	06-20-032-0021	166	05-28-2-03-30 -b -00	N	10So 6 I, ZD-0.9
16	06-20-032-0021	54/3	05-28-2-03-29 -k -00	PsV	10So 25 I, ZD-0.8
17	06-20-032-0021	165	05-28-2-03-31 -c -00	N	10So 66 I, ZD-0,5

1.1.3.3 Stan granic

Granice Nadleśnictwa Tomaszów w zdecydowanej większości są wyraźne, utrwalone granitowymi słupami, w mniejszej części drewnianymi i zakopanymi pod nimi znakami podziemnymi. Trudność sprawiają małe i wąskie działki leżące wśród gruntów obcej własności, pośród lasów czy też użytków rolnych. W przypadku tych ostatnich często dochodzi do uszkodzeń i niszczenia znaków granicznych podczas prac polowych.

W razie zniszczenia lub przesunięcia znaków granicznych i geodezyjnych, do ich wznowienia uprawniona jest wyłącznie służba geodezyjna. Dokładny przebieg granic gruntów nadleśnictwa znajduje się na szkicach geodezyjnych oraz na mapach gospodarczych, gospodarczo-przeładowych i przeładowych.

Zagadnienia ochrony znaków granicznych reguluje Ustawa-Prawo Geodezyjne i Kartograficzne z 17.05.1989 r. Dz. U. Nr 30, poz. 163 z późniejszymi zmianami (jednolity tekst ustawy – Dz. U. 2020 r. poz. 276) oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

1.1.3.4. Podział powierzchniowy i numeracja oddziałów

Podział powierzchniowy w zarządzie nadleśnictwa w dużej części jest charakterystyczny dla terenów nizinnych, oparty na sztucznie utworzonych liniach ostępowych i oddziałowych o regularnym przebiegu. Niektóre odcinki granic są niewidoczne w terenie i wymagają wznowienia (poszerzenia). Granica pomiędzy lasami prywatnych właścicieli, a lasami nadleśnictwa jest praktycznie nieczytelna, ale jest znana pracownikom Nadleśnictwa.

Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Tomaszów do opracowania obecnego planu przyjęto dotychczasowy podział powierzchniowy i numerację oddziałów. Zmianie uległ tylko niewielki fragment granicy pomiędzy leśnictwami Pańków i Skrzypny Ostrów (oddziały 254, 257, 260, 267-268 przyłączono do leśnictwa

Pańków), zgodnie z Zarządzeniem nr 27 Nadleśniczego Nadleśnictwa Tomaszów z dnia 26 czerwca 2019 r.

Grunty położone we współwłasności mają numerację oddziałów zaczynającą się od numeru 600.

Tabela 6. Linie podziału powierzchniowego wymagające poszerzenia lub przecięcia

Adres leśny	Typ	Powierzchnia (ha)
Obręb Lubycza Królewska		
341 --a	LINIE	0,24
332 --a	LINIE	0,20
331 --a	LINIE	0,17
329 --a	DROGI L	0,24
328 --b	DROGI L	0,19
350 --b	LINIE	0,19
355 --a	LINIE	0,22
187 --a	LINIE	0,21
78C --a	LINIE	0,31
136 --a	LINIE	0,19
141 --b	LINIE	0,19
142 --a	LINIE	0,16
173 --j	LINIE	0,13
182 --a	LINIE	0,08
183 --a	LINIE	0,17
227 --d	DROGI L	0,23
235 --b	LINIE	0,05
236 --f	LINIE	0,28
237 --a	LINIE	0,11
241 --a	LINIE	0,14
259 --a	DROGI L	0,12
257 --a	DROGI L	0,12
258 --a	DROGI L	0,17
270 --a	LINIE	0,27
273 --a	LINIE	0,25
283 --a	LINIE	0,28
260 --a	LINIE	0,17
327 --a	DROGI L	0,40
333 --a	LINIE	0,25
334 --a	LINIE	0,26
339 --d	LINIE	0,07
339 --a	LINIE	0,25
340 --a	LINIE	0,23
349 --b	LINIE	0,10
358 --c	LINIE	0,22
365 --b	LINIE	0,27
Obręb Tomaszów		
167 --d	LINIE	0,06

Tabela 7. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego

Wyszczególnienie	Cecha	Obręby		Nadleśnictwo
		Lubycza Królewska	Tomaszów	
1	2	3	4	5
Długość granicy	km	540,7	1128,2	1668,9
Granice sporne	km	-	9,6	9,6
Odcinki granic stwarzające problemy z ich ochroną	km	-	-	-
Liczba oddziałów	szt.	363	443	806
Średnia powierzchnia oddziału	ha	23,09	24,60	23,90
Brakujące nr oddziałów	numer	1-54, 164, 198, 262-263, 279-280, 390-451	369-386	
Oddziały z literą	numer	78A, 78B, 78C, 78D, 78E, 83A, 84A, 109A, 121A, 129A, 129B, 151A, 171A, 183A, 338A	2A, 2B, 2C, 19A, 46A, 54A, 157A, 245A, 245B, 278A, 283A, 290A, 306A, 323A, 330A, 346A, 346B, 346C, 347A, 354A, 355A, 355B, 357A, 363A, 364A, 365A, 365B, 368A, 368B, 390A	
Liczba pododdz.	szt.	2405	2989	5394
Średnia powierzchnia pododdz.	ha	3,47	3,47	3,47
Liczba wyłączeń nieliterowanych	szt.	1602	1477	3079
Ogólna liczba wyłączeń	szt.	4007	4466	8473
Średnia powierzchnia wyłączenia	ha	2,08	2,32	2,21

1.1.3.5 Grunty we współwłasności

W Nadleśnictwie Tomaszów występują grunty stanowiące współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych. Ogółem w nadleśnictwie jest 457 sztuk takich działek, występujących na powierzchni 348,2260 ha.

Zgodnie z IUL grunty te nie są elementem planowania urządzeniowego, a jedynie zostaną ujęte w opisach taksacyjnych, rejestrze gruntów oraz na LMN. Kontury działek we współwłasności wraz z numerami ewidencyjnymi zostaną wyróżnione na wydrukach map gospodarczych.

Grunty położone we współwłasności mają numerację oddziałów zaczynającą się od numeru 600. Poniżej zamieszczono wykaz tych gruntów.

Tabela 8. Grunty nadleśnictwa we współwłasności z osobami fizycznymi

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lubycza Królewska							
1	602 f	1943	Tomaszowski	Bełżec	Bełżec	0,4000	1/3
2	602 c	1872	Tomaszowski	Bełżec	Bełżec	0,2805	1/6
3	602 d	1905	Tomaszowski	Bełżec	Bełżec	0,8141	1/6
4	602 g	2017	Tomaszowski	Bełżec	Bełżec	1,3290	1/6
5	601 h	286	Tomaszowski	Bełżec	Żyłka	0,5200	1/2
6	601 x	316	Tomaszowski	Bełżec	Żyłka	0,0539	1/3
7	601 z	288	Tomaszowski	Bełżec	Żyłka	0,4500	1/2
8	601 i	68	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,4200	1/4
9	601 j	69	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,1100	1/4
10	601 m	64	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	1,1700	1/5
11	601 c	83	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,8000	2/7
12	601 n	13	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	14,4200	212/1597
13	601 s	14	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,6700	212/1597
14	601 r	17	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,2900	212/1597
15	601 p	19	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,3300	212/1597
16	601 o	21	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,2600	212/1597
17	601 b	58	Tomaszowski	Jarczów	Gródek-Kolonia	0,4400	8/24
18	601 t	218	Tomaszowski	Jarczów	Kolonia Jarczów II	2,2500	2/20
19	601 g	234	Tomaszowski	Jarczów	Kolonia Jarczów II	1,0500	3/6
20	601 w	217	Tomaszowski	Jarczów	Kolonia Jarczów II	1,1800	6/9
21	601 f	155	Tomaszowski	Jarczów	Kolonia Jarczów II	0,5500	8/55
22	601 k	437	Tomaszowski	Jarczów	Korhynie	0,1000	1/5
23	601 a	743	Tomaszowski	Jarczów	Nedeżów	3,8300	269/383
24	601 d	740	Tomaszowski	Jarczów	Nedeżów	2,0000	4/40
25	601 y	806/1	Tomaszowski	Jarczów	Wierszczyca	16,7200	688/1672
26	602 t	718/4	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,2400	1/4
27	602 b	760	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,8400	1/4
28	602 r	749	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,1961	1/6
29	602 w	749	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,0341	1/6
30	602 x	749	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,1898	1/6
31	602 s	717/3	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,2500	1/8
32	602 p	1031	Tomaszowski	Tomaszów L	Łaszczówka	0,3700	2/3
33	602 n	1161	Tomaszowski	Tomaszów L	Łaszczówka	0,1500	2/3
34	602 o	928	Tomaszowski	Tomaszów L	Łaszczówka	0,0600	2/3
35	602 i	716	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8200	1/2
36	602 a	728	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8300	1/2
37	602 m	741	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8200	1/4
38	602 j	718	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8200	1/6
39	602 h	713	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8100	1/8
40	602 l	740	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8200	2/6
41	602 k	727	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Wołoska	0,8200	3/4
42	601 l	22	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Żelazna	0,4900	4/6
43	601 l	81	Tomaszowski	Tomaszów L	Ruda Żelazna	1,1100	4/6
Razem obręb Lubycza Królewska						60,1075	
Obręb Tomaszów							
44	617 fx	547	Tomaszowski	Krynice	Huta Dzierżyńska	0,1700	1/2
45	617 gx	591	Tomaszowski	Krynice	Huta Dzierżyńska	0,2800	1/2
46	604 a	96	Tomaszowski	Krynice	Kolonia Polanówka	1,2300	1/4
47	617 ~a	796	Tomaszowski	Krynice	Majdan Sielec	0,0094	4/12
48	617 hx	796	Tomaszowski	Krynice	Majdan Sielec	1,2506	4/12
49	605 k	632	Tomaszowski	Krynice	Polany	0,1800	1/3

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
50	605 j	831	Tomaszowski	Krynice	Polany	0,3200	1/3
51	605 s	724	Tomaszowski	Krynice	Polany	0,1300	2/4
52	605 t	882	Tomaszowski	Krynice	Polany	0,1600	2/4
53	605 y	339	Tomaszowski	Krynice	Polany	0,1300	3/4
54	607 a	537	Tomaszowski	Krynice	Romanówka	0,6600	1/5
55	617 g	1053	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,2800	1/2
56	617 ax	1054	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,2700	1/2
57	617 y	1069	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5600	1/2
58	617 s	1086	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,0800	1/24
59	617 i	1044	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5900	1/3
60	617 z	1064	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1200	1/8
61	617 a	1128	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,0400	15/39
62	617 b	1129	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,1400	15/39
63	617 c	1130	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,2200	15/39
64	617 bx	1038	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5500	2/48
65	617 n	1109	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1400	21/126
66	617 w	1074	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1600	3/18
67	617 j	1062	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1700	3/28
68	617 t	1077	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1200	3/9
69	617 o	1097	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,0300	4/24
70	617 p	1098	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,9100	4/24
71	617 r	1099	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,1600	4/24
72	617 jx	1068	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1300	4/8
73	617 k	1131	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,4100	5/15
74	617 f	1063	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1300	59/115
75	617 h	1051	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,2800	6/10
76	617 d	1070	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5800	6/10
77	617 dx	1029	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5600	6/18
78	617 m	1114	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,1100	6/18
79	617 l	1115	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,0500	6/18
80	617 x	1027	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5700	7/14
81	617 cx	1142	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	0,5700	7/168
82	617 ix	1118	Tomaszowski	Krynice	Zwiartów	1,1300	7/56
83	614 d	940	Tomaszowski	Łaszczów wieś.	Wólka Pukarzowska	0,1800	2/6
84	614 c	994	Tomaszowski	Łaszczów wieś.	Wólka Pukarzowska	0,1600	2/6
85	614 a	1013	Tomaszowski	Łaszczów wieś.	Wólka Pukarzowska	0,2100	2/8
86	614 b	959	Tomaszowski	Łaszczów wieś.	Wólka Pukarzowska	0,2000	2/8
87	619 a	136/4	Tomaszowski	Rachanie	Kol. Zwiartówek	3,7700	112/377
88	620 h	651	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,5000	1/5
89	620 i	640	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,4400	1/9
90	620 f	666	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,6200	2/12
91	620 d	686	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,3700	2/25
92	620 c	696	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,9800	3/18
93	620 b	697	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,0500	3/18
94	620 g	655	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,9919	3/270
95	620 s	655	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,5381	3/270
96	620 l	622	Tomaszowski	Rachanie	Kozia Wola	0,7600	30/270
97	619 r	800	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,4000	1/2
98	619 t	987	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	1/2
99	619 k	1569	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,5200	1/4
100	619 hx	787	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,3300	1/4
101	619 dx	948	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	1/4
102	619 z	965	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8700	1/4

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
103	619 i	947	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	12/36
104	619 fx	972	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	120/360
105	619 s	988	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8900	13/24
106	619 ax	964	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,4400	15/16
107	619 f	970	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8700	15/40
108	619 bx	962	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	17/48
109	619 o	877	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,2000	2/4
110	619 b	985	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,4400	2/6
111	619 y	969	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	25/63
112	619 j	943	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	25/88
113	619 cx	957	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	3/5
114	619 p	855	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,2900	3/72
115	619 p	856	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,2900	3/72
116	619 p	857	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,1400	3/72
117	619 p	858	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,1400	3/72
118	619 d	976	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	4/12
119	619 gx	967	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8600	4/8
120	619 dx	949	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,4400	5/20
121	619 w	978	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8700	6/12
122	619 g	966	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	7/10
123	619 c	984	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8700	8/12
124	619 x	977	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	8/72
125	619 h	956	Tomaszowski	Rachanie	Rachanie	0,8800	9/12
126	620 k	1563/2	Tomaszowski	Rachanie	Siemierz	0,0700	1/4
127	620 j	1564/2	Tomaszowski	Rachanie	Siemierz	0,1200	1/4
128	619 m	1009	Tomaszowski	Rachanie	Werechanie	0,1400	1/2
129	619 l	1026	Tomaszowski	Rachanie	Werechanie	0,1900	1/2
130	619 n	974	Tomaszowski	Rachanie	Werechanie	0,5300	1/2
131	612 fx	492	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	2,2900	1/2
132	612 x	517/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6700	1/2
133	612 d	669/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,4600	1/2
134	612 r	788	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6000	1/2
135	612 bx	175	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,9900	1/4
136	612 ax	176	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,3700	1/4
137	612 mx	191	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6100	1/4
138	612 lx	192	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1000	1/4
139	612 dx	195	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	1,2100	1/4
140	612 cx	196	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1400	1/4
141	612 s	506/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0067	1/4
142	612 ox	506/3	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0100	1/4
143	612 px	506/4	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	1,3900	1/4
144	612 ~c	521	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0052	1/4
145	612 y	521	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1148	1/4
146	612 gx	522	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,2300	1/4
147	612 l	525/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,7500	1/4
148	612 k	552	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	2,1400	1/4
149	612 f	660	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1100	1/4
150	612 a	661	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,8400	1/4
151	612 g	681	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0800	1/4
152	612 c	704/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,3700	1/4
153	612 j	704/3	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,2000	1/4
154	612 o	791	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6400	1/4
155	612 w	509	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	1,2800	1/6

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Polożenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
156	612 t	511/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0492	1/6
157	612 rx	511/3	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1800	1/6
158	612 z	523	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1200	1/6
159	612 m	526/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1600	1/6
160	612 n	532	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6600	1/6
161	612 jx	666	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,9800	1/6
162	612 h	671/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,4800	1/6
163	612 kx	675	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0500	1/6
164	612 b	694/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,3500	1/6
165	612 i	694/3	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,3000	1/6
166	612 p	790	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,5600	1/6
167	612 ~b	785/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0403	2/12
168	612 hx	785/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,9197	2/12
169	612 nx	546/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	2,0100	2/24
170	610 r	782/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0200	2/24
171	612 ~a	554/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,0146	2/8
172	612 ix	554/1	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,1854	2/8
173	610 o	501/3	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,6100	5/12
174	610 p	501/5	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	0,2421	5/12
175	610 o	795/2	Tomaszowski	Susiec	Ciotusza Nowa	1,4000	5/12
176	611 a	79/1	Tomaszowski	Susiec	Grabowica	0,7400	1/3
177	610 s	1226	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,5300	1/2
178	610 w	440	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0700	1/2
179	610 px	1204	Tomaszowski	Susiec	Kunki	2,6700	1/4
180	610 ox	1220	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,0600	1/4
181	610 rx	1249	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,1200	1/4
182	610 ox	134	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,4700	1/4
183	610 t	1245	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,1300	2/3
184	610 m	232/2	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1600	2/3
185	610A a	101	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1500	37014/215100
186	610A b	1294	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,3595	37014/215100
187	610A c	1294	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,4100	37014/215100
188	610A d	1294	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1505	37014/215100
189	610A l -	1315/1	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1003	37014/215100
190	610A l -	1315/2	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0921	37014/215100
191	610A m -	1315/4	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0967	37014/215100
192	610A k -	1315/5	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0644	37014/215100
193	610A f	1347	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0500	37014/215100
194	610A g	1347	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,1400	37014/215100
195	610A h	1347	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0500	37014/215100
196	610A n -	273/21	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0182	37014/215100
197	610A n -	273/22	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,3253	37014/215100
198	610A n -	273/23	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,4943	37014/215100
199	610A o -	273/23	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,7087	37014/215100
200	610A j	273/24	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,4729	37014/215100
201	610A n -	273/24	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,7872	37014/215100
202	610A n -	273/25	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0854	37014/215100
203	610A i	273/26	Tomaszowski	Susiec	Kunki	1,1201	37014/215100
204	610A j	273/26	Tomaszowski	Susiec	Kunki	2,9314	37014/215100
205	610A n -	273/26	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,3009	37014/215100
206	610A i	273/27	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1469	37014/215100
207	610A i	273/28	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1262	37014/215100
208	610A i	273/29	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1275	37014/215100

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Polozenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
209	610A i	273/30	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,1115	37014/215100
210	610A r	621/7	Tomaszowski	Susiec	Kunki	3,5900	37014/215100
211	610A t	652	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,2100	37014/215100
212	610A s	652/1	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,4700	37014/215100
213	610A p	726/2	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,8700	37014/215100
214	610A p	728	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,4600	37014/215100
215	610A p	729/1	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,7600	37014/215100
216	610A p	729/3	Tomaszowski	Susiec	Kunki	0,0400	37014/215100
217	610 n	107	Tomaszowski	Susiec	Łasochy	0,0700	1/2
218	610 c	8	Tomaszowski	Susiec	Łasochy	1,1300	1/3
219	613 d	1196	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,6900	1/2
220	613 d	1197	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,6600	1/2
221	613 g	1209	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,2800	1/2
222	613 f	1213	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,5100	1/2
223	613 w	1236	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,6600	1/2
224	609 f	982	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,1600	1/2
225	609 g	997	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,0400	1/2
226	609 j	929	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,5500	1/4
227	609 i	956	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	1,1000	1/4
228	613 a	1198	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	1,0200	1/5
229	613 b	1237	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	1,0300	1/5
230	609 h	958	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,5100	1/5
231	609 k	915	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,9500	16/64
232	609 d	1004	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,3900	3/4
233	613 h	1012	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,5600	3/4
234	613 i	1063	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,3500	3/4
235	613 j	1121	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,2600	3/4
236	609 c	1241/1	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,0413	3/4
237	609 b	1241/3	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,1514	3/4
238	609 a	989	Tomaszowski	Susiec	Łosiniec	0,0800	3/4
239	610 nx	319	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,2300	1/2
240	610 i	284	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,7500	1/4
241	610 j	327	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,1900	1/4
242	610 j	328	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,2000	1/4
243	610 d	361	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,9500	1/4
244	610 mx	348	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,6600	1/8
245	610 by	364	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,3200	2/4
246	610 f	317	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,0200	2/8
247	610 d	360	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,9000	2/8
248	610 cy	296	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,4700	3/12
249	610 a	339	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,4700	3/12
250	610 b	321	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,5000	4/16
251	610 g	292	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	0,5700	4/20
252	610 h	335	Tomaszowski	Susiec	Łuszczacz	1,3700	4/20
253	613 ax	20	Tomaszowski	Susiec	Maziły	0,3200	1/2
254	609 s	237	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,4700	1/2
255	609 t	237	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,0100	1/2
256	609 w	239	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,0400	1/2
257	609 p	74	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,6000	1/2
258	609 r	92/2	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,2400	1/3
259	609 l	121	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,9000	1/4
260	609 o	217	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,4700	1/4
261	609 n	221	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	0,0800	1/4

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
262	609 m	73	Tomaszowski	Susiec	Zawadki	1,0500	1/4
263	619 ix	397/52	Tomaszowski	Tarnawatka	Tymin	0,4500	1/4
264	618 l	240	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Ordynacki	1,5100	1/2
265	618A b	439	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Ordynacki	0,8400	1/2
266	618A a	416	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Ordynacki	0,3000	1/3
267	618 a	479	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,6300	1/2
268	618 b	480	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0200	1/2
269	618 ~a	400	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0175	1/4
270	618 o	400	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,7125	1/4
271	618 p	401	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0800	1/4
272	618 c	475	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,6400	2/6
273	618 d	476	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0900	2/6
274	618 ~a	455	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0279	3/4
275	618 ~b	455	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0224	3/4
276	618 m	455	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,7397	3/4
277	618 n	456	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0500	3/4
278	618 ~a	453	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0254	3/6
279	618 ~b	453	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0128	3/6
280	618 j	453	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,7418	3/6
281	618 k	454	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0600	3/6
282	618 ~a	457	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0317	6/8
283	618 h	457	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,8683	6/8
284	618 i	458	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0400	6/8
285	618 ~c	461	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0155	6/8
286	618 f	461	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	1,5945	6/8
287	618 g	462	Tomaszowski	Tarnawatka	Wieprzów Tarnawacki	0,0600	6/8
288	613 z	332	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,2900	1/2
289	613 t	296	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,8500	2/4
290	613 s	318	Tomaszowski	Tomaszów L	Jeziernia	0,2800	2/4
291	610 ax	256	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,4200	1/3
292	610 y	86	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,2400	1/3
293	610 k	192	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,6500	1/4
294	610 l	80	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,2300	1/4
295	610 z	265	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,4100	12/41
296	610 tx	128/1	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,0760	9/100
297	610 sx	129/1	Tomaszowski	Tomaszów L	Kolonia Rogóžno	0,1300	9/100
298	616 f	68	Tomaszowski	Tomaszów L	Majdan Górny	4,1300	103/413
299	616 c	463/2	Tomaszowski	Tomaszów L	Majdan Górny	0,3200	3/4
300	616 d	58	Tomaszowski	Tomaszów L	Majdan Górny	0,1700	6/17
301	613 n	820	Tomaszowski	Tomaszów L	Pasieki	0,0700	1/2
302	613 c	584	Tomaszowski	Tomaszów L	Pasieki	0,4500	2/12
303	613 o	914	Tomaszowski	Tomaszów L	Pasieki	0,1300	3/6
304	613 r	955	Tomaszowski	Tomaszów L	Pasieki	1,2400	3/6
305	613 p	956	Tomaszowski	Tomaszów L	Pasieki	0,6500	3/6
306	616 a	786	Tomaszowski	Tomaszów L	Podhorce	0,7600	1/2
307	616 b	779	Tomaszowski	Tomaszów L	Podhorce	0,7600	1/4
308	615 nx	142	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,4000	1/2
309	613 m	1503	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,5300	1/2
310	613 x	1570	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,1600	1/2
311	613 y	1767	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,0500	1/2
312	615 jx	2110	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,3895	1/2
313	610 x	962	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,0500	1/2
314	613 l	1535/1	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóžno	0,6283	1/3

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
315	613 l	1535/2	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,0059	1/3
316	615 o	224	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,8124	1/3
317	615 l	27	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,4751	1/3
318	615 i	1889	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,6400	16/80
319	615 n	1919	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,2900	16/80
320	615 i	2130	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,6828	16/80
321	615 kx	162	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,8000	2/5
322	613 k	1780	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,1100	2/5
323	615 k	1882	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	1,4479	2/6
324	615 j	2122	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,6500	2/6
325	615 lx	156	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	1,1100	36/132
326	615 mx	157	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,5000	36/132
327	615 m	4	Tomaszowski	Tomaszów L	Rogóżno	0,5400	4/8
328	618A ~b	7	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,0070	1/2
329	618A g	7	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,9346	1/2
330	618A d	57	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,1432	1/5
331	618A ~a	33	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,0037	1/7
332	618A h	33	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,4563	1/7
333	618A ~a	35	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,0036	1/7
334	618A f	35	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,3126	1/7
335	618A c	96	Tomaszowski	Tomaszów L	Sabaudia	0,2400	1/7
336	615 a	2218	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2100	1/2
337	615 b	2266	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	1,8900	1/2
338	608 p	2547	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,4200	1/2
339	615 ix	2548	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,4700	1/2
340	615 gx	2549	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2300	1/2
341	615 c	2720	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1500	1/2
342	608 l	2637	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1600	1/4
343	615 cx	2638	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,3900	1/4
344	615 z	2639	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,3800	1/4
345	615 t	2640	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1800	1/4
346	608 r	2595	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2700	1/6
347	615 f	2596	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,6500	1/6
348	615 d	2597	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2000	1/6
349	608 k	2661	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,0900	1/6
350	615 bx	2662	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,6700	1/6
351	615 y	2663	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1800	1/6
352	615 s	2664	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1600	1/6
353	608 i	2592	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2800	1/8
354	615 f	2593	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,6400	1/8
355	615 d	2594	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2100	1/8
356	615 dx	2217	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2100	2/3
357	615 g	2204	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2100	2/5
358	615 p	2758	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,7100	2/5
359	615 h	2224	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1100	3/8
360	608 j	2700	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,0300	3/8
361	615 x	2701	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,9200	3/8
362	615 r	2702	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1600	3/8
363	608 o	2553	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2000	6/16
364	615 hx	2554	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2500	6/16
365	615 fx	2555	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,1100	6/16
366	608 n	2509	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,4500	6/24
367	608 m	2510	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,0600	6/24

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
368	615 ax	2511	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,3500	6/24
369	615 w	2512	Tomaszowski	Tomaszów L	Szarowola	0,2500	6/24
370	610 xx	314	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,6000	1/4
371	610 yx	379	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,7900	1/4
372	610 hx	427	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,6400	1/4
373	610 bx	429	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,2800	1/4
374	610 dx	495	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,5900	1/5
375	610 jx	546	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,3500	1/5
376	610 fx	458	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,4800	2/3
377	610 kx	518	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,0600	2/3
378	610 zx	469	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,7700	2/5
379	610 ay	529	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,3400	2/5
380	610 cx	312	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,5300	3/9
381	610 ~a	377	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,0121	3/9
382	610 ix	377	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,8379	3/9
383	610 wx	436	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	1,3400	39/42
384	610 gx	452	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,7400	6/9
385	610 lx	512	Tomaszowski	Tomaszów L	Ulów	0,0700	6/9
386	605 l	3	Zamojski	Komarów-Osada	Janówka	34,6000	138/3460
387	605 w	468	Zamojski	Komarów-Osada	Kol. Księżostany	22,9300	76/2293
388	620 o	292	Zamojski	Komarów-Osada	Komarów Górny	0,0800	3/4
389	620 p	292	Zamojski	Komarów-Osada	Komarów Górny	0,1100	3/4
390	620 r	292	Zamojski	Komarów-Osada	Komarów Górny	0,7700	3/4
391	620 n	928	Zamojski	Komarów-Osada	Wolica Brzozowa	0,5300	2/4
392	620 a	933	Zamojski	Komarów-Osada	Wolica Brzozowa	0,7900	2/5
393	620 m	983	Zamojski	Komarów-Osada	Wolica Brzozowa	0,5200	3/4
394	603 wx	477/1	Zamojski	Komarów-Osada	Wolica Śniatycka	1,1303	2/6
395	608 h	440	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,2600	1/2
396	608 g	441	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,2400	1/2
397	608 d	531/1	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,1500	1/2
398	608 a	546	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,1900	1/2
399	608 b	547	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,4100	1/2
400	608 c	548	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,1600	1/2
401	608 f	603	Zamojski	Krasnobród	Zielone	0,1000	1/2
402	603 t	830	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2900	1/2
403	603 cx	974	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3241	1/2
404	603 cy	974	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0459	1/2
405	603 s	836	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5600	1/4
406	603 j	863	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3600	1/4
407	603 z	881	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,1900	1/4
408	603 lx	905	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0700	1/4
409	603 tx	941	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3700	1/4
410	603 dx	968	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,7300	1/4
411	603 by	838	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0048	2/4
412	603 r	838	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5452	2/4
413	603 g	876	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2600	2/4
414	603 w	894	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2700	2/4
415	603 fx	930	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0100	2/4
416	603 mx	966	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,6100	2/4
417	603 by	840	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0097	2/8
418	603 o	840	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5003	2/8
419	603 hx	928	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0800	2/8
420	603 ox	964	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5300	2/8

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
421	603 h	875	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2700	3/18
422	603 x	893	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2700	3/18
423	603 by	839	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0055	3/4
424	603 p	839	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5445	3/4
425	603 ay	843	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0058	3/4
426	603 n	843	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2442	3/4
427	603 c	845	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5077	3/4
428	603 zx	845	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0123	3/4
429	603 d	923	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,1700	3/4
430	603 ix	925	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0700	3/4
431	603 gx	929	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0400	3/4
432	603 f	959	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5100	3/4
433	603 px	961	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2600	3/4
434	603 nx	965	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5300	3/4
435	603 l	859	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3800	4/8
436	603 i	870	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2700	4/8
437	603 bx	877	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,1700	4/8
438	603 y	888	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2700	4/8
439	603 jx	909	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,1600	4/8
440	603 rx	945	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3400	4/8
441	603 k	860	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,3800	6/48
442	603 ax	878	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,1700	6/48
443	603 kx	908	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2500	6/48
444	603 sx	944	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,5200	6/48
445	603 m	849	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,2461	7/8
446	603 yx	849	Zamojski	Łabunie	Barchaczów	0,0039	7/8
447	606 k	228	Zamojski	Łabunie	Kolonia Ruszów	0,7400	1/2
448	606 a	235	Zamojski	Łabunie	Kolonia Ruszów	1,0800	1/4
449	606 h	224	Zamojski	Łabunie	Kolonia Ruszów	1,1600	4/16
450	603 xx	1234	Zamojski	Łabunie	Łabunie	0,2500	1/2
451	603 a	1307	Zamojski	Łabunie	Łabunie	0,2700	1/2
452	603 b	989	Zamojski	Łabunie	Łabunie	0,8400	1/2
453	605 h	435	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3700	1/2
454	605 i	436	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,5000	1/2
455	605 f	441	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3500	1/2
456	605 g	442	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,5100	1/2
457	605 d	470	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,1100	1/2
458	605 c	473	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,1100	1/2
459	605 p	475	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,1200	1/2
460	605 m	482	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3800	1/2
461	605 a	484	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3800	1/2
462	605 b	487	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3500	1/2
463	605 o	443	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3500	1/4
464	605 x	444	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,5100	1/4
465	605 r	469	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,1100	1/4
466	605 n	488	Zamojski	Łabunie	Majdan Ruszowski	0,3500	1/4
467	606 d	1334	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,5200	1/2
468	606 f	1371	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,1200	1/2
469	606 g	1408	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,2400	1/2
470	606 i	889	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,3700	1/2
471	606 c	891	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,1000	1/2
472	606 b	897	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,3000	1/2
473	606 j	1351	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,5300	1/4

Lp.	Oddział, pododdział	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział n-ctwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
474	606 l	1391	Zamojski	Łabunie	Ruszów	0,2500	1/4
475	602 b	34	Zamojski	Miączyn	Kolonia Niewirków	1,9580	200/368
476	602 c	34	Zamojski	Miączyn	Kolonia Niewirków	0,7422	200/368
477	602 a	35	Zamojski	Miączyn	Kolonia Niewirków	0,9826	200/368
478	601 d	172	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,0329	1/3
479	601 c	174	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,0195	1/3
480	601 f	276	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,3967	1/3
481	601 b	52	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,5399	1/3
482	601 a	54	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,6079	1/3
483	601 g	115	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,8087	1/4
484	601 h	14	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,2427	3/6
485	601 i	309	Zamojski	Miączyn	Niewirków	0,1975	3/6
Razem obręb Tomaszów						288,1185	
Ogółem nadleśnictwo						348,2260	

1.1.3.6 Grunty sporne

Nadleśnictwo Tomaszów prowadzi postępowanie administracyjne przed Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczące nieruchomości ziemskiej „Las Zaboreczno”, położonej w obrębie leśnym Tomaszów, leśnictwie Łabunie, oddziały: 113, 114, 115. Powierzchnia gruntów spornych wynosi 74,7798 ha.

Tabela 9. Grunty sporne

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Rodzaj powierzchni
05-28-2-10-113 -a -00	0,99	D-STAN
05-28-2-10-113 -b -00	0,32	N
05-28-2-10-113 -c -00	0,86	D-STAN
05-28-2-10-113 -d -00	1,18	D-STAN
05-28-2-10-113 -f -00	0,30	D-STAN
05-28-2-10-113 -g -00	0,49	D-STAN
05-28-2-10-113 -h -00	0,63	D-STAN
05-28-2-10-113 -i -00	17,68	D-STAN
05-28-2-10-113 -j -00	0,33	N
05-28-2-10-113 --a -00	0,21	DROGI L
05-28-2-10-114 -a -00	15,09	D-STAN
05-28-2-10-114 -b -00	3,28	D-STAN
05-28-2-10-114 -c -00	6,79	D-STAN
05-28-2-10-114 -d -00	0,65	D-STAN
05-28-2-10-114 -f -00	1,50	D-STAN
05-28-2-10-114 --a -00	0,34	DROGI L
05-28-2-10-114 --b -00	0,20	ROWY
05-28-2-10-115 -a -00	9,74	D-STAN
05-28-2-10-115 -b -00	2,46	D-STAN
05-28-2-10-115 -c -00	0,80	D-STAN
05-28-2-10-115 -d -00	5,85	D-STAN

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Rodzaj powierzchni
05-28-2-10-115 -f -00	1,91	D-STAN
05-28-2-10-115 -g -00	1,89	D-STAN
05-28-2-10-115 -h -00	1,07	D-STAN
05-28-2-10-115 --a -00	0,06	DROGI L
05-28-2-10-115 --b -00	0,06	DROGI L
05-28-2-10-115 --c -00	0,07	DROGI L
05-28-2-10-115 --d -00	0,02	ROWY
Razem	74,77	

1.1.3.7 Grunty przekazane w użytkowanie na podstawie artykułu 40 ustawy o lasach

Nadleśnictwo Tomaszów posiada grunt, który został przekazany na podstawie art. 40 ustawy o lasach.

Tabela 10. Grunty przekazane w użytkowanie

Adres	Nr działki	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Uwaga
05-28-1-01-154 -k -00	171/4	Ls	0,6523	Użytkownik Państwowe Muzeum w Majdanku, oddział w Bełżcu

1.1.3.8 Grunty wyłączone z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Nadleśnictwo posiada grunty wyłączone z produkcji i przeznaczone na piaskownię.

Tabela 11. Grunty wyłączone z produkcji

Adres	Nr działki	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Nr decyzji
05-28-2-18-368 -g -00	1502	Ls	1,27	ZS.224.189.2015

Grunt wyłączony z produkcji leśnej w oparciu o decyzje Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie zezwalającą na czasowe wyłączenie z produkcji gruntów leśnych (ZS.224.189.2015 z dnia 30.12.2015 r.).

1.1.3.9 Służebności

W Nadleśnictwie Tomaszów występują powierzchnie obciążone służebnością, są to wyłącznie linie energetyczne na podstawie porozumienia z PGE Dystrybucja.

Tabela 12. Grunty obciążone służebnością

Obwód Lubycza Królewska – 5,75 ha na gruntach współdziałowych

Adres leśny	Pow. [ha]	Adres leśny	Pow. [ha]
05-28-1-01-108 -g -00	0,14	05-28-1-12-248 --a -00	0,02
05-28-1-01-120 --k -00	0,02	05-28-1-12-248 --b -00	0,04
05-28-1-01-120 --l -00	0,01	05-28-1-12-248 --c -00	0,02
05-28-1-01-120 -d -00	0,30	05-28-1-12-248 --g -00	0,09
05-28-1-01-153 -d -00	0,32	05-28-1-12-321 --d -00	0,25
05-28-1-01-168 -c -00	0,18	05-28-1-12-321 --f -00	0,04
05-28-1-01-81 --a -00	0,00	05-28-1-12-322 --a -00	0,10
05-28-1-01-83A --a -00	0,16	05-28-1-12-322 --b -00	0,01
05-28-1-08-147 --d -00	0,26	05-28-1-12-322 --c -00	0,04
05-28-1-08-147 --f -00	0,14	05-28-1-12-322 --d -00	0,03
05-28-1-08-147 --h -00	0,10	05-28-1-12-322 --g -00	0,00
05-28-1-08-147 --l -00	0,02	05-28-1-12-337 --b -00	0,02
05-28-1-08-147 --m -00	0,00	05-28-1-14-363 --d -00	0,02
05-28-1-08-149 --a -00	0,09	05-28-1-14-372 --b -00	0,02
05-28-1-08-149 --b -00	0,16	05-28-1-14-373 --a -00	0,04
05-28-1-08-149 -w -00	0,00	05-28-1-14-373 --f -00	0,00
05-28-1-08-150 --a -00	0,29	05-28-1-14-373 --g -00	0,00
05-28-1-08-56 --f -00	0,05	05-28-1-16-170 --b -00	0,01
05-28-1-08-57 --d -00	0,52	05-28-1-16-171 --a -00	0,02
05-28-1-08-80 --c -00	0,03	05-28-1-16-171 --b -00	0,00
05-28-1-08-80 --d -00	0,07	05-28-1-16-171 --c -00	0,02
05-28-1-09-189 -c -00	0,59	05-28-1-16-171 --f -00	0,03
05-28-1-09-189 -d -00	0,20	05-28-1-16-171 --g -00	0,04
05-28-1-09-195 --f -00	0,25	05-28-1-16-171A --a -00	0,06
05-28-1-09-199 --a -00	0,01	05-28-1-16-173 --n -00	0,06
05-28-1-09-206 --f -00	0,03	05-28-1-16-181 --b -00	0,04
05-28-1-09-206 --g -00	0,01	05-28-1-16-183A --a -00	0,09
05-28-1-09-206 --i -00	0,01	05-28-1-16-183A --h -00	0,06
05-28-1-09-215 --b -00	0,02	05-28-1-16-186 --a -00	0,04
05-28-1-09-220 --i -00	0,00	05-28-1-16-224 --g -00	0,01
05-28-1-09-221 --a -00	0,08	05-28-1-16-227 --f -00	0,00
05-28-1-09-222 --a -00	0,43	05-28-1-16-228 --h -00	0,01
05-28-1-09-223 --h -00	0,02	05-28-1-16-231 --d -00	0,00
05-28-1-09-247 --b -00	0,01		

Obwód Tomaszów – 7,95 ha na gruntach współdziałowych

Adres leśny	Pow [ha]	Adres leśny	Pow [ha]
05-28-2-03-14 --f -00	0,02	05-28-2-17-321 --b -00	0,09
05-28-2-03-26 --c -00	0,29	05-28-2-17-321 --j -00	0,28
05-28-2-03-29 --a -00	0,05	05-28-2-17-336 --b -00	0,21
05-28-2-03-2B --d -00	0,01	05-28-2-17-337 --b -00	0,06
05-28-2-04-127 --c -00	0,01	05-28-2-17-337 --c -00	0,01
05-28-2-10-101 --d -00	0,09	05-28-2-17-337 --d -00	0,01
05-28-2-10-110 --b -00	0,06	05-28-2-17-340 --b -00	0,06

Adres leśny	Pow [ha]	Adres leśny	Pow [ha]
05-28-2-10-62 --d -00	0,03	05-28-2-17-340 --f -00	0,03
05-28-2-10-62 --f -00	0,49	05-28-2-17-340 --h -00	0,01
05-28-2-10-62 -c -00	0,05	05-28-2-17-340 -d -00	0,94
05-28-2-10-73 -k -00	0,01	05-28-2-17-340 -g -00	0,38
05-28-2-10-75 --a -00	0,01	05-28-2-17-341 -f -00	0,04
05-28-2-10-75 --b -00	0,00	05-28-2-17-341 -i -00	0,47
05-28-2-10-75 --c -00	0,04	05-28-2-17-341 -k -00	0,11
05-28-2-10-75 --d -00	0,03	05-28-2-17-341 -y -00	0,05
05-28-2-10-77 --c -00	0,16	05-28-2-17-346 --f -00	0,10
05-28-2-10-80 --c -00	0,16	05-28-2-18-278A --b -00	0,22
05-28-2-10-92 --f -00	0,31	05-28-2-18-278A --c -00	0,28
05-28-2-11-253 --a -00	0,11	05-28-2-18-278A --i -00	0,11
05-28-2-11-256 --a -00	0,01	05-28-2-18-278A --j -00	0,03
05-28-2-11-259 --b -00	0,02	05-28-2-18-288 --g -00	0,26
05-28-2-11-265 --a -00	0,03	05-28-2-18-288 --h -00	0,02
05-28-2-11-389 --a -00	0,01	05-28-2-18-307 --d -00	0,05
05-28-2-11-390 --d -00	0,23	05-28-2-18-307 --i -00	0,01
05-28-2-11-390 --f -00	0,00	05-28-2-18-364A --a -00	0,01
05-28-2-11-390 --i -00	0,00	05-28-2-18-367 --a -00	0,12
05-28-2-11-398 --b -00	0,04	05-28-2-18-368A --a -00	0,02
05-28-2-11-398 --c -00	0,04	05-28-2-18-368A --b -00	0,00
05-28-2-15-206 --b -00	0,03	05-28-2-18-368A --c -00	0,07
05-28-2-15-208 --b -00	0,43	05-28-2-18-368B --a -00	0,03
05-28-2-15-209 --b -00	0,51	05-28-2-19-138 --a -00	0,00
05-28-2-15-218 --b -00	0,11	05-28-2-19-176 --a -00	0,00
05-28-2-15-218 --d -00	0,00	05-28-2-19-230 --b -00	0,02
05-28-2-15-218 -m -00	0,45	05-28-2-19-230 --d -00	0,01

1.1.3.10 Stan posiadania

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Tomaszów, według grup i rodzajów użytków, kategorii użytkowania oraz przynależności administracyjnej, przedstawiono w Tabeli nr I (IUL) z dokładnością do m². Wykazana powierzchnia ogólna nadleśnictwa, według stanu na dzień 01.01.2020 r., wynosi 18 693,18 ha (18 692,8791 m²) bez gruntów współdziałowych.

Tabela 13. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa

Nr	Obręb	Powierzchnia wg rejestru gruntów ze współwłasnościami (dokładność - m ²)	Powierzchnia wg Tabeli nr I (dokładność - m ²)	Powierzchnia wg programu Taksator (dokładność - ar)	Różnica (5-4)
1	2	3	4	5	6
1	Lubycza Królewska	8395,9796	8335,8721	8336,12	+0,2479
2	Tomaszów	10645,1255	10357,0070	10357,06	+0,053
Razem nadleśnictwo		19041,1051	18692,8791	18693,18	+0,3009

Różnica pomiędzy powierzchnią ogólną wynikającą z Tabeli nr I, a powierzchnią obliczoną programem TAKSATOR wynosi +0,3009 m² i wynika z matematycznego zaokrąglenia metrów kwadratowych na ary. Powierzchnia wydzielen taksacyjnych jest podawana w arach. Została obliczona matematycznie przez program w ramach poszczególnych działek ewidencyjnych. Suma zaokrąglonych powierzchni działek daje powierzchnie w arach obrębów leśnych, a w konsekwencji powierzchnię nadleśnictwa oraz poszczególnych grup, rodzajów oraz kategorii użytkowania.

W nadleśnictwie występują grunty we współwłasności z osobami fizycznymi na łącznej powierzchni 348,2260 ha. (*Szczegółowy opis współwłasności w punkcie 1.1.3.5.*).

Tabela 14. Zestawienie powierzchni nadleśnictwa w PUL – V rewizji

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [ha]					
1	Lubycza Królewska	7 842,1853	82,4563	232,6307	8 157,2723	178,5998	8 335,8721
		7 842,44	82,41	232,63	8 157,48	178,64	8 336,12
2	Tomaszów	9 601,2945	50,1329	218,9245	9 870,3519	486,6551	10 357,0070
		9 601,39	50,11	218,96	9 870,46	486,60	10 357,06
Razem nadleśnictwo		17 443,4798	132,5892	451,5552	18 027,6242	665,2549	18 692,8791
		17 443,83	132,52	451,59	18 027,94	665,24	18 693,18

Poniżej w tabeli przedstawiono w formie skróconej bilans zmian w powierzchni nadleśnictwa w ubiegłym okresie gospodarczym.

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo [ha]
1	2
Stan na 1.01.2010 r.	18522,2096
Stan na 01.01.2020 r.	18692,8791
Różnica	+170,6695

Szczegółowe zmiany w stanie posiadania za ubiegły okres gospodarczy przedstawiono w „Analizie gospodarki leśnej za okres 01.01.2010-31.12.2019 r.

Tabela 15. Tabela zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Tomaszów wg grup użytków wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)

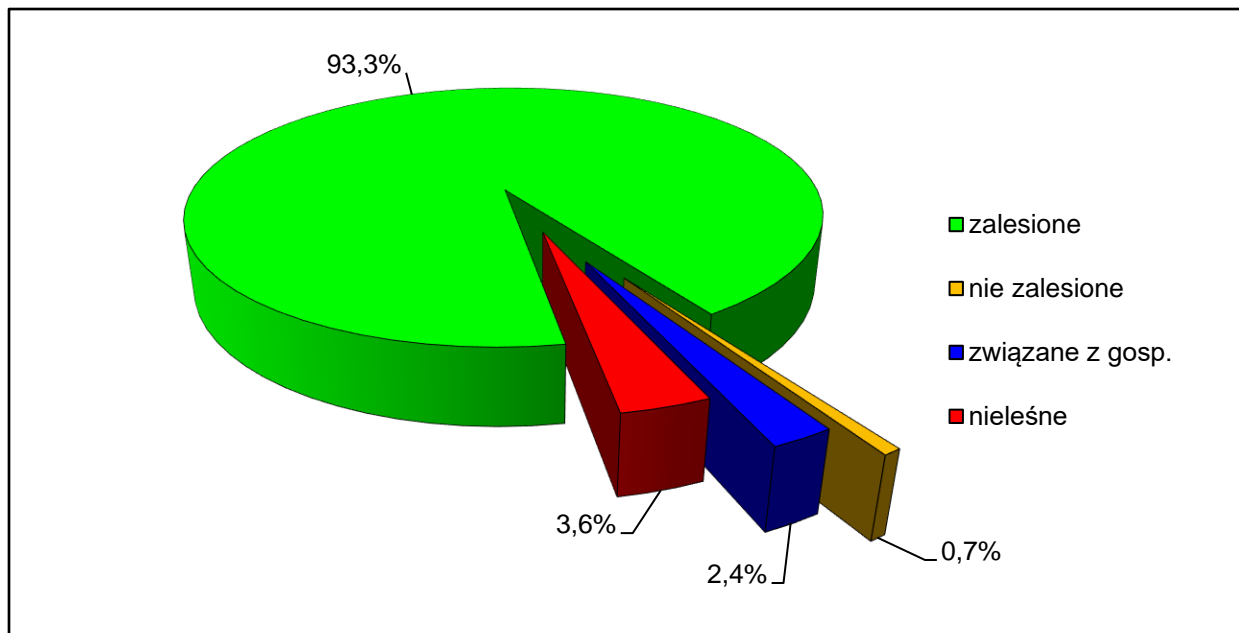
Rodzaj użytku	Lubycza Królewska	Tomaszów	Nadleśnictwo
	Powierzchnia [ha]		
1. Lasy - razem	8 157,48	9 870,46	18 027,94
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	7 842,44	9 601,39	17 443,83
1) drzewostany	7 842,44	9 595,17	17 437,61
2) plantacje drzew - razem		6,22	6,22
<i>w tym:</i>			
- plantacje nasienne		6,22	6,22
- plantacje drzew szybkorosnących			
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	82,41	50,11	132,52
1) w produkcji ubocznej - razem	10,10	3,27	13,37
<i>w tym:</i>			
- plantacje choinek	3,14	1,08	4,22
- plantacje krzewów			
- poletka łowieckie	6,96	2,19	9,15
2) do odnowienia - razem	33,00	8,01	41,01
<i>w tym:</i>			
- halizny		0,87	0,87
- zręby	33,00	6,41	39,41
- płazowiny		0,73	0,73
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	39,31	38,83	78,14
<i>w tym:</i>			
- przewidziane do naturalnej sukcesji	27,63	32,20	59,83
- objęte szczególnymi formami ochrony	2,21	0,59	2,80
- przewidziane do małej retencji	9,47	4,77	14,24
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji		1,27	1,27
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	232,63	218,96	451,59
<i>w tym:</i>			
1) budynki i budowle	3,30	5,98	9,28
2) urządzenia melioracji wodnych	7,89	5,58	13,47
3) linie podziału przestrzennego lasu	74,58	73,89	148,47
4) drogi leśne	126,10	120,39	246,49
5) tereny pod liniami energetycznymi	5,75	8,13	13,88
6) szkółki leśne	10,94		10,94
7) miejsca składowania drewna	3,51	3,77	7,28
8) parkingi leśne	-	-	-
9) urządzenia turystyczne	0,56	1,58	2,14
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,91	0,73	2,64
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	8 159,39	9 871,19	18 030,58
3. Użytki rolne - razem	18,13	62,82	80,95
3.1. Grunty orne - razem	16,68	49,36	66,04
<i>w tym:</i>			
1) role	16,68	42,91	59,59
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych		6,45	6,45
3) ugory, odłogi			
3.2. Sady	0,18		0,18
3.3. Łąki trwałe		8,55	8,55
3.4. Pastwiska trwałe	1,23	4,38	5,61
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,04	0,53	0,57
3.6. Grunty pod stawami rybnymi			

Rodzaj użytku	Lubycza Królewska	Tomaszów	Nadleśnictwo
	Powierzchnia [ha]		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			
4. Grunty pod wodami - razem <i>w tym:</i>	0,69	0,16	0,85
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,69	0,16	0,85
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi			
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi			
5. Użytki ekologiczne - razem	25,30	333,14	358,44
6. Tereny różne - razem <i>w tym:</i>		0,24	0,24
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.			
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego			
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		0,24	0,24
4) różne inne			
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem <i>w tym:</i>	5,03	6,31	11,34
7.1. Tereny mieszkaniowe		0,12	0,12
7.2. Tereny przemysłowe			
7.3. Tereny zabudowane inne		0,93	0,93
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane			
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem <i>w tym:</i>			
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne			
2) tereny zabytkowe			
3) tereny sportowe			
4) ogrody zoologiczne i botaniczne			
5) tereny zieleni nieurządzonej			
7.6. Użytki kopalne	4,39	2,04	6,43
7.7. Tereny komunikacyjne - razem <i>w tym:</i>	0,64	3,22	3,86
1) drogi	0,64	3,22	3,86
2) tereny kolejowe			
3) inne tereny komunikacyjne			
8. Nieużytki - razem <i>w tym:</i>	127,58	83,20	210,78
1) bagna	127,05	81,43	208,48
2) piaski			
3) utwory fizjograficzne		1,77	1,77
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	0,53		0,53
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	178,64	486,60	665,24
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia			
OGÓLEM (1-8)	8 336,12	10 357,06	18 693,18

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez współwłasności):
leśna: 18027,94 ha, nieleśna: 665,24 ha; Ogółem: 18693,18 ha.

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara):
leśna: 335,23 ha; nieleśna 12,96 ha; Ogółem 348,19 ha

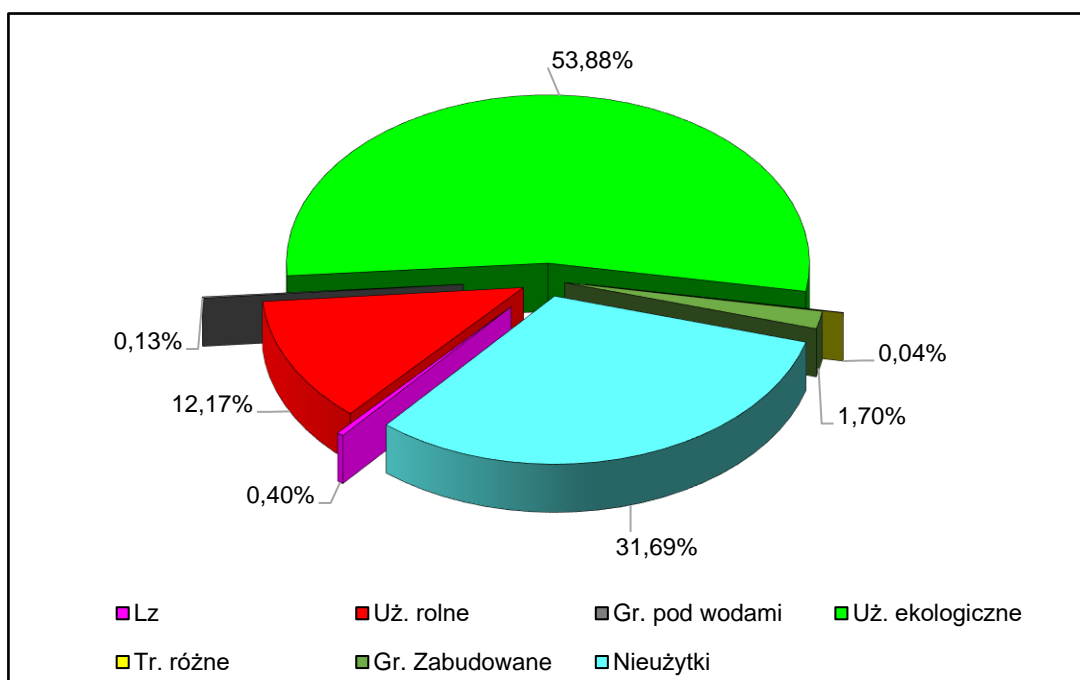
Poniższy podział użytków jest zgodny z klasyfikacją ewidencyjną gruntów określoną w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 3 stycznia 2019 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. 2019 poz. 393).

Rycina 4. Struktura użytkowania gruntów w Nadleśnictwie Tomaszów

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Tomaszów dominującą formą użytkowania są lasy – zajmują 96,4% powierzchni wszystkich gruntów. Pozostałą część terenu zajmują grunty nieleśne, z pośród których największy udział mają użytki ekologiczne.

a) Grunty nieleśne – powierzchnia 665,24 ha

Rycina 5. Procentowy udział rodzajów powierzchni nieleśnej w Nadleśnictwie Tomaszów

Największy udział powierzchniowy stanowią użytki ekologiczne (358,44 ha, 53,88%).
Wartości procentowe podane na wykresie odnoszą się do powierzchni nieleśnej.

b) Grunty leśne niezalesione - powierzchnia 132,52 ha

w tym:

- Halizny – 0,87 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)
05-28-2-03-8 -d -00	0,51
05-28-2-17-323A -c -00	0,36

- Płazowiny – 0,73 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)
05-28-2-03-1 -b -00	0,73

- Zręby – 39,41 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	Uwaga
05-28-1-01-78 -f -00	3,00	Ostoja ścisła puchacza
05-28-1-08-109A -g -00	0,87	
05-28-1-08-133 -j -00	1,57	
05-28-1-08-134 -s -00	2,1	
05-28-1-08-137 -l -00	2,02	
05-28-1-08-148 -d -00	2,68	
05-28-1-08-99 -r -00	1,14	
05-28-1-09-193 -k -00	1,98	
05-28-1-09-204 -j -00	1,64	
05-28-1-09-207 -d -00	2,78	
05-28-1-09-245 -c -00	2,12	
05-28-1-09-247 -f -00	1,72	
05-28-1-09-287 -h -00	2,05	
05-28-1-09-287 -i -00	1,88	
05-28-1-16-170 -i -00	3,37	
05-28-1-16-171 -c -00	2,08	
05-28-2-03-33 -g -00	0,7	
05-28-2-17-357 -c -00	3,18	
05-28-2-18-305 -c -00	1,73	
05-28-2-18-305 -l -00	0,8	

- Przewidziane do naturalnej sukcesji – 59,83 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	TSL	Gospodarstwo	Uwaga
05-28-1-01-158 -j -00	0,78	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-01-162 -f -00	0,57	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-01-461 -c -00	1,44	BŚW	GZ	
05-28-1-01-463 -c -00	3,73	BMB	S	Tereny zalewowe
05-28-1-01-78 -d -00	0,10	OLJ	GPZ	Tereny zalewowe
05-28-1-01-78E -d -00	0,42	BŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-1-08-112 -b -00	0,40	LMW	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-112 -c -00	1,75	LMW	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-135 -k -00	0,39	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-141 -b -00	0,65	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-141 -l -00	0,70	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-1-08-142 -h -00	0,33	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-149 -g -00	0,26	BMŚW	GZ	
05-28-1-08-79 -c -00	0,51	BMB	S	Tereny zalewowe
05-28-1-08-84A -b -00	2,31	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-1-08-85 -i -00	0,36	BMŚW	GZ	Teren podtapiany
05-28-1-08-86 -d -00	1,17	BMW	GZ	Teren podtapiany
05-28-1-08-95 -c -00	0,79	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-95 -h -00	0,54	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-1-08-97 -c -00	0,83	BMW	O	Teren podtapiany
05-28-1-08-97 -h -00	0,16	LMW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-1-09-216 -d -00	0,53	BMW	GZ	Teren podtapiany
05-28-1-09-223 -d -00	0,04	LMŚW	O	Działka w szachownicy
05-28-1-09-58 -b -00	1,49	LMB	S	Tereny zalewowe
05-28-1-09-58 -g -00	0,75	LMB	S	Tereny zalewowe
05-28-1-09-74 -b -00	3,02	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-1-12-322 -c -00	2,58	LMŚW	GPZ	
05-28-1-12-324 -f -00	0,99	BMB	S	Tereny zalewowe
05-28-1-16-171 -f -00	0,04	LŁ	S	Tereny zalewowe
05-28-2-03-25 -b -00	3,75	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-2-03-28 -b -00	0,48	BMŚW	S	Teren podmokły (fragm. BMb)
05-28-2-03-2B -p -00	0,16	LMŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-03-2B -w -00	0,06	LŚW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-03-2C -k -00	0,31	LŁ	S	Tereny zalewowe
05-28-2-03-31 -d -00	0,65	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-2-03-64 -f -00	0,63	LMŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-03-64 -i -00	0,10	LMŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-04-119 -b -00	0,87	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-04-125 -c -00	0,41	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-2-04-125 -f -00	0,33	OL	GZ	Tereny zalewowe
05-28-2-04-131 -f -00	0,42	LW	GPZ	Teren podmokły
05-28-2-04-131 -g -00	0,61	LŚW	GPZ	Teren podtapiany

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	TSL	Gospodarstwo	Uwaga
05-28-2-04-132 -c -00	0,23	LMw	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-04-133 -c -00	0,28	LMŚW	GPZ	Teren podtapiany, zagłębienie terenu
05-28-2-04-359 -c -00	0,63	LWYŻŚW	S	Teren podmokły
05-28-2-10-112 -b -00	1,63	LWYŻW	GPZ	Teren podmokły,
05-28-2-10-115 -i -00	0,09	BMWYŻŚW	S	Działka w szachownicy
05-28-2-10-58 -r -00	0,00	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-10-71 -b -00	0,86	LŚW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-10-73 -g -00	0,20	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-11-256 -c -00	4,31	OL	O	Tereny zalewowe
05-28-2-11-256 -r -00	0,35	BMW	GZ	Teren podtapiany
05-28-2-11-256 -s -00	0,12	BMW	GZ	Teren podtapiany
05-28-2-11-261 -k -00	0,68	LWYŻW	GPZ	Tereny zalewowe
05-28-2-11-267 -h -00	0,21	LMWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-11-269 -f -00	0,44	LWYŻŚW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-11-270 -j -00	0,42	LWYŻW	O	Teren podtapiany
05-28-2-11-271 -m -00	0,43	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-11-274 -ax -00	0,20	BMWYŻŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-2-11-387 -b -00	2,31	BMW	O	Tereny zalewowe
05-28-2-11-389 -j -00	0,51	BMŚW	O	Trudny do odnowienia
05-28-2-11-406 -m -00	0,11	LMŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-11-406 -n -00	0,09	LMŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-15-210 -f -00	0,04	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-15-211 -h -00	0,95	LWYŻW	GPZ	Tereny zalewowe
05-28-2-15-55 -r -00	0,06	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-17-321 -g -00	0,37	BMWYŻŚW	S	Ujęcie wody
05-28-2-17-322 -f -00	1,26	LMWYŻŚW	S	Ujęcie wody
05-28-2-17-323 -f -00	1,48	LMWYŻŚW	O	Ujęcie wody
05-28-2-17-330A -i -00	0,09	BMŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-2-17-341 -z -00	0,08	BMŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-2-17-356 -b -00	0,54	LMWYŻŚW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-18-298 -c -00	0,14	LMWYŻŚW	S	
05-28-2-18-365 -c -00	1,55	LMW	GPZ	Teren podtapiany
05-28-2-18-367 -c -00	0,49	BŚW	GZ	Teren pokopalniany
05-28-2-18-368 -f -00	1,44	BŚW	O	Teren pokopalniany
05-28-2-18-368A -hx -00	0,02	BŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-2-18-368A -ix -00	0,02	BŚW	GZ	Działka w szachownicy
05-28-2-19-138 -j -00	0,21	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-19-190 -g -00	0,40	LMWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy
05-28-2-19-245B -fy -00	0,18	LWYŻŚW	GPZ	Działka w szachownicy

W kategorii gruntu - przewidziane do naturalnej sukcesji zostały ujęte powierzchnie szczególnie trudne do odnowienia, niedostępne, małe działki wśród gruntów obcej własności, powierzchnie dawnych nieużytków i bagien w których w sposób naturalny zainicjowane są odnowienia roślinnością drzewiastą o pokryciu poniżej 50%.

- Objęte szczególnymi formami ochrony – 2,80 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	TSL	Uwaga
05-28-1-08-111 -d -00	0,17	LMŚW	Cmentarz
05-28-2-11-255 -a -00	0,25	LWYŻŚW	Kurhany - rej. zabytków
05-28-1-08-79 -f -00	0,24	BMŚW	Kurhany- rej. zabytków
05-28-1-08-79 -g -00	0,98	BMŚW	Cmentarzysko kurhanowe - rej. zabytków
05-28-2-04-170 -k -00	0,34	LWYŻŚW	Cmentarzysko kurhanowe - rej. zabytków
05-28-1-08-78D -l -00	0,12	LWYŻŚW	Cmentarzysko kurhanowe - rej. zabytków
05-28-1-08-78D -m -00	0,11	LWYŻŚW	Cmentarzysko kurhanowe - rej. zabytków
05-28-1-08-78C -f -00	0,59	LWYŻŚW	Siedlisko 6210

- Przewidziane do małej retencji – 14,24 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	TSL
05-28-1-01-459 -f -00	0,29	BMb
05-28-1-01-461 -f -00	2,21	BMb
05-28-1-01-462 -b -00	1,15	BMb
05-28-1-01-78 -f -00	0,21	OI
05-28-1-01-78 -g -00	0,22	OI
05-28-1-01-78 -h -00	0,13	OI
05-28-1-08-135 -l -00	0,17	BMb
05-28-1-08-136 -i -00	0,27	BMb
05-28-1-08-144 -g -00	0,21	BMb
05-28-1-08-85 -j -00	0,12	BMb
05-28-1-09-196 -h -00	0,12	OI
05-28-1-09-203 -d -00	0,26	OI
05-28-1-09-215 -o -00	0,17	BMb
05-28-1-09-58 -i -00	0,53	OI
05-28-1-09-63 -f -00	0,14	OI
05-28-1-09-69 -j -00	0,73	OI
05-28-1-12-299 -f -00	0,25	OI
05-28-1-12-304 -l -00	1,22	OIJ
05-28-1-12-323 -j -00	0,58	BMb
05-28-1-16-173 -n -00	0,04	OI
05-28-1-16-173 -o -00	0,06	OI
05-28-1-16-174 -k -00	0,34	BMb
05-28-1-16-174 -l -00	0,05	OI
05-28-2-03-22 -f -00	0,14	OI
05-28-2-03-22 -g -00	0,49	OI
05-28-2-03-22 -h -00	0,16	OI
05-28-2-03-24 -d -00	0,16	OI
05-28-2-03-27 -f -00	0,11	OI
05-28-2-03-28 -h -00	0,15	OI
05-28-2-03-28 -i -00	0,25	OI
05-28-2-03-28 -j -00	0,11	OI

Adres leśny	Powierzchnia (ha)	TSL
05-28-2-03-29 -c -00	0,14	OI
05-28-2-03-2B -r -00	0,3	OI
05-28-2-03-2B -s -00	0,15	OI
05-28-2-03-2B -t -00	0,1	OI
05-28-2-03-30 -c -00	0,42	OI
05-28-2-03-30 -d -00	0,24	OI
05-28-2-11-398 -p -00	0,13	BMb
05-28-2-11-402 -d -00	0,33	OI
05-28-2-11-404 -g -00	0,32	OI
05-28-2-15-185 -f -00	0,21	OI
05-28-2-15-211 -p -00	0,23	OI
05-28-2-18-295 -f -00	0,12	OI
05-28-2-18-307 -b -00	0,1	OI
05-28-2-18-319 -f -00	0,41	BMw

- Plantacje choinek – 4,22 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)
05-28-1-09-206 -b -00	1,38
05-28-1-09-206 -h -00	0,53
05-28-1-16-228 -j -00	1,23
05-28-2-15-184 -d -00	0,78
05-28-2-15-184 -j -00	0,3

- Poletka łowieckie – 9,15 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)
05-28-1-01-106 -d -00	0,55
05-28-1-09-58 -h -00	0,43
05-28-1-12-267 -c -00	2,31
05-28-1-12-269 -d -00	0,29
05-28-1-12-301 -f -00	0,37
05-28-1-16-256 -g -00	0,98
05-28-1-16-256 -h -00	0,29
05-28-1-16-257 -b -00	0,34
05-28-1-16-259 -f -00	0,15
05-28-1-16-261 -b -00	0,89
05-28-1-16-273 -f -00	0,36
05-28-2-10-112 -d -00	0,45
05-28-2-10-69 -b -00	0,56
05-28-2-18-280 -h -00	0,92
05-28-2-18-282 -b -00	0,26

- Grunty leśne wyłączone z produkcji (Inne wylesienia) – 1,27 ha

Adres leśny	Powierzchnia (ha)
05-28-2-18-368 -g -00	1,27

Grunt wyłączony z produkcji leśnej w oparciu o decyzje Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie zezwalającą na czasowe wyłączenie z produkcji gruntów leśnych (ZS.224.189.2015 z dnia 30.12.2015 r.).

Grunt leżący na terenie gminy Susiec przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze i nieleśne.

Adres leśny	Adres administracyjny	Nr działki	Uwagi
05-28-2-18-368 -a -00	06-18-082-0005	1502	Decyzja MŚ nr ZS-W-2120-68-6/2011 z dnia 09.09.2011 r.

1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo Tomaszów położone jest na terenie dwóch województw: lubelskiego i podkarpackiego.

Podstawowymi dokumentami w dziedzinie polityki zagospodarowania przestrzennego na omawianym terenie są:

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego z 2015 roku* (uchwała nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.);
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2017 roku* (uchwała nr 290/5800/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 4 kwietnia 2017 r.).

Ogólnym celem polityki przestrzennej województwa, ustalonym w obowiązującym *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego* jest:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu,
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich,
3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu,
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

W zakresie gospodarowania zasobami glebowymi i leśnymi *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego* zakłada:

1. Ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze obszarów użytkowanych rolniczo o wysokich walorach przyrodniczych,
2. Zachowanie integralności głównych kompleksów leśnych,
3. Ochronę walorów przyrodniczych lasów wszelkiej własności,
4. Zalesienia gruntów marginalnych z uwzględnieniem ich walorów przyrodniczych,
5. Zakładanie plantacji drzew szybko rosnących,
6. Opracowywanie uproszczonych planów urządzenia lasów.

W celu zapewnienia trwałości zasobów leśnych istotnych dla zasilania systemu przyrodniczego województwa wyróżnia się lasy ekologicznie ważne. Za takie uznaje się ekosystemy leśne, które:

- reprezentują na obszarze Polski spectrum zmienności krajobrazów roślinnych Europy,
- są szczególnie reprezentatywne dla krajobrazowej struktury roślinności w kraju,
- zachowały naturalne lub zbliżone do naturalnego charakter i warunki do naturalizacji,
- odgrywają szczególnie istotną rolę w funkcjonowaniu środowiska,
- stanowią ostoję dla wielu gatunków, w tym zwłaszcza rodzimych.

W województwie lubelskim obejmują one obszary leśne o wysokich walorach przyrodniczych, w szczególności:

- lasy nadrzeczne w dolinach Wisły, Wieprza i Bugu,
- nizinne lasy łąkowe reprezentowane przez odmianę wołyńską łąki subkontynentalnego występujące na Roztoczu.

Za leśne ekosystemy kluczowe w skali krajowej i regionalnej uznaje się:

- lasy iglaste Kotliny Sandomierskiej (Lasy Janowskie, Puszcza Solska),
- kompleksy leśno-bagiennie Polesia (Lasy Żalińskie, Lasy Czuczyskie i Lasy Sobiborskie),
- Puszcza Solska i Lasy Janowskie z torfowiskami wysokimi i przejściowymi,
- lasy Roztocza Środkowego i Wschodniego,
- lasy łąkowe Wyżyny Lubelskiej: Krzczonowskie, Kraśnickie, Gościeradowskie, Wrzelowieckie i Skierbieszowskie,
- wielogatunkowe Lasy Strzeleckie i Mirczańskie,
- nizinne lasy mieszane i iglaste: Kozłowieckie, Parczewskie, Radzyńskie, Łukowskie, Międzyrzeckie, Chotyłowskie, Włodawskie i Sieniawskie, Adamowskie i Czemiernickie.

Za główne kompleksy leśne wymagające szczególnej ochrony integralności wskazuje się lasy: Łukowskie, Międzyrzeckie, Białskopodlaskie, Parczewskie, Włodawskie, Sobiborskie, Rokitno, Radzyńskie, Gułowskie, Żyrzyńskie, Kozłowieckie, Strzeleckie, Roztocza Środkowego, Puszcza Solska, Janowskie, Gościeradowskie.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemów leśnych ustala się wyznaczanie w gminnych dokumentach planistycznych stref ochrony warunków siedliskowych lasu (otulin), których zadaniem jest wykluczanie zagospodarowania mogącego mieć negatywny wpływ na gatunki wnętrza lasu oraz ekoton.

Jako obszar promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wskazuje się Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Janowskie”. Łączy on gospodarcze wykorzystanie lasu z ochroną jego wszelkich walorów przyrodniczych, w oparciu o jednolity dla wszystkich leśnych kompleksów promocyjnych w kraju program gospodarczo-ochronny.

W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego* z 2017 ustalono w zakresie gospodarki leśnej i zalesień konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem.

Ogólnym celem polityki przestrzennej województwa, ustalonym w obowiązującym *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego* jest sterowanie rozwojem przestrzennym, podejmowanie działań oraz określenie i realizacja zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, które w efekcie przyniosą między innymi korzystniejsze warunki dla zrównoważonego rozwoju województwa, przełożenie priorytetów określonych w Strategii rozwoju województwa do układów przestrzennych, efektywniejsze wykorzystanie istniejącego stanu zainwestowania terenu. W *Planie* uwzględnione są ustalenia m.in. w zakresie: ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego, infrastruktury technicznej. Wskazane są tereny objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W *Planie* ustalono w zakresie gospodarki leśnej i zalesień konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem.

Dokument określa zasady zagospodarowania na terenie lasów i gruntów leśnych:

1. na terenie lasów i gruntów leśnych obowiązują zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych (w szczególności ustawy o lasach i ochronie przyrody) oraz w planach urządzenia lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw, dopuszcza się lokalizacje inwestycji związanych z gospodarką leśną oraz tras przebiegu infrastruktury technicznej (w szczególności uznanej za cel publiczny) w przypadkach braku innych rozwiązań omijających kompleksy leśne, pod warunkiem zachowania obszarów skupisk roślinności o szczególnych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, występowania skupisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych, ostoi zwierząt, zgodnie z przepisami szczególnymi,
2. działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych,
3. należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę,

4. należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów jako narzędzi wzorcowej zrównoważonej gospodarki leśnej w zróżnicowanych warunkach środowiska w województwie.

W zakresie zalesień i zadrzewień:

- 1) na podstawie studiów programowo-przestrzennych, mając na uwadze zachowanie różnorodności biologicznej, przewiduje się pod zalesienia i zadrzewienia:
 - a) obszary nieprzydatne dla gospodarki rolnej,
 - b) obszary w obrębie korytarzy ekologicznych,
 - c) obszary źródliskowe,
 - d) strefy ochronne i obszary głównych zbiorników wód podziemnych,
 - e) obszary osuwiskowe,
 - f) obszary zdegradowane.
- 2) pod ograniczone ilościowo zalesienia i zadrzewienia przewiduje się:
 - a) obszary gospodarki rolnej (zadrzewienia śródpolne),
 - b) doliny cieków wodnych - z priorytetem zadrzewień w ramach renaturyzacji rzek,
 - c) obszary towarzyszące szlakom komunikacyjnym (właściwy dobór materiału do nasadzeń), zgodnie z przepisami szczególnymi.

W projekcie zmiany *Planu* w celu ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej lasów oraz rozwoju trwałej, zrównoważonej gospodarki leśnej przewiduje się:

1. kontynuację modelu zrównoważonego gospodarstwa leśnego, uwzględniającego współistnienie funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych (w tym ekologicznych) poprzez między innymi powiększanie powierzchni lasów ochronnych, głównie w północno-wschodniej i środkowej części województwa,
2. zapewnienie optymalnych warunków funkcjonowania lasów z uwzględnieniem między innymi zachowania dotychczasowego stanu różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz ukierunkowania ruchu turystycznego i rekreacyjnego oraz zagospodarowania turystycznego w lasach,
3. powiększanie zasobów poprzez zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych oraz wskazywanie do zalesienia gruntów nieprzydatnych rolniczo.

W Planie tym na obszarach objętych systemem ochrony przyrody i krajobrazu oraz na obszarach przewidzianych do objęcia ochroną przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- 1) na terenach parków narodowych obowiązują zasady zagospodarowania określone w ustanowionych planach ochrony, a do czasu ich ustanowienia w zadaniach ochronnych;
- 3) na terenach uznanych za rezerваты przyrody, a nieposiadających ustanowionych planów ochrony, do czasu ich ustanowienia, obowiązują zasady określone w zadaniach ochronnych i w przepisach szczególnych;
- 4) na terenach predysponowanych do objęcia ochroną w formie rezerwatów przyrody obowiązują zasady zagospodarowania określone w planach urządzania lasów i w przepisach szczególnych;
- 5) na terenach utworzonych parków krajobrazowych obowiązują zasady zagospodarowania określone w planach ochrony, aktach prawnych w sprawie parków krajobrazowych i w przepisach szczególnych;

6) na terenach wyznaczonych obszarów chronionego krajobrazu obowiązuje przestrzeganie przepisów zawartych w aktach prawnych w sprawie poszczególnych obszarów chronionych;

7) na terenach predysponowanych do objęcia różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu (do czasu ich utworzenia) obowiązują przepisy szczególne.

Gminne dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego ujęto w zestawieniu tabelarycznym.

Jednostka administracyjna	Dokument
Województwo lubelskie	
Gmina Bełzec	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bełzec (uchwała nr X/45/99 Rady Gminy Bełzec z dnia 26 października 1999 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Bełzec (uchwała nr IX/54/03 Rady Gminy Bełzec z dnia 28 listopada 2003 r. z późn. zm.)
Gmina Jarczów	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarczów (uchwała nr V/30/03 Rady Gminy Jarczów z dnia 29 kwietnia 2003 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów (uchwała nr IX/51/03 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 grudnia 2003 r. z późn. zm.)
Gmina Krynice	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krynice (uchwała nr III/16/2002 Rady Gminy Krynice z dnia 30 grudnia 2002 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Krynice (uchwała nr XII/61/2003 Rady Gminy Krynice z dnia 6 listopada 2003 r. z późn. zm.)
Miasto i gmina Lubycza Królewska	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubycza Królewska (uchwała nr III/26/2002 Rady Gminy Lubycza Królewska z dnia 30.12.2002 r. z późn. zm.) Strategia Rozwoju Gminy Lubycza Królewska na lata 2017-2023 (uchwała nr XXXVIII/201/2017 Rady Miejskiej w Lubyczy Królewskiej z dnia 30 listopada 2017 r.)
Miasto i gmina Łaszczów	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łaszczów (uchwała nr XXVIII/159/2001 Rady Gminy Łaszczów z dnia 29 czerwca 2001 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Łaszczów (uchwała nr IX/54/03 Rady Gminy Łaszczów z dnia 25 sierpnia 2003 r. z późn. zm.)
Gmina Rachanie	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rachanie (uchwała nr II/13/2002 Rady Gminy Rachanie z dnia 13 grudnia 2002 r. z późn. zm.)
Gmina Susiec	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec (uchwała nr XXVI/164/10 Rady Gminy Susiec z dnia 30 kwietnia 2010 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Susiec (uchwała nr VII/44/2003 Rady Gminy Susiec z dnia 30 października 2003 r. z późn. zm.)

Jednostka administracyjna	Dokument
Gmina Tarnawatka	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnawatka (uchwała nr Nr X/53/2003 Rady Gminy Tarnawatka z dnia 10 lipca 2003 r z późn. zm.)</p> <p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnawatka (uchwała nr XV/81/2004 Rady Gminy Tarnawatka z dnia 23 marca 2004 r. z późn. zm.)</p>
Miasto i gmina Tomaszów Lubelski	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tomaszów Lubelski (uchwała nr XXII/109/2001 Rady Gminy Tomaszów Lubelski z dnia 22 stycznia 2001 r. z późn. zm.)</p> <p>Zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Miasta Tomaszów Lubelski” (uchwała nr XXXIX/429/2010 Rady miasta Tomaszów Lubelski z dnia 26 marca 2010 r.)</p> <p>W dokumencie tym w zakresie wskazania terenów do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniono między innymi przygotowanie terenów pod zabudowę z uwzględnieniem przebiegu obwodnicy miasta Tomaszowa Lubelskiego (droga ekspresowa S17), która to na niewielkim odcinku przebiegać będzie przez teren Nadleśnictwa Tomaszów.</p> <p>Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tomaszów Lubelski na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (uchwała nr XXVI / 242 /2017 Rady Gminy Tomaszów Lubelski z dnia 24 marca 2017 r.)</p> <p>Program Ochrony Środowiska dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 (uchwała nr XXVII/261/2012 Rady Miasta Tomaszów Lubelski z dnia 26 października 2012 r.)</p>
Miasto i gmina Tyszowice	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Tyszowice (uchwała Nr XLI/22/2002 Rady Miasta i Gminy w Tyszowcach z dnia 2 lipca 2002 r. z późn. zm.)</p>
Gmina Komarów-Osada	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Komarów-Osada (uchwała Nr II/8/2002 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 12 grudnia 2002 r. z późn. zm.)</p> <p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Komarów-Osada (uchwała nr X/64/2003 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 5 grudnia 2003 r.)</p>
Miasto i gmina Krasnobród	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Krasnobród (uchwała Nr XVI/213/01 Rady Miasta i Gminy Krasnobród z dnia 30 sierpnia 2001 r. z późn. zm.)</p> <p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Krasnobród (uchwała nr XIX/80/04 Rady Miejskiej w Krasnobrodzie z dnia 30 marca 2004 r.)</p> <p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Krasnobród (uchwała nr XVI/114/04 Rady Miejskiej w Krasnobrodzie z dnia 12 października 2004 r.)</p>
Gmina Łabunie	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabunie (uchwała nr XXIV/135/01 Rady Gminy Łabunie z dnia 27 grudnia 2001 r. z późn. zm.)</p> <p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabunie (uchwała nr X/47/03 Rady Gminy Łabunie z dnia 10 grudnia 2003 r.)</p>
Gmina Miączyn	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miączyn (uchwała nr XIX/94/00 Rady Gminy Miączyn z dnia 26 września 2000 r. z późn. zm.)</p>

Jednostka administracyjna	Dokument
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Miączyn (uchwała nr VIII/48/2003 Rady Gminy Miączyn z dnia 28 listopada 2003 roku.)
Gmina Sitno	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sitno (uchwała nr XVII/85/99 Rady Gminy Sitno z dnia 28 grudnia 1999 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Sitno (uchwała nr XLV/215/02 Rady Gminy Sitno z dnia 24 września 2002 r. z późn. zm.)
Województwo podkarpackie	
Gmina Horyniec-Zdrój	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój (uchwała nr 248/XXXI/02 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 27 lutego 2002 r. z późn. zm.) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój (uchwała nr XLV/215/02 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 września 2002 r. z późn. zm.) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 (uchwała nr XIX.154.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. z późn. zm.)

1.2.2. **Ogólne dane o regionalnych strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych**

Wspólną cechą rozwoju miast, gmin i powiatów jest utrzymanie zasady zrównoważonego rozwoju poprzez racjonalne i proekologiczne gospodarowanie zasobami zieleni nie urządzonej i terenami nie zainwestowanymi. Teren działania Nadleśnictwa Tomaszów obejmuje trzy powiaty – tomaszowski, zamojski, lubaczowski, które posiadają opracowane strategie rozwoju. Jednak dokumenty te w swych celach strategicznych nie dotyczą bezpośrednio gruntów nadleśnictwa, jedynie ogólne założenia tych opracowań odnoszą się do zrównoważonego rozwoju lasów w ramach wieloletnich planów urządzenia lasu. W tożsamym brzmieniu funkcje pełnione przez lasy traktują dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy na terenie których lasami administruje Nadleśnictwo Tomaszów.

Najważniejsze dokumenty dotyczące strategii rozwoju ujęto w poniższym zestawieniu

Jednostka administracyjna	Dokument
Województwo lubelskie	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. (uchwała nr XXXIV/559/2013 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 czerwca 2013 r.) Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 (uchwała nr XXIII/341/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 listopada 2016 r.) Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (uchwała nr CCLXXXVIII/5735/2018 z dnia 24 lipca 2018 r. z późn. zm.)

Jednostka administracyjna	Dokument
Powiat tomaszowski	Strategia Zarządzania Zmianą Gospodarczą dla powiatu tomaszowskiego na lata 2011-2020 Program Ochrony Środowiska dla powiatu tomaszowskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 Strategia rozwoju powiatu tomaszowskiego na lata 2015- 2020
Gmina Bełżec	Strategia Rozwoju Gminy Bełżec na lata 2015-2020 (uchwała nr XVIII/114/2016 Rady Gminy Bełżec z dnia 28 czerwca 2016 r.) Program Ochrony Środowiska dla gminy Bełżec na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (uchwała nr XXVIII/181/2017 Rady Gminy Bełżec dnia 27 kwietnia 2017 r.)
Gmina Jarczów	Strategia Rozwoju Gminy Jarczów na lata 2015-2020 (uchwała nr XII/64/16 Rady Gminy Jarczów z dnia 11 lutego 2016 r.)
Gmina Krynice	Program Rozwoju Gminy Krynice na lata 2014-2020 (uchwała nr IV/23/2015 Rady Gminy Krynice z dnia 13 marca 2015 r.) Program Ochrony Środowiska dla gminy Krynice na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 (w trakcie zatwierdzania)
Miasto i gmina Lubycza Królewska	Strategia Rozwoju Gminy Lubycza Królewska na lata 2017-2023 (uchwała nr XXXVIII/201/2017 Rady Miejskiej w Lubyczy Królewskiej z dnia 30 listopada 2017 r.) Program Ochrony Środowiska dla gminy Lubycza Królewska na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 (w trakcie zatwierdzania)
Miasto i gmina Łaszczów	Strategia Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007-2020 (uchwała nr X/52/07 Rady Gminy Łaszczów z dnia 29 października 2007 r. z późn. zm.)
Gmina Susiec	Strategia Rozwoju Gminy Susiec na lata 2008-2020
Gmina Tarnawatka	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tarnawatka (uchwała nr XVIII/97/2004 Rady Gminy Tarnawatka z dnia 22 września 2004 r.)
Miasto i gmina Tomaszów Lubelski	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tomaszów Lubelski na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (uchwała nr XXVI / 242 /2017Rady Gminy Tomaszów Lubelski z dnia 24 marca 2017 r.) Program Ochrony Środowiska dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 (uchwała nr XXVII/261/2012 Rady Miasta Tomaszów Lubelski z dnia 26 października 2012 r.) Strategia Rozwoju Gminy Tomaszów Lubelski 2015-2020 (uchwała nr XVI/134/2016 Rady Gminy Tomaszów Lubelski z dnia 11 marca 2016 r.) Strategia Rozwoju lokalnego Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2017-2022 (Uchwała nr XXXII/281/2017 Rady Miasta Tomaszów Lubelski z dnia 9 czerwca 2017 r.)
Miasto i gmina Tyszowice	Strategia Rozwoju Gminy Tyszowce na lata 2015-2020 (uchwała nr XVII/117/2016 Rady Miejskiej w Tyszowcach z dnia 10 czerwca 2016 r.)
Powiat zamojski	Strategia Rozwoju Powiatu Zamojskiego na lata 2007-2020 Program Ochrony Środowiska dla powiatu zamojskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020
Gmina Komarów-Osada	Strategia Rozwoju Gminy Komarów Osada na lata 2016-2020 (uchwała Nr XIX/132/16 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 29 czerwca 2016 r.)
Miasto i gmina Krasnobród	Strategia rozwoju Miasta i Gminy Krasnobród do 2020 roku (uchwała nr XVI/142/08 Rady Miejskiej w Krasnobrodzie z dnia 27 marca 2008 r.)

Jednostka administracyjna	Dokument
	Program Ochrony Środowiska dla gminy Krasnobród na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 (uchwała nr XIII/88/2016 Rady Miejskiej w Krasnobrodzie z dnia 10 lutego 2016 r.)
Gmina Łabunie	Strategia Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2014-2020 (uchwała XXVII/182/2014 Rady Gminy Łabunie z dnia 26 marca 2014 r.) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łabunie (2004 r.)
Gmina Sitno	Strategia Rozwoju Gminy Sitno na lata 2015-2023 (uchwała nr XV/89/2015 Rady Gminy Sitno z dnia 12 listopada 2015 r.)
Województwo podkarpackie	Strategia rozwoju województwa – podkarpackie 2020 (uchwała nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2013 r.) Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 r. (uchwała nr XL/803/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego) Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (uchwała nr 485/10249/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 23 października 2018 r.)
Powiat lubaczowski	Strategia rozwoju powiatu lubaczowskiego 2004 r. Program ochrony środowiska dla powiatu lubaczowskiego na lata 2012-2013 z perspektywą do roku 2019.
Gmina Horyniec-Zdrój	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 (uchwała nr XIX.154.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. z późn. zm.)

1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego

Strategie rozwoju opracowane dla powiatów nie narzucają specyficznych sposobów planowania i zagospodarowania lasów.

Bardzo ważnym dokumentem dotyczącym polityki zagospodarowania regionu jest „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020”, który został przyjęty Uchwałą Nr CCLXXXVIII/5735/2018 Zarządu Województwa Lubelskiego w Lublinie z dnia 24 lipca 2018 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (Załącznik).

W **Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego** wyróżniono 7 głównych obszarów strategicznych, wokół których będzie skupiał się jego rozwój. Są to:

- osadnictwo,
- społeczeństwo,
- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- gospodarka,
- infrastruktura techniczna,

- obronność i bezpieczeństwo publiczne.

Jednym z celów strategicznych jest racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego, w tym osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa. Cel ten przełożony na kierunki działań wskazuje na właściwy stan zagospodarowania lasów.

W Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego wyróżniono 4 główne obszary strategiczne, wokół których będzie skupiał się jego rozwój. Są to:

- konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- kapitał ludzki i społeczny,
- sieć osadnicza,
- środowisko i energetyka.

Jednym z celów strategicznych jest racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego, w tym osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa. Cel ten przełożony na kierunki działań wskazuje na właściwy stan zagospodarowania lasów.

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego określono priorytety ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska, którego głównym celem jest zachowanie w dobrym stanie pełnej różnorodności biologicznej województwa dla przyszłych pokoleń.

Określone kierunki działań służące realizacji ww. celu to :

1. wsparcie procesów i działań zachowujących różnorodność biologiczną,
2. właściwie chronione siedliska cennych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin i grzybów, w szczególności gatunków wymagających ochrony na podstawie prawa wspólnotowego,
3. właściwie chronione siedliska przyrodnicze określone w przepisach prawa,
4. właściwie utrzymane i funkcjonujące różne formy ochrony przyrody,
5. osiągnięcie stanów docelowych określonych w regulacjach prawnych oraz w europejskich i krajowych dokumentach dotyczących zachowania różnorodności biologicznej,
6. zachowanie korytarzy ekologicznych,
7. właściwy stan zagospodarowania lasów,
8. racjonalna gospodarka cennych gospodarczo zasobów oraz właściwa rekultywacja terenów przyrodniczych zdewastowanych i zdegradowanych,
9. utrzymanie i poprawa różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo terenów łąkowo-pastwiskowych w ramach prowadzonej na nich ekstensywnej gospodarki pasterskiej,
10. poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa,
11. nawiązanie współpracy z krajami sąsiednimi.

W istniejących Programach Ochrony Środowiska szczebla powiatowego i gmin zawarte są przedsięwzięcia dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii oraz włączania aspektów ekologicznych do polityk sektorowych oraz edukacji ekologicznej.

W ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego** przyjętych zostało 10 osi priorytetowych, w tym oś „Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego”. Jednym z celów tej osi jest: Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę. Realizacja celu osiągnięta będzie poprzez cele szczegółowe, tj.:

- przywrócenie i zachowanie różnorodności biologicznej,
- ukierunkowania ruchu turystycznego w sposób, który przyczyni się do ochrony dziedzictwa przyrodniczego i promowania wartości chronionych (w ramach projektów skierowanych na ochronę różnorodności biologicznej),
- wzrostu poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców i jakości informacji o środowisku.

Podstawowym założeniem powyższych dokumentów jest stworzenie obszaru zrównoważonego rozwoju, integrującego cele społeczne, ekologiczne i gospodarcze oraz zapewniającego możliwości realizacji potrzeb społeczeństwa i osiągnięcie wysokiego standardu życia, ze szczególnym naciskiem na ochronę środowiska i turystykę, przy wykorzystaniu i zachowaniu unikalnych walorów naturalnych. Dokumenty powyższe w pełnym zakresie uwzględniają potrzeby i wymogi gospodarki leśnej wynikające z wewnętrznych wytycznych Lasów Państwowych oraz uwzględniają ograniczenia wynikające z form ochrony przyrody. W związku z powyższym nie stwierdza się zagrożeń dla prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej pod wpływem realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania.

Przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin oraz całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w zakresie:

Ochrony środowiska, w tym: ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu

Zapisy zawarte w opracowaniach uwzględniają potrzeby w tym zakresie.

Ochrony wód i gospodarowania wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają zasobom wodnym regionu, a planowane działania wpłyną na poprawę jakości wód.

Obrony kraju

Brak wpływu

Ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

Brak wpływu

Udokumentowanych złóż kopalin

Na terenie nadleśnictwa nie występują złoża kruszyw, ropy naftowej i gazu ziemnego.

Przewidywanych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, w tym mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego nie przewiduje się inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym mogących wpływać negatywnie na środowisko i zagrażać trwałości lasu.

W projekcie Planu UL nie przeznacza się gruntów Nadleśnictwa Tomaszów do zalesień. Wszystkie użytki gruntowe zalesione w sposób naturalny zostały w trakcie prac terenowych nad projektem Planu opisane jako lasy.

Projekt Planu urządzenia lasu jest zgodny ze strategiami przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

1.2.4. Wykaz gruntów nadleśnictwa wyłączonych z produkcji

Wykaz gruntów wyłączonych z produkcji a pozostających na stanie LP przedstawiono w pkt. 1.1.3.8.

1.2.5. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo nie posiada gruntów do zalesienia.

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Zgodnie z obowiązującą „Regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski” 2010 (Zielony R. Kliczkowska A., CILP 2012), obszar terytorialnego zasięgu nadleśnictwa położony jest w:

Kraina: Małopolska - 6

Mezoregion: Zamojsko-Hrubieszowski - 6-9 (północna część nadleśnictwa),

Mezoregion: Wyżyny Zachodniowołyńskiej - 6-13 (środkowa część nadleśnictwa),

Mezoregion: Roztocza Środkowego - 6-12 (południowa część nadleśnictwa).

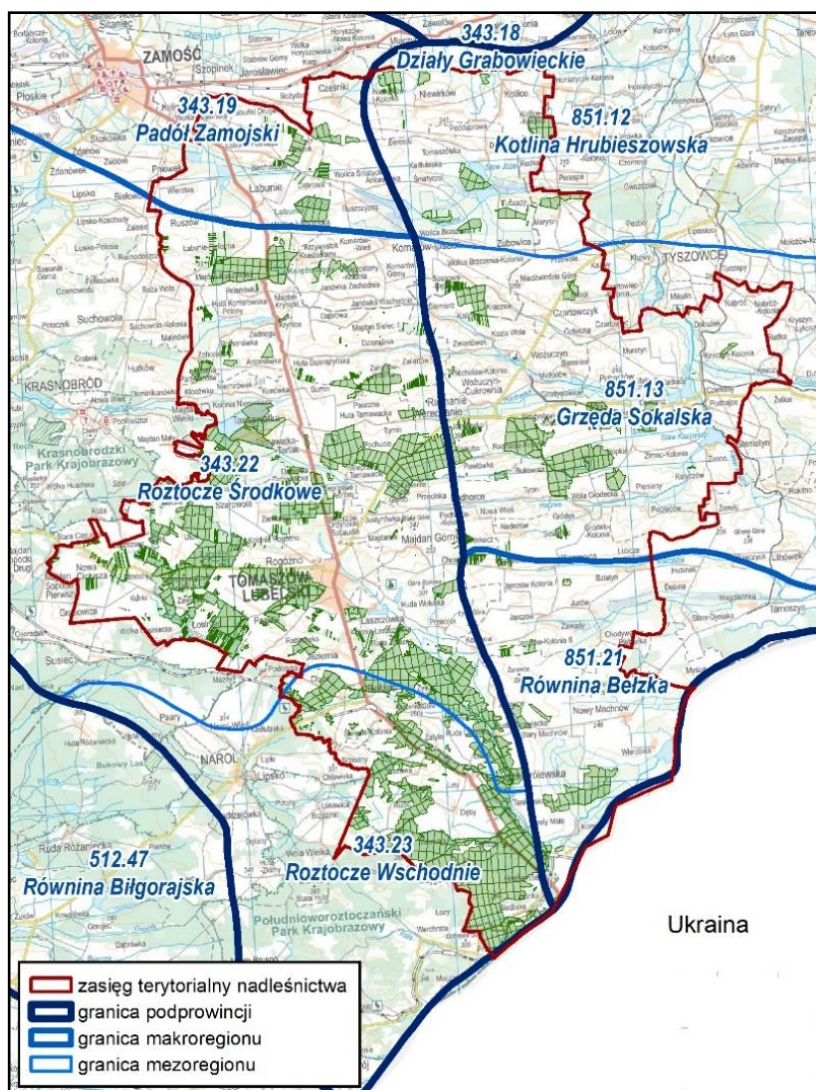
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Tomaszów w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są pomiędzy:

punkt północny:	23°35'20" 50°43'05"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt wschodni:	23°48'45" 50°35'30"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt południowy:	23°31'50" 50°14'35"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt zachodni:	23°10'45" 50°28'00"	długości wschodniej szerokości północnej

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondracki 2002) obszar nadleśnictwa leży w:

Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
34				Wyżyny Polskie
	343			Wyżyna Lubelsko-Lwowska
		343.1		Wyżyna Lubelska
			343.19	Padół Zamojski
		343.2		Roztocze
			343.22	Roztocze Środkowe
			343.23	Roztocze Wschodnie
85				Wyżyny Ukraińskie
	851			Wyżyna Wołyńsko-Podolska
		851.1		Wyżyna Wołyńska
			851.12	Kotlina Hrubieszowska
			851.13	Grzęda Sokalska
		851.2		Kotlina Pobuża
			851.21	Równina Bełska

Rycina 6. Podział fizyczno-geograficzny terenu nadleśnictwa

1.3.3. Rzeźba terenu

Teren nadleśnictwa usytuowany jest w zasięgu dwóch dużych jednostek tektonicznych Polski: prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej oraz przylegającej od zachodu niecki brzeźnej. Ta pierwsza jednostka (część północna nadleśnictwa) tworzy zasadnicze formy rzeźby nie przekraczające kilku metrów wysokości, są znacznie mniejsze i słabiej zróżnicowane niż w obszarze niecki brzeźnej (część środkowa i południowa).

Część północna i część południowo-wschodnia nadleśnictwa to teren nizinny falisty i pagórkowaty gdzie wyniosłości tworzą pagórki i garby od kilku do kilkunastu metrów wysokości. Wysokość bezwzględna garbów wynosi od 200 do 240 m, a wysokości względne 15 do 25 m. W obrębie garbów rozwinęły się formy krasowe w postaci padołów i lejów.

W środkowej i zachodniej części nadleśnictwa dominują krajobrazy podgórskie z dużymi obszarami drzewostanów jodłowych, bukowo-jodłowych i sosnowych. Najwyższym wzniesieniem tej części Roztocza jest wzgórze Wapielnia (387 m n.p.m.).

1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

1.3.4.1. Warunki glebowe

Gleby w Nadleśnictwie są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wg stanu na 01.01.1999 r. wykonane przez BULiGL Oddział w Przemyślu, w którym szczegółowo omówiono warunki glebowe. W 2009 r. BULiGL Oddział w Lublinie wykonało aktualizację gleb leśnych zgodnie z Zarządzeniem nr 9 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 lutego 2001 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Klasyfikacji gleb leśnych Polski”.

W 2019 r. na powierzchni 80,01 ha wykonano pełne opracowanie siedliskowe w ramach uzupełnienia do wykonanego opracowania według stanu na 01.01.2009 r.

Na potrzeby V rewizji BULiGL Oddział w Lublinie wykonało prace fitosocjologiczne na siedliskach przyrodniczych w specjalnych obszarach ochrony siedlisk Natura 2000 oraz zweryfikowała wszystkie siedliska przyrodnicze występujące na gruntach nadleśnictwa. Wynikiem tych prac jest opracowanie pt. „Uzupełnienie do wykonanego wg stanu na 01.01.2009 r. opracowania fitosocjologicznego dla Nadleśnictwa Tomaszów”.

Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów i podtypów gleb w Nadleśnictwie Tomaszów zamieszczono poniżej, na podstawie bazy danych programu TAKSATOR.

Udział powierzchniowy i procentowy typów gleb przedstawia tabela.

Tabela 16. Zestawienie typów gleb w Nadleśnictwie

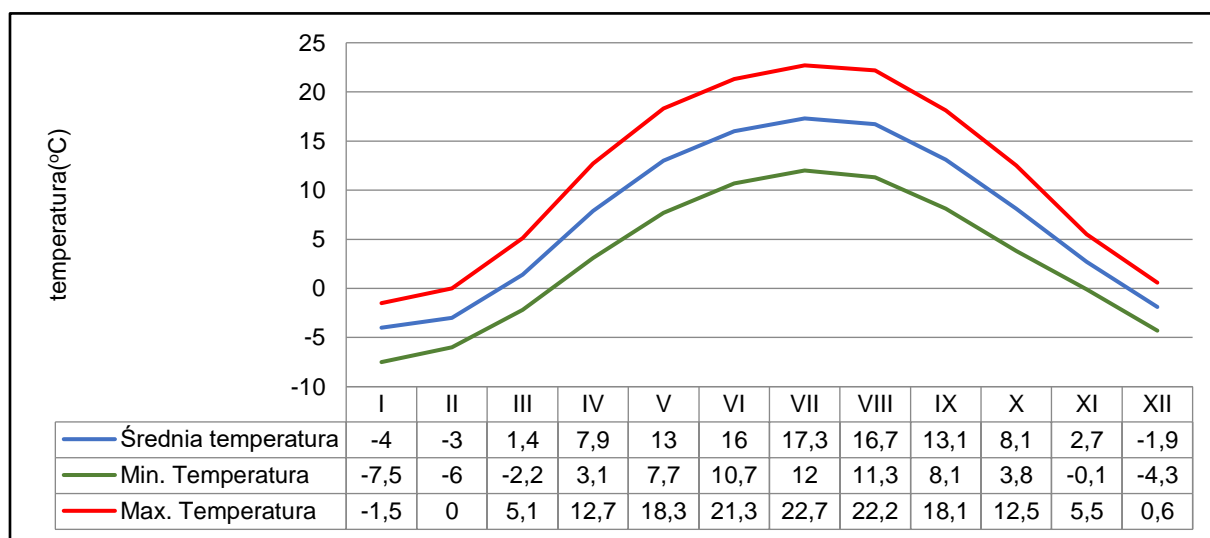
Podtyp gleby	Obręb Lubyca Królewska		Obręb Tomaszów		Nadleśnictwo	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Arenosole właściwe	11,00	100,0			11,00	0,2
Rędziny właściwe	69,69	34,4	132,90	65,6	202,59	1,3
Rędziny brunatne	675,25	50,4	663,45	49,6	1338,70	7,4
Rędziny czarnoziemne			159,31	100,0	159,31	1,1
Czarnoziemy wyługowane właściwe			12,39	100,0	12,39	0,2
Czarne ziemie właściwe	38,70	70,9	15,87	29,1	54,57	0,5
Czarne ziemie murszaste			7,07	100,0	7,07	0,1
Czarne ziemie wyługowane	27,86	79,7	7,11	20,3	34,97	0,3
Czarne ziemie brunatne			1,80	100,0	1,80	0,1
Gleby brunatne właściwe	565,89	18,7	2465,10	81,3	3030,99	16,4
Gleby brunatne wyługowane	455,50	31,1	1008,75	68,9	1464,25	8,0
Gleby brunatne kwaśne	98,74	26,3	276,30	73,7	375,04	2,2
Gleby płowe właściwe	7,73	1,6	487,43	98,4	495,16	2,8
Gleby płowe brunatne			158,13	100,0	158,13	1,0
Gleby płowe opadowoglejowe			55,51	100,0	55,51	0,5
Gleby rdzawe właściwe	217,09	47,7	237,75	52,3	454,84	2,6
Gleby rdzawe brunatne	3102,59	53,5	2699,53	46,5	5802,12	31,2

Podtyp gleby	Obręb Lubycza Królewska		Obręb Tomaszów		Nadleśnictwo	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Gleby rdzawe bielcowe	1007,38	60,4	659,84	39,6	1667,22	9,1
Gleby bielcowe właściwe	597,41	79,7	152,47	20,3	749,88	4,2
Gleby glejo-bielcowe właściwe	300,40	92,5	24,40	7,5	324,80	1,9
Gleby glejo-bielcowe murszaste	225,30	99,8	0,41	0,2	225,71	1,4
Gleby gruntowoglejowe właściwe	34,15	67,5	16,47	32,5	50,62	0,5
Gleby gruntowoglejowe murszowe	15,51	98,6	0,22	1,4	15,73	0,2
Gleby gruntowoglejowe murszaste	5,61	11,1	44,73	88,9	50,34	0,4
Gleby gruntowoglejowe mułowe	13,34	100,0			13,34	0,2
Gleby opadowoglejowe właściwe	54,93	37,5	91,66	62,5	146,59	1,0
Gleby torfowo-mułowe	32,43	85,8	5,37	14,2	37,80	0,3
Gleby torfowe torfowisk niskich	163,71	86,2	26,14	13,8	189,85	1,2
Gleby torfowe torfowisk przejściowych	21,68	78,0	6,13	22,0	27,81	0,2
Gleby torfowo-murszowe	34,71	34,3	66,37	65,7	101,08	0,7
Gleby mineralno-murszowe	31,46	63,5	18,10	36,5	49,56	0,4
Gleby murszaste	7,93	57,9	5,76	42,1	13,69	0,2
Mady rzeczne właściwe	26,87	100,0			26,87	0,2
Mady rzeczne próchniczne	44,28	90,2	4,82	9,8	49,10	0,4
Mady rzeczne brunatne	4,03	100,0			4,03	0,1
Gleby deluwialne właściwe	10,41	19,7	42,42	80,3	52,83	0,4
Gleby deluwialne brunatne	1,60	2,3	68,30	97,7	69,90	0,6
Gleby murszowate właściwe	20,42	100,0			20,42	0,2
Gł. industro i urbanoziemne o niewykszt. prof.	1,25	4,1	29,49	95,9	30,74	0,3
Razem grunty leśne	7924,85	45,1	9651,50	54,9	17576,35	94,0
Grunty nieleśne i leśne związane z gospodarką leśną	411,27	36,8	705,56	63,2	1116,83	6,0
Łącznie	8336,12	44,6	10357,06	55,4	18693,18	100,0

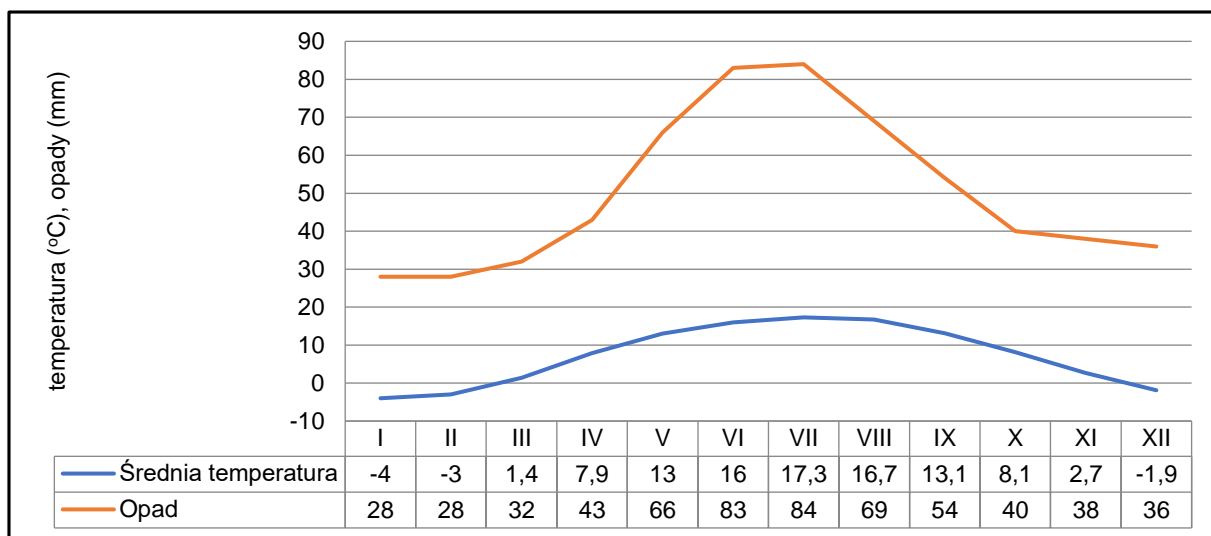
W Nadleśnictwie Tomaszów najwięcej jest gleb rdzawych (45,1%), rzadziej występują gleby brunatne (27,7%) i rędziny (9,7%). Pozostałe typy gleb mają niewielki udział.

1.3.4.2. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza Nadleśnictwo Tomaszów położone jest w obrębie dwóch regionów: lubelskiego - wyżynnego obejmującego Roztocze i sandomierskiego – nizinnego, który cechuje się przewagą wpływów kontynentalnych (długie pogodne lato i długa chłodna zima, krótkie przedwiośnie i przedzime). Omawiany obszar charakteryzuje się najniższą w kraju liczbą dni z układem niżowym, najmniejszym zachmurzeniem i najdłuższym nasłonecznieniem. Największe nasłonecznienie w porze zimowej występuje w miesiącu lutym, zaś w porze letniej w okresie czerwiec-wrzesień. Poszczególne elementy składające się na klimat omawianego obszaru są odzwierciedleniem położenia kontynentalnego i warunków lokalnych. Średnia temperatura roku wynosi 7⁰C, lata 18⁰C, a zimy -4,2⁰C. Na lato przypada przeciętnie 75 dni bezchmurnych. Roczna suma opadów waha się w granicach 700 mm. Średnia roczna wilgotność względna wynosi 80%. Dość wcześnie pojawiają się przymrozki jesienne (około połowy września), natomiast ostatnie przymrozki wiosenne pojawiają się około 20 maja. Pokrywa śnieżna utrzymuje się około 94 dni. Okres wegetacyjny ze średnią 5⁰C trwa przeciętnie 220 dni. Przeważają tu wiatry zachodnie (zachodni, północno zachodni, południowo-zachodni) stanowiące 45,8% ogólnej sumy wszystkich kierunków. Cisze stanowią 18,2%. Średnia roczna prędkość wiatrów wynosi 3,9m/s.

Rycina 7. Diagram temperaturowy dla terenu Nadleśnictwa Tomaszów

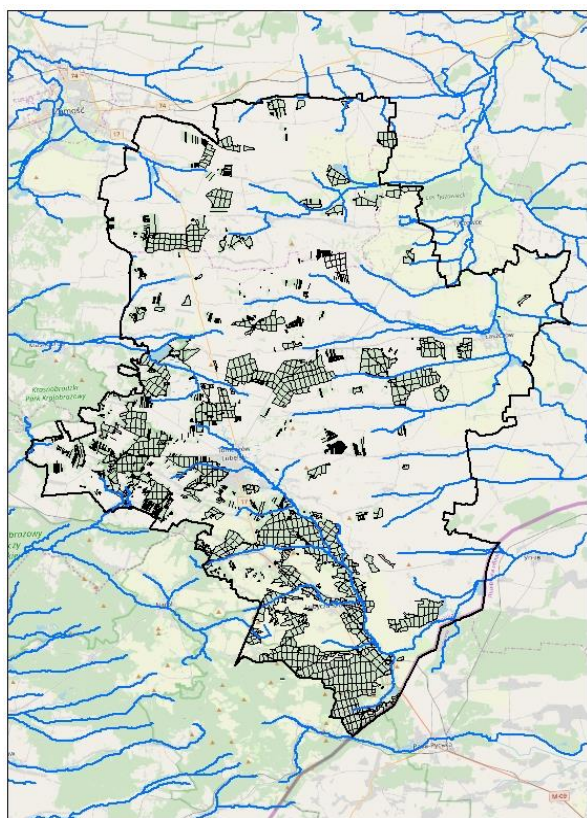

Rycina 8. Diagram pluwiotermiczny dla terenu Nadleśnictwa Tomaszów

Z wykresu wynika, że najsuchszym okresem jest I kwartał roku, z najmniejszą ilością opadów w miesiącu styczniu i lutym wynoszącą 28 mm. Większość opadów przypada na lipiec – 84 mm, który równocześnie jest najcieplejszym miesiącem roku z temperaturą 17,3°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, z temperaturą -4°C.

Różnica w opadach pomiędzy najsuchszym i najmokrzejszym miesiącem wynosi 56 mm. Przez rok temperatura waha się tylko o 21,3°C.

1.3.4.3. Warunki wodne

Rycina 9. Warunki hydrologiczne

Obszar nadleśnictwa cechuje średni poziom rozwoju sieci rzecznej wód powierzchniowych. Wyjątek stanowią poziomy wierzchowinowe Roztocza o ubogim rozwoju sieci. Cały ten obszar należy do zlewni Wisły – cieków I rzędu, dorzeczy Narew, Wieprza i Sanu – cieków II rzędu. Południowa i wschodnia część nadleśnictwa (około 70% jego powierzchni) leży w zlewni środkowego dorzecza Bugu - cieków III rzędu oraz jego lewobrzeżnych dopływów: Sołokiji i Huczwy. Północno-zachodnia część nadleśnictwa (około 20% powierzchni) należy do zlewni górnego dorzecza Wieprza cieków II rzędu z ciekami zlewni III rzędu: Łabuńka oraz Wieprz do Łabuńki (p). Niewielki fragment (około 10%), południowo-wschodniej części nadleśnictwa leży w dorzeczu Tanwi – cieków III rzędu wraz z jej dopływami.

Sieć rzek przepływających przez teren nadleśnictwa cechuje niewielki przepływ oraz duży udział odpływu podziemnego. Wody są w dużym stopniu nasycone węglanami.

Rzeka Sołokija – swój bieg zaczyna na wysokości 268 m n.p.m. w okolicy miejscowości Ruda Żelazna. Płyne na południowy wschód, przecinając granicę polsko-ukraińską. W leśnictwach Leliszka i Lubycza Królewska jest główną rzeką, która razem z dopływami odprowadza wody z lasu. Odprowadza również wody z kompleksu Kornie. Dolina rzeki jest w znacznej części zabagniona.

Rzeka Huczwa

Ma swoje źródła w Justynówce, w okolicach Tomaszowa Lubelskiego, a uchodzi do Bugu w miejscowości Gródek. Dno jej doliny ma zmienną szerokość (od 100 m do ponad 1 km), na wielu odcinkach jest podmokłe, z licznymi starorzeczami i rowami melioracyjnymi. Huczwa wraz z dopływami: Rachanka, Wożuczynka i siecią rowów melioracyjnych odprowadza wody z północno-wschodniej części nadleśnictwa, głównie z leśnictw: Werechanie, Skrzypny Ostrów, Grodysławice,

Rzeka Wieprz

Swoje źródła bierze z okolic Wieprzowego Jeziora położonego w terytorialnym zasięgu leśnictwa Skrzypny Ostrów. Przepływa przez północną część leśnictwa Pańków, nawadniając tereny użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce”.

Zlewnie na terenie Nadleśnictwa Tomaszów przedstawia poniższa tabela.

Morze	Zlewnia				Ważniejsze ciek zlewni IV rzędu
	I rzędu	II rzędu	III rzędu	IV rzędu	
Bałtyckie	Wisła	Narew	Bug(l)	Huczwa,	Kanał Hopkie, Rachanka, Dopływ spod Kraczewa, Sieniocha,
				Bug do Huczwy (l)	Sołokija, Żyłka, Świnka, Dopływ z Tomaszowa, Prutnik, Dopływ spod Żurawiec.
		Wieprz	Łabuńka	Łabuńka do Topornicy (l)	Dopływ spod Łabuń, Dopływ spod Ruszowa
			Wieprz do Łabuńki (p)	Kryniczanka, Wieprz do Kryniczanki (p)	Dopływ spod Niemirówka Dopływ spod Sumina, Dopływ z Szarowoli

Morze	Zlewnia				
	I rzędu	II rzędu	III rzędu	IV rzędu	Ważniejsze ciek zlewni IV rzędu
		San	Tanew	Tanew do Wirowej (l), Tanew od Wirowej do Szumu (p)	Łukawica, Łosiniecki Potok, Olszanka Sopot

Zestawienie zbiorników wodnych występujących na terenie nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Zbiorniki wodne, rzeki i stawy na terenie nadleśnictwa

Wyszczególnienie	Nazwa	Adres leśny	Pow. [ha]	Uwagi	
1	2	3	4	5	
W stanie posiadania nadleśnictwa	Jeziora	-	-	-	
	Rzeki	-	-	-	
	Stawy i inne		05-28-1-09-58 -i -00	0,53	Retencja
			05-28-1-09-69 -f -00	0,14	Retencja
			05-28-1-09-69 -j -00	0,73	Retencja
			05-28-1-01-78 -f -00	0,21	Retencja
			05-28-1-01-78 -g -00	0,22	Retencja
			05-28-1-01-78 -h -00	0,13	Retencja
			05-28-1-08-85 -j -00	0,12	Retencja
			05-28-1-08-135 -l -00	0,17	Retencja
			05-28-1-08-136 -i -00	0,27	Retencja
			05-28-1-08-144 -g -00	0,21	Retencja
			05-28-1-16-173 -n -00	0,04	Retencja
			05-28-1-16-173 -o -00	0,06	Retencja
			05-28-1-16-174 -k -00	0,34	Retencja
			05-28-1-16-174 -l -00	0,05	Retencja
			05-28-1-09-196 -h -00	0,12	Retencja
			05-28-1-09-203 -d -00	0,26	Retencja
			05-28-1-09-215 -o -00	0,17	Retencja
			05-28-1-12-299 -f -00	0,25	Retencja
			05-28-1-12-304 -l -00	1,22	Retencja
			05-28-1-12-323 -j -00	0,58	Retencja
			05-28-1-01-459 -f -00	0,29	Retencja
			05-28-1-01-461 -f -00	2,21	Retencja
			05-28-1-01-462 -b -00	1,15	Retencja
			05-28-2-03-2B -r -00	0,30	Retencja
			05-28-2-03-2B -s -00	0,15	Retencja
			05-28-2-03-2B -t -00	0,10	Retencja
			05-28-2-03-22 -f -00	0,14	Retencja
		05-28-2-03-22 -g -00	0,49	Retencja	
	05-28-2-03-22 -h -00	0,16	Retencja		
	05-28-2-03-24 -d -00	0,16	Retencja		
	05-28-2-03-27 -f -00	0,11	Retencja		

Wyszczególnienie		Nazwa	Adres leśny	Pow. [ha]	Uwagi
1		2	3	4	5
			05-28-2-03-28 -h -00	0,15	Retencja
			05-28-2-03-28 -i -00	0,25	Retencja
			05-28-2-03-28 -j -00	0,11	Retencja
			05-28-2-03-29 -c -00	0,14	Retencja
			05-28-2-03-30 -c -00	0,42	Retencja
			05-28-2-03-30 -d -00	0,24	Retencja
			05-28-2-15-185 -f -00	0,21	Retencja
			05-28-2-15-211 -p -00	0,23	Retencja
			05-28-2-18-295 -f -00	0,12	Retencja
			05-28-2-18-307 -b -00	0,10	Retencja
			05-28-2-18-319 -f -00	0,41	Retencja
			05-28-2-11-398 -p -00	0,13	Retencja
			05-28-2-11-402 -d -00	0,33	Retencja
			05-28-2-11-404 -g -00	0,32	Retencja
	Ujęcia wód		05-28-2-17-320 -a -00	0,4	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-320 -b -00	3,61	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-320 -d -00	9,08	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-320 -f -00	1,76	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -a -00	1,89	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -b -00	9,97	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -d -00	5,92	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -g -00	0,37	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -h -00	2,28	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-321 -i -00	0,53	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -a -00	1,64	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -b -00	2,76	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -c -00	6,87	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -d -00	1,21	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -f -00	1,26	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -g -00	0,80	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -h -00	2,40	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -i -00	5,65	Gosp. specjalne
			05-28-2-17-322 -j -00	0,63	Gosp. specjalne
	05-28-2-17-331 -a -00	7,58	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-331 -f -00	1,16	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-331 -g -00	4,04	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-331 -h -00	2,16	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-331 -i -00	4,16	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-332 -a -00	22,35	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-332 -b -00	0,94	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-333 -a -00	1,73	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-333 -b -00	1,74	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-333 -c -00	9,71	Gosp. specjalne		
	05-28-2-17-333 -d -00	2,19	Gosp. specjalne		

Wyszczególnienie	Nazwa	Adres leśny	Pow. [ha]	Uwagi
1	2	3	4	5
		05-28-2-17-333 -f -00	1,93	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-333 -g -00	5,03	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-334 -a -00	5,50	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-334 -f -00	2,62	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-334 -i -00	0,82	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-334 -j -00	1,36	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-336 -a -00	4,06	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-336 -b -00	1,68	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-336 -c -00	1,85	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-336 -d -00	6,41	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-336 -f -00	0,92	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-337 -d -00	1,22	Gosp. specjalne
		05-28-2-17-337 -f -00	0,65	Gosp. specjalne
Razem			165,10	

W Nadleśnictwie Tomaszów nie występują naturalne zbiorniki wodne. Małe zbiorniki wodne ujęte w opisie jako retencja występują w liczbie 45 szt. na powierzchni 14,24 ha. Na terenie leśnictwa Tomaszów występują ujęcia wody (43 szt.-150,86 ha) dla miasta Tomaszów Lubelski, które są objęte strefą ochroną i zaliczone do gospodarstwa specjalnego.

Nadleśnictwo Tomaszów leży w rejonie o najwyższej zasobności wód podziemnych w Polsce. Jest to ściśle związane z budową geologiczną i geomorfologią terenu.

W granicach nadleśnictwa występuje zbiornik warstw wodonośnych (typ porowoszczelinowy) Niecka Lubelska, tzw. „Chelmu-Zamość” - GZWP Nr 407 (WIOŚ 2007).

1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych

W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomie II zamieszczone zostały:

- **tabela nr II** - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- **tabela nr IV** - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- **tabela nr Va** - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- **tabela nr Vb** - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w nadleśnictwie.

Tabela 18. Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)

Typ siedliskowy lasu	Obręb				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	Udział[%]
	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]		
1	2	3	4	5	6	7
BŚW	597,70	7,54	238,32	2,47	836,02	4,76
BW	4,70	0,06	-	0,00	4,70	0,03
BMSW	894,22	11,28	371,22	3,85	1265,44	7,20
BMW	403,02	5,09	33,66	0,35	436,68	2,48
BMB	20,83	0,26	4,13	0,04	24,96	0,14
LMŚW	1312,39	16,56	892,45	9,25	2204,84	12,54
LMW	255,67	3,23	86,20	0,89	341,87	1,95
LMB	2,24	0,03	-	0,00	2,24	0,01
ŁSW	44,63	0,56	839,95	8,70	884,58	5,03
LW	42,49	0,54	22,91	0,24	65,40	0,37
OL	237,81	3,00	76,99	0,80	314,80	1,79
OLJ	45,01	0,57	3,15	0,03	48,16	0,27
ŁŁ	24,12	0,30	3,56	0,04	27,68	0,16
BMWYŻŚW	159,96	2,02	398,67	4,13	558,63	3,18
BMWYŻW	7,86	0,10	-	0,00	7,86	0,04
LMWYŻŚW	1740,34	21,96	1974,71	20,46	3715,05	21,14
LMWYŻW	8,86	0,11	52,51	0,54	61,37	0,35
LWYŻŚW	2091,28	26,39	4534,93	46,99	6626,21	37,71
LWYŻW	-	0,00	82,34	0,85	82,34	0,47
OLJWYŻ	11,15	0,14	34,54	0,36	45,69	0,26
ŁŁWYŻ	20,57	0,26	1,26	0,01	21,83	0,12
Razem	7924,85	100,00	9651,50	100,00	17576,35	100,00

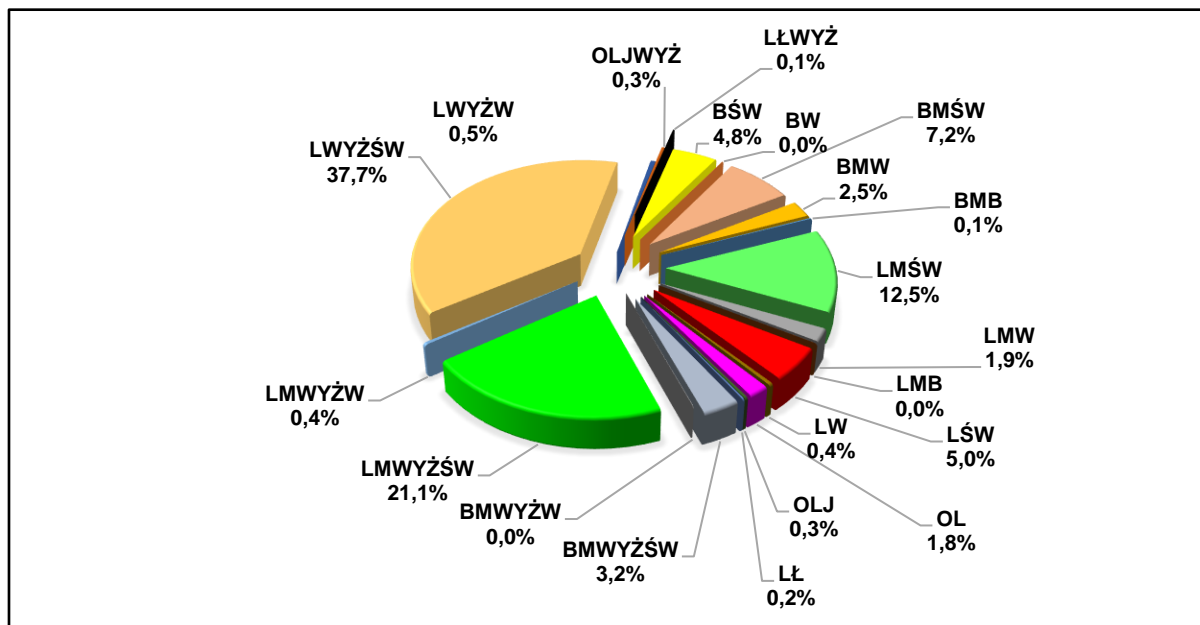
W Nadleśnictwie Tomaszów wyodrębniono 21 typów siedliskowych lasu. Podstawowe znaczenie gospodarcze w Nadleśnictwie ma siedlisko lasu wyżynnego świeżego (Lwyżśw) zajmujące 37,71% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej. Znaczny udział ma siedlisko lasu mieszanego wyżynnego świeżego (LMwyżśw) zajmujące 21,14% oraz siedlisko lasu mieszanego świeżego (LMśw – 12,54%). Pozostałe typy siedliskowe lasu zajmują łącznie 28,61% powierzchni.

Tabela 19. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych

Grupy żyźnościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
Bory	-	836,02	4,70	-	-	840,72	4,78
Bory mieszane	-	1824,07	444,54	24,96	-	2293,57	13,05
Lasy mieszane	-	5919,89	403,24	2,24	-	6325,37	35,99
Lasy	-	7510,79	147,74	314,80	143,36	8116,69	46,18
Ogółem	-	16090,77	1000,22	342,00	143,36	17576,35	100,00
%	-	91,54	5,69	1,95	0,82	100,00	

W ujęciu wilgotnościowym w Nadleśnictwie dominują siedliska świeże (91,54%), a pod względem troficzności lasy (82,17%).

Powierzchniowy udział siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Tomaszów obrazuje poniższy diagram.

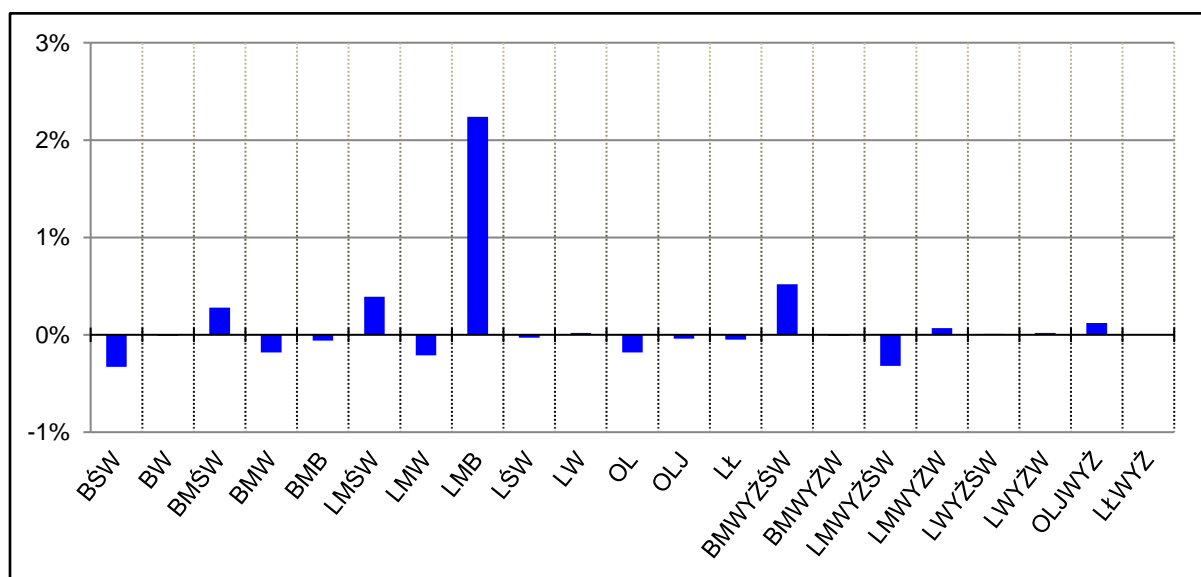
Rycina 10. Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Tomaszów

Klimat, gleby i siedliska stwarzają optymalne warunki przyrodnicze dla wzrostu i rozwoju właściwym dla danych siedlisk gatunków drzew, szczególnie dla sosny, buka, dębu, jodły, a na łęgach olchy.

Tabela 20. Zestawienie zmian powierzchni TSL w stosunku do poprzedniej rewizji

Siedliskowy typ lasu	IV rewizja		V rewizja		różnica	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	
BŚW	772,72	4,43	836,02	4,76	-0,33	
BW	3,26	0,02	4,70	0,03	-0,01	
BMŚW	1305,18	7,48	1265,44	7,20	0,28	
BMW	401,19	2,30	436,68	2,48	-0,18	
BMB	14,18	0,08	24,74	0,14	-0,06	
LMŚW	2256,25	12,94	2205,06	12,54	0,40	
LMW	301,92	1,73	341,87	1,95	-0,22	
LMB	-	-	2,24	0,01	2,24	
LŚW	871,50	5,00	884,58	5,03	-0,03	
LW	67,99	0,39	65,40	0,37	0,02	
OL	280,92	1,61	314,80	1,79	-0,18	
OLJ	39,63	0,23	48,16	0,27	-0,04	
LŁ	19,75	0,11	27,68	0,16	-0,05	
BMWYŻŚW	645,18	3,70	558,63	3,18	0,52	

Siedliskowy typ lasu	IV rewizja		V rewizja		różnica
	ha	%	ha	%	%
1	2	3	4	5	6
LMWYŻŚW	3631,83	20,82	3715,05	21,14	-0,32
LMWYŻW	73,23	0,42	61,37	0,35	0,07
LWYŻŚW	6578,77	37,72	6626,21	37,71	0,02
LWYŻW	85,71	0,49	82,34	0,47	0,02
OLJWYŻ	65,94	0,38	45,69	0,26	0,12
LŁWYŻ	20,29	0,12	21,83	0,12	0
Razem	17440,39	100,00	17576,35	100,00	-

Rycina 11. Zmiany w powierzchni TSL

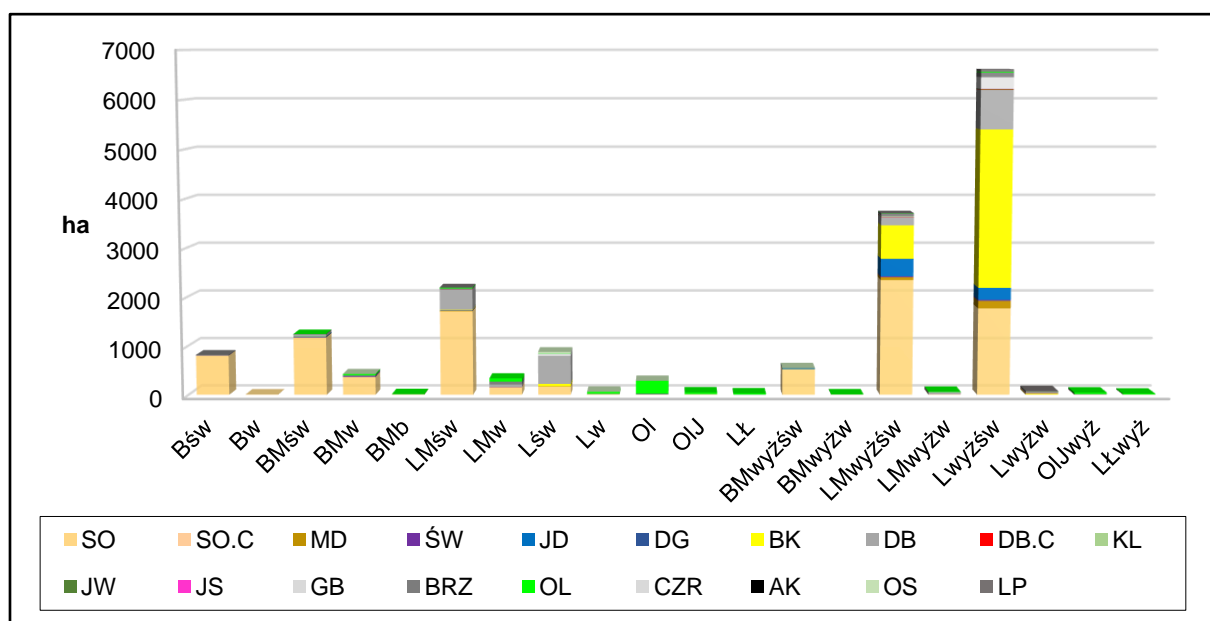
Porównując dane z IV i V rewizji PUL stwierdza się, że nastąpiły nieznaczne zmiany w strukturze powierzchniowej typów siedliskowych lasu, wynikające ze szczegółowszego ich rozróżniania w terenie oraz nowego opracowania glebowo-siedliskowego dla działek przyjętych z PFZ.

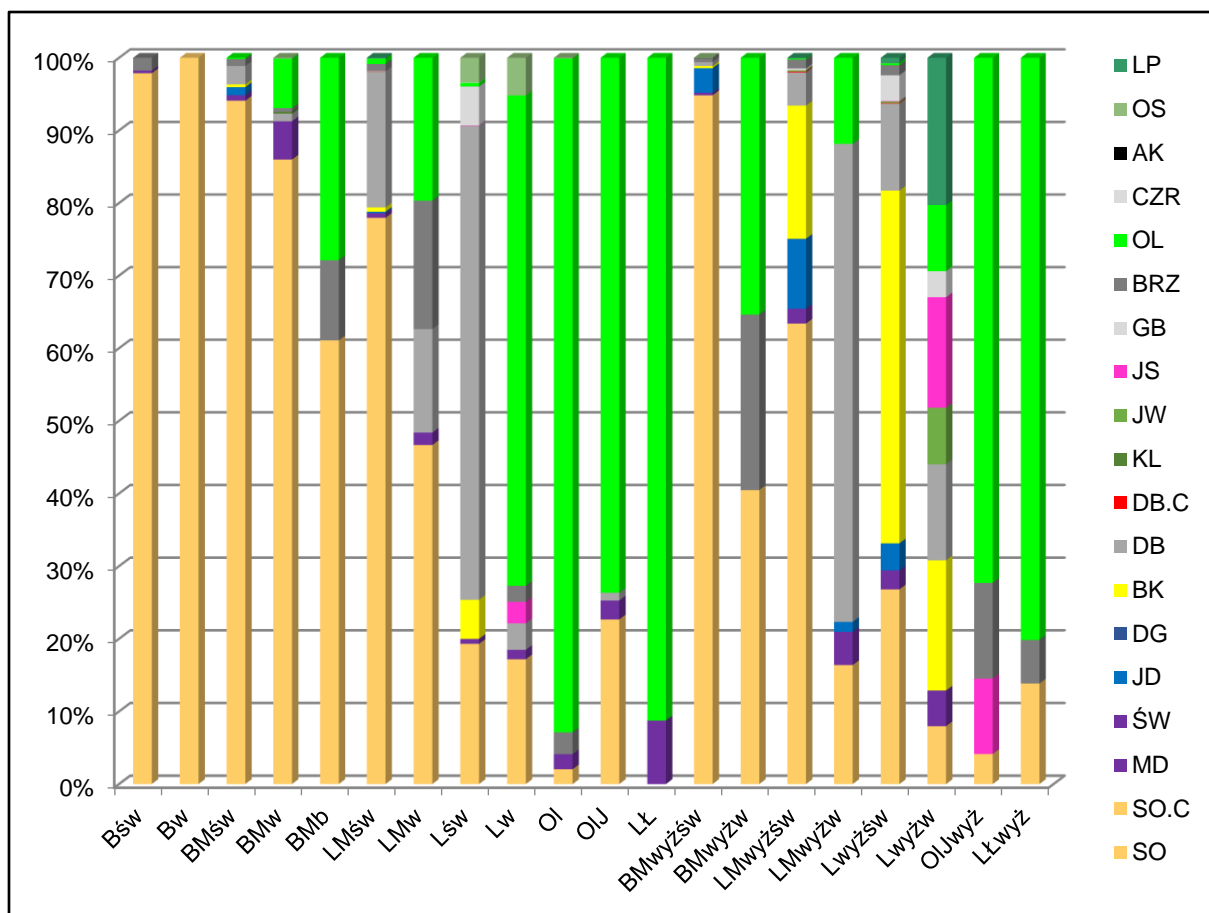
Tabela 21. Powierzchnia i udział gatunków panujących w siedliskowych typach (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)

Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące						Razem
	SO	JD	BK	DB	OL	Pozostałe	
	Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Obwód Lubycza Królewska</i>							
BŚW	569,66	-	-	-	-	17,44	587,10
BW	4,70	-	-	-	-	-	4,70
BMŚW	807,75	12,27	4,81	27,73	2,28	20,70	875,54
BMW	345,88	-	-	4,44	29,01	19,28	398,61
BMB	4,69	-	-	-	3,87	1,53	10,09
LMŚW	977,44	4,33	8,86	284,22	6,36	26,12	1307,33
LMW	135,18	-	-	10,61	45,73	60,27	251,79
LŚW	15,11	-	6,26	21,16	-	0,19	42,72
LW	9,83	-	-	-	25,37	4,61	39,81
OL	4,21	-	-	-	210,22	10,56	224,99
OLJ	7,46	-	-	0,50	34,51	1,22	43,69
BMWYŻŚW	148,64	8,25	1,63	1,12	-	0,32	159,96
BMWYŻW	3,18	-	-	-	2,78	1,90	7,86
LMWYŻŚW	1338,85	38,38	246,86	47,89	2,65	64,44	1739,07
LMWYŻW	1,58	-	-	-	7,28	-	8,86
LWYŻŚW	962,83	66,63	813,14	61,88	10,51	169,53	2084,52
LŁWYŻ	3,02	-	-	-	16,24	1,31	20,57
LŁ	-	-	-	-	21,69	2,39	24,08
OLJWYŻ	-	-	-	-	11,15	-	11,15
Razem	5340,01	129,86	1081,56	459,55	429,65	401,81	7842,44
<i>Obwód Tomaszów</i>							
BŚW	233,35	-	-	-	-	-	233,35
BMŚW	361,79	1,39	-	3,85	-	3,03	370,06
BMW	23,49	-	-	-	-	6,98	30,47
BMB	4,00	-	-	-	-	-	4,00
LMŚW	734,51	-	4,12	126,32	9,76	15,67	890,38
LMW	21,69	-	-	37,29	20,48	4,96	84,42
LŚW	154,13	-	40,93	552,90	4,36	84,30	836,62
LW	0,87	-	-	2,27	16,70	2,65	22,49
OL	1,67	-	-	-	57,26	4,38	63,31
OLJ	3,15	-	-	-	-	-	3,15
BMWYŻŚW	376,68	10,57	0,06	1,74	-	4,98	394,03
LMWYŻŚW	1009,02	318,83	433,22	121,90	2,74	83,43	1969,14
LMWYŻW	8,47	0,84	-	40,39	-	2,81	52,51
LWYŻŚW	807,07	178,88	2400,27	731,05	5,86	407,07	4530,20
LWYŻW	6,23	-	14,01	10,33	7,13	40,51	78,21
OLJWYŻ	1,89	-	-	-	21,89	10,76	34,54
LŁ	-	-	-	-	3,25	-	3,25
LŁWYŻ	-	-	-	-	1,26	-	1,26
Razem	3748,01	510,51	2892,61	1628,04	150,69	671,53	9601,39

Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące						Razem
	SO	JD	BK	DB	OL	Pozostale	
	Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Nadleśnictwo</i>							
BŚW	803,01	-	-	-	-	17,44	820,45
BW	4,70	-	-	-	-	-	4,70
BMSW	1169,54	13,66	4,81	31,58	2,28	23,73	1245,60
BMW	369,37	-	-	4,44	29,01	26,26	429,08
BMB	8,47	-	-	-	3,87	1,53	13,87
LMŚW	1712,17	4,33	12,98	410,54	16,12	41,79	2197,93
LMW	156,87	-	-	47,90	66,21	65,23	336,21
LŚW	169,24	-	47,19	574,06	4,36	84,49	879,34
LW	10,70	-	-	2,27	42,07	7,26	62,30
OL	5,88	-	-	-	267,48	14,94	288,30
OLJ	10,61	-	-	0,50	34,51	1,22	46,84
BMWYŻŚW	525,32	18,82	1,69	2,86	-	5,30	553,99
BMWYŻW	3,18	-	-	-	2,78	1,90	7,86
LMWYŻŚW	2347,87	357,21	680,08	169,79	5,39	147,87	3708,21
LMWYŻW	10,05	0,84	-	40,39	7,28	2,81	61,37
LWYŻŚW	1769,90	245,51	3213,41	792,93	16,37	576,60	6614,72
LWYŻW	6,23	-	14,01	10,33	7,13	40,51	78,21
OLJWYŻ	1,89	-	-	-	33,04	10,76	45,69
LŁWYŻ	3,02	-	-	-	17,50	1,31	21,83
LŁ	-	-	-	-	24,94	2,39	27,33
Razem	9088,02	640,37	3974,17	2087,59	580,34	1073,34	17443,83

Powierzchniowy udział gatunków panujących w poszczególnych typach siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Tomaszów przedstawiono na poniższym diagramie.

Rycina 12. Powierzchniowy udział gatunków panujących w poszczególnych typach siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Tomaszów

Z powyższego diagramu wynika, że na siedlisku Lwyżśw najważniejszego ze względu na rozmiar występowania w Nadleśnictwie, jest jeszcze za duży udział sosny. Podobnej korekty wymaga również struktura gatunkowa na siedlisku: Lw, Lśw i LŁwyż. Należy ograniczyć udział sosny na korzyść dębu, jodły i buka w ramach kontynuacji użytkowania rębego, szczególnie w klasach odnowienia oraz regulacji składu gatunkowego w trakcie cięć pielęgnacyjnych.

W leśnych siedliskach przyrodniczych, gdzie postawiono nieco odmienne cele hodowlane, sukcesywnie powinny być eliminowane gatunki obce siedliskowo, a więc dąb czerwony i modrzew z wszystkich drzewostanów, świerk należy sprowadzać do roli domieszki.

Stan siedlisk

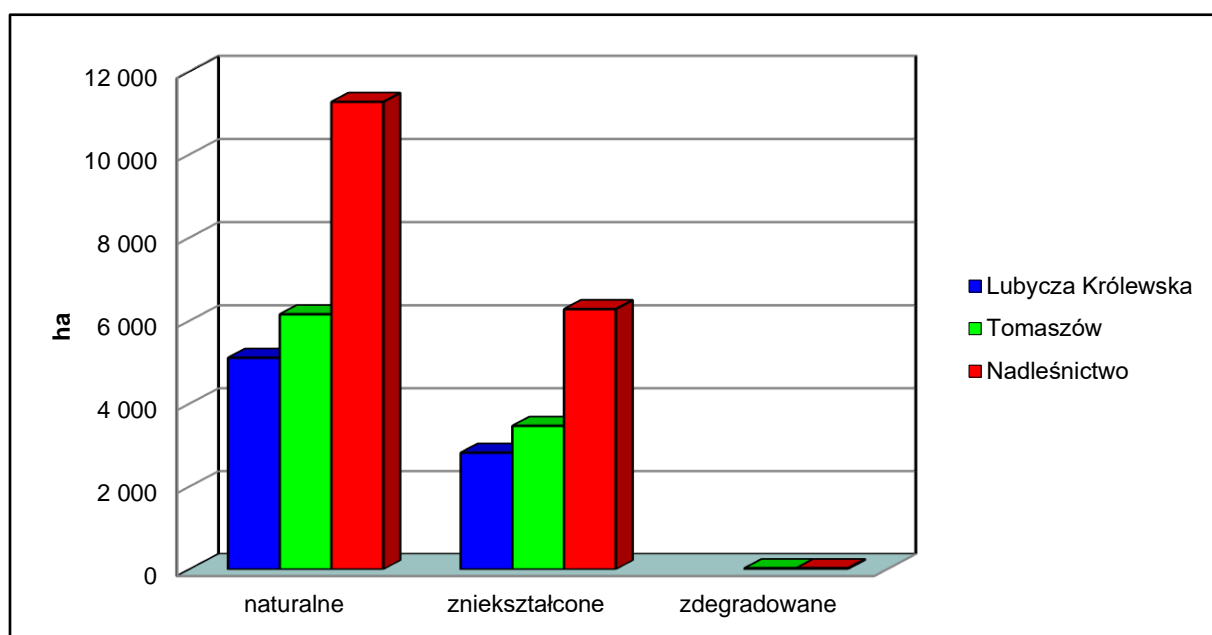
W nadleśnictwie przeważają siedliska naturalne i w stanie zbliżonym do naturalnego (11265,15 ha, 64,0%). Znaczną część terenów (6281,71 ha, 35,8%) stanowią siedliska zniekształcone (zubożenie naturalnej żyzności, obniżenie sprawności siedliska, zmniejszenie produktywności i innych funkcji). Niewielki udział mają siedliska przekształcone 0,10 ha - 0,0%. (grunty związane z retencją wodną). Siedliska zdegradowane to powierzchnie po kopalniach piasku. W Nadleśnictwie występują na powierzchni 29,49 ha (0,2%).

Tabela 22. Stan siedlisk leśnych

Stan siedlisk	Obręb		Nadleśnictwo	%
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona /ha/			
naturalne	4303,08	5919,73	10222,81	58,2
w stanie zbliżonym do naturalnego	804,91	237,43	1042,34	5,9
zniekształcone	2816,86	3464,75	6281,61	35,7
silnie zniekształcone	-	0,10	0,10	0,0
zdegradowane	-	29,49	29,49	0,2
silnie zdegradowane	-	-	-	-
Razem	7924,85	9651,50	17576,35	100,0
w tym: siedliska porolne	1603,28	409,23	2012,51	11,1

Główną przyczyną istniejących zniekształceń siedlisk jest występowanie drzewostanów w pierwszym pokoleniu na gruntach porolnych (11,4%, 1981,79 ha powierzchni leśnej zalesionej).

Siedliska zniekształcone są ukształtowane pod wpływem zmienionej roślinności leśnej, gdzie na żyzne siedliska wprowadzono sztucznie drzewostany sosnowe, w mniejszym stopniu modrzewiowe i świerkowe. Na części powierzchni występuje sukcesja naturalna olszy, brzozy, osiki oraz wierzby na dawnych gruntach rolnych, gdzie proces kształtowania środowiska leśnego nadal trwa.

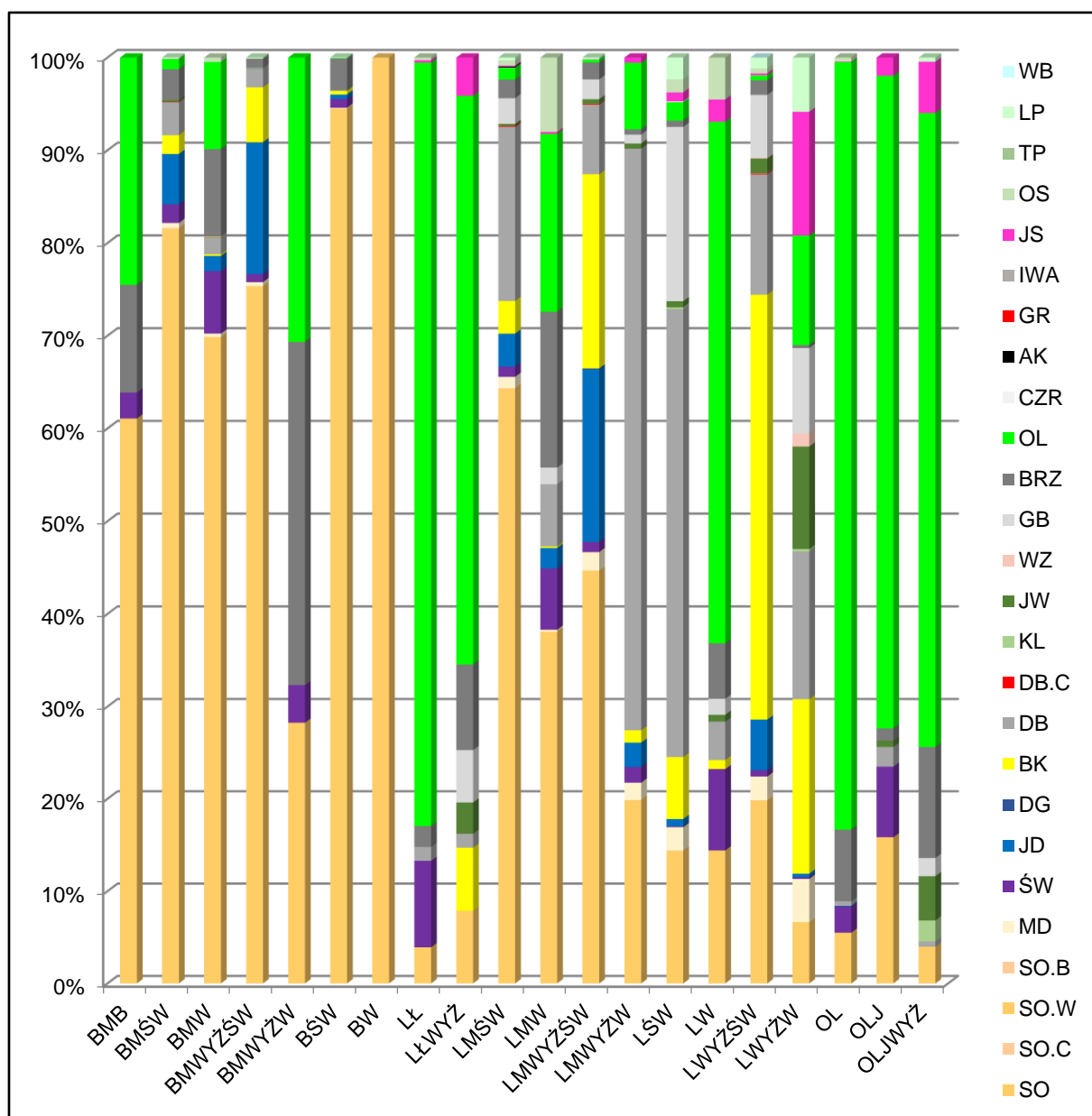
Rycina 13. Stan siedlisk leśnych

Dla pełniejszego zobrazowania charakterystyki przyrodniczej nadleśnictwa poniżej przedstawiono na podstawie tabeli Va (powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu).

Tabela 23. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu

TSL	Gatunki rzeczywiste																										Razem
	SO	SO.B	SO.C	SO.W	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB	DB.C	GB	BRZ	GR	IWA	JS	JW	KL	LP	OL	OS	TP	CZR	WB	WZ	AK	
	Powierzchnia [ha]																										
BMB	8,69					0,39							1,61							3,4							14,09
BMŚW	1013,86	0,14	1,61		6,72	23,37	67,75		25,70	46,24	0,66		41,13			0,21	2,56		1,35	13,64	0,48				0,18		1245,60
BMW	299,02				1,6	30,57	6,84		0,75	7,67	0,08		39,96				0,11	0,45		39,99	2,04						429,08
BMWYŻŚW	418,63				2,44	4,75	77,37	0,40	32,83	11,15		0,20	4,94				0,22		0,14		0,69		0,07		0,16		553,99
BMWYŻW	2,22					0,32							2,91							2,41							7,86
BŚW	775,32	0,06			0,62	7,79	3,96		3,09	0,58			28,19						0,48	0,36							820,45
BW	4,7																										4,7
LŁ	1,07					2,56				0,41			0,62			0,07				22,52	0,08						27,33
LŁWYŻ	1,72								1,49	0,33		1,24	2,02			0,9	0,74			13,39							21,83
LMŚW	1417,24		1,09		26,65	24,30	73,47	0,35	77,47	412,84	1,90	60,89	43,78			2,61	5,01	0,24	7,11	28,09	11,61	0,18	0,39		0,08	2,41	2197,71
LMW	128,27				0,70	22,25	7,31		0,54	22,43		6,07	56,47			0,69				64,51	26,97						336,21
LMWYŻŚW	1655,04		1,27		73,98	40,48	688,96	4,65	776,85	278,33	3,05	79,17	67,62			0,41	18,24	0,71	6,42	10,86	0,72		0,97		0,48		3708,21
LMWYŻW	12,20				1,15	1,04	1,62		0,82	38,51		0,59	0,35			0,34	0,34			4,41							61,37
LŚW	126,30		0,38		22,17	0,89	6,87		59,07	425,25		165,21	6,03			8,49	5,71	1,67	20,69	17,38	12,36		0,87				879,34
LW	8,98					5,49			0,61	2,59		1,08	3,74			1,49	0,46			35,04	2,82						62,30
LWYŻŚW	1310,21		2,36	0,94	168,23	44,62	363,34		3031,87	859,15	5,96	448,56	106,55	0,16	0,04	13,03	104,28	2,98	77,80	33,96	34,55		1,29	0,09	4,47	0,28	6614,72
LWYŻW	5,2				3,66	0,15	0,29		14,78	12,46		7,23	0,25			10,44	8,64	0,22	4,57	9,24					1,08		78,21
OL	15,87					8,18	0,23			1,42			22,34			0,15				238,82	1,29						288,30
OLJ	7,42					3,58				1,00			0,62			0,92	0,32			32,98							46,84
OLJWYŻ	1,82									0,26		0,9	5,49			2,52	2,19	1,04	0,21	31,26							45,69
Razem	7213,78	0,20	6,71	0,94	307,92	220,73	1298,01	5,40	4025,87	2120,62	11,65	771,14	434,62	0,16	0,04	42,27	148,82	7,31	118,77	602,26	93,61	0,18	3,59	0,09	5,81	3,33	17443,83

Rozkład gatunków wg rzeczywistego udziału w poszczególnych typach siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Tomaszów przedstawiono na poniższym diagramie.

Na siedlisku podstawowym w Nadleśnictwie tj. las wyżynny świeży (37,9% powierzchni) drzewostany budują głównie buk, sosna i dąb. Udział tych trzech gatunków wynosi odpowiednio: 45,8%, 19,8% i 13,0%. Największą zgodność wykazują drzewostany na siedliskach borowych i lasów mieszanych.

Struktura gatunkowa wymaga lekkiej korekty w drzewostanach z większym udziałem sosny w ramach kontynuacji użytkowania rębego, szczególnie w klasach odnowienia oraz regulacji składu gatunkowego w ramach cięć pielęgnacyjnych (trzebieże przekształceniowe).

1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych

Zgodnie z §25 ust. 13 i §43 ust. 3 IUL aktualizacji stref uszkodzeń przemysłowych nie przeprowadzono. Nadleśnictwo Tomaszów zaliczono do strefy 0-bez uszkodzeń.

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczoleśnych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów o kierunku gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Tabela 24. Orientacyjne składy gatunkowe upraw o kierunku gospodarczym

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw V rewizja (2020-2029)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw IV rewizja (2010-2019)
1	2	3	4
Bśw	So	So 80%, Brz 20%	So 80%, Brz i inne 20%,
Bw	So	So 80%, Brz i inne 20%	So 70%, Św, Brz, Ol i inne 30%,
BMśw	So	So 80%, Db, i inne 20%	So 70%, Św, Db, Jd, Brz i inne 30%
	Dbb-So	So 60%, Db, 20% i inne 20%	So 60%, Db 20%, Bk, Md, Brz i in. 20%
	Dbb-So	So 70%, Db, 20%, Brz i inne 10%	
	Jd-So	So 60%, Jd 30% i inne 10%	So 60%, Jd 30%, Db, Bk, Md i inne 10%
BMw	So	So 70%, inne 30%	So 70%, Św, Db, Jd, Brz i inne 30%
	Św-So	So 50%, Św 30% i inne 20%	So 60%, Św 30%, Brz i inne 10%
	Jd-So	So 60%, Jd 30% i inne 10%	-
	So-Św-Brz	Brz50%,Św 20%,So 20% inne 10%	-
BMb	So	So 70%, Brz, Ol i inne 30%	So 80%, Brz, Św, Ol i inne 20%
LMb	Ol	Ol 70%, So, Brz, Św i inne 30%	Ol 70%, Brz, So, Św 30%
LMśw	Db	Db 70%, So i inne 30%	-
	Db-So	So 40%, Db 30% i inne 30%	So 40%, Db 40%, Bk, Md, Lp, i in. 20%
	So-Db	Db 50%, So 30% i inne 20%	-
	Bk-So	So 50%, Bk30% i inne 20%	-
	Bk-Db-So	So40%, Db30%, Bk20% i inne 10%	So40%,Db30%,Bk20%,Md,Lp i in.10%
	Db-Bk-So	So40%, Bk30%, Db20% i inne10%	-
	Jd-Db	Db 60%, Jd 30% i inne 10%	-
	Jd -So	So 40%, Jd 30% i inne 30%	So 40%, Jd 30%, Bk, Md i inne 30%
	Jd	Jd 70%, inne 30%	Jd 70%, Bk, Św i inne 30%
	Brz-So**	So70%, Brz20% i inne 10%	-
LMw	Db	Db 70%, So i inne 30%	-
	Jd-Db	Db 60%, Jd 30% i inne 10%	-
	So-Db	Db 50%, So 30% i inne 20%	Db 50%, So 30%, Św, Jw, Lp i in. 20%
	Ol-Db	Db 40%, Ol 40% i inne 20%	-
	So-Jd	Jd 50%, So 30%, Bk Db i inne 20%	-
	Jd-So	So 40%, Jd 30% i inne 30%	-

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw V rewizja (2020-2029)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw IV rewizja (2010-2019)
1	2	3	4
	Jd Wz-Jw-Db Db-Ol	Jd 70% i inne 30% Db40%, Jw30%, Wz20% i inne 10% Ol 40%, Db 30%,Jd,So,Św inne 30%	- - -
Lśw	Db Bk-Db Bk-Jd Db-Bk Jd-Db Jd-Bk Jw-Bk-Db Bk	Db 80%, inne 20% Db 60% Bk 30% i inne 10% Jd 50%, Bk 30%, Db Md i inne 20% Bk 50% Db 30% i inne 20% Db 50%, Jd 30% i inne 20% Bk 50%, Jd 30% i inne 20% Db50%, Bk20%, Jw20% i inne 10% Bk80% i inne 20%	Db 80% i inne 20% Db 60%, Bk 30%, Jd, Md, Lp i in. 10% - Bk 60%, Db 20%, Md, Jw i inne 20% - Bk 50%, Jd 30%, Św, Md i inne 20% - -
Lw	Db Ol-Db Db-Ol Wz-Jw-Db	Db 70%, Js* i inne 30% Db 50%, Ol 30%, Js* i inne 20% Ol 50%, Db 30%, Js* i inne 20% Db50%, Jw20%, Wz20% i inne 10%	Db 70%, Js, Św, Ol, Wz i inne 30% - - -
Ol	Ol	Ol 80%, Brz i inne 20%	Ol 90%, Js, Brz, Św i inne 10%,
OlJ	Ol-Js* Wz-Ol	Js 60% Ol 30% inne 10% Ol 40%, Wz 30% inne 30%	Js 60%, Ol 30%, Brz, Db i inne 10% Ol 40%, Wz 30%, Db, Jw, Św i in. 30%
Lł	Db Js-Ol* Wz-Jw-Db	Db 70%, Js* i inne 30% Ol 40%, Js 30% inne 30% Db50%, Jw20%, Wz20% i inne 10%	Db 70%, Js, Św, Ol, Wz i inne 30% Ol 40%, Js 30%, Db, Jw i inne 30% -
BMwyższ	So Jd-So Db-So	So 70% inne 30% So 50%, Jd 30%, inne 20% So 60% Db _{bez} i inne 40%	So 70%, Bk, Db, Brz i inne 30% So 50%, Jd 30%, Md, Db, Brz i in.20% So 60% Db i inne 40%
LMwyższ	So-Bk-Jd So-Jd Db-Bk Bk-Db-So Bk-Jd Db-Jd Jd	Jd40%, Bk20%, So20% i inne 20% Jd 50%, So 30% i inne 20% Bk 60%, Db 20% i inne 20% So40%, Db30%, Bk20% i inne10% Jd 50%, Bk 30% i inne 20% Jd 50%, Db 30% i inne 20% Jd 70% i inne 30%	Jd 40%, Bk 20%, So 20%,Md,Db in 20% Jd 50%, So 30%, Md, Db, Jw i in. 20% Bk 60%, Db 20%,Jd, Md, Jw i inne 20 So 40% Db 30% Bk 20% i inne 10% - - -
LMwyższ	So-Jd Św-Jd So-Db-Jd	Jd 50%, So 30% i inne 20% Jd 50%, Św 30% i inne 20% Jd40%, Db30%, So20% i inne 10%	Jd 50% So 30% i inne 20% - -
Lwyższ	Jd-Bk Bk-Jd Db-Bk Db-Jd Bk Jd Db Bk-Db	Bk 60%, Jd 20% i inne 20% Jd 60%, Bk 20% i inne 20% Bk 60%, Db 20% i inne 20% Jd 50%, Db 30% i inne 20% Bk 70% i inne 30% Jd 70% i inne 30% Db 70% i inne 30% Db 50%, Bk 30% i inne 20%	Bk 60%, Jd 20%, Md, Db, Gb i inne 20% Jd 60%, Bk 20%, Md, Db, Gb. i inne20% Bk 60%, Db 20%, Md, Jw i inne 20% - Bk 70% i inne 30% - - -
Lwyższ	Wz-Jw-Db Jw-Jd-Db	Db40% Jw30% Wz20% i inne 10% Db 40% Jd 30% Jw 20% i inne 10%	Db 40%, Jw 30%, Wz 20%, Ol i in. 10% Db 40%, Jd 30%, Jw 20%, Wz i in. 10%
Lwyż-ł	Jw-Db-Wz	Wz 40% Db 30% Jw 20% i inne 10%	Wz 40%, Db 30%, Jw 20%, Ol i in. 10%
OlJwyż	Wz-Ol	Ol 40%, Wz 30% i inne 20%	Ol 40% Wz 30% i inne 30%

*do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, dopuszcza się zastąpienie tego gatunku innymi gatunkami (np. Św, Jw, Kl, Lp, Ol i inne),

**w uzasadnionych przypadkach na siedlisku LMśw w leśnictwach Pańków, Lubycza Królewska oraz Leliszka dopuszcza się zastosowanie RB I z typem drzewostanu Brz-So.

W uroczyskach Bukowiec, Rosanówka, Dąbrowa, Sojnica, Łabunie na siedliskach Lśw, LMśw, Lwyż, LMwyż należy projektować typy drzewostanu dębowe ze względu na rodzaj gleby, jej żyzność oraz uwilgotnienie (oglejenie).

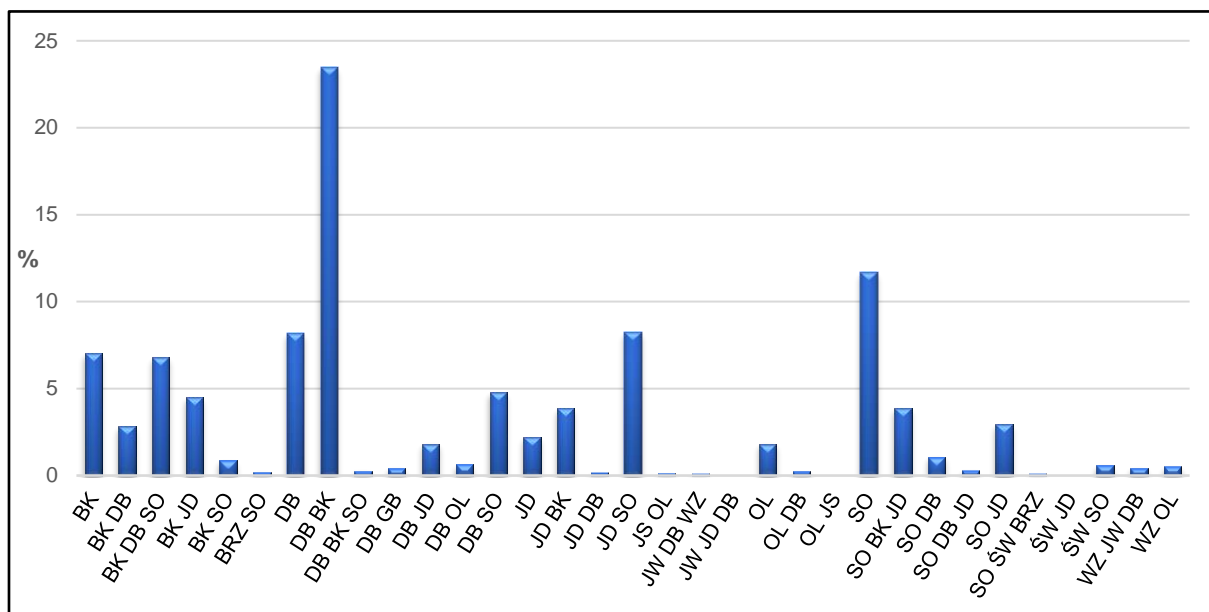
Przy odnowieniu naturalnym Db należy dopuścić możliwość skrócenia okresu odnowienia oraz zastosowania różnych rodzajów i form cięć (w tym cięć o charakterze zupełnym) w danym drzewostanie w zależności od stanu młodego pokolenia.

W porównaniu z IV rewizją PUL rozbudowane zostały składy upraw aby precyzyjniej dobrać główne gatunki drzew do warunków glebowych. Zachowana jest jednak ciągłość w dążeniu do osiągnięcia, zamierzonych w poprzednim planie u.l., celów gospodarczych.

Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne i zarządzenia.

Tabela 25. Przyjęte docelowe składy gatunkowe i typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych w siedliskowych obszarach Natura 2000

TSL	Typ siedliska (kod)	Nazwa siedliska	Przyrodniczy typ lasu	Propozycja składu gatunkowego dla drzewostanu
Lśw, LMśw, Lw, LMw,	9170	Grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)	Db Bk-Db Gb-Db Db-Bk Db-Jd	Ip.: Db 70%, Kl, Gb i inne 30%, Iip.: Gb 50%, Lp, Czc i inne 30%. Ip.: Db 70%, Bk, Jw i inne 30%, Iip.: Gb 70%, Lp i inne 30%. Ip.: Db 70%, Ol, Wz i inne 30%, Iip.: Gb 70%, Lp i inne 30%. Db 50%, Bk 30% i inne 20% Db 50%, Gb 30% i inne 20% Bk 50%, Db 30% i inne 20% Jd 50%, Db 30% i inne 20%
LMśw, Lśw, LMwyżśw, Lwyżśw	9130	Żyzna buczyna karpacka (Dentario glanduose-Fagetum)	Bk	Bk 80%, Db, Gb i inne 20%
LMśw, LMw, BMwyżśw, BMwyżw, LMwyżśw, LMwyżw	91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum)	Jd	Jd 70%, Bk, Św i inne 30%
LMw, Lw, OIJ, Ol	91E0	Łęgi olszowo-jesionowe (Fraxino-Alnetum), wierzbowe (Salicetum albo-fragilis) i topolowe (Populetum albae)	Wz Ol Ol	Ol 50% Wz 30 Gb,Kl,Jw,Lp i inne 20 Ol 70%, Wz, Jw, Lp i inne 30%

Rycina 14. Udział poszczególnych TD w powierzchni lesnej nadleśnictwa

Tabela 26. Zestawienie udziału powierzchniowego przyjętych TD

Typ drzewostanu	Obręb:		Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	Powierzchnia (ha)			%
BK	869,8	362,57	1232,37	7,01%
BK DB	18,85	481,36	500,21	2,85%
BK DB SO	733,02	460,91	1193,93	6,79%
BK JD	292,5	494,36	786,86	4,48%
BK SO	123,77	27,52	151,29	0,86%
BRZ SO	37,18		37,18	0,21%
DB	251,38	1183,28	1434,66	8,16%
DB BK	843,42	3287,54	4130,96	23,50%
DB BK SO	45,27	0,58	45,85	0,26%
DB JD	87,88	230,57	318,45	1,81%
DB OL	70,31	44,33	114,64	0,65%
DB SO	310,26	525,79	836,05	4,76%
GB DB		62,45	62,45	0,36%
JD	111,82	279,32	391,14	2,23%
JD BK	470,24	204,5	674,74	3,84%
JD DB	32,33		32,33	0,18%
JD SO	899,33	546,38	1445,71	8,23%
JS OL	20,49	3,56	24,05	0,14%
JW DB WZ	20,57	1,26	21,83	0,12%
JW JD DB		1,47	1,47	0,01%
OL	241,29	76,99	318,28	1,81%
OL DB	7,02	37,22	44,24	0,25%
OL JS	1,76		1,76	0,01%
SO	1339,9	710,78	2050,68	11,67%
SO BK JD	548,66	130	678,66	3,86%

Typ drzewostanu	Obręb:		Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	Powierzchnia (ha)			%
SO DB	122,8	64,99	187,79	1,07%
SO DB JD	4,56	48,86	53,42	0,30%
SO JD	248,04	265,91	513,95	2,92%
SO ŚW BRZ	18,49		18,49	0,11%
ŚW JD		2,19	2,19	0,01%
ŚW SO	99,51	4,6	104,11	0,59%
WZ JW DB		74,52	74,52	0,42%
WZ OL	54,4	37,69	92,09	0,52%
Razem	7924,85	9651,5	17576,35	100,00%

Przeważającymi, przyjętymi typami drzewostanu są: Db-Bk (23,50%; 4130,96 ha powierzchni leśnej) i So (11,67%; 2050,68 ha), znaczny udział ma typ Jd-So (8,23%; 1445,71 ha), Db (8,16%; 1434,66 ha), Bk (7,01%; 1232,37 ha) i Bk-Db-So (6,79%; 1193,93 ha).

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29.07.2015 r. w sprawie wykazu obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. z dnia 21.09.2015 r. poz. 1425) w Nadleśnictwie Tomaszów są ustalone regiony pochodzenia: dla jodły – Jd62, dla buka – Bk62, dla sosny – So60, dla dębu szypułkowego – Dbs60, dęba bezszypułkowego – Dbb60, dla modrzewia – Md20, dla olchy – Ol60, dla świerka – Św50 i dla brzozy – Brz60.

Nadleśnictwo posiada następującą bazę nasienną:

Wylączone drzewostany nasienne – 9 szt. (8 bukowych - 92,19 ha i 1 jodłowy – 5,43 ha).

Wykaz wylączonych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Oddział	Powierzchnia (ha)	Numer w KRLMP	Numer LMP LP
Obręb Lubycza Królewska				
buk pospolity	332d	7,96	MP/2/31265/05	31528
buk pospolity	342a	10,45	MP/2/31266/05	31529
buk pospolity	341b	6,99		
Obręb Tomaszów				
buk pospolity	142g	8,00	MP/2/31267/05	31530
buk pospolity	82a	18,55	MP/2/31268/05	31531

Gatunek	Oddział	Powierzchnia (ha)	Numer w KRLMP	Numer LMP LP
buk pospolity	240i	10,6	MP/2/31269/05	31532
buk pospolity	239f	12,40		
buk pospolity	238f	17,24		
jodła pospolita	290d	5,43	MP/2/31270/05	31513
Razem		97,62		

Gospodarcze drzewostany nasienne

Zestawienie zbiorcze gospodarczych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Obręb				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		[ha]	[szt.]
	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]		
1	2	3	4	5	6	7
sosna zwyczajna	11,70	1	27,28	4	38,98	5
sosna czarna	3,07	1	-	-	3,07	1
modrzew europejski	4,99	1	-	-	4,99	1
świerk pospolity	-	-	33,65	5	33,65	5
jodła pospolita	-	-	112,24	13	112,24	13
dagleźja zielona	-	-	1,65	1	1,65	1
buk pospolity	67,61	9	123,89	9	191,50	18
dąb szypułkowy	53,01	5	6,55	1	59,56	6
dąb bezszypułkowy	-	-	3,55	1	3,55	1
klon pospolity	-	-	2,36	1	2,36	1
klon jawor	-	-	16,06	2	16,06	2
wiąz szypułkowy	-	-	5,93	1	5,93	1
jesion wyniosły	4,52	2	-	-	4,52	2
brzoza brodawkowata	30,13	2	-	-	30,13	2
olsza czarna	9,02	1	-	-	9,02	1
lipa drobnolistna	-	-	11,33	2	11,33	2
czereśnia ptasia	-	-	5,46	1	5,46	1
Razem	184,05	22	349,95	41	534,00	63

Drzewostany zachowawcze – nie posiada.

Drzewa mateczne - 95 szt. drzew matecznych w tym: 32 szt.-buka, 26 szt.-jodeł, 22 szt.-świerka, 12 szt.-dębu szypułkowego, 2 szt.-dagleźji, 1 szt.-brzozy.

Wykaz drzew matecznych

Lp.	Kod gatunku	Nr KRLMP BNL	Adres leśny
1	Św	MP/3/35358/05	05-28-2-18-306 -a -00
2	Jd	MP/3/35339/05	05-28-2-18-306 -a -00
3	Św	MP/3/35360/05	05-28-2-18-305 -a -00
4	Św	MP/3/35359/05	05-28-2-18-305 -a -00
5	Jd	MP/3/35342/05	05-28-2-18-317 -a -00
6	Jd	MP/3/35340/05	05-28-2-18-317 -a -00
7	Jd	MP/3/35341/05	05-28-2-18-317 -a -00
8	Jd	MP/3/35344/05	05-28-2-18-309 -c -00
9	Jd	MP/3/35343/05	05-28-2-18-309 -c -00
10	Św	MP/3/35362/05	05-28-2-18-301 -a -00
11	Św	MP/3/35361/05	05-28-2-18-301 -a -00
12	Jd	MP/3/35354/05	05-28-2-18-299 -b -00
13	Św	MP/3/35363/05	05-28-2-18-299 -b -00
14	Jd	MP/3/35347/05	05-28-2-18-299 -b -00
15	Jd	MP/3/35348/05	05-28-2-18-299 -b -00
16	Jd	MP/3/35350/05	05-28-2-18-299 -b -00
17	Jd	MP/3/35349/05	05-28-2-18-299 -b -00
18	Jd	MP/3/35355/05	05-28-2-18-299 -a -00
19	Jd	MP/3/35346/05	05-28-2-18-299 -b -00
20	Jd	MP/3/35351/05	05-28-2-18-299 -a -00
21	Jd	MP/3/35353/05	05-28-2-18-299 -b -00
22	Jd	MP/3/35345/05	05-28-2-18-299 -b -00
23	Św	MP/3/35364/05	05-28-2-18-298 -b -00
24	Jd	MP/3/35356/05	05-28-2-18-298 -b -00
25	Św	MP/3/35367/05	05-28-2-17-356 -a -00
26	Św	MP/3/35368/05	05-28-2-17-356 -a -00
27	Św	MP/3/35366/05	05-28-2-17-356 -a -00
28	Św	MP/3/35365/05	05-28-2-17-356 -a -00
29	Św	MP/3/35372/05	05-28-2-17-356 -a -00
30	Św	MP/3/35373/05	05-28-2-17-356 -a -00
31	Jd	MP/3/35357/05	05-28-2-18-290 -d -00
32	Św	MP/3/35370/05	05-28-2-17-356 -a -00
33	Św	MP/3/35379/05	05-28-2-17-356 -g -00
34	Św	MP/3/35377/05	05-28-2-17-352 -f -00
35	Św	MP/3/35374/05	05-28-2-17-352 -f -00
36	Św	MP/3/35375/05	05-28-2-17-352 -f -00
37	Św	MP/3/35378/05	05-28-2-17-356 -g -00
38	Św	MP/3/35382/05	05-28-2-17-355 -a -00
39	Św	MP/3/35380/05	05-28-2-17-351 -a -00
40	Św	Mp/3/35381/05	05-28-2-17-355 -a -00
41	Bk	MP/3/35327/05	05-28-2-19-240 -f -00
42	Bk	MP/3/35328/05	05-28-2-19-240 -i -00
43	Bk	MP/3/35329/05	05-28-2-19-240 -i -00
44	Bk	MP/3/35331/05	05-28-2-19-239 -f -00
45	Bk	MP/3/35332/05	05-28-2-19-239 -f -00
46	Bk	MP/3/35334/05	05-28-2-19-238 -f -00
47	Bk	MP/3/35333/05	05-28-2-19-225 -d -00
48	Bk	MP/3/35335/05	05-28-2-19-238 -f -00
49	Bk	MP/3/35336/05	05-28-2-19-238 -f -00
50	Bk	MP/3/35337/05	05-28-2-19-238 -f -00
51	Bk	MP/3/35338/05	05-28-2-19-238 -f -00

Lp.	Kod gatunku	Nr KRLMP BNL	Adres leśny
52	Dg	MP/3/35325/05	05-28-1-14-356 -c -00
53	Dg	MP/3/35326/05	05-28-1-14-356 -c -00
54	Bk	MP/3/35307/05	05-28-1-14-332 -d -00
55	Bk	MP/3/35306/05	05-28-1-14-332 -d -00
56	Bk	MP/3/35309/05	05-28-1-14-342 -a -00
57	Bk	MP/3/35308/05	05-28-1-14-342 -a -00
58	Bk	MP/3/35313/05	05-28-1-14-341 -b -00
59	Bk	MP/3/35312/05	05-28-1-14-341 -b -00
60	Bk	MP/3/35311/05	05-28-1-14-341 -b -00
61	Bk	MP/3/35310/05	05-28-1-14-341 -b -00
62	Bk	MP/3/35316/05	05-28-1-14-329 -i -00
63	Bk	MP/3/35317/05	05-28-1-14-329 -m -00
64	Bk	MP/3/35318/05	05-28-1-14-341 -a -00
65	Bk	MP/3/35314/05	05-28-1-14-329 -i -00
66	Bk	MP/3/35315/05	05-28-1-14-329 -i -00
67	Bk	MP/3/35323/05	05-28-1-14-350 -b -00
68	Bk	MP/3/35320/05	05-28-1-14-350 -b -00
69	Bk	MP/3/35319/05	05-28-1-14-350 -b -00
70	Bk	MP/3/35321/05	05-28-1-14-350 -b -00
71	Bk	MP/3/35322/05	05-28-1-14-350 -b -00
72	Brz	MP/3/35324/05	05-28-1-14-327 -a -00
73	Bk	MP/3/51352/16	05-28-2-19-240 -i -00
74	Jd	MP/3/51358/16	05-28-2-18-281 -g -00
75	Jd	MP/3/51359/16	05-28-2-18-281 -g -00
76	Jd	MP/3/51356/16	05-28-2-18-281 -g -00
77	Jd	MP/3/51357/16	05-28-2-18-281 -g -00
78	Jd	MP/3/51360/16	05-28-2-18-281 -g -00
79	Jd	MP/3/51355/16	05-28-2-18-281 -g -00
80	Jd	MP/3/51354/16	05-28-2-18-281 -g -00
81	Jd	MP/3/51353/16	05-28-2-18-281 -g -00
82	Db	MP/3/51364/16	05-28-1-01-90 -a -00
83	Db	MP/3/51363/16	05-28-1-01-90 -a -00
84	Bk	MP/3/51362/16	05-28-1-12-298 -d -00
85	Bk	MP/3/51361/16	05-28-1-12-298 -d -00
86	Db	MP/3/51367/16	05-28-1-14-356 -c -00
87	Db	MP/3/51368/16	05-28-1-14-356 -c -00
88	Db	MP/3/51369/16	05-28-1-14-356 -c -00
89	Db	MP/3/51370/16	05-28-1-14-356 -c -00
90	Db	MP/3/51371/16	05-28-1-14-356 -c -00
91	Db	MP/3/51372/16	05-28-1-14-356 -c -00
92	Db	MP/3/51373/16	05-28-1-14-356 -c -00
93	Db	MP/3/51374/16	05-28-1-14-356 -c -00
94	Db	MP/3/51365/16	05-28-1-14-355 -h -00
95	Db	MP/3/51366/16	05-28-1-14-355 -h -00

Źródła nasion – 2 szt.

Zestawienie zbiorcze drzewostanów będących źródłem nasion

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Ilość sztuk	Pow. (ha)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Obręb Lubycza Królewska					
1.	dąb czerwony	83a	1	1,59	
2.	daglezcja zielona	356c	1	1,00	
Razem			2	2,59	

Uprawy pochodne – 35 szt. bloków

Zestawienie upraw pochodnych

Lp.	Gatunek	Ilość sztuk	Pow. (ha)	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Św	1	8,67	Istniejące
2.	Md	1	2,00	Istniejące
3.	Jd	16	143,14	Istniejące
4.	Bk	17	218,84	Istniejące
Razem		35	376,65	
1.	Jd	-	9,76	Projektowane do założenia do 2029 r.
2.	Bk	-	39,02	Projektowane do założenia do 2029 r.
Razem			48,78	

Plantacyjne uprawy nasienne – nie posiada

Uprawy zachowawcze – 3 szt.

Zestawienie upraw zachowawczych

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Ilość sztuk	Pow. (ha)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Obręb Lubycza Królewska					
1.	So	311d	1	3,00	
2.	So	189j	1	2,38	
Obręb Tomaszów					
3.	So	390n	1	2,44	
Razem			3	7,82	

Uprawy testujące – 2szt. (świerkowa i jodłowa)

Wykaz upraw testujących

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Ilość sztuk	Pow. (ha)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Obręb Lubycza Królewska					
1.	Jd	187f	1	2,89	
2.	Św	133k	1	1,75	
Razem			2	4,64	
Obręb Tomaszów					
3.	Św	400f	1	1,80	Planowana

Plantacje nasienne – 1 szt.

Wykaz plantacji nasiennych

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Ilość sztuk	Pow. (ha)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Obręb Tomaszów					
1.	Jd	250f	1	6,22	
Razem			1	6,22	

Produkcja szkółkarska

Nadleśnictwo posiada szkółkę leśną w leśnictwie Bełzec o powierzchni manipulacyjnej 10,94 ha (104c, 105c, d), gdzie prowadzi się produkcję polową z odkrytym systemem korzeniowym w warunkach naturalnych. Powierzchnia produkcyjna wynosi 7,70 ha.

Nasiona przeznaczone do wysiewu na szkółce pochodzą w większości z własnej bazy nasiennej.

Produkcja sadzonek aktualnie prowadzona i zaplanowana w oparciu o nowe potrzeby wynikające z zadań gospodarczych z zakresu odnowienia zabezpiecza potrzeby własne nadleśnictwa (676 tys. szt.), jak również po części innych nadleśnictw (38 tys. szt.) oraz odbiorców prywatnych do odnowień i zalesień w lasach niepaństwowych (310 tys. szt.).

Średnioroczna produkcja materiału sadzeniowego

Gatunek	Ilość szt. (tys.)
So	230,00
Św	201,25
Md	51,54
Jd	538,68
Dbs	294,00
Dbb	5,00
Bk	490,38
Brz	162,00
Ol	42,00
Lp	4,20
Kl	67,80
Jw	48,70
Gb	48,00
Razem	2183,55*

* średnia z kilku ostatnich lat

W zakresie selekcji i zachowania zasobów genowych Nadleśnictwo będzie realizowało opracowany „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 2011 – 2035”.

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

1.3.9.1. Funkcje lasu

Funkcje lasu dla nadleśnictwa wynikają z przepisów i zarządzeń, które zawarte są w Ustawie o lasach, Instrukcji urządzania lasu oraz innych przepisach prawnych.

Instrukcja urządzania lasu z 2011 r. wyróżnia, w zależności od funkcji lasu, trzy główne grupy lasów: rezerwatowe, ochronne i gospodarcze.

W części tabelarycznej zamieszczono tabelę III – powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku według głównych funkcji lasu i gatunków panujących.

Poniżej przedstawiono wykaz dominujących funkcji lasu nadleśnictwa [powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona].

Tabela 27. Wykaz dominujących funkcji lasu

Lp.	Kategoria lasu	Obręby		Nadleśnictwo	
		Lubycza Królewska	Tomaszów		
		Powierzchnia [ha]		%	
		Miąższość [m3]		%	
1	2	3	4	5	6
1	Rezerваты	3,80	268,38	272,18	1,55
		1410	135595	137005	2,55
2	Lasy ochronne razem	3476,74	4404,83	7881,57	44,84
		998333	1435527	2433860	45,34
3	Lasy wielofunkcyjne gospod.	4444,31	4978,29	9422,60	53,61
		1252530	1544111	2796641	52,10
Razem		7924,85	9651,50	17576,35	100,00
		2252273	3115233	5367506	100,00

1) Rezerваты

Na gruntach Nadleśnictwa Tomaszów znajduje się 5 rezerwatów przyrody. Rezerваты zajmują łącznie 302,05 ha w tym 276,75 ha powierzchni leśnej. W dniu 1 stycznia 2020 r. żaden rezerwat nie posiada obowiązującego planu ochrony.

Nazwa rezerwatu	Pow. w ha		Powierzchnia w ha – Stan na 1.01.2018 r.		
	Wg zarządzenia	Wg planu ochrony rezerwatu	Leśna (zal. niezal, zw. z gosp. leśną)	nieleśna	Ogółem
Obręb Lubycza Królewska					
Jalinka	3,80	-	3,80		3,80
Machnowska Góra	25,30	-		25,30	25,30
Obręb Tomaszów					
Przecinka	32,91	-	32,55		32,55
Zarośle	64,02	-	64,91		64,91
Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego	1,24	-	2,25		2,25
Skrzypny Ostrów	1,77	-	2,21		2,21

Nazwa rezerwatu	Pow. w ha		Powierzchnia w ha – Stan na 1.01.2018 r.		
	Wg zarządzenia	Wg planu ochrony rezerwatu	Leśna (zal. niezal, zw. z gosp. leśną)	nieleśna	Ogółem
Łabunie	108,54	-	108,55		108,55
Księżostany	50,55	-	50,55		50,55
Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec	12,41	-	11,93		11,93
Łącznie rezerwaty	300,54	-	276,75	25,30	302,05

Lokalizacja rezerwatów przyrody na gruntach Nadleśnictwa Tomaszów:

- Jalinka - 372 l,
- Machnowska Góra - 55 a; 55 b; 55 c; 55 d, 55f
- Przecinka - 236 d; 236 g; 236 ~d; 236 ~h; 237 c; 237 g; 237 ~f; 237 ~h; 237 ~k; 237 ~l; 237 ~m,
- Zarośle - 298 b; 298 c; 298 ~a; 299 a; 299 b; 299 c; 299 ~a; 299 ~b; 299 ~c; 300 a; 300 b; 300 c; 300 ~a; 300 ~b; 300 ~c; 300 ~d; 300 ~f; 300 ~g; 300 ~h; 301 a; 301 b; 301 c; 301 ~a; 301 ~b; 301 ~c,
- Piekiełko Koło Tomaszowa Lubelskiego - 340 a,
- Skrzypty Ostrów - 182 f,
- Łabunie - 65 a; 65 b; 65 c; 65 d; 65 f; 65 g; 65 h; 65 i; 65 ~a; 65 ~b; 66 a; 66 b; 66 c; 66 d; 66 f; 66 g; 66 h; 66 ~a; 67 a; 67 b; 67 ~a; 68 a; 68 b; 68 c; 68 ~a; 69 a; 69 d; 69 ~a,
- Księżostany - 83 a; 83 b; 83 c; 83 d; 83 ~a; 83 ~b; 83 ~c; 83 ~d; 91 b; 91 ~c; 92 a; 92 b; 92 g; 92 ~a; 92 ~b,
- Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec - 163 b; 163 ~a; 163 ~b; 163 ~c; 163 ~d; 163 ~f.

2) Lasy ochronne

W Nadleśnictwie Tomaszów przyjęto podział lasu na kategorie ochronności określone Decyzją Nr 45 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 2 sierpnia 1999 r.

Kategorie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Tomaszów

Kategoria	Obręb		Nadleśnictwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów	
cenne fragmenty rodzimej przyrody	600,34	1876,43	2476,77
cenne fragmenty rodzimej przyrody, położone do 10 km od granic administracyjnych	-	337,07	337,07
cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące drzewostany nasienne	-	72,22	72,22
glebochronne	548,55	529,78	1078,33
glebochronne, cenne fragmenty rodzimej przyrody	259,89	431,89	691,78
glebochronne, cenne fragmenty rodzimej przyrody, położone do 10 km od granic administracyjnych	-	34,77	34,77
glebochronne, wodochronne, położone do 10 km od granic administracyjnych	477,04	-	477,04
położone w granicach administracyjnych miast	-	150,57	150,57
wodochronne	1443,01	742,69	2185,7
wodochronne, cenne fragmenty rodzimej przyrody	8,66	229,41	238,07
wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt	139,25	-	139,25
Razem	3476,74	4404,83	7881,57
wg Decyzji MOŚZNiL	3506,00	4456,00	7962,00
rezerваты powstałe po decyzji			79,65
<i>Różnica</i>			-0,78

Różnica w lasach ochronnych, wynika z faktu powołania rezerwatów przyrody po wejściu w życie Decyzji nr 45 MOŚZNiL z dnia 2.08.1999 r.

Końcowe różnice w powierzchni lasów ochronnych poza wymienionymi powyżej, wynikają z rozbudowy dróg leśnych (powstałych po „Decyzji”), których powierzchnia nie jest ujmowana ww. zestawieniu oraz ponownego rozliczenia powierzchni wydziełów w na nowo wykonanej leśnej mapie numerycznej.

3) Lasy gospodarcze

Lasy z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja uwzględnia wymagania ochrony przyrody są najliczniej reprezentowane w Nadleśnictwie Tomaszów. Ich powierzchnia wynosi 9422,60 ha i stanowi 53,61% gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych.

1.3.9.2. Walory przyrodnicze nadleśnictwa

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Tomaszów jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Tomaszów.

Tabela 28. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych

Rodzaj obiektu	Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt.]	Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Tomaszów [ha/szt.]				Razem [ha/szt.] (w zasięgu działania n-ctwa)
		Ogółem	w tym:			
			Leśna zalesiona i niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Nieleśna	
Rezerwaty Przyrody	302,59 / 9	302,05/9	272,18 / 9	4,57 / 5	25,30/1	302,59/9
Parki Krajobrazowe	30206,00 / 2	4305,25/2	4161,07 / 2	122,25 / 2	21,93/2	6757,68/2
Otulina Parków Krajobrazowych	59689,00 / 2	2217,57/2	1808,28 / 2	36,24 / 2	373,05/2	18297,23/2
Obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB	150198,70 / 6	12951,37/5	12064,02 / 5	330,38 / 5	556,97/3	51030,09/6
Obszary mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 PLH	16186,71 / 14	3956,18/10	3808,30 / 9	111,89 / 8	35,99/6	8833,41/14
Użytki ekologiczne	467,21 / 5	332,95/2	- / -	- / -	332,95/2	467,21/5
Strefy ochronne wokół miejsca bytowania i rozrodu zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	1105,23 / 23	1105,23/23	1088,63 / 23	- / -	16,60/7	1105,23/23
Istniejące pomniki przyrody	5 szt.	1 pomnik grupowy: grupa 23 dębów szypułkowych w leśnictwie Siedliska; 1 pomnik pojedynczy: Dąb Aleksander; 3 pomniki powierzchniowe: Źródliko w Potokach, Źródliko w Sołokijach, Skałki na szczycie Wzgórza Wapielnia.				

Na terenie Nadleśnictwa Tomaszów nie występują inne powierzchniowe formy ochrony przyrody takie jak: parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Stan poszczególnych komponentów środowiska w zasięgu działania Nadleśnictwa Tomaszów jest silnie zróżnicowany i charakteryzuje się najmniejszym, w odniesieniu do województwa i kraju stopniem degradacji i zanieczyszczenia. Przyczyną tego stanu jest:

- wysoka różnorodność przyrodnicza (krajobrazowa, siedliskowa i gatunkowa),
- występowanie wielu ekosystemów naturalnych i półnaturalnych – m.in. dużych kompleksów leśnych, użytków rolnych,
- niski stopień zanieczyszczenia gleb i dobra jakość powietrza.

Zachowaniu tych walorów służy:

- stała poprawa infrastruktury służącej ochronie środowiska,
- objęcie części nadleśnictwa różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu,
- niski poziom chemizacji środowiska,
- średni stopień urbanizacji i gęstości zaludnienia,
- dotychczasowa polityka ochrony środowiska prowadzona w zasięgu działania Nadleśnictwa.

Obecnie zasoby przyrodnicze nadleśnictwa nie są narażone na negatywne oddziaływania, co jest związane z prowadzoną proekologiczną gospodarką leśną, średnim zaludnieniem i słabym uprzemysłowieniem. Pewne zagrożenie środowiska leśnego lasów nadleśnictwa stanowi droga krajowa nr 17, której długość przebiegu w zasięgu terytorialnym wynosi 53 km. Droga ta daje typowe zanieczyszczenia powietrza i hałas wynikające z ruchu kołowego, jednak w danym regionie są jego głównym źródłem. Ponadto utrudnia swobodną migrację niektórych gatunków zwierząt, podobnie jak linia kolejowa o długości 22 kilometrów biegnąca z Rejowca do przejścia granicznego w Hrebennym.

Potencjalne zagrożenie dla przyrody i krajobrazu w sąsiedztwie lasów nadleśnictwa może powodować stale zwiększająca się liczba obiektów rekreacyjnych i mieszkalnych bez skutecznych urządzeń ochrony środowiska.

Degradująco na estetykę krajobrazu mogą wpłynąć: zabudowa nie dopasowana do krajobrazu oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne, wiatraki i maszty telefonii komórkowej. Niekorzystne dla różnorodności biologicznej są zmiany na skutek zaniku mozaiki krajobrazowej, spowodowane zaniechaniem tradycyjnego rolnictwa. Inne potencjalne zagrożenia krajobrazu to zakłócenia osi widokowych, zabudowa przedpoli widokowych, czy samoistna sukcesja leśna.

Problemy te zostały omówione szczegółowo w „Programie ochrony przyrody” oraz w rozdziałach „Ochrona lasu - wytyczne kierunkowe” i „Ochrona przeciwpożarowa”.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu

Uwarunkowania ekonomiczne powiatów i gmin, w których zasięgu leży Nadleśnictwo Tomaszów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 29. Charakterystyka warunków ekonomicznych gmin i powiatów

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa [ha]	Lesistość [%]	Ludność [ilość osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
	2	3	4	5	6
Bełżec	33,57	752,08	35,1	3337	99
Jarczów	103,95	1228,17	15,0	3438	33
Krynice	73,64	426,33	12,3	3260	44
Lubycza Królewska Obszar wiejski	193,73	5329,67	14,1	3774	19
Lubycza Królewska Miasto	3,91	36,90	33,3	2443	625
Łaszczów Obszar wiejski	116,56	414,91	3,6	3909	34
Rachanie	94,42	1569,58	20,8	5155	55
Susiec	46,08	659,78	20,3	7497	163
Tarnawatka	82,94	1902,93	25,5	3941	48
Tomaszów Lubelski Miasto	13,31	41,46	8,1	19983	1501
Tomaszów Lubelski Obszar wiejski	170,94	2871,48	26,5	11393	67
Tyszowce Obszar wiejski	41,49	180,76	7,3	3473	84
Powiat Tomaszowski	974,54	15414,07	20,5	71603	73
Komarów-Osada	123,92	436,10	7,2	5023	41
Krasnobród Obszar wiejski	8,85	95,60	42,6	4032	456
Łabunie	87,38	1050,83	20,1	6237	71
Miączyn	37,95	309,55	9,7	5818	153
Sitno	15,62	135,40	10,9	6756	433
Powiat Zamojski	273,72	2027,48	13,0	27866	102
Woj. Lubelskie	1248,26	17441,54	18,9	99469	80
Horyniec-Zdrój	6,04	586,08	97,0	4727	783
Powiat Lubaczowski	6,04	586,08	97,0	4727	783
Woj. Podkarpackie	6,04	586,08	97,0	4727	783
Ogółem	1254,30	18027,62	115,90	104196,00	863,00

Grunty będące w stanie posiadania nadleśnictwa, obejmują część obszarów 2 województw, 3 powiatów, 18 gmin i 127 obrębów ewidencyjnych.

Grunty nadleśnictwa skupione są głównie w 19 dużych kompleksach (powyżej 200 ha) zajmujących 84% powierzchni, leżących na obszarze 1254,3 km². Teren Nadleśnictwa Tomaszów ma kształt rombu, gdzie odległość w linii prostej między najdalej wysuniętymi punktami wynosi 53 km. Długość granic gruntów nadleśnictwa z innymi własnościami wynosi 1669 km (bez współwłasności).

Omawiany obszar charakteryzuje się słabym w skali kraju wskaźnikiem lesistości – 19,2%, przy średnim wskaźniku zaludnienia – 83 osób na 1 km². Pod względem wykształcenia,

największą grupę stanowią osoby z wykształceniem zawodowym (40%). Odsetek ludności w wieku produkcyjnym wynosi 78% (wg GUS w Lublinie).

Największy wpływ na warunki ekonomiczne ludności w regionie ma usytuowanie centralnie miasta - Tomaszów Lubelski, które jest centrum życia gospodarczego i społecznego. Lokalizacja przestrzenna, małe zurbanizowanie terenu powoduje, że na omawianym obszarze dominuje działalność gospodarcza związana przede wszystkim z rolnictwem, leśnictwem, wszelkiego rodzaju usługami oraz turystyką i rekreacją.

Rynek odbiorców drewna i popyt na drewno są w znacznym stopniu ustabilizowane. Odbiorcami drewna są duże i średnie zakłady drzewne, w niewielkim stopniu drobni odbiorcy indywidualni. Liczba odbiorców drewna jest znaczna i zależy od ogólnej koniunktury gospodarczej, kondycji finansowej firm oraz możliwości zbytu wyrobów drzewnych.

Podstawowym dokumentem opisującym zasady sprzedaży drewna na lata 2020 - 2021 w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe jest Zarządzenie nr 68 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 2019 r. Drewno sprzedawane jest poprzez sprzedaż oferowaną w Portal Leśno-Drzewnym w aukcjach internetowych w aplikacji [e-drewno](#), a także sprzedaż detaliczną oraz sprzedaż cennych sortymentów na aukcjach i submisjach. Rynek odbiorców drewna i popyt na drewno są w znacznym stopniu ustabilizowane.

Do najważniejszych odbiorców drewna z Nadleśnictwa Tomaszów, na rynku lokalnym należą:

1. Natura Spółka Komandytowa,
2. Grzegorz Dydyk F.U.H „FOR-DREW”,
3. F.P.H.T. Export-Import Wojciech Cieplichowicz,
4. P.P.H.U. „BROX” Robert Łazarczyk,
5. „Platan” Bogusław Dyjak,
6. Zakład Stolarsko-Tapicerski Stanisław Kuzio,
7. FP-U-H Andrzej Drożdziel,
8. Wyroby z drewna i Tartaczniactwo Piotr Suwaj,
9. ZSLP w Siedlcach,
10. Usługi Transportowe Skup Sprzedaż Jerzy Maga.

Nadleśnictwo posiada sieć dróg utwardzonych o długości 56,1 km oraz dróg gruntowych naturalnych 154,9 km. Jednak większość tych dróg nie jest wystarczająca dla potrzeb racjonalnej gospodarki leśnej. Wskaźnik zagęszczenia dróg na powierzchni leśnej wynosi 11,8 m/ha. Jest to wartość poniżej optymalnego wskaźnika gęstości dróg na powierzchni leśnej wynoszącego 14,6-18,4 m/ha (wg S. Antończyka i J. Dzikowskiego).

Sieć dróg leśnych uzupełniona jest drogami publicznymi, które zabezpieczają podstawowe potrzeby transportowe nadleśnictwa. Ujmując je wskaźnik zagęszczenia wynosi wtedy 14,8 m/ha.

W Nadleśnictwie Tomaszów zainwentaryzowano 25 szt. składów drewna będących wyłączeniami i 60 szt. składów wyróżnionych w ramach Pnsw (powierzchnia takich składów jest mniejsza od 10 arów).

Zakłady Usług Leśnych realizujące prace leśne w Nadleśnictwie Tomaszów:

1. Zakład Usług Leśnych Mirosław Lomber,
2. Usługi Leśne Wiesław Chmielowiec,
3. Zakład Usług Leśnych s.c. Józef Zalewski, Tomasz Zalewski,
4. Usługi Leś Ryszard Dżugaj,
5. Zakład Usług Leśnych Piotr Dziura,
6. Zakład Usług Leśnych Wiesław Nowicki,
7. Zakład Usług Leśnych Artur Lawenda,
8. Zakład Usług Leśnych Waldemar Gawlik,
9. ZOL-LAS Grzegorz Żołądek,
10. Zakład Usług Leśnych s.c. Robert Neród, Jan Krawczyk,
11. Usługi Leśne Mirosław Kornat,
12. Zakład Usług Leśnych Władysław Luchowski,
13. Zakład Usług Leśnych Jan Wielgosz,
14. Zakład Usług Leśnych Jerzy Jacek,
15. Usługi Leśne Tetrycz Marlena,
16. Zakład Usług Leśnych Marek Kawalec,
17. Zakład Usług Leśnych ZULAS Hubert Skroban.

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

Poniżej zestawiono liczbę i powierzchnię kompleksów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Tomaszów.

Tabela 30. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Tomaszów		
	ilość [szt.]	powierzchnia [ha]	długość granic [km]
do 1,00 ha	331	126,80	211,9
1,01 do 5,00 ha	94	186,32	258,7
5,01 do 20,00 ha	24	230,92	115,8
20,01 do 100,00 ha	30	1537,18	164,3
100,01 do 200,00 ha	7	902,42	47,9
200,01 do 500,00 ha	13	4778,62	279,5
500,01 do 2000,00 ha	5	6294,40	272,5
ponad 2000,00 ha	1	4636,52	318,3
Razem	505*	18693,18	1668,9

*20 m - maksymalna odległość między kompleksami, które tworzą jeden kompleks

Lasy nadleśnictwa skupione są w 19 dużych kompleksach leśnych zajmujących 84,0% powierzchni, a pozostałe rozrzucone są w 486 kompleksach (331 kompleksów ma powierzchnię mniejszą od 1 hektara). Kompleksy lasów prywatnych często przylegają do lasów nadleśnictwa, ale rzadko stanowią wśród nich enklawy.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Tomaszów charakteryzuje się stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią dróg publicznych, która w kontekście ich przydatności do potrzeb transportowych drewna układa się korzystnie. Łączna długość dróg leśnych wykorzystywanych do transportu drewna wynosi 211 km, a uzupełniona drogami publicznymi wynosi 874 km.

Z ważniejszych drogowych szlaków komunikacyjnych należy wymienić:

Krajowe i wojewódzkie:

- droga nr 17 Zamość-Hrebenne,
- droga nr 850 Tomaszów Lubelski-Hrubieszów,
- droga nr 852 Tomaszów Lubelski-Dołhobyczów,
- droga nr 853 Tomaszów Lubelski-Józefów,
- droga nr 865 Bełżec-Cieszanów.

Powiatowe i gminne:

- Łabunie-Tyszowce,
- Przewale-Marysin-Kotlice-Niemirów-Cześniki,
- Łabunie-Łabuńki-Zubowice,
- Zubowice-Dub-Kotlice,
- Krynice-Woźuczyn,
- Tarnawatka-Werechanie-Łaszczów,
- Tomaszów Lubelski-Typin-Hopki,
- Tomaszów Lubelski-Korhynie-Lubycza Królewska,
- Tomaszów Lubelski-Szarowola-Pańków-Tarnawatka,
- Tomaszów Lubelski-Maziły-Kunki,
- Bełżec- Chyże.

Długość dróg publicznych przebiegających przez teren nadleśnictwa wynosi 663 km. Są to drogi o nawierzchni bitumicznej, w niektórych przypadkach w złym stanie technicznym związanym z brakiem wykonywanych remontów. Istnieje również sieć dróg gminnych wewnętrznych, w większości o nawierzchni gruntowej (okresowo nieprzejezdne) łącząca kompleksy leśne z drogami publicznymi.

1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa

1.4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa

Na efektywność ekonomiczną gospodarki leśnej wpływają ujemnie następujące czynniki:

- dość duże rozproszenie kompleksów leśnych (obręb Tomaszów),
- istnienie gruntów będących w „szachownicy” z innymi własnościami,
- brak utwardzonych ciągów komunikacyjnych do większości kompleksów leśnych, utrudniony dostęp,
- spory udział siedlisk wilgotnych, bagiennych (8,44% pow. leśnej),
- znaczny udział drzewostanów na gruntach porolnych (1981,79 ha - 11,4%)
- konieczność zabezpieczania młodego pokolenia przed zwierzyną (25 km/rok grodzień),
- duże uszkodzenia drzewostanów przez czynniki atmosferyczne (wiatr, okiść) i szkodniki owadzie (korniki, chrabąszcze) około 240 tys. m³,
- w dużej mierze ochronny charakter lasów (obszary N2000, rezerwaty, lasy ochronne, siedliska przyrodnicze) oraz pełnienie przez nie szeregu funkcji środowiskowych i społecznych.

Gospodarce leśnej sprzyjają:

- występowanie żyznych, świeżych siedlisk leśnych (siedliska świeże zajmują - 91,55%, pod względem troficzności - lasy 82,17%),
- znaczna różnorodność składu gatunkowego drzewostanów (26 gat. drzew),
- dość krótka długość zrywki 472 m,
- korzystna struktura wiekowa drzewostanów: duży udział drzewostanów rębnych 40%,
- duży udział drzewostanów zgodnych i częściowo zgodnych z siedliskiem (93%) umożliwiającą wykorzystanie odnowień naturalnych w hodowli lasu,
- bardzo dobry stan upraw i młodników,
- małe zagrożenie pożarowe (III kategoria),
- kradzież drewna nie stanowi poważnego problemu (średnioroczne 2,3 tys. złotych),
- wystarczające usługi z zakresu gospodarki leśnej w lasach nadleśnictwa (17 lokalnych zakładów).

1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej nadleśnictwa

Tabela 31. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX)

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia leśna* (stan na 1.01.pierwszego roku obowiązywania planu UL bez grunt związanych. z gosp. leśną)-ha		17440,39	17576,35
2.	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1.01.pierwszego roku obowiązywania planu UL)-m ³		5593403	5367526
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01.pierwszego roku obowiązywania planu UL)- m ³ / ha		321	305
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	Wartość drzewostanów (wg tablic)- tys. zł	x	x
		Wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	x	x
		Wartość środków trwałych - tys. zł	x	x
	Razem	tys. zł	x	x
5.	Etat 10-letni**** (grubizna netto)	Użytki rębne** – m ³ netto	<u>558540</u> 513274	703911
		Użytki przedrębne – m ³ netto	<u>565946</u> 611207	369764
		Razem użytki główne – m ³ netto	<u>1124486</u> 1124481	1073675
		Udział użytków przedrębnych %	<u>50,3</u> 54,4	34,4
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu	m ³	1215100	1121250
		przeciętnie m ³ /ha /rok	6,97	6,38
7.	Wskaźniki gospodarki zasobami*** (grubizna brutto)	Użytkowanie rębne m ³ /ha pow. leś. /rok	<u>3,20</u> 2,94	4,00
		Użytkowanie przedrębne m ³ /ha pow. leś. /rok	<u>3,25</u> 3,50	2,10
		Razem użytkowanie główne m ³ /ha pow. leś. /rok	<u>6,45</u> 6,45	6,11
		Użytkowanie główne % zasobów /rok	<u>2,51</u> 2,51	2,00
		Użytkowanie główne % przyrostu /rok	<u>11,57</u> 11,57	11,42
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego - % (udział w powierzchni leśnej)		X	X
9.	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)		45,20	44,84
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych- ha		-	-
	% udziału w powierzchni lasów nadleśnictwa		-	-

* - powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona bez pow. związanej z gospodarką leśną

** - łącznie z 5% przyrostem

*** w wierszu 5,7 w kolumnie 3 w liczniku podano plan, natomiast w mianowniku wykonanie w ubiegłym okresie.

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Tabela 32. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	112448	107368	101723
2.	Koszty administracyjne	zł	7070079	7070079	7070079
3.	Koszty ochrony lasu	zł	764929	764929	764929
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	51912	51912	51912
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	<u>6853,46</u> 915005	<u>6853,46</u> 959210	<u>6853,46</u> 959210
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	133,51	139,96	139,96
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	<u>827,77</u> 718074	<u>827,77</u> 318369	<u>827,77</u> 318369
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	867,48	384,61	384,61
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	<u>60,97</u> 6855955	<u>60,97</u> 6546349	<u>60,97</u> 6546349
Suma kosztów (k)		zł	16 375 954	15 710 848	15 710 848
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	193,30	193,30	193,30
Suma przychodów (p)		zł	21 736 198	20 75 42 34	19 663 056
11.	Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)	-	0,75	0,76	0,80

1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa

W ramach prac inwentaryzacyjnych przypisano drzewostanom dostatecznie udokumentowane cechy określone w §26 IUL. Jeśli nie było pewności czy drzewostan pochodzi z odnowienia sztucznego czy naturalnego, to cechy takiej nie podawano.

Tabela 33. Zestawienie opisanych cech drzewostanów

Rodzaj cechy	Obręb		Nadleśnictwo	%
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	[ha]			
1	2	3	4	5
Drzewostan odroślowy	11,80	1,09	12,89	0,1
D-stany z odnowienia naturalnego	2085,53	3929,97	6015,50	34,5
D-stany z odnowienia sztucznego	5490,33	4562,24	10052,57	57,6
Drzewostan wyżywicowany	70,13	-	70,13	0,4
Drzewostany na gruntach porolnych	1587,20	394,59	1981,79	11,4
Młodnik po rębni złożonej	189,70	143,45	333,15	1,9
Otulina szkółek wielkoobszarowych i zespolonych	14,97	-	14,97	0,1
Otulina WDN	41,10	14,44	55,54	0,3
Uprawa zachowawcza in situ lub ex situ	5,13	7,88	13,01	0,1
Uprawy po rębni złożonej	32,53	23,00	55,53	0,3
Razem grunty leśne zalesione	7842,44	9601,39	17443,73	100,0

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

W części tabelarycznej niniejszego elaboratu zostały zamieszczone następujące tabele, charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów Nadleśnictwa Tomaszów:

- Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji;
- Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;

- Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Tabela nr VIIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących – przyrost tablicowy.

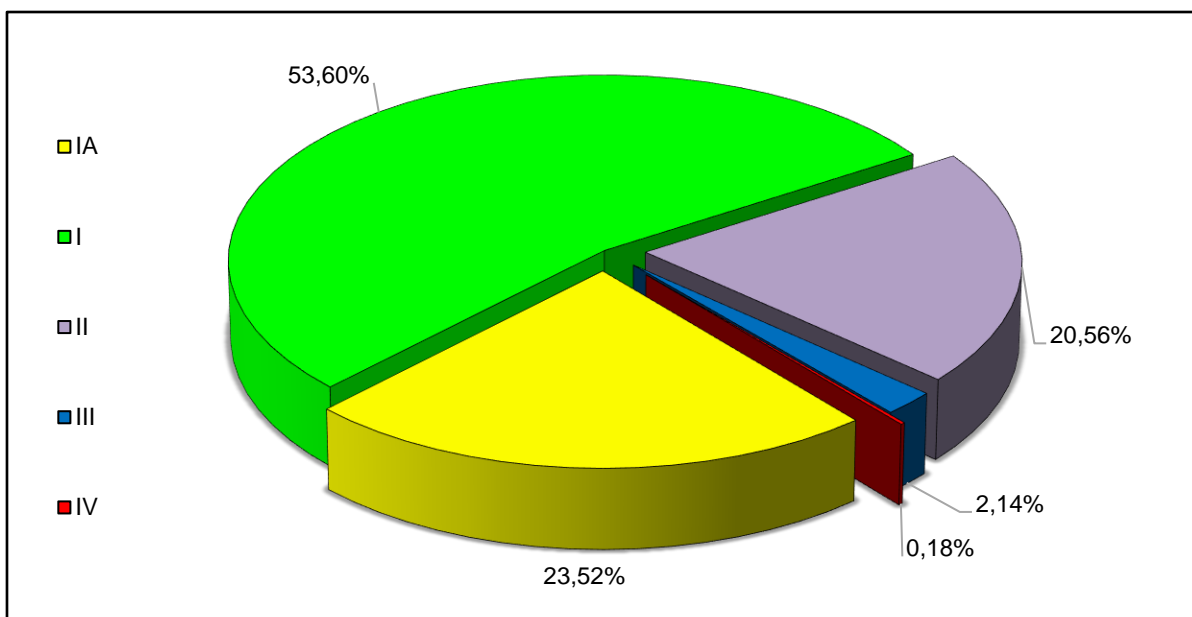
1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie tabeli nr II, zamieszczonej w części tabelarycznej niniejszego elaboratu. Obrazuje ono udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących.

Tabela 34. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II)

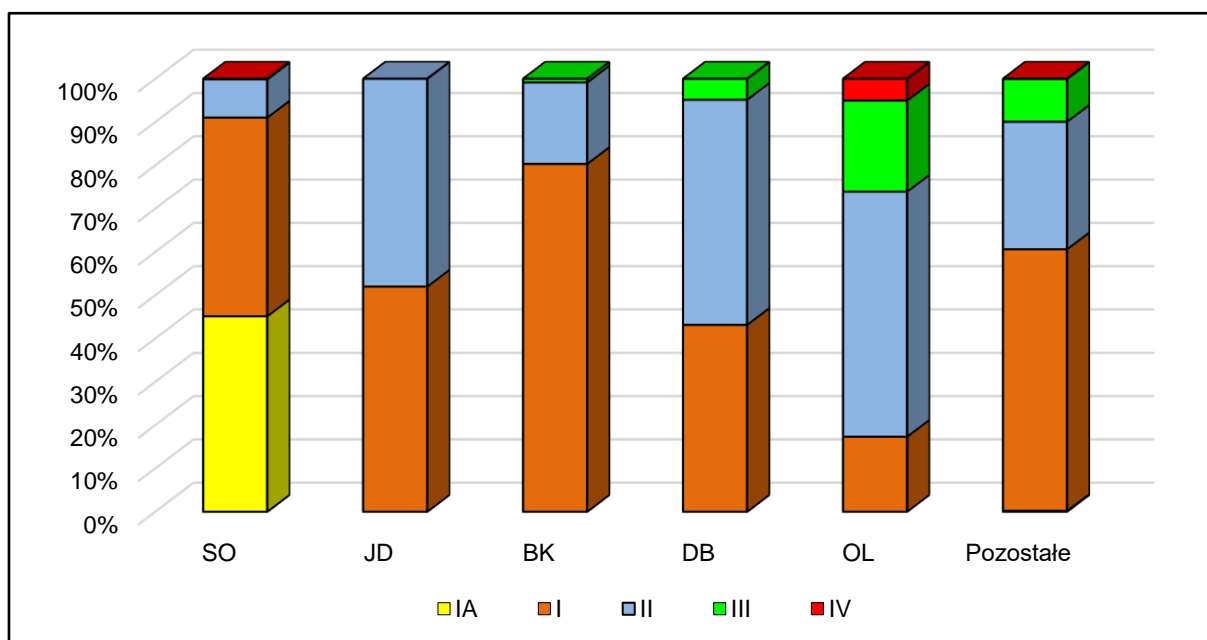
Bonitacja	Gatunki panujące						Razem	%
	SO	JD	BK	DB	OL	Pozostałe		
	Powierzchnia [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb Lubycza Królewska								
IA	2508,53	-	-	-	-	-	2508,53	31,99
I	2299,40	84,18	834,58	171,79	80,92	371,88	3842,75	48,99
II	525,36	45,68	225,30	256,82	286,21	23,28	1362,65	17,38
III	5,23	-	21,68	30,94	49,44	6,65	113,94	1,45
IV	1,49	-	-	-	13,08	-	14,57	0,19
Razem	5340,01	129,86	1081,56	459,55	429,65	401,81	7842,44	100,00
Obręb Tomaszów								
IA	1592,49	-	-	-	-	2,25	1594,74	16,61
I	1873,23	249,57	2358,41	729,45	19,63	276,33	5506,62	57,36
II	276,90	260,94	522,15	828,62	42,27	293,17	2224,05	23,16
III	5,39	-	12,05	69,97	72,65	99,46	259,52	2,70
IV	-	-	-	-	16,14	0,32	16,46	0,17
Razem	3748,01	510,51	2892,61	1628,04	150,69	671,53	9601,39	100,00
Nadleśnictwo								
IA	4101,02	-	-	-	-	2,25	4103,27	23,52
I	4172,63	333,75	3192,99	901,24	100,55	648,21	9349,37	53,60
II	802,26	306,62	747,45	1085,44	328,48	316,45	3586,70	20,56
III	10,62	-	33,73	100,91	122,09	106,11	373,46	2,14
IV	1,49	-	-	-	29,22	0,32	31,03	0,18
Razem	9088,02	640,37	3974,17	2087,59	580,34	1073,34	17443,83	100,00

Generalnie poszczególne gatunki drzew w drzewostanach Nadleśnictwa Tomaszów osiągają przeciętnie wysoką bonitację, co wynika głównie z wysokiego stopnia dostosowania składów gatunkowych do warunków siedliskowych.

Rycina 15. Udział % poszczególnych bonitacji

W Nadleśnictwie Tomaszów drzewostany I bonitacji stanowią ponad 77% powierzchni (IA bon – 23,52%, I bon – 53,60%) wszystkich drzewostanów. Duży jest udział drzewostanów II bonitacji, zwłaszcza dębowych. Zaznacza się 0,18% udziału drzewostanów IV bonitacji (głównie drzewostany olchowe, ale i drzewostany młodsze, które nie osiągnęły pożądanej pierśnicy a są domieszką w drzewostanach rębnych).

Rycina 16. Udział bonitacji wg grup głównych gatunków panujących – razem nadleśnictwo

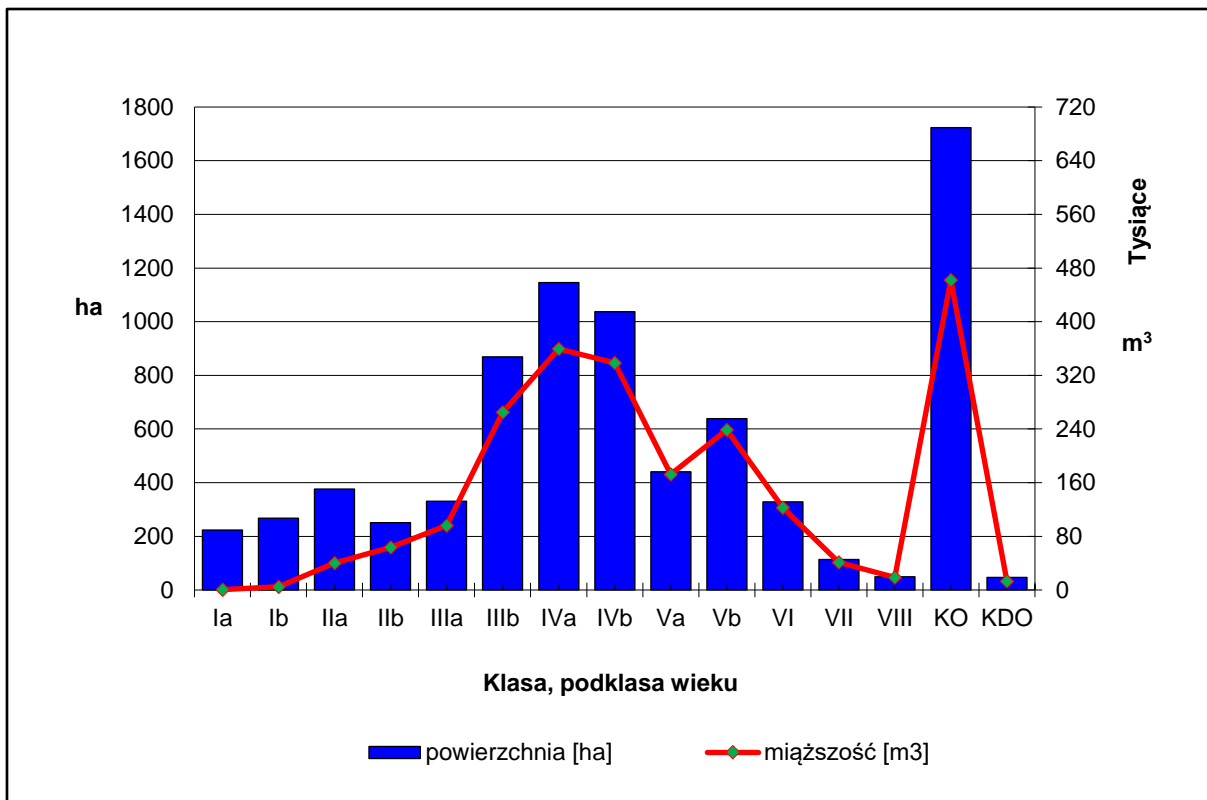
1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku

Powierzchniową i miąższościową strukturę klas wieku według gatunków panujących, przedstawia niżej zamieszczone zestawienie tabelaryczne obrębami i ogółem dla całego nadleśnictwa (wyciąg z tabeli III).

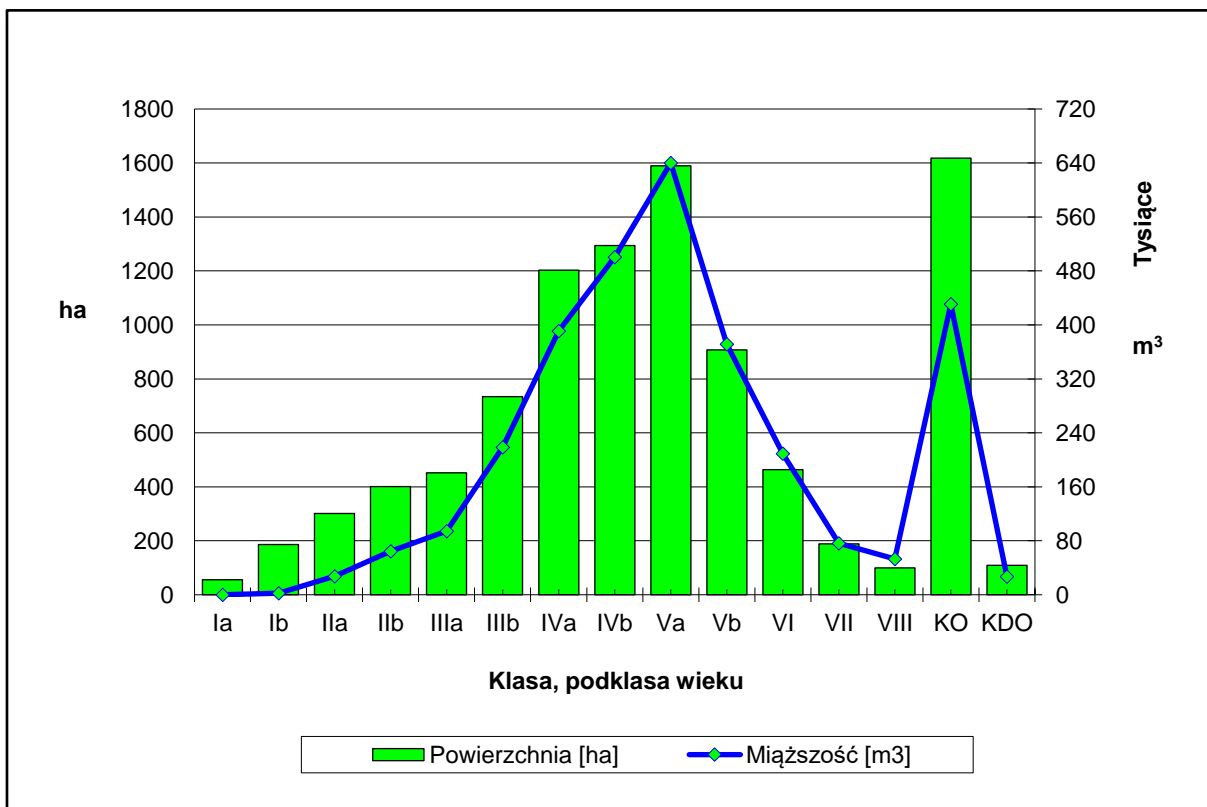
1). Struktura wiekowa drzewostanów

Tabela 35. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Tomaszów

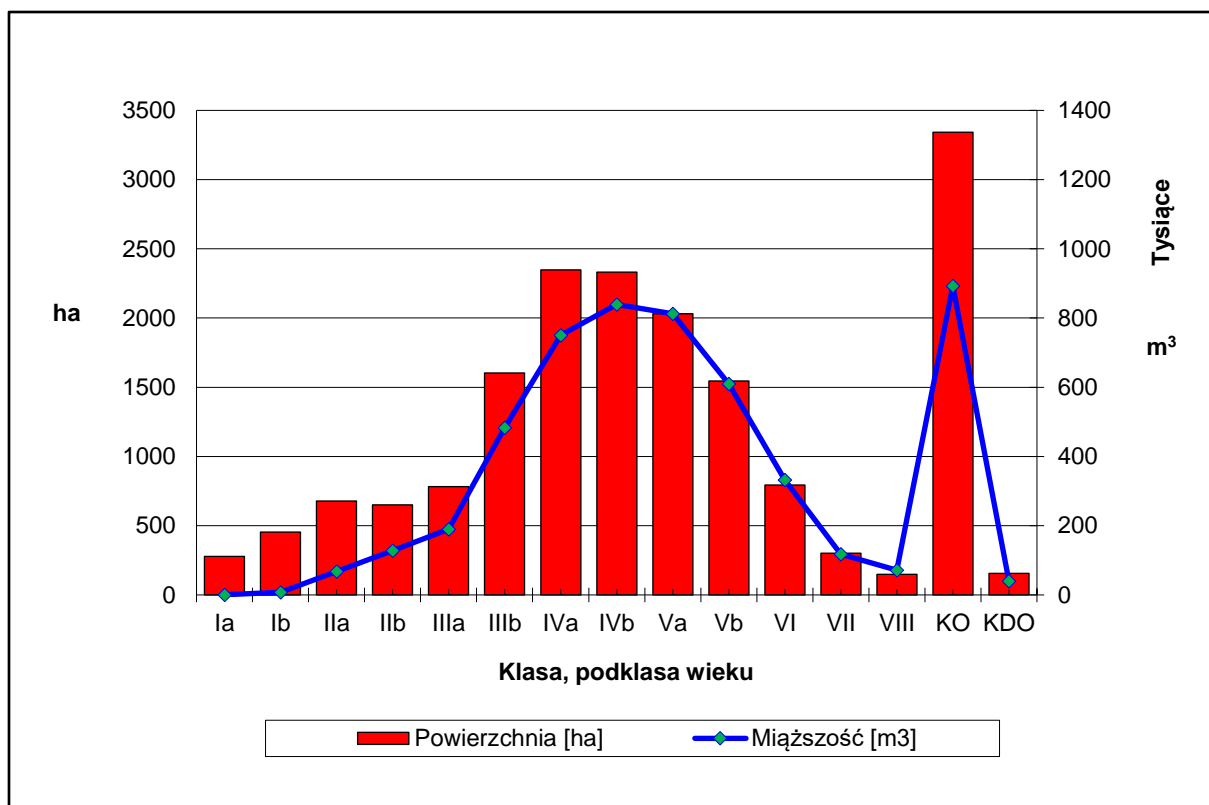
Klasa wieku	Obręb Lubycza Królewska				Obręb Tomaszów				Nadleśnictwo Tomaszów			
	[ha]	[%]	[m ³]	[%]	[ha]	[%]	[m ³]	[%]	[ha]	[%]	[m ³]	[%]
Płaz	-	-	-	-	0,73	0,01	15	0,00	0,73	0,00	15	0,00
Hal. zręby	33,00	0,42	1035	0,05	7,28	0,08	198	0,01	40,28	0,23	1233	0,02
W pr. ubocz.	10,10	0,13	23	0,00	3,27	0,03	18	0,00	13,37	0,08	41	0,00
Pozostałe	39,31	0,50	1097	0,05	38,83	0,40	893	0,03	78,14	0,44	1990	0,04
Przestoje			12158	0,54			853	0,27			20697	0,39
Ia	222,91	2,81	545	0,02	56,24	0,58	25	0,00	279,15	1,59	570	0,01
Ib	267,09	3,37	5120	0,23	186,63	1,93	2485	0,08	453,72	2,58	7605	0,14
IIa	376,76	4,75	40245	1,79	301,04	3,12	27375	0,88	677,80	3,86	67620	1,26
IIb	250,66	3,16	63595	2,82	400,34	4,15	67055	2,15	651,00	3,70	130650	2,43
IIIa	330,76	4,17	95990	4,26	451,47	4,68	94125	3,02	782,23	4,45	190115	3,54
IIIb	869,17	10,97	264850	11,76	732,13	7,59	218040	7,00	1601,30	9,11	482890	9,00
IVa	1145,87	14,46	359770	15,97	1202,97	12,46	391000	12,55	2348,84	13,36	750770	13,90
IVb	1042,21	13,15	339680	15,08	1294,62	13,41	500675	16,07	2336,83	13,30	840355	15,76
Va	440,67	5,56	172490	7,66	1591,19	16,49	640695	20,57	2031,86	11,56	813185	15,15
Vb	631,36	7,97	236370	10,49	906,92	9,40	369045	11,85	1538,28	8,75	605415	11,28
VI	331,36	4,18	123605	5,49	455,37	4,72	206220	6,62	786,73	4,48	329825	6,14
VII	113,92	1,44	41190	1,83	188,16	1,95	76410	2,45	302,08	1,72	117600	2,19
VIII i starsze	49,76	0,68	18740	0,83	99,32	1,03	52910	1,70	149,08	0,85	71650	1,33
KO	1716,48	21,66	460685	20,46	1617,50	16,75	430825	13,83	3333,98	18,97	891510	16,60
KDO	53,46	0,67	15105	0,67	117,49	1,22	28685	0,92	170,95	0,97	43790	0,82
Razem	7924,85	100,00	2252293	100,00	9651,50	100,00	3115233	100,00	17576,35	100,00	5367526	100,00

Rycina 17. Struktura klas wieku w obrębie leśnym Lubycza Królewska

Rycina 18. Struktura klas wieku w obrębie leśnym Tomaszów

Rycina 19. Struktura klas wieku w Nadleśnictwie Tomaszów

Drzewostany Nadleśnictwa Tomaszów odznaczają się znacznym zróżnicowaniem wiekowym. Powierzchniowo i miąższościowo najliczniej reprezentowana jest klasa odnowienia (KO), która stanowi 18,97% powierzchni i 16,60% zasobności. Duży jest udział IV i V klasy wieku, która razem stanowi 26,66% powierzchni i 29,65% zasobności. Niski udział Ia podklasy wieku, jest konsekwencją przyjętego sposobu gospodarowania za pomocą rębni złożonych.

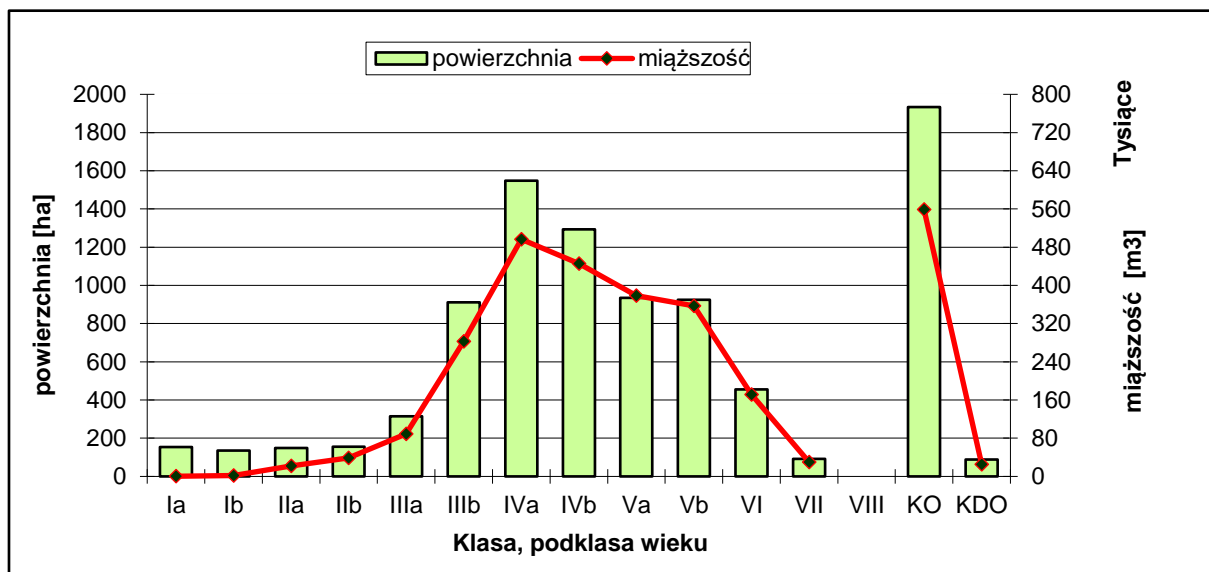
Udział powierzchniowy drzewostanów ponad 100-letnich wynosi 3735,73 ha tj. 21,4%. Wyraźny jest niedobór młodszych klas wieku, których udział nieznacznie wzrośnie po wykonaniu cięć uprzętających w klasie odnowienia.

W skali całego Nadleśnictwa Tomaszów struktura wiekowa drzewostanów, jest korzystna w kontekście stosowanych sposobów zagospodarowania rębniami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia. Rozkład zapasu w klasach i podklasach wieku oraz duży udział drzewostanów w klasie odnowienia zapewnia trwałość lasu i ciągłość użytkowania drzewostanów.

Poniżej scharakteryzowano strukturę wiekową dla poszczególnych głównych gatunków panujących w Nadleśnictwie Tomaszów:

Sosna występuje na obszarze całego nadleśnictwa i jest głównym gatunkiem panującym w drzewostanach. Zajmuje 52,09% powierzchni leśnej i posiada 54,10% udziału w masie drzewostanów. Osiąga wysoką bonitację (IA-45,1%, I-45,9%) i charakteryzuje się wysoką jakością techniczną i znacznym przyrostem. Przeciętna zasobność wynosi

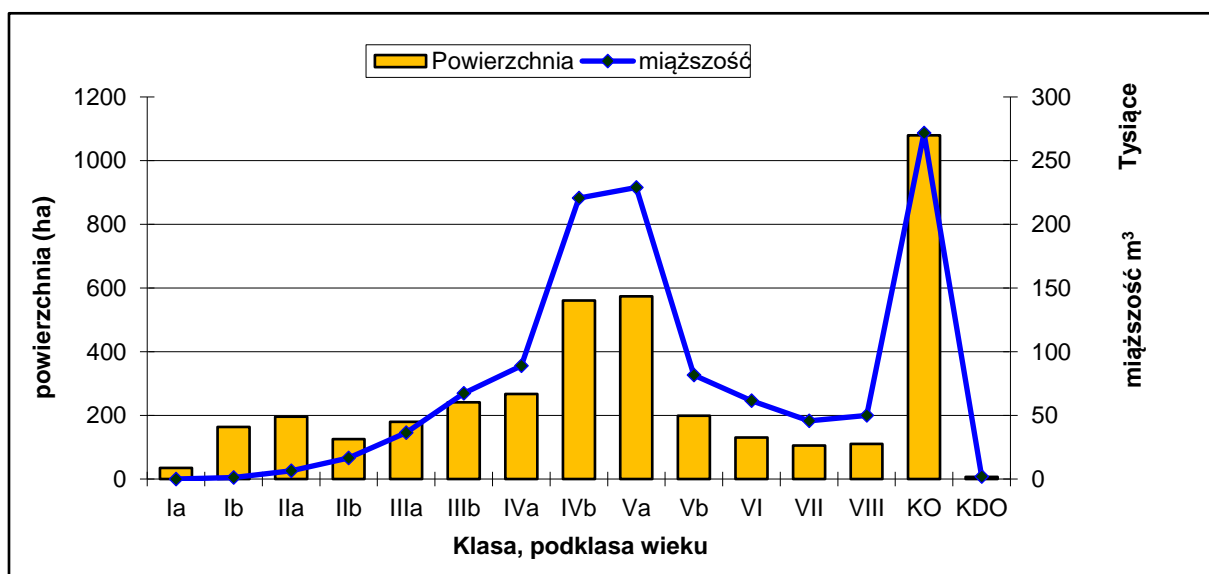
319 m³/ha. Jej udział systematycznie maleje w wyniku przebudowy na drzewostany właściwe dla występujących tu siedlisk, zwłaszcza na korzyść buka i jodły.

Rycina 20. Struktura wiekowa sosny

Największy udział powierzchniowy i miąższościowy mają drzewostany w klasie odnowienia (21,1% i 19,2%) oraz drzewostany w IVa podklasie wieku 17,0% i odpowiednio 17,1%. Niski jest udział I i II klasy wieku.

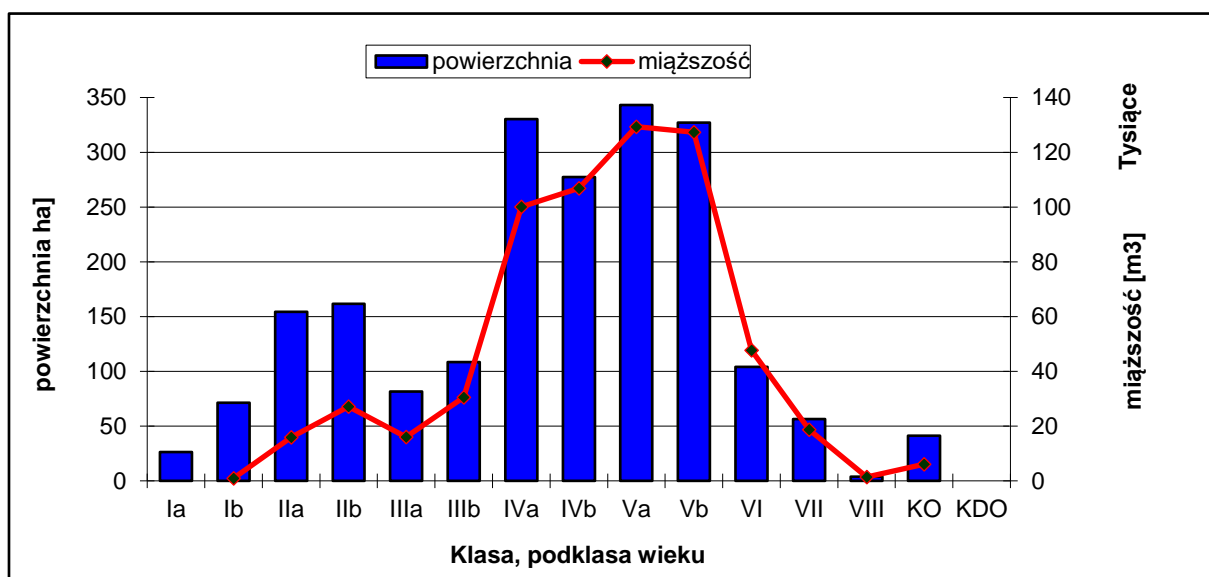
Buk jest wraz z dębem głównym gatunkiem współpanującym, zajmuje 22,66% powierzchni leśnej i posiada 22,18% udziału w masie drzewostanów. Osiąga wysoką bonitację we wszystkich klasach wieku (I-80,3%). Charakteryzuje się dobrą jakością techniczną oraz znacznym przyrostem. Wykazuje dużą zasobność 300 m³/ha, jest gatunkiem ekspansywnym i w warunkach nadleśnictwa dobrze się odnawia, a powstałe bukowe odnowienia naturalne wykazują dużą zdrowotność i w minimalnym stopniu narażone są na szkody od zwierzyny. Docelowo jego udział powinien wzrosnąć w efekcie przebudowy drzewostanów sosnowych.

Rycina 21. Struktura wiekowa buka.

Największy udział powierzchniowy i zarazem miąższociowy mają drzewostany w klasie odnowienia (27,2%, 22,9%). Wysokim udziałem miąższociowym i powierzchniowym wyróżnia się dodatkowo IVb i Va klasa wieku.

Dąb zajmuje 11,94% powierzchni leśnej i posiada 11,76% udziału w miąższoci drzewostanów. Osiąga wysoką bonitację (I-43,2%, II-52,0%) i charakteryzuje się dobrą jakością techniczną i znacznym przyrostem. Przeciętna zasobność wynosi 302 m³/ha. Docelowo jego udział powinien wzrosnąć w efekcie przebudowy drzewostanów sosnowych.

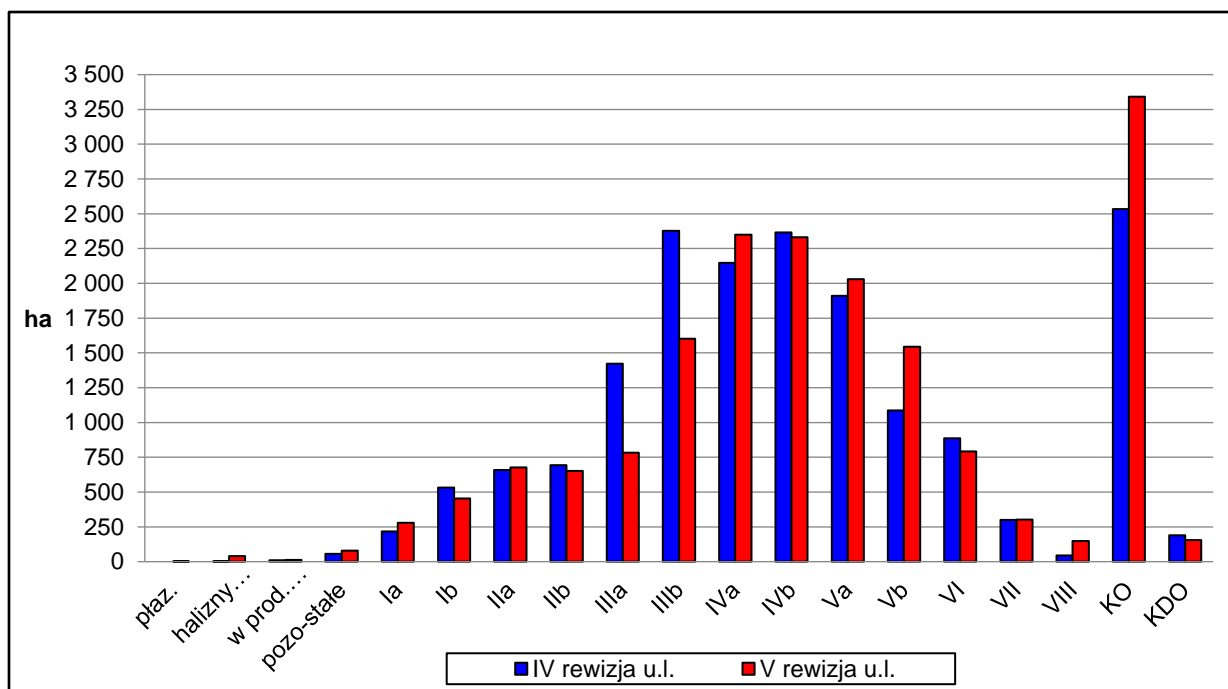
Rycina 22. Struktura wiekowa dęba

Największy udział powierzchniowy i miąższociowy mają drzewostany w IV i V klasie wieku (razem 61,2% i 73,5%) oraz drzewostany w II klasie wieku 15,1% i odpowiednio 7%.

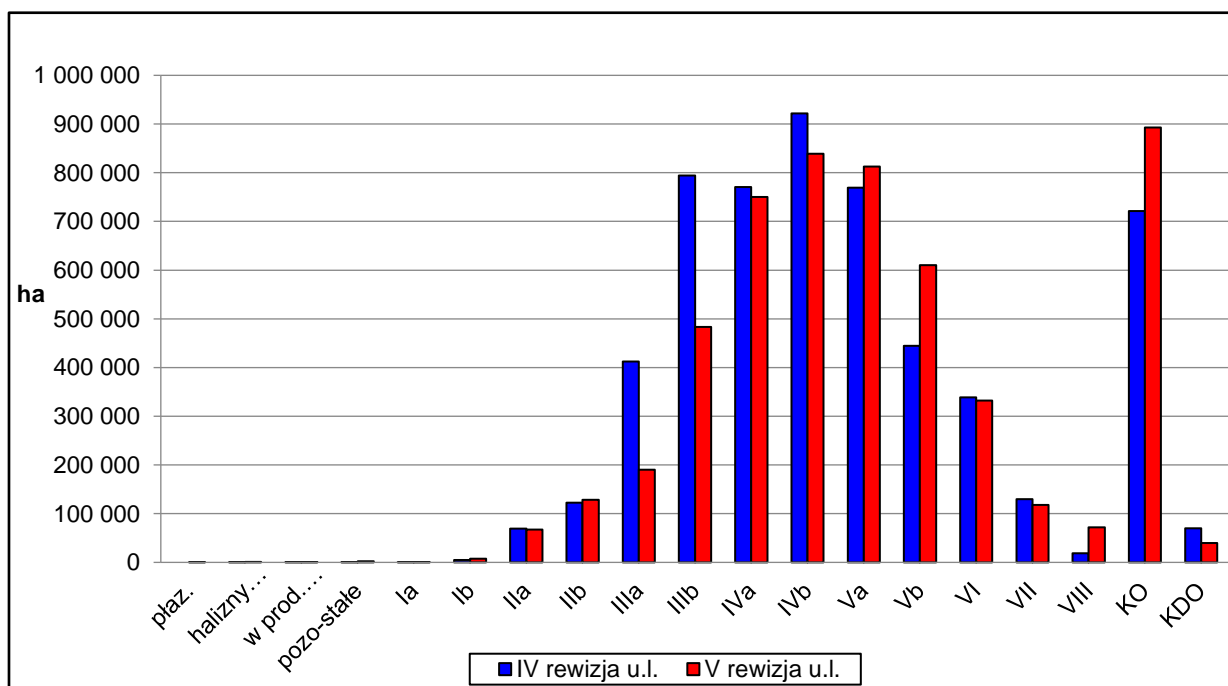
2) Porównanie powierzchni klas wieku Nadleśnictwa Tomaszów w IV i V rewizji PUL

Tabela 36. Zestawienie porównawcze powierzchni i zasobności w klasach wieku wg IV i V rewizji w Nadleśnictwie Tomaszów

Stan na	Jednostka	Grunty leśne niezalesione				Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Razem	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII			grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.
		plazowiny	haliz. zręby			1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Nadleśnictwo Tomaszów																						
1.01.2010 IV rewizja	ha		1,53	10,16	56,86	218,33	533,33	659,71	692,75	1423,57	2376,65	2147,56	2366,5	1909,92	1086,77	887,49	300,25	44,01	2534,56	190,44	17371,84	17440,39
	%		0,01	0,06	0,33	1,25	3,06	3,78	3,97	8,16	13,63	12,31	13,57	10,95	6,23	5,09	1,72	0,25	14,54	1,09	99,61	100
	m3		5	13	249	35	5100	69285	122340	412580	794215	770775	921675	769435	444865	338525	129510	19030	721370	70070	5593136	5593403
	%		0	0	0	0	0,09	1,24	2,19	7,38	14,2	13,78	16,47	13,76	7,95	6,05	2,32	0,34	12,9	1,25	100	100
	m3/ha		3	1	4	0	10	105	177	290	334	359	389	403	409	381	431	432	285	368	322	321
1.01.2020 V rewizja	ha	0,73	40,28	13,37	78,14	279,15	453,72	677,8	651,00	782,23	1601,30	2348,84	2336,83	2031,86	1538,28	786,73	302,08	149,08	3333,98	170,95	17443,83	17576,35
	%	0	0,23	0,08	0,44	1,59	2,58	3,86	3,7	4,45	9,11	13,36	13,3	11,56	8,75	4,48	1,72	0,85	18,97	0,97	99,25	100
	m3	15	1233	41	1990	570	7605	67620	130650	190115	482890	750770	840355	813185	605415	329825	117600	71650	891510	43790	5364247	5367526
	%	0	0,02	0	0,04	0,01	0,14	1,26	2,43	3,54	9	13,99	15,66	15,15	11,28	6,14	2,19	1,33	16,6	0,82	99,94	100
	m3/ha	21	31	3	25	2	17	100	201	243	302	320	360	400	394	419	389	480	267	256	308	305
Różnica	ha	0,73	38,75	3,21	21,28	60,82	-79,61	18,09	-41,75	-641,34	-775,35	-29,67	451,51	-100,76	1,83	105,07	799,42	-19,49	71,99	135,96	-775,35	-29,67
	m3	15	1228	28	1741	535	2505	-1665	8310	-222465	-311325	-81320	160550	-8700	-11910	52620	170140	-26280	-228889	-225877	-311325	-81320
	m3/ha	21	27	2	21	2	7	-5	24	-47	-32	-29	-15	38	-42	49	-18	-112	-14	-16	-32	-29

Rycina 23. Porównanie powierzchni w klasach wieku Nadleśnictwa Tomaszów w IV i V rewizji PUL

Rycina 24. Porównanie zapasu w klasach wieku Nadleśnictwa Tomaszów w IV i V rewizji PUL

Zmiany w klasach wieku w porównaniu z IV rewizją wynikają z naturalnego przejścia drzewostanów do wyższej klasy wieku oraz z planowanego pozyskania.

3). Budowa pionowa drzewostanów

Charakterystykę drzewostanów Nadleśnictwa Tomaszów uzupełnia przedstawiona poniżej struktura piętrowa.

Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów

Struktura piętrowa drzewostanów	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	Udział [%]
	Pow.[ha]	Udział [%]	Pow.[ha]	Udział [%]		
1	2	3	4	5	6	7
Jednopiętrowe	5802,79	73,99	7092,63	73,87	12895,42	73,93
Dwupiętrowe	269,71	3,44	768,34	8,00	1038,05	5,95
Wielopiętrowe	-	0,00	5,43	0,06	5,43	0,03
Klasa odnowienia	1716,48	21,89	1617,50	16,85	3333,98	19,11
Klasa do odnowienia	53,46	0,68	117,49	1,22	170,95	0,98
Budowa przerębowa	-	0,00	-	0,00	-	-
Razem	7842,44	100,00	9601,39	100,00	17443,83	100,00

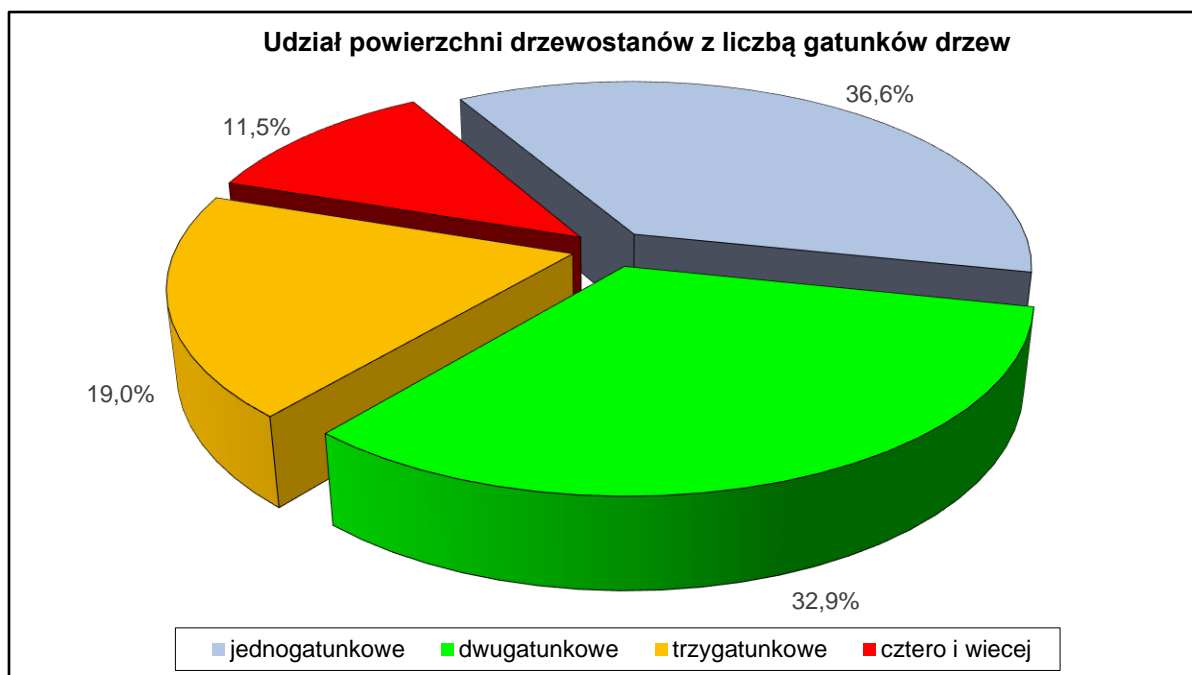
Z powyższych danych wynika, że w Nadleśnictwie Tomaszów dominują drzewostany o strukturze jednopiętrowej – 73,93% powierzchni. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowią – 19,11% powierzchni, dwupiętrowe – 5,95% a drzewostany wielopiętrowe tylko 0,03%. Drzewostany o strukturze przerębowej nie występują.

Drzewostany Nadleśnictwa Tomaszów są bardzo urozmaicone pod względem składu gatunkowego. Poniżej w tabeli i na diagramie przedstawiono powierzchniowy udział drzewostanów pod względem liczby gatunków obecnych w ich składzie.

Tabela 37. Zestawienie drzewostanów wg bogactwa gatunkowego

Struktura gatunkowa drzewostanów	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow. [ha]	Udział [%]
	Pow. ha]	Udział [%]	Pow. ha]	Udział [%]		
1	2	3	4	5	6	7
Jednogatunkowe	3407,56	43,4	2974,15	31,0	6381,71	36,6
Dwugatunkowe	2592,45	33,1	3146,21	32,8	5738,66	32,9
Trzygatunkowe	1196,70	15,3	2124,99	22,1	3321,69	19,0
Cztery- i więcej	645,73	8,2	1356,04	14,1	2001,77	11,5
Razem	7842,44	100,0	9601,39	100,0	17443,83	100,0

Największy udział powierzchniowy posiadają drzewostany jednogatunkowe (36,6%). Tworzą je głównie sośniny (przeważnie na gruntach porolnych) i olchy rosnące na siedliskach olsu. Znaczny udział powierzchniowy mają drzewostany dwugatunkowe (32,9%), trzygatunkowe (19,0%), cztery i więcej (11,5%) – łącznie 63,4%, co świadczy o złożonej budowie gatunkowej drzewostanów Nadleśnictwa Tomaszów.

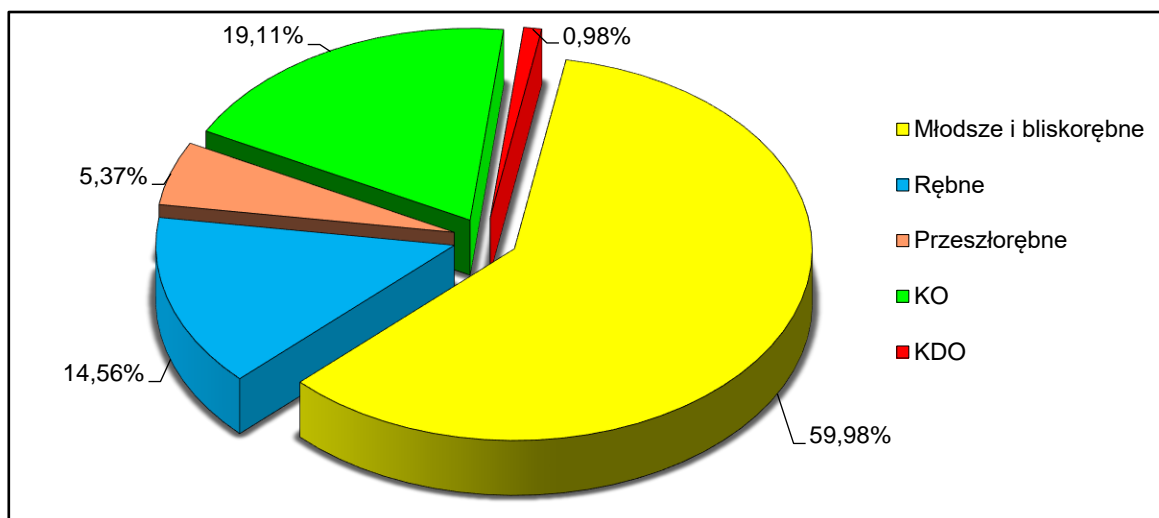
Rycina 25. Udział powierzchni drzewostanów z liczbą gatunków drzew

5). Kategorie drzewostanu

Tabela 38. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębną

Drzewostany	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	%
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%		
1	2	3	4	5	6	7
Bliskorębne i młodsze	4719,22	60,18	5743,08	59,82	10462,30	59,98
Ustalonego wieku dojrzałości rębnej	921,86	11,75	1618,31	16,85	2540,17	14,56
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	431,42	5,50	505,01	5,26	936,43	5,37
W klasie odnowienia	1716,48	21,89	1617,50	16,85	3333,98	19,11
W klasie do odnowienia	53,46	0,68	117,49	1,22	170,95	0,98
Budowa przerębowa	-	-	-	-	-	-
Razem	7842,44	100,00	9601,39	100,00	17443,83	100,00

Z powyższego zestawienia wynika, że 40,02% drzewostanów nadleśnictwa osiągnęło dojrzałość rębną. Udział kategorii drzewostanów pod względem dojrzałości rębnej przedstawia poniższy diagram.

Rycina 26. Udział kategorii drzewostanów pod względem dojrzałości rębnej

1.5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

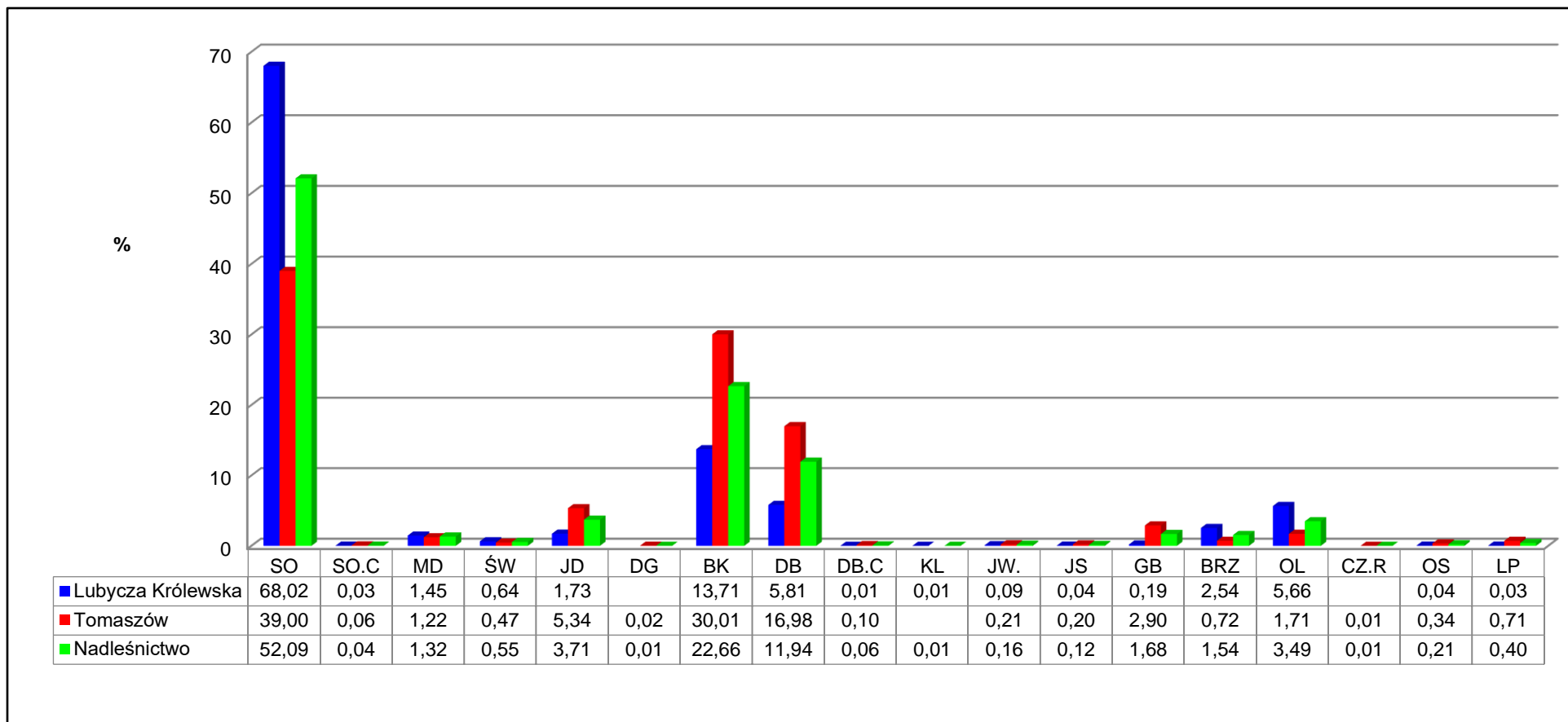
Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących określony na podstawie tabeli nr III i IV przedstawiono w zestawieniu poniżej:

Tabela 39. Udział gatunków panujących wg V rewizji urządzania lasu

Gatunek	Obręb Lubycza Królewska		Obręb Tomaszów		Nadleśnictwo	
	Pow.	%	Pow.	Pow.	Pow.	%
	Miąższość		Miąższość	Miąższość	Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
SO	5390,64	68,02	3763,97	39,00	9155,02	52,09
	1612123	71,58	1290009	41,42	2902132	54,1
SO.C	2,21	0,03	5,52	0,06	7,73	0,04
	465	0,02	830	0,03	1295	0,02
MD	114,87	1,45	117,84	1,22	232,71	1,32
	30445	1,35	30970	0,99	61415	1,14
ŚW	50,59	0,64	45,63	0,47	96,22	0,55
	9197	0,41	8144	0,26	17341	0,32
JD	136,91	1,73	515,77	5,34	652,68	3,71
	36069	1,6	231838	7,44	267907	4,99
DG	-	-	1,65	0,02	1,65	0,01
	-	-	720	0,02	720	0,01
BK	1086,20	13,71	2896,74	30,01	3982,94	22,66
	271436	12,05	919224	29,51	1190660	22,18
DB	460,38	5,81	1638,40	16,98	2098,78	11,94
	131504	5,84	499469	16,03	630973	11,76
DB.C	0,63	0,01	9,56	0,10	10,19	0,06
	175	0,01	2435	0,08	2610	0,05

Gatunek	Obręb Lubycza Królewska		Obręb Tomaszów		Nadleśnictwo	
	Pow.	%	Pow.	Pow.	Pow.	%
	Miąższość		Miąższość	Miąższość	Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
KL	1,12	0,01	-	-	1,12	0,01
	220	0,01	-	-	220	0
JW	7,06	0,09	20,47	0,21	27,53	0,16
	1865	0,08	2489	0,08	4354	0,08
JS	2,90	0,04	18,98	0,20	21,88	0,12
	742	0,03	4780	0,15	5522	0,1
GB	15,38	0,19	279,74	2,90	295,12	1,68
	3170	0,14	59730	1,92	62900	1,17
BRZ	201,39	2,54	69,40	0,72	270,79	1,54
	34403	1,53	14077	0,45	48480	0,9
OL	448,81	5,66	165,09	1,71	613,49	3,49
	119774	5,32	33423	1,07	153197	2,85
CZR	-	-	0,94	0,01	0,94	0,01
	-	-	45	0	45	0
AK	0,18	0,00	-	-	0,18	0,00
	10	0	-	-	10	0
TP	-	-	-	-	0,18	0,00
	-	-	-	-	10	0
OS	3,49	0,04	32,94	0,34	36,43	0,21
	530	0,02	2870	0,09	3400	0,06
LP	2,09	0,03	68,86	0,71	70,95	0,40
	165	0,01	14180	0,46	14345	0,27
Razem	7924,85	100	9651,50	100	17576,35	100
	2252293	100	3115233	100	5367526	100

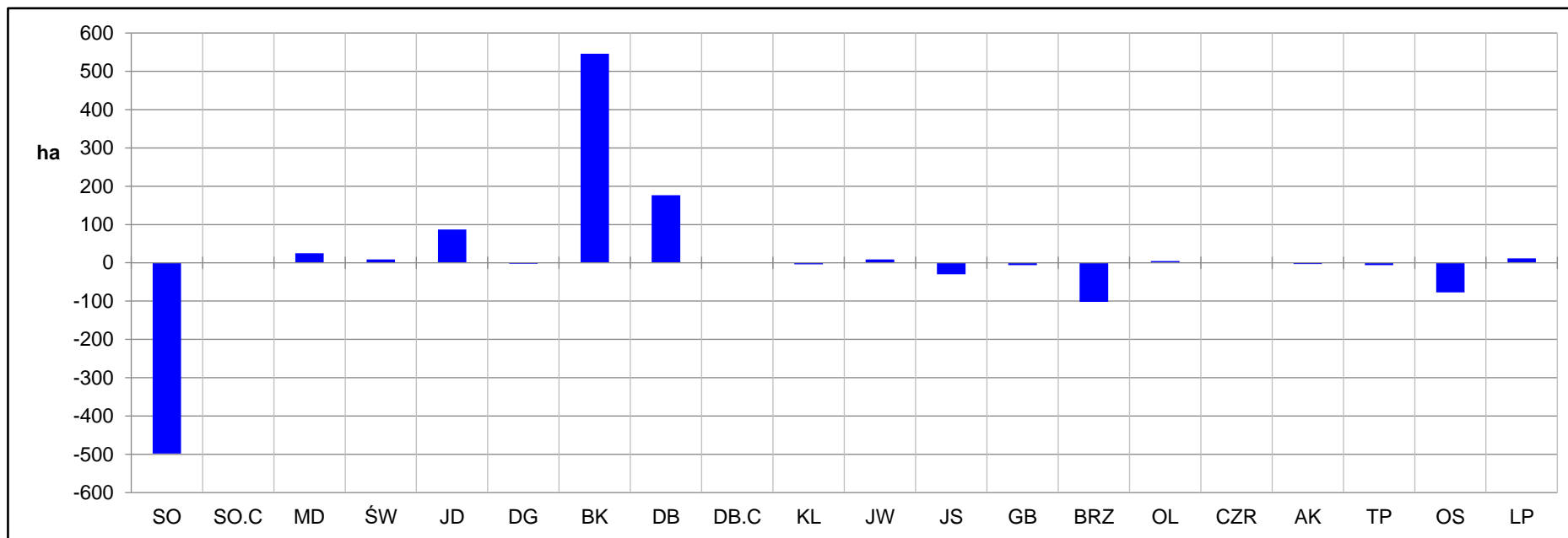
Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Tomaszów jest sosna, która jako gatunek panujący zajmuje 52,09% powierzchni i 54,10% miąższości. Drugim obok sosny, gatunkiem panującym jest buk, który zajmuje odpowiednio 22,66% i 22,18% następnie dąb 11,94% i 11,76%. Kolejnym gatunkiem panującym jest jodła z udziałem 3,71% i 4,99% oraz olcha 3,49% i 2,85%. Nieznacznie powyżej 1% powierzchni przekraczają drzewostany z panującym grabem 1,68% i 1,17% oraz brzozą 1,54% i 0,90%. Udział powierzchniowy i miąższościowy pozostałych gatunków panujących jest znikomy i nie przekracza z osobna 1%.

Rycina 27. Udział powierzchniowy gatunków panujących w obrębach leśnych i ogółem w Nadleśnictwie Tomaszów

Tabela 40. Udział powierzchniowy gatunków panujących w nadleśnictwie (wg tab. III. powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona) w porównaniu z IV rewizją

Gatunek	Nadleśnictwo według:					
	V rewizji u.l.		IV rewizji u.l.		Różnica	% w stosunku do IV rewizji u.l.
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	
	Miąszość		Miąszość		Miąszość	
1	8	9	6	7	8	
SO	9155,02	52,09	9653,79	55,37	-498,77	-5,17
	2902132	54,1	3238541	57,91	-336409	-10,39
SO.C	7,73	0,04	7,51	0,04	0,22	2,93
	1295	0,02	1210	0,02	85	7,02
MD	232,71	1,32	208,34	1,19	24,37	11,70
	61415	1,14	39180	0,7	22235	56,75
ŚW	96,22	0,55	87,50	0,50	8,72	9,97
	17341	0,32	11219	0,2	6122	54,57
JD	652,68	3,71	564,33	3,24	88,35	15,66
	267907	4,99	250643	4,48	17264	6,89
DG	1,65	0,01	3,84	0,02	-2,19	-57,03
	720	0,01	1890	0,03	-1170	-61,90
BK	3982,94	22,66	3436,58	19,70	546,36	15,90
	1190660	22,18	1188226	21,24	2434	0,20
DB	2098,78	11,94	1922,21	11,02	176,57	9,19
	630973	11,76	524801	9,38	106172	20,23
DB.C	10,19	0,06	10,21	0,06	-0,02	-0,20
	2610	0,05	2040	0,04	570	27,94
KL	1,12	0,01	4,75	0,03	-3,63	-76,42
	220	0	1300	0,02	-1080	-83,08
JW	27,53	0,16	19,09	0,11	8,44	44,21
	4354	0,08	4550	0,08	-196	-4,31
JS	21,88	0,12	51,82	0,30	-29,94	-57,78
	5522	0,1	13030	0,23	-7508	-57,62
GB	295,12	1,68	301,48	1,73	-6,36	-2,11
	62900	1,17	72765	1,3	-9865	-13,56
BRZ	270,79	1,54	373,02	2,14	-102,23	-27,41
	48480	0,9	84194	1,51	-35714	-42,42
OL	613,49	3,49	609,30	3,49	4,19	0,69
	153197	2,85	123510	2,21	29687	24,04
CZR	0,94	0,01	0,78	0,00	0,16	20,51
	45	0			45	-
AK	0,18	0,00	3,07	0,02	-2,89	-94,14
	10	0	435	0,01	-425	-97,70
TP	0,18	0,00	6,00	0,03	-5,82	-97,00
	10	0	1000	0,02	-990	-99,00
OS	36,43	0,21	113,64	0,65	-77,21	-67,94
	3400	0,06	16915	0,3	-13515	-79,90
LP	70,95	0,40	59,58	0,34	11,37	19,08
	14345	0,27	16909	0,3	-2564	-15,16
Razem	17576,35	100	17440,39	100	135,96	0,78
	5367526	100	5593403	100	-225877	-4,04

Rycina 28. Zmiany zachodzące w składach gatunkowych drzewostanów wg gatunków panujących na przestrzeni ostatnich 10 lat.

Zauważalny jest znaczący spadek drzewostanów z panującą sosną, jak również zmniejszenie udziału drzewostanów brzoźowych, osikowych, grabowych i akacjowych. Wzrósł udział drzewostanów bukowych, dębowych, jodłowych, lipowych, świerkowych i jaworowych. Generalny kierunek zmian udziału gatunkowego drzewostanów, będący efektem prowadzonej przebudowy należy ocenić jako prawidłowy, zmierza bowiem do dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do warunków siedliskowych.

1.5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków według ich rzeczywistego udziału

Charakterystyka drzewostanów wykonana w oparciu o udział rzeczywistych gatunków liczona jest na podstawie udziału danego gatunku w składzie drzewostanu.

W Nadleśnictwie Tomaszów stwierdzono występowanie 26 gatunków drzew tworzących drzewostany, w tym 5 gatunków obcego pochodzenia – sosna banksa, sosna czarna, sosna wejmutka, dąb czerwony, akacja. Rzeczywisty udział gatunków obcego pochodzenia w drzewostanach (neofity) wg tab. Va, wynosi 3,56 ha, co stanowi 0,02 % powierzchni leśnej zalesionej. Ze względu na zajmowaną powierzchnię nie stanowią istotnego zagrożenia dla fitocenozy leśnych nadleśnictwa.

Szczegółową charakterystykę powierzchniowego i miąższościowego udziału rzeczywistego gatunków, przedstawia:

- ✓ Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- ✓ Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

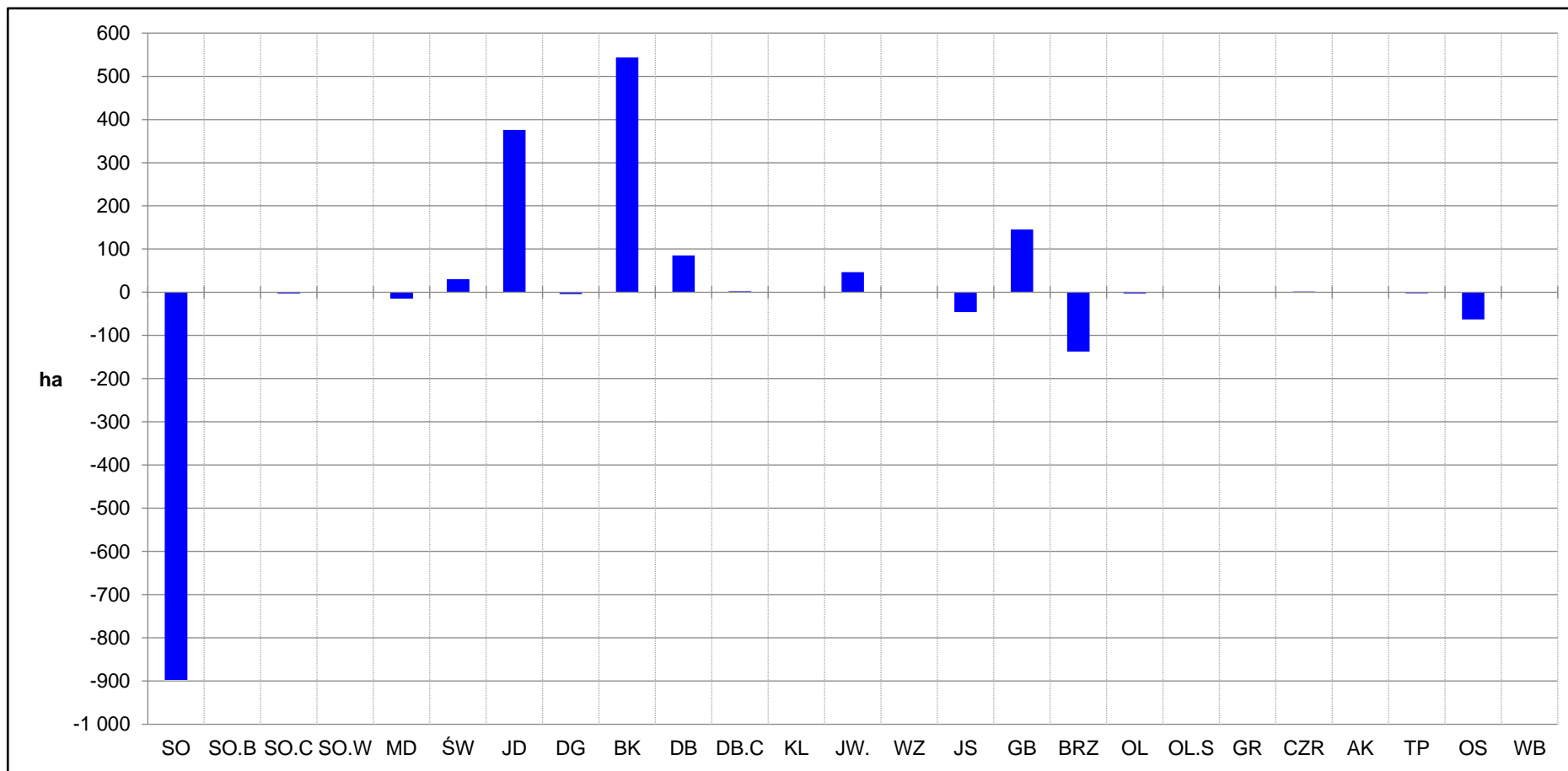
Tabela 41. Udział gatunków według rzeczywistego udziału w IV i V rewizji urządzania lasu

Gatunek	Nadleśnictwo według:					
	V rewizji u.l.		IV rewizji u.l.		Różnica	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	% w stosunku do IV rewizji u.l.
	Miąższość		Miąższość		Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
SO	7213,78	41,35	8111,02	46,70	-897,24	-11,06
	2544975	47,62	2921960	52,28	-376985	-12,90
SO.B	0,20	0,00	0,45	0,00	-0,25	-55,56
	35	0,00	130	0,00	-95	-73,08
SO.C	6,71	0,04	9,67	0,04	-2,96	-30,61
	1030	0,02	1105	0,02	-75	-6,79
SO.W	0,94	0,01	1,33	0,01	-0,39	-29,32
	325	0,01	455	0,01	-130	-28,57
MD	307,92	1,77	322,66	1,86	-14,74	-4,57
	85090	1,59	68220	1,22	16870	24,73
ŚW	220,73	1,27	190,68	1,10	30,05	15,76
	42890	0,80	37415	0,67	5475	14,63
JD	1298,01	7,47	922,14	5,31	375,87	40,76
	380350	7,12	312735	5,60	67615	21,62
DG	5,40	0,03	9,44	0,05	-4,04	-42,80
	1850	0,03	3295	0,06	-1445	-43,85
BK	4025,87	23,08	3482,67	20,05	543,2	15,60
	1183955	22,15	1194920	21,38	-10965	-0,92
DB	2120,62	12,14	2035,36	11,72	85,26	4,19
	567225	10,61	520435	9,31	46790	8,99
DB.C	11,65	0,07	9,69	0,06	1,96	20,23
	2850	0,05	1680	0,03	1170	69,64
KL	7,31	0,04	7,94	0,05	-0,63	-7,93

Gatunek	Nadleśnictwo według:					
	V rewizji u.l.		IV rewizji u.l.		Różnica	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	% w stosunku do IV rewizji u.l.
	Miąższość		Miąższość		Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
	2450	0,05	2350	0,04	100	4,26
JW	148,82	0,85	102,44	0,59	46,38	45,28
	23260	0,43	17240	0,31	6020	34,92
WZ	5,81	0,03	5,99	0,03	-0,18	-3,01
	570	0,01	495	0,01	75	15,15
JS	42,27	0,24	88,21	0,51	-45,94	-52,08
	10835	0,20	18860	0,34	-8025	-42,55
GB	771,14	4,42	625,57	3,60	145,57	23,27
	179600	3,36	144955	2,59	34645	23,90
BRZ	434,62	2,48	572,00	3,29	-137,38	-24,02
	96725	1,81	140285	2,51	-43560	-31,05
OL	602,26	3,45	604,79	3,48	-2,53	-0,42
	162190	3,04	135135	2,42	27055	20,02
OL.S	-	-	0,73	0,00	-0,73	-100
	-	-	60	0,00	-60	-100
GR	0,16	0,00	-	-	0,16	-
	5	0,00	-	-	5	-
CZR	3,59	0,02	2,34	0,01	1,25	53,42
	530	0,01	200	0,00	330	165,00
AK	3,33	0,02	3,49	0,02	-0,16	-4,58
	475	0,01	1015	0,02	-540	-53,20
TP	0,18	0,00	2,58	0,01	-2,4	-93,02
	35	0,00	1085	0,02	-1050	-96,77
OS	93,61	0,54	156,63	0,90	-63,02	-40,23
	24025	0,45	35055	0,63	-11030	-31,46
WB	0,09	0,00	0,12	0,00	-0,03	-25,00
	10	0,00	15	0,00	-5	-33,33
LP	118,77	0,68	101,44	0,60	17,33	17,08
	32230	0,60	29696	0,53	2534	8,53
IWA	0,04	0,00	0,02	0,00	0,02	100,00
	0	0,00	0	0,00	0	-
Razem	17443,83	100,00	17371,84	100,00	71,99	0,41
	5343550	100,00	5588795	100,00	-245245	-4,39

Według rzeczywistego udziału, podobnie jak wg gatunków panujących, dominującym gatunkiem w drzewostanach Nadleśnictwa Tomaszów jest również sosna, która zajmuje 41,35% powierzchni i 47,62% miąższości. Na drugim miejscu w udziale pozostaje buk, zajmując odpowiednio 23,08% powierzchni i 22,15% miąższości i na trzecim miejscu dąb, którego udział wynosi 12,14% i 10,61%. Z gatunków obcego pochodzenia najliczniej w składzie drzewostanów występuje dąb czerwony o udziale 0,07%.

Udział gatunków iglastych (51,91%) przeważa w składzie drzewostanów nad liściastymi (48,09%).

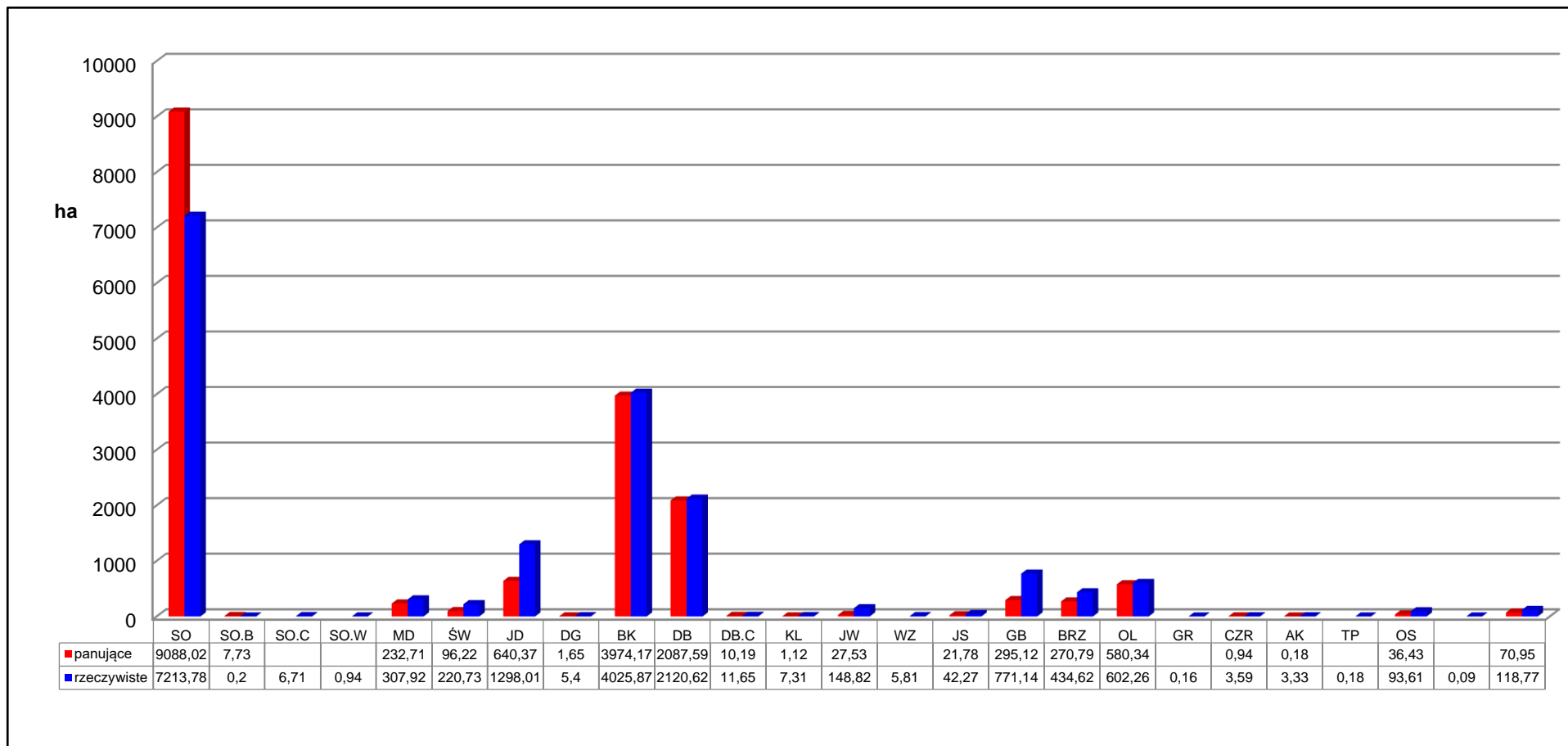
Rycina 29. Porównanie zmian powierzchni gatunków rzeczywistych z IV rewizją

Na zmiany udziałów gatunków rzeczywistych wpłynęły następujące czynności gospodarcze:

- wykonywanie cięć pielęgnacyjnych, w tym trzebieży przekształceniowych,
- użytkowanie drzewostanów rębniami złożonymi,
- odnawianie gatunkami zgodnymi z typami drzewostanów.

Tabela 42. Porównanie rzeczywistego udziału poszczególnych gatunków z ich udziałem, jako gatunków panujących w drzewostanach Nadleśnictwa Tomaszów

Gat.	Udział wg gat. rzeczywistych		Udział wg gat. panujących		Różnica
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]
SO	7213,78	41,35	9088,02	52,09	-1874,24
SO.B	0,20	0,00	7,73	0,04	-7,53
SO.C	6,71	0,04	-	-	6,71
SO.W	0,94	0,01	-	-	0,94
MD	307,92	1,77	232,71	1,32	75,21
ŚW	220,73	1,27	96,22	0,55	124,51
JD	1298,01	7,44	640,37	3,71	657,64
DG	5,40	0,03	1,65	0,01	3,75
BK	4025,87	23,08	3974,17	22,66	51,7
DB	2120,62	12,16	2087,59	11,94	33,03
DB.C	11,65	0,07	10,19	0,06	1,46
KL	7,31	0,04	1,12	0,01	6,19
JW	148,82	0,85	27,53	0,16	121,29
WZ	5,81	0,03	-	-	5,81
JS	42,27	0,24	21,78	0,12	20,49
GB	771,14	4,42	295,12	1,68	476,02
BRZ	434,62	2,49	270,79	1,54	163,83
OL	602,26	3,45	580,34	3,49	21,92
GR	0,16	0,00	-	-	0,16
CZR	3,59	0,02	0,94	0,01	2,65
AK	3,33	0,02	0,18	0,00	3,15
TP	0,18	0,00	-	-	0,18
OS	93,61	0,54	36,43	0,21	57,18
WB	0,09	0,00	-	-	0,09
LP	118,77	0,68	70,95	0,40	47,82
IWA	0,04	0,00	-	-	0,04
Razem	17443,83	100,00	17443,83	100,00	0,00

Rycina 30. Porównanie rzeczywistego udziału poszczególnych gatunków z ich udziałem, jako gatunków panujących w drzewostanach, w Nadleśnictwie Tomaszów

Z porównania udziałów według gatunków panujących i rzeczywistego ich udziału (w ujęciu powierzchniowym) wynika, że w drzewostanach więcej jest graba (o 476,02 ha tj. 161,3%), jodły (o 657,64 ha, tj. 102,7%) i w mniejszym stopniu świerka (o 124,51 ha, tj. 129,4%), jawora (o 121,29 ha, tj. 440,6%) i brzozy (o 163,83 ha, tj. 60,5%) niż to wynika z zestawienia wg gatunków panujących. Zmalał rzeczywisty udział sosny (o 1874,24 ha tj. 20,6%). Według rzeczywistego udziału cenne domieszki jak: grab, jawor, klon i lipa mają zwiększony swój udział, co korzystnie wpływa na bioróżnorodność ekosystemu leśnego.

Aby uzupełnić opis szaty roślinnej drzewostanów przedstawiono udział powierzchni zredukowanej i skład młodego pokolenia oraz podszytu.

Młode pokolenie

Powierzchnię zredukowaną młodego pokolenia, na podstawie danych z inwentaryzacji lasu, zestawiono w poniższej tabeli.

Udział młodego pokolenia

Młode pokolenie	Obręby:		Nadleśnictwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów	
	powierzchnia zredukowana /ha/		
Nalot	35,14	238,34	273,48
Podsadzenia	239,92	141,68	381,60
Podrost	1137,60	1034,41	2172,01
Podrost IIp	165,08	140,06	305,14
Razem	1577,74	1554,49	3132,23

Młode pokolenie zajmuje 18% powierzchni zredukowanej drzewostanów nadleśnictwa, a przeważa w nim buk (50,3%) i jodła (29,6%), oraz w mniejszym udziale dąb (12,8%). Nalot zajmuje 273,48 ha, podsadzenia 381,60 ha a podrost 2172,01 ha.

Powierzchnia młodego pokolenia (nalot + podrost + podsadzenia), z pokryciem do 29% wynosi 1075,72 ha, od 30-50% - 1296,61 ha, natomiast z pokryciem powyżej 50% - 759,90 ha.

Podszyt

Podszyt zajmuje 5581,84 ha powierzchni zredukowanej, co stanowi 32,0% powierzchni drzewostanów nadleśnictwa i występuje niemal we wszystkich drzewostanach. Przeważa w nim kolejno kruszyna, leszczyna, grab, buk, świerk, bez czarny, czeremcha, jodła, dąb, brzoza, dereń, wierzba, tarnina, jawor, lipa a także pozostałe gatunki drzew i krzewów.

W wyniku racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej, stosując rębnie złożone, wykorzystując odnowienie naturalne uzupełnione sztucznie cennymi domieszkami, Nadleśnictwo zmierza do wyhodowania drzewostanów zróżnicowanych pod względem składu gatunkowego i struktury. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w ilości i powierzchni zajmowanej przez gatunki rzeczywiste, wpływając tym samym na zwiększenie żywotności, odporności i bioróżnorodności lasów. Taki stan drzewostanów świadczy o prawidłowej gospodarce leśnej prowadzonej przez Nadleśnictwo Tomaszów.

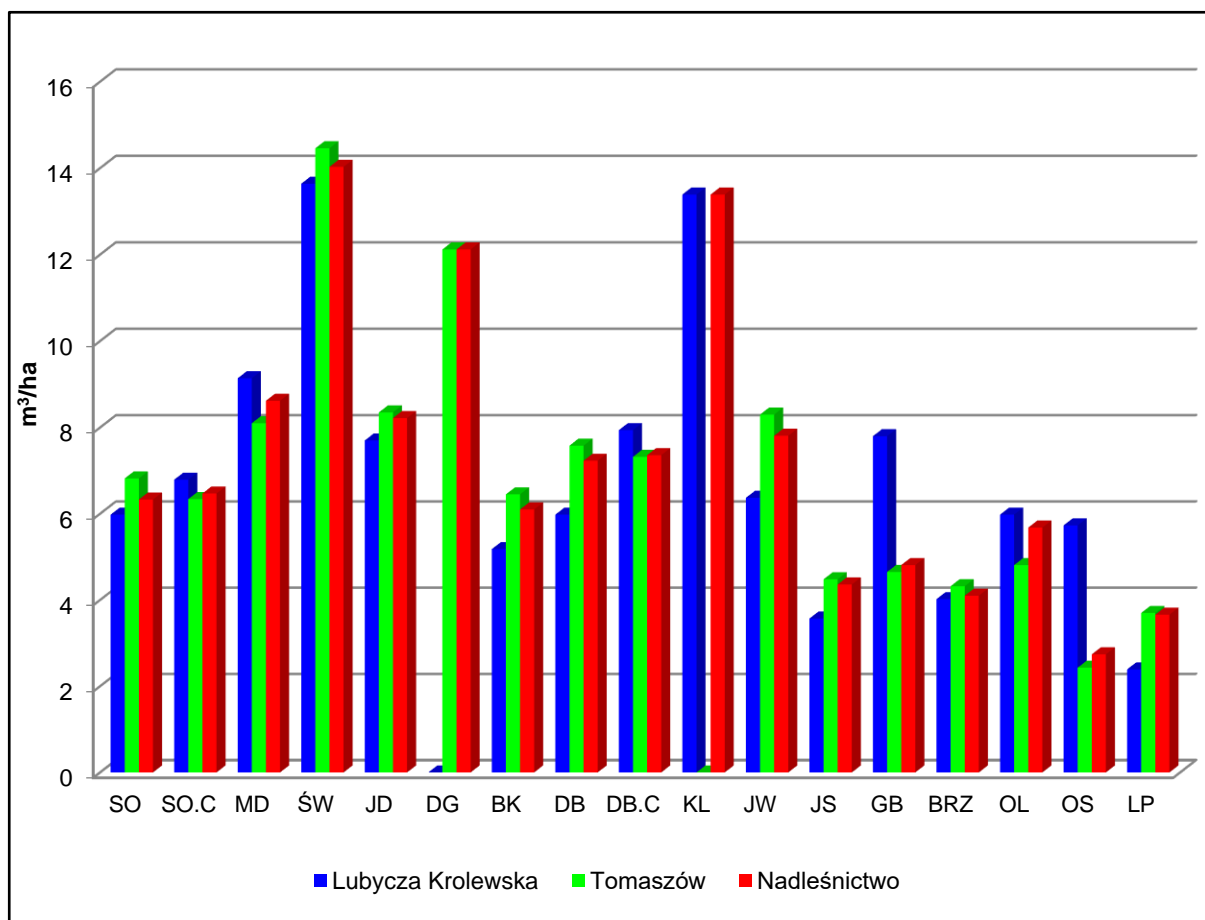
1.5.1.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Tabela 43. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących (wg Tabeli VIIIa)

Gatunek	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		[m ³]	[m ³ /ha]
	[m ³]	[m ³ /ha]	[m ³]	[m ³ /ha]		
1	2	3	4	5	6	7
SO	31955	5,98	25555	6,82	57510	6,33
SO.C	15	6,79	35	6,34	50	6,47
MD	1050	9,14	955	8,10	2005	8,62
ŚW	690	13,64	660	14,46	1350	14,03
JD	1000	7,70	4265	8,35	5265	8,22
DG	0	-	20	12,12	20	12,12
BK	5600	5,18	18650	6,45	24250	6,10
DB	2750	5,98	12340	7,58	15090	7,23
DB.C	5	7,94	70	7,32	75	7,36
KL	15	13,39	0	-	15	13,39
JW	45	6,37	170	8,30	215	7,81
JS	10	3,57	85	4,48	95	4,36
GB	120	7,80	1300	4,65	1420	4,81
BRZ	810	4,02	300	4,32	1110	4,10
OL	2570	5,98	725	4,81	3295	5,68
OS	20	5,73	80	2,43	100	2,74
LP	5	2,39	255	3,70	260	3,66
AK	0	-	0	-	0	-
CZR	0	-	0	-	0	-
Razem	46660	5,95	65465	6,82	112125	6,43

Najwyższy spodziewany przyrost bieżący roczny na 1 ha wykazuje świerk – 14,03 m³/ha, najniższy osika – 2,74 m³/ha. Największy spodziewany przyrost bieżący roczny wg gatunków panujących odłoży się w sośnie (57 510 m³), buku (24 250 m³) oraz dębie (15 090 m³) co odpowiada udziałowi tych gatunków w składzie drzewostanów. Istotny przyrost odłoży się również w drzewostanach jodłowych i olszowych.

Spodziewany przyrost w drzewostanach nie planowanych do użytkowania rębny wynosi 84 170 m³/ 1 rok.

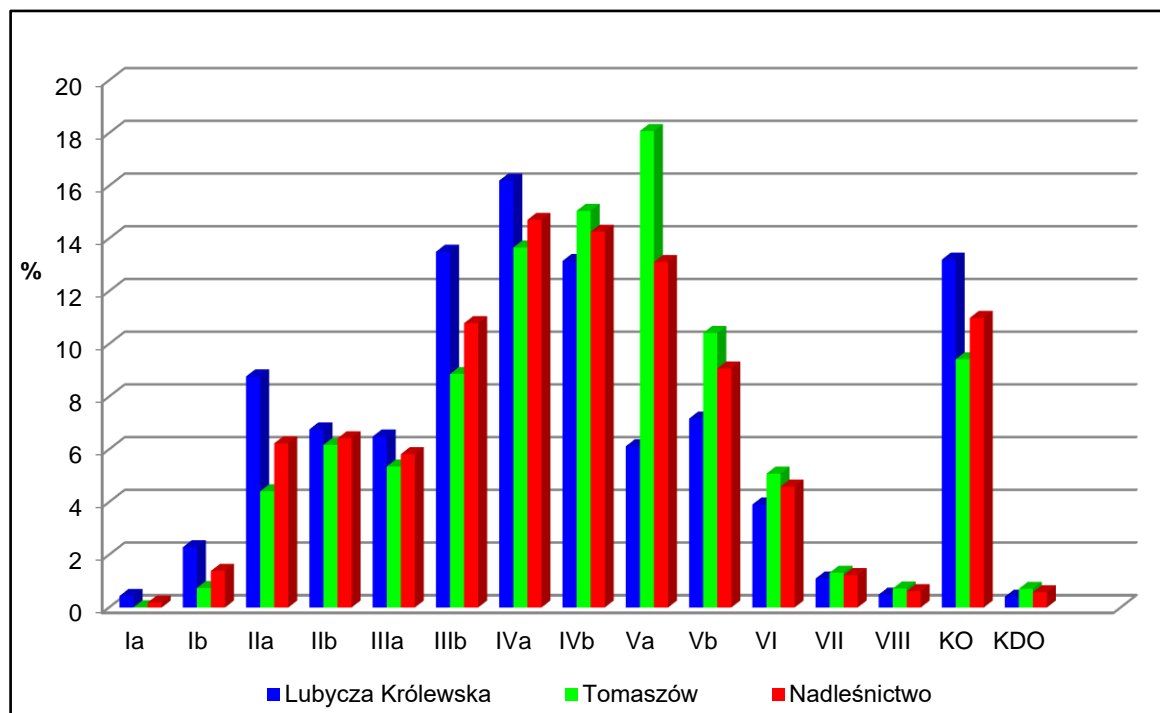

Rycina 31. Spodziewany przyrost bieżący roczny wg gatunków

Tabela 44. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		[m3]	[%]
	[m3]	[%]	[m3]	[%]		
1	2	3	4	5	6	7
Ia	205	0,44	5	0,01	210	0,19
Ib	1070	2,29	485	0,74	1555	1,39
IIa	4090	8,77	2890	4,41	6980	6,23
IIb	3155	6,76	4040	6,17	7195	6,42
IIIa	3030	6,49	3500	5,35	6530	5,82
IIIb	6300	13,50	5800	8,86	12100	10,79
IVa	7555	16,20	8945	13,66	16500	14,71
IVb	6135	13,15	9850	15,05	15985	14,26
Va	2855	6,12	11840	18,08	14695	13,11
Vb	3345	7,17	6820	10,42	10165	9,07
VI	1825	3,91	3325	5,08	5150	4,59
VII	515	1,10	865	1,32	1380	1,23
VIII	230	0,49	470	0,72	700	0,62
KO	6160	13,20	6165	9,42	12325	10,99
KDO	190	0,41	465	0,71	655	0,58
Razem	46660	100,00	65465	100,00	112125	100,00

Z powyższej tabeli wynika, że największy przyrost odłoży się w IVa podklasie wieku - 16500 m³ i IVb - 15985 m³ brutto rocznie. Znaczącego przyrostu można spodziewać się również w Va, KO i IIIb podklasie wieku.

Rycina 32. Spodziewany przyrost bieżący roczny w klasach wieku

Użyteczny (rzeczywisty) przyrost jaki odłożył się w ostatnim okresie gospodarczym, wynosi 1 176 692 m³.

Przyrost użyteczny wyliczono według poniższego wzoru:

$$(Z = V_k - V_p + U), \quad (5\,364\,247 - 5\,593\,136 + 1\,405\,601) = 1\,176\,712 \text{ m}^3 \text{ brutto.}$$

gdzie:

Z – przyrost,

V_k – zapas na końcu okresu,

V_p – zapas na początku okresu,

U – wykonanie pozyskania głównego.

Analiza tabelarycznego przyrostu (1 121 250 m³ brutto) i przyrostu rzeczywistego (1 176 712 m³ brutto), który odłożył się w drzewostanach omawianego nadleśnictwa w ostatnim 10-leciu, sugeruje, że nastąpi wyższy przyrost spodziewany niż to wynika z wyliczeń w programie Taksator.

1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD

1.5.2.1. Uszkodzenia drzewostanów

Występujące w ubiegłym okresie zagadnienia z zakresu ochrony lasu zostały przedstawione w referacie Nadleśniczego.

Ocenę stanu uszkodzenia drzewostanów przeprowadzono w oparciu o dane zebrane w trakcie terenowych prac taksacyjnych, w ramach, których zaewidencjonowano występujące w drzewostanach uszkodzenia pochodzenia biotycznego i abiotycznego. Strukturę rodzaju, występujących na terenie nadleśnictwa uszkodzeń, ujętych w sporządzonym opisie taksacyjnym lasu, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 45. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń

Główna przyczyna uszkodzenia	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami	Powierzchnie uszkodzeń w przedziałach procentowych			Pow. uszkodzeń zreduk.
		10-20	21-50	>50	
[ha]					
1	2	3	4	5	6
Czynniki klimatyczne	393,95	263,76	130,19	-	76,36
Grzyby	427,57	407,47	20,10	-	70,95
Inne antropogeniczne	1,34	1,34	-	-	0,13
Inne bez określenia	117,95	33,74	81,80	2,41	35,68
Owady	454,72	417,82	36,90	-	59,49
Zakłócenia stosunków wodnych	14,17	9,41	4,76	-	3,47
Zwierzyzna	174,69	159,57	15,12	-	28,33
Razem	1584,39	1293,11	288,87	2,41	274,41

Uszkodzonych w różnym stopniu jest 9,1% wszystkich drzewostanów, w tym uszkodzenia nietrwale pierwszego stopnia (uszkodzenia w przedziale 10-20%) należące do nieistotnych (nietrwale), powstały na powierzchni 1293,11 ha (7,4%), natomiast uszkodzenia trwałe (istotne) drugiego stopnia wystąpiły na powierzchni 288,87 ha (1,7%). Uszkodzenia silne wystąpiły tylko na powierzchni 2,41 ha (0,01%) i dotyczą wyłącznie drzewostanów jesionowych opanowanych przez grzyb *Chalara fraxinea* anamorfę grzyba *Hymenoscyphus fraxineus*.

Głównym czynnikiem powodującym uszkodzenia drzewostanów są owady, w tym najbardziej uciążliwe są uszkodzenia od kornika ostrozębnego (77% wszystkich uszkodzeń od owadów), kornika drukarza (16%) i chrabąszcza majowego (7%).

Uszkodzenia od grzybów to przede wszystkim huba korzeniowa (37%) i grzyby powodujące zgniliznę drewna pni (32%), głównie buka i jodły. Dużym problemem jest rak jodły (20%), który atakuje wszystkie klasy wieku drzewostanów jodłowych. W uprawach i młodnikach sosnowych notowane są uszkodzenia od osutki (11%).

Uszkodzenia od klimatu to szkody od wiatru, śniegu, przymrozków i susze, które zinwentaryzowano na powierzchni 393,95 ha. Powodują uszkodzenia głównie w koronach drzew (ubytek aparatu asymilacyjnego, pędów i gałęzi) oraz całych sadzonek od przymrozków w uprawach.

Ogólny stan lasu, pod względem zdrowotnym, sanitarnym jest zadowalający.

1.5.2.1. Ocena zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanów (TD)

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem wykonano zgodnie z §40 Instrukcji Urządzania Lasu w dwu grupach drzewostanów: upraw i młodników do 10 lat oraz w pozostałych drzewostanach.

Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Ocenę zgodności upraw i młodników wykonano w stosunku do przyjętych składów docelowych ustalonych w poprzedniej rewizji urządzania lasu. Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu stanowią 78,43% powierzchni tj. 218,43 ha. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma 15,79% upraw i młodników – 44,09 ha. Do upraw i młodników częściowo zgodnych zaliczono takie, w których nie występują określone w typie drzewostanu gatunki domieszkowe oraz drzewostany złożone z cennych domieszek, gdzie jednak gatunkiem panującym nie jest gatunek docelowy typu drzewostanu. Upraw i młodników niezgodnych z TD jest 16,63 ha tj. 5,96%.

Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

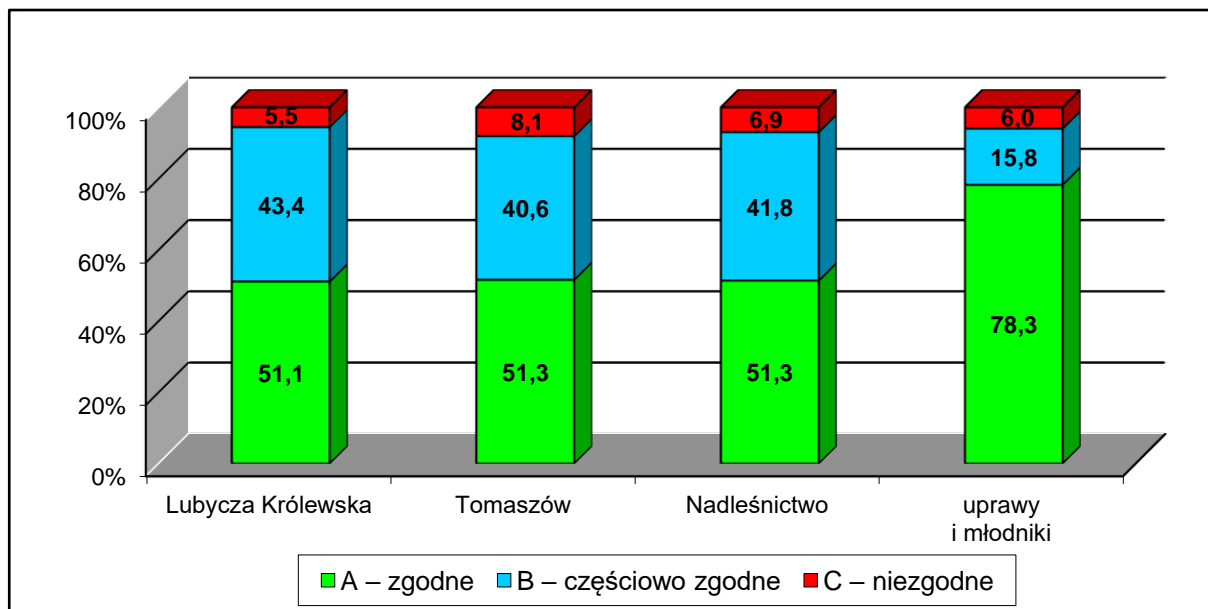
Poniżej, dla scharakteryzowania stanu lasu, w tabeli zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym na Komisji Założeń Planu typami drzewostanu – TD.

Tabela 46. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności

Stopień zgodności	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7
Drzewostany w wieku do 10 lat						
Zgodne	175,72	78,83	42,71	75,94	218,43	78,25
Częściowo zgodne	34,04	15,27	10,05	17,87	44,09	15,79
Niezgodne	13,15	5,90	3,48	6,19	16,63	5,96
Razem	222,91	100,00	56,24	100,00	279,15	100,00
Drzewostany w wieku powyżej 10 lat						
Zgodne	3832,06	50,29	4885,44	51,18	8717,50	50,79
Częściowo zgodne	3367,20	44,19	3886,31	40,72	7253,51	42,26
Niezgodne	420,27	5,52	773,40	8,10	1193,67	6,95
Razem	7619,53	100,00	9545,15	100,00	17164,68	100,00
Ogółem drzewostany						
Zgodne	4007,78	51,10	4928,15	51,33	8935,93	51,23
Częściowo zgodne	3401,24	43,37	3896,36	40,58	7297,60	41,83
Niezgodne	433,42	5,53	776,88	8,09	1210,30	6,94
Razem	7842,44	100,00	9601,39	100,00	17443,83	100,00

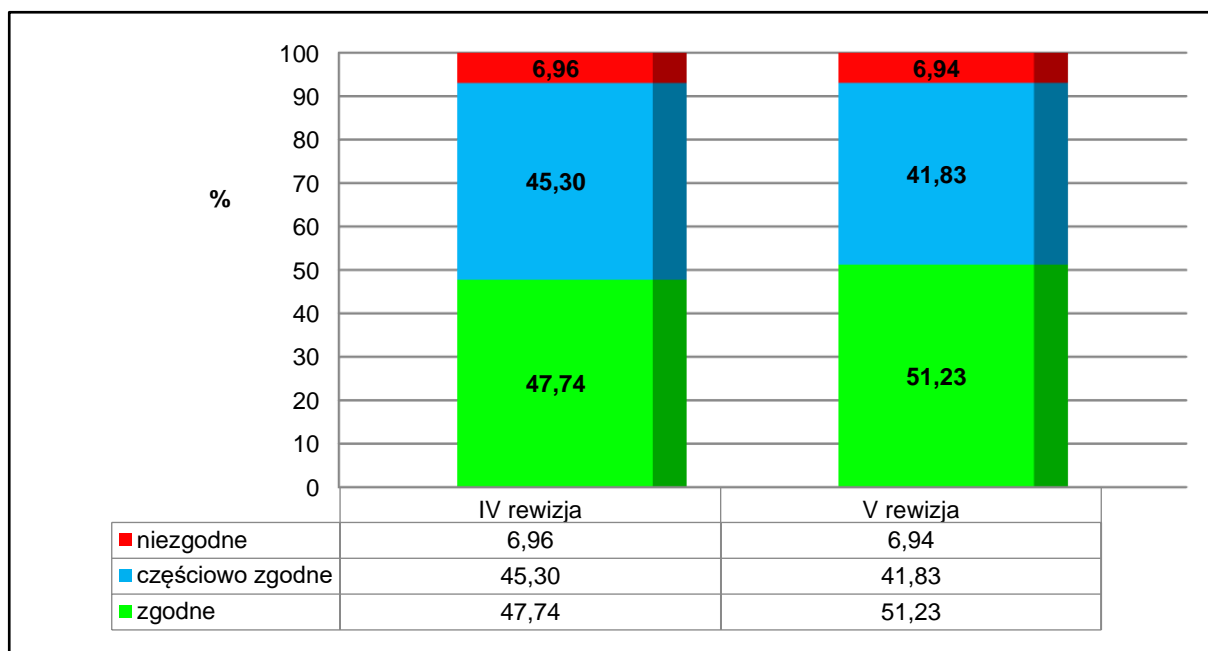
Drzewostany zgodne z typem drzewostanu, a więc i perspektywnym celem gospodarowania, zajmują 51,23% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa Tomaszów. Znaczący jest też udział drzewostanów częściowo zgodnych, które zajmują 41,83%. Drzewostany niezgodne z typem drzewostanu występują na powierzchni 1210,30 ha (6,94%), a stanowią je drzewostany z panującą sosną, brzozą, modrzewiem, świerkiem i olchą. Przebudowę drzewostanów niezgodnych z typem zaplanowano na powierzchni 12,34 ha.

Zestawienie powyższych danych przedstawiono poniżej na wykresie.

Rycina 33. Porównanie stopni zgodności drzewostanów nadleśnictwa

W uprawach i młodnikach 78,3% drzewostanów jest zgodnych z TD. Poniżej przedstawiono diagram obrazujący udział poszczególnych kategorii drzewostanów wg planu u.l. IV i V rewizji.

Rycina 34. Porównanie stopni zgodności drzewostanów w dwóch ostatnich rewizjach

W porównaniu z IV rewizją, widoczna jest systematyczna poprawa zgodności drzewostanów z siedliskiem. Przyczyną jest systematyczna przebudowa drzewostanów w ramach użytkowania rębego i przedrębego (trzebież przekształceniowa).

1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Jakość hodowlaną upraw i młodników do 10 lat określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień przydatności hodowlanej. Jakość hodowlaną młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju. Jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do opisów taksacyjnych i do elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują powierzchnię 192,35 ha. W tej powierzchni udział upraw bardzo dobrych (symbol 11) wynosi 26,80%, dobrych (symbol 12) 59,91%, zadowalających (symbol 13, 21, 22, 23) 13,29%. Upraw o zadrzewieniu od 0,5 do 0,6 jest 1,79 ha. Upraw przepadłych nie zaewidencjonowano. Powierzchnia upraw zgodnych ze składem pożądanym wynosi 154,01 ha, częściowo-zgodnych 25,19 ha, a niezgodnych 13,15 ha.

Tabela XI zamieszczona jest w „Analizie Gospodarki Przeszłej”, którą opatrzone stosownym komentarzem.

Tabela 47. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych

Jakość hodowlana	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7
11	34,43	21,64	17,12	51,50	51,55	26,80
12	99,11	62,28	16,12	48,50	115,23	59,91
13	4,60	2,89	-	-	4,60	2,39
21	6,66	4,19	-	-	6,66	3,46
22	12,96	8,15	-	-	12,96	6,74
23	1,35	0,85	-	-	1,35	0,70
Razem	159,11	100,00	33,24	100,00	192,35	100,00

b) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII. Odnowienia podokapowe w KO występują na powierzchni manipulacyjnej 3325,53 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń, z panującym

bukiem i jodłą. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 54,1% a przeciętna jakość 12. Odnowienia podokapowe w KDO występują na powierzchni manipulacyjnej 67,32 ha, a gatunkiem w nich panującym jest jodła i buk. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KDO wynosi 16,5% a przeciętna jakość 12. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w wyłączeniach o ogólnej powierzchni 388,68 ha. Ich przeciętny stopień pokrycia wynosi 83,0%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się jakością hodowlaną ocenioną przeciętnie na 11.

Tabela XII zamieszczona jest w „Analizie Gospodarki Przeszłej”, którą opatrzone stosownym komentarzem.

Tabela 48. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Jakość hodowlana	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	%
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%		
1	2	3	4	5	6	7
KO						
11	599,52	34,93	793,49	49,06	1393,01	41,78
12	827,03	48,48	805,60	49,80	1632,63	49,13
13	-	-	8,38	0,52	8,38	0,25
21	47,70	2,78	1,26	0,08	48,96	1,47
22	230,82	13,45	8,77	0,54	239,59	7,19
23	4,12	0,24	-	-	4,12	0,12
32	1,99	0,12	-	-	1,99	0,06
33	-	-	-	-	-	-
Razem	1711,18	100,00	1617,50	100,00	3328,68	100,00
KDO						
11	2,71	6,52	-	-	2,71	3,15
12	20,12	48,39	32,97	92,55	53,09	71,20
13	5,78	13,90	-	-	5,78	6,72
22	6,77	16,28	3,31	7,45	10,08	11,72
23	-	-	-	-	-	-
32	6,20	14,91	-	-	6,20	7,21
Razem	41,58	100,00	36,28	100,00	77,86	100,00
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych						
11	122,28	55,03	110,44	66,35	232,72	59,87
12	51,52	23,18	28,68	17,23	80,20	20,63
13	2,78	1,25	-	-	2,78	0,72
21	27,96	12,58	3,16	1,90	31,12	8,01
22	17,69	7,96	20,69	12,43	38,38	9,87
23	-	-	3,48	2,09	3,48	0,90
Razem	222,23	100,00	166,45	100,00	388,68	100,00

c) Młodniki i młodsze drzewostany

Młodniki i młodsze drzewostany, dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 7651,83 ha. Przeważają drzewostany z jakością 12, które łącznie z ocenionymi na 11 i 13 zajmują 96,94% powierzchni tej grupy drzewostanów.

Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 49. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat

Jakość hodowlana	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	%
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%		
1	2	3	4	5	6	7
11	767,80	22,92	1055,23	24,53	1823,03	23,82
12	2102,18	62,75	2924,47	67,99	5026,65	65,69
13	311,82	9,31	256,46	5,96	568,28	7,43
14	-	-	7,69	0,18	7,69	0,10
21	46,31	1,38	-	-	46,31	0,61
22	111,84	3,34	36,32	0,84	148,16	1,94
23	6,32	0,19	8,26	0,19	14,58	0,19
31	-	-	13,31	0,31	13,31	0,17
32	3,82	0,11	-	-	3,82	0,05
Razem	3350,09	100,00	4301,74	100,00	7651,83	100,00

d) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

Drzewostany, dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną, zajmują powierzchnię 9210,97 ha. Najlepszą jakość techniczną -1 osiągnęły drzewostany na powierzchni 2003,77 ha co stanowi 21,75% wszystkich ocenianych drzewostanów. Jakość 2 zinventaryzowano na powierzchni 5775,45 ha (62,70%), 3 na powierzchni 1302,03 ha (14,14%). Najniższą, 4 jakość techniczną wykazują głównie drzewostany z panującym grabem i olszą, na powierzchni 129,72 ha (1,41%). Wskaźnikiem jakości 4, zdeterminowanym najczęściej niską pierśnicą, oceniano zwykle młodsze przestoje i zadrzewienia oraz występujące w składzie drzewostanów starszych młodsze gatunki drzew.

Tabela 50. Zestawienie jakości technicznych gatunków panujących

Jakość techniczna	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Pow.[ha]	%
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%		
1	2	3	4	5	6	7
1	496,36	12,07	1507,41	29,56	2003,77	21,75
2	2778,31	67,59	2997,14	58,77	5775,45	62,70
3	819,02	19,92	483,01	9,47	1302,03	14,14
4	17,32	0,42	112,40	2,20	129,72	1,41
Razem	4111,01	100,00	5099,96	100,00	9210,97	100,00

Jakość hodowlaną i techniczną określono na podstawie §38,39 Instrukcji u.l.

1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej

Na terenie nadleśnictwa powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych wynosi 366,82 ha, co stanowi 2,45% powierzchni leśnej. Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia zamieszczona tabela:

Tabela 51. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych

Rodzaj powierzchni leśnej niezalesionej	V rewizja			IV rewizja
	Obręby:		Nadleśnictwo	Nadleśnictwo
	Lubycza Królewska	Tomaszów		
	powierzchnia w ha			
Plantacje choinkowe	3,14	1,08	4,22	-
Poletka łowieckie	6,96	2,19	9,15	10,16
Zręby	33,00	6,41	39,41	0,65
Halizny	-	0,87	0,87	0,88
Płazowiny	-	0,73	0,73	-
Przewidziane do naturalnej sukcesji	27,63	32,20	59,83	39,64
Szczególna ochrona	2,21	0,59	2,8	0,17
Przewidziane do małej retencji	9,47	4,77	14,24	-
Gr. przezn. do wyłączenia z produkcji	-	1,27	1,27	17,77
Ogółem	82,41	50,11	132,52	69,27

W porównaniu ze stanem z roku 2010 powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych uległa zwiększeniu o 63,25 ha. Znaczące zmiany odnotowano w kategorii: zręby, grunty przewidziane do sukcesji i grunty przewidziane do małej retencji

Zinventaryzowane w ubiegłym 10-leciu zręby i halizny zostały odnowione w ramach realizacji planów odnowień w latach 2010-2019.

Szczegółowa lokalizacja powierzchni niezalesionej została przedstawiona w Rozdziale 1.1.3.10 „Stan posiadania”.

1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych. Pomiary wykonano na 331 szt. powierzchni kołowych.

Tabela 52. Zestawienie miąższości drewna martwego

TSL	Miąższość drzew martwych									
	Stojących i złomów				Leżących i fragmentów drzew				Razem nadleśnictwo	
	Lubycza Królewska		Tomaszów		Lubycza Królewska		Tomaszów			
	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BŚW	1648	3,62	911	4,39	3152	6,92	424	2,04	6136	9,25
BW	33	7,05	-	-	160	34,04	-	-	193	41,09
BMSW	3431	4,34	1678	4,68	6800	8,61	540	1,51	12449	10,84
BMW	1680	4,64	115	4,56	2997	8,29	81	3,22	4874	12,6
BMB	33	3,36	0	0,06	107	10,86	1	0,16	141	10,19
LMSW	5184	4,2	2666	3,06	9834	7,97	1648	1,89	19331	9,18
LMW	1350	5,59	339	4,01	3003	12,43	141	1,67	4833	14,83
LŚW	118	3,26	2282	2,84	307	8,48	2767	3,45	5475	6,52
LW	423	10,85	54	2,57	677	17,35	38	1,77	1192	19,82
OL	3156	15,54	89	1,48	5783	28,48	86	1,43	9114	34,62
OLJ	450	11,09	-	-	1279	31,54	16	5,04	1745	39,92
LŁ	129	5,79	1	0,3	253	11,33	3	1,02	387	15,12
BMWYŻŚW	610	4,2	1405	3,62	1092	7,5	672	1,73	3779	7,08
BMWYŻW	17	2,17	-	-	60	7,68	-	-	77	9,84
LMWYŻŚW	8162	5,05	15375	8	14389	8,9	8781	4,57	46707	13,2
LMWYŻW	114	12,86	147	2,81	93	10,5	78	1,48	432	7,04
LWYŻŚW	10222	5,18	18633	4,3	15141	7,68	25722	5,94	69718	11,06
LWYŻW	-	-	336	4,61	-	-	512	7,03	848	11,63
OLJWYŻ	112	10,06	70	2,37	145	13	67	2,26	395	9,65
LŁWYŻ	86	4,18	1	0,49	139	6,78	2	1,67	228	10,45
Razem	36959	5,12	44103	4,77	65413	9,06	41580	4,5	188055	11,43

Ogółem na terenie nadleśnictwa miąższość drewna martwego wynosi 188055 m³ (brutto), co stanowi 3,5% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa wynosi 11,43 m³/ha, przy 8,0 m³/ha dla średniej kraju w zarządzie LP i 6,9 m³/ha dla województwa lubelskiego (WISL 2015-2019, BULiGL). Przeważającym rodzajem drewna martwego jest leżanina, która stanowi 57% miąższości wszystkich drzew martwych.

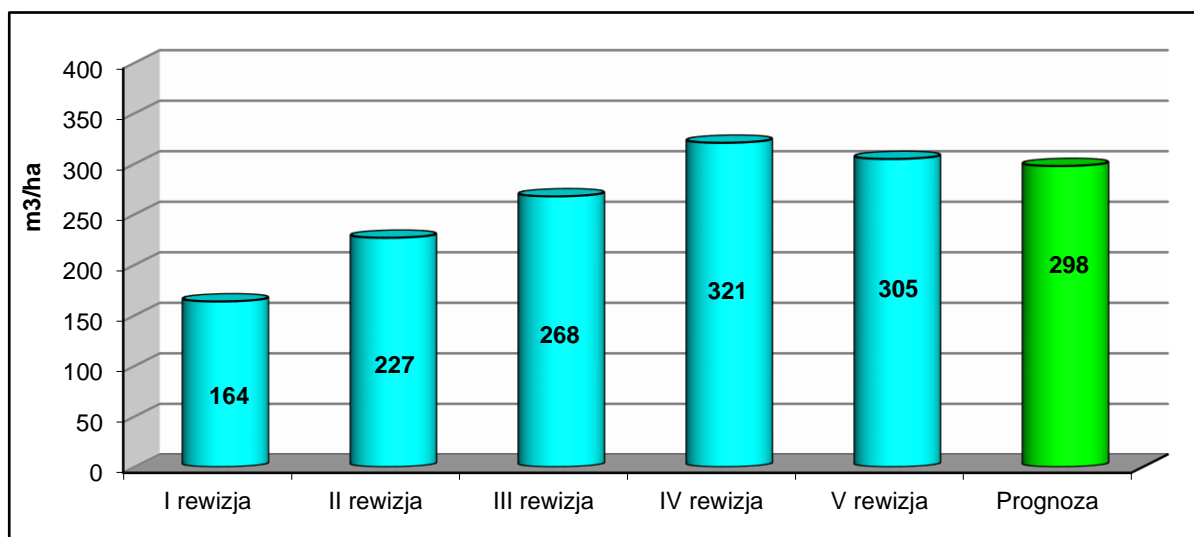
1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie na koniec okresu gospodarczego, przedstawia Tabela nr XIII omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Syntetyczny wyciąg z tej tabeli przedstawia się poniżej:

Tabela 53. Porównanie wskaźników stanu lasu nadleśnictwa w kolejnych rewizjach planu u.l.

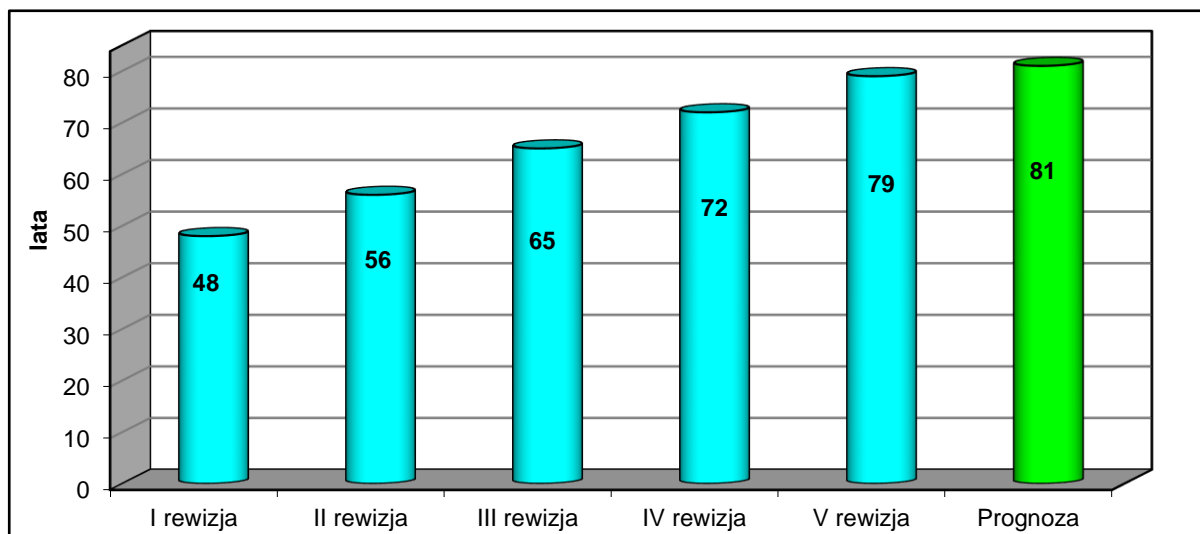
Wskaźnik	Rewizja				
	I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6
Powierzchnia leśna [ha]	18930,30	19462,37	17314,96	17440,39	17576,35
Zapasy [m ³]	3095532	4434950	4640410	5593403	5367526
Zasobność [m ³ /ha]	164	227	268	321	305
Przeciętny wiek	48	56	65	72	79
Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	3,50	4,12	7,05	6,99	6,43
Bieżący roczny przyrost [m ³ /ha]			7,38	9,63	6,78

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w porównaniu z IV rewizją urządzenia lasu nastąpił spadek zasobów drzewnych i przeciętnej zasobności.

Rycina 35. Kształtowanie średniej zasobności w poszczególnych rewizjach

Średnia zasobność drzewostanów Nadleśnictwa Tomaszów w porównaniu z IV rewizją nieznacznie spadła (5,0%). Przyczyną tego stanu były uszkodzenia drzewostanów przez czynniki abiotyczne (okieś, wiatr, mróz, susze) i biotyczne (kornik ostrozębny). Rozmiar cięć nieznacznie przekroczył przyrost i nastąpił spadek średniej zasobności z 321 na 305 m³/ha.

Rycina 36. Kształtowanie przeciętnego wieku w poszczególnych rewizjach

Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Tomaszów od I rewizji urządzenia lasu systematycznie wzrasta. Obecnie wynosi 79 lat i wzrósł o 31 lat w porównaniu z I rewizją.

Zmiany zachodzące w tabeli klas wieku oraz zmiany przeciętnej zasobności i przeciętnego wieku w kolejnych rewizjach p.u.l.

Lp	Wskaźnik	Jednostka	I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja
			1977	1990	2000	2010	2020
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	18930,30	19462,37	17314,96	17440,39	17576,35
2	Zasoby miąższości	tys.m ³	3096	4435	4640	5593	5368
3	Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w podklasach wieku						
	IIa	m ³	92	125	108	105	100
	IIb	m ³	140	180	194	177	201
	IIIa	m ³	191	224	255	290	243
	IIIb	m ³	217	266	280	334	302
	IVa	m ³	264	282	311	360	320
	IVb	m ³	282	308	336	389	360
	Va	m ³	278	313	359	402	400
	Vb	m ³	299	326	343	409	394
	VI	m ³	320	338	335	381	419
	VII	m ³	341	380	323	430	389
	VIII	m ³	-	306	291	432	481
	KO	m ³	207	259	310	285	267
KDO		153	238	160	368	256	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	164	228	272	321	305
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	48	56	65	72	79

Określenie pożądanego docelowego stanu zasobów na koniec planowanego okresu gospodarczego.

Instrukcja urządzenia lasu z 2012 roku (§77) wprowadziła pojęcie „pożądanego kierunku rozwoju” oraz „pożądanego docelowego stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa”. Do określenia tych pojęć bierze się pod uwagę relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową średniego wieku rębności drzewostanów. Obliczony na początek obecnej rewizji przeciętny wiek drzewostanów wynosi 79 lat, a obliczony średni wiek rębności drzewostanów wynosi 106 lat. Przyjmuje się, że przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach ± 5 lat) do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów tj. w przypadku Nadleśnictwa Tomaszów 53 lata.

W nadleśnictwie przeciętny wiek drzewostanów jest o 26 lat wyższy. Jest to znaczące odstępstwo od pożądanego stanu docelowego zasobów leśnych skutkujące starzeniem się drzewostanów. W konsekwencji prowadzi to do zaburzenia ładu przestrzenno-czasowego i narażenie ekosystemów na niekorzystne oddziaływanie czynników klimatycznych.

Osiągnięcie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa zbliżonego do połowy orientacyjnego wieku rębności możliwe jest zasadniczo w przypadku odtworzenia najmłodszego pokolenia drzewostanów tj. powiększenia powierzchni upraw i młodników. Można to osiągnąć poprzez zwiększenie użytkowania rębniami zupełnymi oraz szerszym zastosowaniem cięć uprzętających. Kontynuacja zaproponowanych sposobów użytkowania w kolejnej rewizji (głównie poprzez wzrost powierzchni cięć uprzętających i projektowanie rębni zupełnych) pozwoli w perspektywie długookresowej na osiągnięcie pożądaných relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa, a połową orientacyjnego średniego wieku rębności.

Na bieżący kres gospodarczy, po analizie stanu zasobów drzewnych, mając na względzie zagrożenia środowiska leśnego, użytkowanie rębne zaplanowano tak aby utrzymać ład przestrzenny, rozpocząć użytkowanie w zblokowanych rębnych i przeszłorębnych drzewostanach. Planowane pozyskanie, przy wyliczonym spodziewanym bieżącym przyroście, powinno w zasadzie utrzymać zapas drzewny na poziomie z początku okresu. Stopniowa wymiana monokultur sosnowych, na drzewostany mieszane z udziałem dęba, jodły, buka, oraz gatunków domieszkowych, realizuje postulaty leśnictwa wielofunkcyjnego, próbującego godzić aspekt ekonomiczny z funkcjami ekologicznymi i społecznymi.

Ze stanu zasobów drzewnych wynikają następujące przesłanki do konstrukcji planu na najbliższy okres gospodarczy:

- ✓ konieczność zwiększenia etatu użytkowania rębnego,
- ✓ większego zastosowania rębni zupełnych, umożliwiające szybsze odtworzenie drzewostanów I klasy wieku
- ✓ potrzeba kontynuacji rozpoczętej przebudowy drzewostanów,
- ✓ zwiększenie rozmiaru cięć uprzętających w KO,
- ✓ zmniejszenie rozmiaru użytkowania przedrębego w zakresie etatu powierzchniowego, starsze drzewostany nie koniecznie wymagają przeprowadzania zabiegów pielęgnacyjnych o charakterze selekcyjnym,
- ✓ zwiększenie możliwości uzyskania odnowień naturalnych, zwłaszcza wśród drzewostanów bukowych.

Działania te są niezbędne dla kontynuowania procesu doprowadzania składów gatunkowych drzewostanów do zgodności z siedliskiem i zapewnienia trwałość i ciągłości lasu.